PATVIRTINTA
Kauno miesto savivaldybės tarybos
2022 m. gegužės 24 d.
sprendimu Nr. T-251

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS IKI 2030 METŲ

SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AB	Akcinė bendrovė
AEI	Atsinaujinantys energetikos ištekliai
AID	Automatinis išorinis defibriliatorius
AIKOS	Atvira informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistema
AIPP	Aleksoto inovacijų pramonės parkas
asm.	asmuo
BEV	Grynieji elektromobiliai
BĮ	Biudžetinė įstaiga
BVP	Bendrasis vidaus produktas
BU	Bendrasis ugdymas
CH_4	Metanas
CO	Anglies monoksidas
CO_2	Anglies dioksidas
COVID-19	Koronaviruso liga 2019
ct	centas
d.	diena
dB	decibelas
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
EPS	Elektroninė paslaugų sistema
ES	Europos Sąjunga
Eur	euras
EVRK	Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius
fintech	finansinės technologijos
FŠPU	Formalųjį švietimą papildantis ugdymas
gyv.	gyventojas
GMP	Greitoji medicinos pagalba
GPM	Gyventojų pajamų mokestis
ha	hektaras
HFC	Hidrofluorangliavandeniliai
HI	Higienos institutas
IRT	Informacinės ir ryšių technologijos
IT	Informacinės technologijos
Kauno DJMP	Kauno darnaus judumo miesto planas
Kauno HE	Kauno hidroelektrinė
Kauno LEZ	Kauno laisvoji ekonominė zona
Kauno RATC	Kauno regiono atliekų tvarkymo centras
Kauno RPP	Kauno regiono plėtros planas
Kauno m. VSB	Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
KD10	Kietosios dalelės
KEKS	Kaunas – Europos kultūros sostinė
kg	kilogramas
KIT	Kauno intermodalinis terminalas
km	kilometras
KMSA	Kauno miesto savivaldybės administracija
KNO	Kauno tarptautinis oro uostas
koef.	koeficientas
KTU	Kauno technologijos universitetas

kV	kilovoltas
kWh	kilovatvalandė
LIBIS	Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema
LKT	Lietuvos kultūros taryba
LRVK	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
LSD	Lietuvos statistikos departamentas
LSMU	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
LSU	Lietuvos sporto universitetas
LTG	Lietuvos geležinkeliai
LTOK	Lietuvos tautinis olimpinis komitetas
m.	metai
m	metras
mėn.	mėnuo
mg	miligramas
min.	minutė
MI	Materialinės investicijos
MKP	Modalinis kelionių pasiskirstymas
mln.	milijonas
mlrd.	milijardas
MRO	Aviacijos techninė priežiūra, remontas ir eksploatacija
MTEP	Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
MTEPI	Moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir inovacijos
MW	megavatas
N_2O	Azoto suboksidas
NF_3	Azoto trifluoridas
NPS	Klientų rekomendavimo indeksas *(angl. Net Promoter Score)*
NO_2	Azoto dioksidas
NŠG	Nepriklausomi šilumos gamintojai
NT	Nekilnojamas turtas
NVO	Nevyriausybinė organizacija
NVŠ	Neformalusis vaikų švietimas
p. p.	procentiniai punktai
PFC	Perfluorangliavandeniliai
PHEV	Iš išorės įkraunami hibridiniai automobiliai
pr.	pradžia
proc.	procentas
PUPP	Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas
PVM	Pridėtinės vertės mokestis
O_3	Ozonas
SF_6	Sieros heksafluoridas
SĮ	Savivaldybės įmonė
SPP	Strateginis plėtros planas
SPK	Strateginio planavimo komisija
SPTŽ	Specialiųjų poreikių turintis žmogus
SO_2	Sieros dioksidas
SSGG	Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė
STEAM	Gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, meno ir matematikos taikymas
STRAPIS	Kauno miesto savivaldybės Biudžeto ir strateginio planavimo informacinė sistema
SVP	Strateginis veiklos planas
ŠESD	Šiltnamio efektą sukeliančios dujos

ŠVIS	Švietimo valdymo informacinė sistema
t	tona
TEN-T	Transeuropinis transporto tinklas
TEU	dvidešimties pėdų vieneto ekvivalentas
TLK	Tarptautiniai ligų kodai
TUI	Tiesioginės užsienio investicijos
tūkst.	tūkstantis
UAB	Uždaroji akcinė bendrovė
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo planas
VBE	Valstybinis brandos egzaminas
VDU	Vytauto Didžiojo universitetas
VIISP	Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma
VĮ	Valstybės įmonė
VMPEI	Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas
vnt.	vienetas
VšĮ	Viešoji įstaiga
µg	mikrogramas

TURINYS

ĮVADAS **6**
I. KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO IKI 2030 M. RENGIMO EIGA **7**
II. KAUNO MIESTO APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ **11**
2.1. BENDROJI INFORMACIJA APIE KAUNO MIESTĄ 12
2.2. EKONOMIKA, SĄLYGOS VERSLUI IR INVESTICINIS PATRAUKLUMAS 21
2.3. KULTŪRA IR TURIZMAS 37
2.4. ŠVIETIMO IR SPORTO PASLAUGOS 60
2.5. SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SOCIALINĖS PASLAUGOS 79
2.6. SUMANUS MIESTO VALDYMAS, VIEŠOSIOS PASLAUGOS 91
2.7. SUSISIEKIMAS IR DARNUS JUDUMAS 126
2.8. DARNI TERITORIJŲ IR GYVENAMOSIOS APLINKOS PLĖTRA 143
2.9. ŽALIASIS KURSAS 161
III. KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO IKI 2030 M. ELEMENTAI **171**
3.1. KAUNO MIESTO VIZIJA IR PRIORITETINĖS KRYPTYS 171
3.2. I PRIORITETAS: ATVIRUMAS IR BENDRADARBIAVIMAS PLĖTOJANT MIESTO EKONOMIKĄ, KULTŪRĄ IR TURIZMĄ 175
3.2.1. EKONOMIKA, SĄLYGOS VERSLUI IR INVESTICINIS PATRAUKLUMAS 177
3.2.2. KULTŪRA IR TURIZMAS 184
3.3. II PRIORITETAS: GYVENTOJO POREIKIUS ATLIEPIANTI GYVENIMO KOKYBĖ SUMANIAM, AKTYVIAM IR SVEIKAM GYVENTOJUI 193
3.3.1. ŠVIETIMO IR SPORTO PASLAUGOS 195
3.3.2. SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SOCIALINĖS PASLAUGOS 205
3.4. III PRIORITETAS: TVARUMO BEI ŽALIOJO KURSO PRINCIPAIS TVARIAI VARLDOMAS MIESTAS214
3.4.1. SUMANUS MIESTO VALDYMAS, VIEŠOSIOS PASLAUGOS 216
3.4.2. SUSISIEKIMAS IR DARNUS JUDUMAS 224
3.4.3. DARNI TERITORIJŲ IR GYVENAMOSIOS APLINKOS PLĖTRA 233
3.4.4. ŽALIASIS KURSAS 244
IV. LĖŠŲ POREIKIS IR FINANSAVIMO ŠALTINIAI **253**
V. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA **256**

ĮVADAS

Kauno miesto savivaldybės strateginis plėtros planas iki 2030 m. (toliau – SPP) – ilgojo laikotarpio (ne trumpesnis nei 7 metų) Kauno miesto planavimo dokumentas, rengiamas atsižvelgiant į valstybės ilgos trukmės planavimo, kitus strateginio ir programavimo lygmens planavimo dokumentus. Kauno miesto SPP atsižvelgiama ne tik į aplinkos ir išteklių analizės rezultatus, bet ir į gyventojų ateities lūkesčius, siekiama numatyti ekonominę, socialinę ir tvarią aplinkos raidą Kauno miesto savivaldybės teritorijoje. Parengtas planas turi užtikrinti darnią ir subalansuotą Kauno miesto plėtrą, sustiprinti konkurencingumą Lietuvoje ir tarptautiniu mastu.

SPP yra sudedamoji strateginio valdymo sistemos dalis, skirta Kauno miesto savivaldybės administracijai. SPP siekiama apibrėžti reikšmingas vystymosi kryptis, kuriose planuojami veiksmai turėtų būti įgyvendinti iki 2030 m. Tai vienas pagrindinių miesto strateginio valdymo dokumentų, kuriuo vėliau vadovaujamasi rengiant trumpesniojo laikotarpio strateginio planavimo dokumentus – strateginius veiklos planus ir metinius veiklos planus.

SPP dokumente pateikiama ši aktuali informacija:

- Kauno miesto savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2030 m. rengimo eiga;
- Kauno miesto aplinkos ir išteklių analizė;
- Kauno miesto vizija iki 2030 m., prioritetinės kryptys ir 8 sričių (Ekonomika, sąlygos verslui ir investicinis patrauklumas; Kultūra ir turizmas; Švietimo ir sporto paslaugos; Sveikatos priežiūra ir socialinės paslaugos; Sumanus miesto valdymas, viešosios paslaugos; Susisiekimas ir darnus judumas; Darni teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtra; Žaliasis kursas) tikslai, uždaviniai, priemonės bei stebėsenos rodikliai;
- Orientacinis lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai;
- Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ir priežiūros sistema.

Strateginis planavimas – nuolatinis procesas, todėl siekiant užtikrinti SPP aktualumą numatyta, kad, keičiantis miesto aplinkai, atsiradus naujiems poreikiams ir galimybėms, planas bus peržiūrimas (koreguojamas).

Strateginis plėtros planas parengtas pagal 2020 m. gruodžio 10 d. sutartį, Nr. SR-947 ir šios sutarties 1 priedą - Kauno miesto savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2030 m. parengimo paslaugų techninė specifikaciją.

Plano rengėjai: UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ ir UAB „Civitta“, veikiantys pagal jungtinės veiklos sutartį.

I. KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO IKI 2030 M. RENGIMO EIGA

Kauno miesto SPP rengimo eigą sudarė 3 pagrindiniai etapai, kurių metu buvo įgyvendinti analizės ir plano rengimo darbai (žemiau paveiksle).

1 pav. Kauno miesto SPP rengimo etapai

Rengiant SPP, buvo sudarytos ir Kauno miesto savivaldybės mero potvarkiu patvirtinta koordinacinė darbo grupė ir 8 SPP rengimo darbo grupės.

2 pav. SPP rengimo darbo grupės

Koordinacinė darbo grupė sudaryta iš mero patarėjų, vicemerų, Kauno miesto savivaldybės administracijos darbuotojų ir tarybos narių. Koordinacinė darbo grupė prižiūrėjo SPP projekto rengimo eigą, vertino projekto rezultatus, tvirtino tarpines ir galutines rezultatų ataskaitas. 8 plano rengimo darbo grupės sudarytos iš Tarybos narių, įstaigų ir organizacijų, įvairių interesų grupių atstovų, Savivaldybės administracijos darbuotojų, Savivaldybės biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų, Savivaldybės kontroliuojamų įmonių atstovų ar kitų miesto plėtrai svarbių valstybinių, verslo ir visuomeninių organizacijų atstovų.

01 ETAPAS: PARENGIAMIEJI DARBAI, ESAMOS SITUACIJOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ, GYVENTOJŲ POREIKIŲ SUVOKIMAS

- **Įvertintas Kauno miesto savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2022 m. įgyvendinimas.** Atlikta Kauno miesto savivaldybės SPP iki 2022 m. įgyvendinimo proceso organizavimo efektyvumo analizė. Taip pat atlikta Kauno SPP tikslų, uždavinių pasiekimo, priemonių įgyvendinimo sėkmę / nesėkmę lėmusių priežasčių analizė. Pateiktos rekomendacijos dėl naujo SPP įgyvendinimo proceso efektyvumo tobulinimo.
- **Atlikta strateginio planavimo dokumentų analizė.** Apžvelgti pagrindiniai Kauno miesto savivaldybei aktualūs ES, nacionaliniai, Kauno miesto ar regiono strateginio planavimo dokumentai, kurių nuostatos susijusios su rengiamu SPP iki 2030 m.
- **Atlikta sektorinė Kauno miesto savivaldybės aplinkos ir vidaus išteklių statistikos duomenų analizė.** Analizuotas sektorinis atskirų miesto sričių (ekonomika, kultūra, turizmas, švietimas, sportas, sveikatos apsauga ir kt.) vystymasis 2015–2021 m. laikotarpiu, atliktas palyginimas su kitais Lietuvos didmiesčiais ir / ar visa Lietuva. Išanalizuota Kauno miesto savivaldybės administracijos organizacinė struktūra ir administracijos veikla, gyventojų įtraukimas į viešojo valdymo procesus ir bendruomeniškumas, Kauno miesto savivaldybei pavaldžių įmonių, įstaigų veikla.
- **Parengta 8 sričių SSGG analizė.** Identifikuotos 8 sričių (Ekonomika, sąlygos verslui ir investicinis patrauklumas, Kultūra ir turizmas, Švietimo ir sporto paslaugos, Sveikatos priežiūra ir socialinės paslaugos, Darni teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtra, Susisiekimas ir darnus judumas, Žaliasis kursas, Sumanus miesto valdymas, viešosios paslaugos) stiprybės, silpnybės, grėsmės ir galimybės (toliau – SSGG). Atskirų sričių SSGG analizės rezultatai buvo pristatyti, aptarti ir patvirtinti darbo grupių posėdžių metu.
- **Surengta 1-oji strateginė sesija su Kauno miesto vadovais.** Strateginės sesijos metu išskirti svarbiausi Kauno miesto pasiekimai per paskutinius 5 metus, aptartos ateities tendencijos, galinčios turėti didžiausią įtaką Kauno miesto plėtrai. Taip pat išskirtos pagrindinės miesto problemos ir svarbiausi prioritetiniai darbai iki 2030 m. Kauno miesto vadovai diskutavo apie galimus SPP iki 2030 m. vizijos komponentus ir pagrindinius 8 sričių prioritetinius siekius, strateginius tikslus.
- **Atliktas Kauno miesto gyventojų ir išvykusių iš Kauno miesto nuomonės tyrimas.** Nustatyta Kauno miesto gyventojų nuomonė apie miesto patrauklumą, savijautą mieste, įvaizdį, savivaldybės teikiamas paslaugas, įvertinti teigiami ir neigiami miesto pokyčiai, savivaldybės darbai. Tyrimas susidėjo iš 3 dalių. Pirmoje dalyje buvo vertintas Kauno miesto patrauklumas, įvaizdis ir kauniečių savijauta. Antra dalis susidėjo iš 9 savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų, įmonių teikiamų paslaugų sričių vertinimo (viso 114 paslaugų rodiklių 9-iose srityse). Trečioje dalyje atvirais klausimais buvo teiraujamasi kauniečių nuomonės apie pastarųjų metų miesto pokyčius ir savivaldybės darbą.

Tyrimo rezultatai analizuoti pagal skirtingas socialines demografines charakteristikas ir Kauno miesto seniūnijas. Atskirai atlikta ir išvykusių miestiečių apklausa. Ištirta buvusių Kauno miesto gyventojų nuomonė apie Kauno pažangą, išsiaiškintos išvykimo iš Lietuvos (Kauno) priežastys ir sužinota, kas paskatintų grįžti gyventi į Lietuvą (Kauną).

- **Vykdytos viešosios diskusijos su gyventojais.** Buvo surengtos trys viešosios diskusijos su Kauno miesto gyventojais, bendruomenių bei seniūnijų atstovais. Pirmoje viešojoje diskusijoje dalyvavo Aleksoto, Panemunės, Petrašiūnų ir Šančių seniūnijų gyventojai. Antroje – Centro, Žaliakalnio ir Vilijampolės seniūnijų gyventojai. Paskutinėje diskusijoje dalyvavo gyventojai iš Eigulių, Dainavos, Gričiupio ir Šilainių seniūnijų. Nustatyta savivaldybės gyventojų nuomonė apie miesto plėtros prioritetus, gyventojų lūkesčius, seniūnijų problemas ir aktualijas.

02 ETAPAS: SPP KOCEPCIJOS KŪRIMAS

- **SSGG, Esamos padėties įvertinimas ir ateities potencialo formavimas darbo grupėse**. Darbo grupių metu buvo svarstytos atskirų sričių SSGG analizės rezultatai, teikti pasiūlymai, korekcijos. Atskirų sričių SSGG analizės buvo patvirtintos darbo grupėse. Jų nariai teikė reikalingą informaciją ir konsultavo SPP rengėjus, teikė pastabas, pasiūlymus ir išvadas dėl plano projekto. Darbo grupių posėdžių metu buvo tikslinamos 8 sričių tikslų, uždavinių ir priemonių formuluotės, pradėtos diskusijos dėl vertinimo rodiklių.
- **Atliktų tyrimų ir analizių pristatymas Strateginio planavimo komisijai.** Strateginio planavimo komisijai pristatyti iki šiol atlikti tyrimai ir analizės: Kauno miesto savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2022 m. įgyvendinimo ataskaita, Kauno miesto aplinkos ir išteklių analizė, Kauno miesto savivaldybei aktualių strateginio planavimo dokumentų analizė, Kauno miesto gyventojų ir išvykusių iš Kauno nuomonės tyrimas, Viešųjų diskusijų su Kauno miesto gyventojais dėl SPP iki 2030 m. ataskaita.
- **Suorganizuotas tarpinių rezultatų pristatomasis renginys**. Renginyje buvo pristatyti iki šiol atlikti SPP rengimo darbai, kurie apėmė esamos situacijos ir išteklių, gyventojų poreikių analizę. Renginio metu darbo grupių atstovai diskutavo sumanios ir konkurencingos Kauno miesto ekonomikos plėtros, miesto tapatumo ir įvaizdžio stiprinimo, kultūros ir turizmo plėtros, kokybiškos švietimo ir sporto paslaugų sistemos, kokybiškų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų plėtros klausimais. Taip pat buvo keliami darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos vystymosi, Kauno miesto darnios judumo sistemos, žaliojo kurso vystymo ir sumanaus miesto valdymo, kokybiškų viešųjų paslaugų klausimai. Renginyje dalyvavo ne tik Kauno miesto vadovai, savivaldybės ir pavaldžių įstaigų atstovai, bet ir kviestiniai svečiai. Kviestiniai svečiai pristatė pranešimus, kuriuose buvo ne tik apžvelgiama esama atskirų sričių situacija, tačiau ir keliami dažnai provokaciniai klausimai ir pasiūlymai.
- **Surengta 2-oji strateginė sesija su Kauno miesto vadovais.** Strateginės sesijos su Kauno miesto vadovais metu buvo formuluota SPP iki 2030 m. vizija, nustatytos pagrindinės vizijos dedamosios. Sesijos metu taip pat aptarti siūlomi SPP prioritetai, tikslai, uždaviniai ir priemonės, sutarta dėl plano vertinimo rodiklių sistemos.
- **SPP formos ir koncepcijos parengimas, vertinimo rodiklių nustatymas**. SPP koncepcijų variantai buvo formuluojami tematinių darbo grupių susitikimų metu. SPP koncepcijos

gairės, pritarus koordinacinei darbo grupei, buvo pristatytos Strateginio planavimo komisijos posėdyje. Darbo grupių posėdžių metu formuluoti ir tikslinami 8 sričių tikslų, uždavinių ir priemonių apibrėžimai. Prioritetai, vizija, vizijos dedamosios suformuluoti 2-os strateginės sesijos su Kauno miesto vadovais metu. Atsižvelgiant į vykusio Strateginio planavimo komisijos posėdžio ir strateginės vadovų sesijos metu pateiktus pasiūlymus, darbas su strateginiais tikslais, uždaviniais, priemonėmis buvo tęsiamas darbo grupėse.

Koncepcijos sudėtinės dalys:

1.Kuriama Kauno miesto vizija, vizijos dedamosios;

- vizija – ilgalaikis organizacijos strateginis siekis, apibrėžiantis organizacijos planuojamos veiklos rezultatą ateityje.

2.Nustatomi prioritetai;

- prioritetas – planavimo dokumentuose apibrėžta teminė veiklų sritis, kurią Savivaldybė planuoja įgyvendinti konkrečiose srityse per planavimo dokumento įgyvendinimo laikotarpį.

3.Formuluojami tikslai, uždaviniai ir priemonės;

- tikslas – planavimo dokumentuose užsibrėžtas siekis, rodantis planuojamą pasiekti rezultatą per planavimo dokumento įgyvendinimo laikotarpį;
- uždavinys – per nustatytą laikotarpį planuojama veikla, užtikrinanti planavimo dokumente nustatyto tikslo įgyvendinimą;
- priemonė – užsibrėžto uždavinio įgyvendinimo būdas.

4.Nustatomi prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių įgyvendinimo vertinimo rodikliai.

- rodiklis – prioriteto, tikslo, uždavinio ir priemonės įgyvendinimo stebėsenos vertinimo kriterijus, išreikštas aiškiu mato vienetu (vnt., proc. ir pan.), bei suteikiantis informacijos apie SPP prioriteto, tikslo, uždavinio ar priemonės įgyvendinimą.

03 ETAPAS: SPP IKI 2030 M. PARENGIMAS, TVIRTINIMAS IR VIEŠINIMAS

Paskutiniame SPP rengimo etape pagal parengtą ir patvirtintą koncepciją buvo tęsiamas darbas 8 darbo grupėse, rengiamas galutinis SPP projektas, kuris buvo svarstomas viešoje diskusijoje. Galutinis SPP projektas buvo derinamas su darbo grupių nariais, koordinacine darbo grupe ir Strateginio planavimo komisija. Galutinis SPP projektas buvo pristatomas savivaldybės tarybos komitetuose, tikslinamas / pildomas pagal viešo svarstymo metu gautas pastabas. Parengtas SPP planas patvirtintas savivaldybės tarybos sprendimu.

II. KAUNO MIESTO APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

Rengiant SPP iki 2030 m. buvo atlikta Kauno miesto aplinkos ir išteklių analizė.

Tyrimo turinys ir apimtis:

- Atlikta sektorinė Kauno miesto savivaldybės statistikos duomenų analizė: analizuota miesto demografinė, socialinė, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų, ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo, kultūros, turizmo, švietimo, sporto, darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos, susisiekimo ir darnaus judumo, gamtinės aplinkos būklės ir raidos tendencijos apie atskirų sektorių vystymąsi 2015–2021 m. laikotarpiu. Atliktas palyginimas su kitais Lietuvos didmiesčiais ir / ar visa Lietuva, pagal prieinamus duomenis atlikta analizė lyčių lygybės aspektais. Remiantis viešai prieinama statistine informacija ir teminių diskusijų su aktualių sričių Kauno miesto savivaldybės administracijos darbuotojais, pavaldžių įstaigų atstovais ir darbo grupių metu surinkta informacija, atlikta atskirų sričių stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.
- Atlikta vidaus išteklių analizė – išanalizuota Kauno miesto savivaldybės administracijos organizacinė struktūra ir administracijos veikla, gyventojų įtraukimas į viešojo valdymo procesus ir bendruomeniškumas, Kauno miesto savivaldybei pavadžių asmenų veikla.

Metodika:

Ataskaita parengta taikant kiekybinį duomenų rinkimo metodą ir analizuojant statistinę duomenų informaciją. Naudoti svarbiausi informacijos šaltiniai – 2015–2021 m. oficialių statistikos duomenų šaltinių skelbiami duomenys.

Taip pat vykdytos teminės diskusijos su Kauno miesto savivaldybės administracijos, savivaldybės pavaldžių įmonių atstovais, siekiant gauti kokybinių įžvalgų apie miesto progresą įvairiose srityse ir išsamiau suprasti statistinius rezultatus.

Rezultatai ir tęstinumas:

Ataskaitoje pateikiama sektorinė 8 sričių Kauno miesto aplinkos ir išteklių analizė. Kauno miesto savivaldybės aplinkos ir išteklių analizė buvo naudojama atskirų sričių darbo grupių metu, rengiant naują SPP iki 2030 m.

2.1. BENDROJI INFORMACIJA APIE KAUNO MIESTĄ

Išorinė aplinka. Kaunas – antras pagal dydį Lietuvos miestas šalies centrinėje dalyje. Miestas, išsidėstęs Nemuno ir Neries santakoje, užima 157 km² plotą. Didžiąją dalį – 48 proc. sudaro užstatyta teritorija, 17 proc. – miškai, 13 proc. – žemės ūkio paskirties žemė. Dėl palankios geografinės padėties Kauno miestas yra svarbus pramonės, transporto, mokslo ir kultūros centras.

3 pav. Teritorinė ir administracinė Kauno miesto savivaldybės informacija

Šaltiniai: https://www.geoportal.lt | Nacionalinė žemės tarnyba I https://lt.wikipedia.org | www.google.com/maps

Kaunas lengvai pasiekiamas sausumos, vandens ir oro keliais. Miestas yra Lietuvos vidaus vandenų transporto centras, turintis visą reikalingą infrastruktūrą – keleivių ir krovinių uostus, prieplaukas, laivų remonto teritoriją, taip pat administracines ir organizacines struktūras.

Pagrindinės Kauno ir kitų Lietuvos ir Europos miestų jungtys:

- Europos keliai E67 (Helsinkis–Talinas–Ryga–Panevėžys–Kaunas–Varšuva–Vroclavas–Praha), E85 (Klaipėda–Kaunas–Vilnius–Lyda–Černovcai–Bukareštas–Aleksandropolis), E262 (Kaunas–Utena–Daugpilis–Rėzeknė–Ostravas);
- Magistraliniai keliai A1 (Vilnius–Kaunas–Klaipėda), A5 (Kaunas–Marijampolė–Suvalkai), A6 (Kaunas–Zarasai–Daugpilis),
- „Rail Baltica“ trasa, geležinkelio linija Naujoji Vilnia–Vilnius–Kaunas;
- Tarptautinis Kauno oro uostas;
- Vidaus vandenų keliais Kaunas–Jurbarkas–Klaipėda.

Miesto plėtrą nuolat lemia miesto Savivaldos politiniai sprendimai, ekonominės galimybės, demografiniai veiksniai ir užsienio investicijų apimtys. Galima išskirti šiuos pagrindinius teigiamus aspektus:

- Sklandus „Rail Baltica“ įgyvendinimas: įgyvendinant „Rail Baltica“ projektą, bus nutiesta tiesioginė geležinkelio jungtis tarp Baltijos šalių ir Europos geležinkelio tinklo. Planuojama „Rail Baltica“ jungtis su Vilniaus ir Kauno oro uostais.

- Miestas turi potencialą tapti svarbiu logistikos centru: sujungus Kauno intermodalinį terminalą su geležinkeliu „Rail Baltica“, terminalas taps labai svarbiu centru logistikos grandinėje, aptarnaujančioje krovinius, vežamus skirtingo standarto vėžėmis geležinkelio tinklais ir šalia esančia automagistrale.
- Gerinamas regioninis pasiekiamumas: sėkmingai vykdomas svarbaus susisiekimo infrastruktūros objekto – Pietrytinio aplinkkelio – projektavimas ir statyba; siekiant pagerinti eismo sąlygas ir sustiprinti eismo saugumą, vykdomi A1 magistralės rekonstravimo ir modernizavimo darbai.
- Planuojama Kauno oro uosto plėtra: siekiant didinti oro uosto aptarnavimo apimtis, numatyta praplėsti terminalo tūrį, rekonstruoti pakilimo leidimosi taką. Oro uoste planuojama techninio aptarnavimo bazės plėtra.
- Kauno LEZ pritraukiamos stambioms pramonės investicijos: šiuo metu LEZ teritorijoje įsikūrusios 38 įmonės. Bendra įsikūrusių įmonių investuota suma – 680 mln. Eur. 2018–2019 m. sėkmingai pritraukta daugiau kaip 20 naujų investuotojų. Kauno rajono savivaldybėje įsikūrusioje Kauno LEZ užsienio investuotojai ketina įdarbinti 1800 darbuotojų. Kauno mieste planuojami investiciniai projektai sukurs 710 darbo vietų. Didžiausias proveržis įvyko pritraukiant pramonės gamybos įmones „Continentas“, „Hella“, „Holister“, auginant „fintech“ klasterius ir plėtojant paslaugų centrus Kaune.

Administracinis suskirstymas. Kauno miesto savivaldybė – administracinis teritorinis vienetas Lietuvos centrinėje dalyje. Savivaldybės atstovaujamoji valdžia – Kauno miesto savivaldybės taryba, vykdomoji valdžia – Kauno miesto savivaldybės administracija.

Kauno mieste yra 11 seniūnijų: Aleksoto, Centro, Dainavos, Eigulių, Gričiupio, Panemunės, Petrašiūnų, Šančių, Šilainių, Vilijampolės, Žaliakalnio.

Gyventojų skaičius. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. pradžioje Kauno miesto gyventojų skaičius siekė 293,26 tūkst., arba 10,5 proc. visų Lietuvos gyventojų. Moterys sudarė 55 proc. visų Kauno miesto gyventojų, vyrai – 45 proc.

Nuo 2010 m. Kauno miesto gyventojų skaičius sumažėjo 11 proc. (moterų – 12 proc., vyrų – 10 proc.) Tačiau ilgą laiką vyravusios neigiamos demografinės tendencijos 2020 m. stabilizavosi – gyventojų skaičius pirmą kartą per dešimtmetį augo 0,9 proc., 2021 m. – 1,35 proc.

Kauno miesto savivaldybė šiuo metu yra viena tankiausiai apgyventų Lietuvos savivaldybių. Gyventojų tankis 2020 m. pradžioje Kauno mieste siekė 1843,1 gyv./km² (Vilniuje – 1401,1 gyv./km², Klaipėdoje – 1521,6 gyv./km², Lietuvoje – 42,8 gyv./km²).

4 pav. Nuolatinių gyventojų skaičiaus 2021 m. pradžioje, tūkst. | 5 pav. Gyventojų tankis 2020 m. pradžioje, asm./m². | 6 pav. Nuolatinių gyventojų skaičius pokytis 2010–2021 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagrindiniai veiksniai, turintys įtakos gyventojų skaičiaus pokyčiams, yra visuomenės amžiaus pokyčiai, natūrali gyventojų kaita ir gyventojų migracija.

Visuomenės amžiaus pokyčiai. 2020 m. pradžioje šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų teko 32 pagyvenę žmonės (65 metų ir vyresnio amžiaus) ir 24 vaikai (0–14 metų amžiaus), 2010 m. pradžioje – atitinkamai 26 ir 21. Bendras išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas[1] nuo 2010 m. išaugo 19 proc. Išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių (65 ir vyresnio amžiaus) koeficientas didėjo sparčiau (+ 23 proc.), nei išlaikomo amžiaus vaikų (+14 proc.).

7 pav. Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientai Kauno miesto savivaldybėje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2020 m. pradžioje Kauno mieste 0–15 metų amžiaus gyventojų skaičius siekė 46,4 tūkst. ir sudarė 16 proc. visų miesto gyventojų. Šios amžiaus grupės gyventojų dalis 2010–2020 m. laikotarpiu Kauno miesto savivaldybėje sumažėjo 7,7 proc. Vilniuje šis rodiklis analizuojamu laikotarpiu augo net

[1] Lietuvos statistikos departamentas. Išlaikomo amžiaus vaikų koeficientas – vaikų iki 15 metų amžiaus skaičius, tenkantis šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų. Išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų.

22,3 proc., Klaipėdoje – 4,2 proc. 2019 m. šios amžiaus grupės gyventojų skaičius Kauno mieste pradėjo nesmarkiai augti: 2019 m. 0–15 metų gyventojų skaičius išaugo 1 proc., 2020 m. – 2 proc.

2020 m. pradžioje darbingo amžiaus gyventojų skaičius Kauno mieste siekė 176,4 tūkst. ir sudarė 61 proc. visų Kauno miesto gyventojų. Šis rodiklis buvo didesnis nei Klaipėdos miesto savivaldybėje, tačiau atsiliko nuo šalies vidurkio ir Vilniaus miesto savivaldybės. Nuo 2010 m. pradžios Kauno mieste darbingo amžiaus gyventojų skaičius sumažėjo 14,8 proc., Klaipėdoje – 17,9 proc. Vilniuje šis rodiklis augo 0,4 proc.

2020 m. pradžioje Kauno mieste pensinio amžiaus gyventojų skaičius siekė 66,6 tūkst. ir sudarė 23 proc. visų miesto gyventojų. Šalyje ir lyginamose savivaldybėse pensinio amžiaus gyventojų dalis buvo šiek tiek mažesnė: Vilniuje – 18,2 proc., Klaipėdoje – 22,1 proc., Lietuvoje – 22,2 proc. Šios amžiaus grupės gyventojų skaičius nuo 2010 m. Kauno mieste, palyginti su analizuojamomis savivaldybėmis, mažėjo labiausiai – 7,8 proc., Klaipėdoje – 1,5 proc., Vilniuje – 1,2 proc., šalyje – 7,1 proc.

8 pav. Gyventojų sudėtis pagal amžių 2020 m. pradžioje, proc.

9 pav. Gyventojų sudėties pagal amžių pokytis 2010–2020 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2021 m. pradžioje jaunų asmenų (14–29 m.) skaičius Kauno miesto savivaldybėje siekė 49,1 tūkst. ir sudarė 16,7 proc. visų miesto gyventojų. Tuo pačiu laikotarpiu Vilniaus miesto savivaldybėje jaunų asmenų skaičius siekė 88,7 tūkst. ir sudarė 15,6 proc. visų miesto gyventojų, Klaipėdoje – 23,4 tūkst. (15,7 proc. visų gyventojų). 2010–2021 m. laikotarpiu jaunų asmenų skaičius mažėjo visoje šalyje ir analizuojamose savivaldybėse. Kauno miesto savivaldybėje jaunų asmenų skaičius mažėjo 30 proc., Vilniuje – 23 proc., Klaipėdoje – 35 proc., šalyje – 31 proc.

10 pav. Jaunų asmenų (14–29 m.) skaičius, tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas
*išankstiniais duomenimis

Kauno miesto savivaldybėje demografinis senatvės koeficientas[2] 2020 m. pradžioje buvo didžiausias tarp analizuojamų savivaldybių ir viršijo šalies vidurkį – šimtui vaikų teko 136 šešiasdešimt penkerių metų ir vyresnio amžiaus asmenų.

2010–2020 m. pradžios laikotarpiu šalyje ir Kauno, Klaipėdos miestų savivaldybėse gyventojai senėjo, o Vilniaus mieste – jaunėjo.

11 pav. Demografinis senatvės koeficientas, asm.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Natūrali gyventojų kaita. Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. Kauno miesto savivaldybėje gimusiųjų skaičius siekė 2782 asmenis. Gimusiųjų skaičius nuo

[2] Lietuvos statistikos departamentas. Demografinis senatvės koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus.

2010 m. sumažėjo 17 proc. Gimusiųjų skaičius analizuojamu laikotarpiu mažėjo visoje šalyje ir lyginamose savivaldybėse: Lietuvoje ir Klaipėdoje po 20 proc., Vilniuje – 9 proc.

2020 m. Kauno miesto savivaldybėje mirė 4253 asmenys. Per 2010–2019 m. laikotarpį mirusiųjų skaičius mažėjo visoje šalyje ir lyginamose savivaldybėse, išskyrus Klaipėdos miestą. Kaune mirusiųjų skaičius sumažėjo 7 proc., Vilniuje – 1 proc., šalyje – 9 proc., Klaipėdoje – augo 4 proc. 2020 m. Lietuvoje ir lyginamose savivaldybėse užfiksuotas mirčių šuolis. Kauno ir Vilniaus miesto savivaldybėse mirė 14,2 proc. daugiau asmenų nei 2019 m. Klaipėdoje mirusiųjų skaičius augo 13,6 proc., šalyje – 13,4 proc.

12 pav. Gimusiųjų skaičius 2010–2020 m., tūkst.

13 pav. Mirusiųjų skaičius 2010–2020 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojant santykinius gimstamumo rodiklius, 2020 m. Kauno mieste 1000-čiui gyventojų teko 10,4 gimusieji. Gimstamumo augimas stebimas visoje šalyje, tačiau Kauno miesto savivaldybėje šio rodiklio augimas buvo lėčiausias tarp analizuojamų savivaldybių. 2010–2020 m. laikotarpiu gimstamumas Kauno miesto savivaldybėje išaugo 9,1 proc., Klaipėdoje – 13,0 proc., Vilniuje – 15,6 proc.

2020 m. pradžioje Kauno miesto savivaldybėje 1000-čiui gyventojų teko 12,4 mirusieji. Mirtingumo rodiklis nuo 2010 m. sumažėjo 15,0 proc.

14 pav. Gimusiųjų skaičius 1000-čiui gyventojų

15 pav. Mirusiųjų skaičius 1000-čiui gyventojų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gimusiųjų ir mirusiųjų skaičiaus pokyčiai turi įtakos natūraliai gyventojų kaitai. 2010–2019 m. laikotarpiu natūrali gyventojų kaita šalyje ir visose lyginamose savivaldybėse, išskyrus Vilniaus miesto savivaldybę, buvo neigiama. 2020 m. šis rodiklis buvo neigiamas visose analizuojamose savivaldybėse.

16 pav. Natūrali gyventojų kaita, 2010–2020 m., asm.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų migracija. 2019 m. išvykusiųjų ir emigravusių iš Kauno miesto skaičius siekė 8029 asmenis (8,6 proc. visų šalies išvykusių ir emigravusių asmenų). Išvykusieji sudarė 73 proc. (2010 m. – 27 proc.), emigrantai – 27 proc. (2010 m. – 73 proc.) visų išvykusiųjų ir emigravusių asmenų. 2010–2020 m. laikotarpiu išvykusių ir emigruojančių asmenų skaičius sumažėjo visoje šalyje ir analizuojamose savivaldybėse: Kauno miesto savivaldybėje – 48 proc., Klaipėdoje – 25 proc., Vilniuje – 13 proc., šalyje – 30 proc.

2020 m. į Kauno miesto savivaldybę atvyko ir imigravo 13 393 asmenys (beveik 12 proc. visų į šalį atvykusių ir imigravusių asmenų). Atvykusieji sudarė 64 proc. (2010 m. – 85 proc.), imigrantai – 36 proc. (2010 m. – 15 proc.) visų atvykusiųjų ir imigravusių asmenų. Atvykusių ir imigravusių asmenų

skaičiaus augimas stebimas visoje šalyje, tačiau Kauno miesto savivaldybėje šio rodiklio augimas buvo sparčiausias tarp analizuojamų savivaldybių. 2010–2020 m. laikotarpiu atvykusių ir imigravusių asmenų skaičius Kauno miesto savivaldybėje augo daugiau kaip 3,5 karto, Vilniuje – daugiau kaip 2,8 karto, Klaipėdoje – daugiau kaip 2,5 karto, Lietuvoje – daugiau kaip 2 kartus.

2020 m. analizuojamose Kauno, Vilniaus ir Klaipėdos miestų savivaldybėse neto tarptautinė migracija buvo teigiama – iš užsienio grįžusių asmenų skaičius viršijo į užsienį išvykusių asmenų skaičių. Neto vidaus migracija Kauno ir Vilniaus miestų savivaldybėse buvo teigiama, Klaipėdoje – daugiau asmenų išvyko, nei atvyko.

17 pav. Neto tarptautinė migracija, asm.

18 pav. Neto vidaus migracija, asm.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2020 m. nuolatinių Kauno miesto savivaldybės gyventojų skaičiaus pokytį lėmė teigiama neto tarptautinė ir vidaus migracija ir neigiama natūrali kaita.

19 pav. Nuolatinių Kauno miesto gyventojų skaičiaus pokytis, asm.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Palanki miesto geografinė padėtis, geras pasiekiamumas sausumo ir oro keliais, pritraukiamos užsienio investicijos, vykdoma infrastruktūros plėtra ir gerinamas regioninis pasiekiamumas, augantis gyventojų ir atvykstančių gyventi į Kauno miestą skaičius sudaro prielaidas miestui tapti svarbiu verslo ir logistikos centru, didina miesto patrauklumą verslo plėtrai.

Gyventojų senėjimas, neigiama natūrali gyventojų kaita, augantis išlaikomo amžiaus žmonių, mažėjantis vaikų ir darbingo amžiaus gyventojų skaičius turi neigiamą socialinį bei ekonominį

poveikį miesto plėtrai, didina sveikatos priežiūros, socialinių įstaigų ir paslaugų poreikį, o kartu ir išlaidų poreikį šioms paslaugoms teikti.

2.2. EKONOMIKA, SĄLYGOS VERSLUI IR INVESTICINIS PATRAUKLUMAS

Ūkio plėtra. Duomenys apie savivaldybių bendrąjį vidaus produktą (BVP) nėra renkami, todėl Kauno miesto savivaldybės ekonomikos augimas vertinamas remiantis Kauno apskrities BVP duomenimis. Per pastaruosius penkerius metus Kauno apskrityje sukuriama apie 20–21 proc. šalies bendrojo vidaus produkto. Vienam gyventojui tenkantis BVP nuosekliai augo ir 2010–2019 m. padidėjo net 103 proc. – t. y. 10 proc. daugiau nei bendras ekonomikos augimo tempas Lietuvos mastu. Pagal šį rodiklį Kauno apskritis yra sparčiausiai augęs Lietuvos regionas analizuojamu laikotarpiu – kasmet buvo fiksuojamas statistiškai 8,2 proc. metinis BVP vienam žmogui augimas.

20 pav. BVP vienam gyventojui apskričių lygmeniu, to meto kainomis, tūkst. Eur, 2010–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Palyginti su kitais Lietuvos didmiesčiais, Kauno apskrities ekonomikos augimas per paskutinį dešimtmetį buvo 11 procentinių punktų (toliau – p. p.) didesnis nei Vilniaus apskrityje ir 37 p. p. greitesnis nei Klaipėdos apskrityje. Faktinis vienam gyventojui tenkantis BVP Kauno apskrityje vis dar yra trečdaliu mažesnis (arba 7,7 tūkst. eurų) nei sostinės regione.

Vertinant Kauno pasiekimus su pagrindiniais regiono konkurentais[3], Kauno miesto ekonomika pasižymi vienu iš geriausių augimo tempų. Už Kauną greičiau augo tik Klužo-Napokos miestas, kuriame 2012–2018 m. laikotarpiu buvo užfiksuotas 9,6 proc. metinis vienam gyventojui tenkančio BVP augimas, tačiau šis miestas yra ankstyvesnėje vystymosi stadijoje – Kauno vienam gyventojui tenkantis BVP yra net 87 proc. aukštesnis nei Klužo-Napoke. Tai leidžia teigti, kad į ūkio plėtrą nukreiptos priemonės savivaldybės ir šalies lygmeniu yra tinkamai įgyvendintos. 2018 m. Kauno miesto rodiklis 8 proc. atsilieka nuo konkurentų sąrašo viršuje esančio Brno miesto (18,3 tūkst. eurų BVP vienam žmogui), tačiau augimo tempas yra net 4,7 p. p. didesnis nei Čekijos mieste.

[3] Palyginamojoje analizėje pasirinkti miestai įtraukti atsižvelgiant į VšĮ „Kaunas IN“ pateiktą miestų konkurentų sąrašą siekiant prisitraukti tiesiogines užsienio investicijų. Į sąrašą įtraukti Lenkijos (Bydgosčius ir Liublinas), Čekijos (Brno), Slovakijos (Košice) ir Rumunijos (Klužas-Napoka) miestai, atsižvelgiant į jų panašų dydį, žinomumą visuotinėje rinkoje, anksčiau pritrauktų investicijų kilmę ir jų pagrindines ekonominės specializacijos kryptis. Šie miestai pasitelkiami ir kitiems analizės pjūviams šioje ataskaitoje.

21 pav. BVP vienam gyventojui apskričių lygmeniu, to meto kainomis, tūkst. Eur[4], 2010–2018 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Čekijos statistikos tarnyba, Slovakijos Respublikos statistikos tarnyba, Rumunijos nacionalinis statistikos institutas, Lenkijos statistikos tarnyba

Ekonominė specializacija. Kauno regiono ekonomika orientuota į vidutinės pridėtinės vertės sektorius. 2019 m. duomenimis, didmeninės ir mažmeninės prekybos, apdirbamosios gamybos ir transporto sektoriai sukuria 64 proc. Kauno miesto pridėtinės vertės. Šie sektoriai įdarbina tik 33 proc. visų dirbančiųjų pagal veiklos vykdymo vietą. Daugiausia asmenų dirba švietimo ir sveikatos priežiūros sektoriuose.

22 pav. Vieno darbuotojo per metus sukuriama pridėtinė vertė eurais ir darbuotojų skaičius pagal EVRK klasifikatorių Kauno apskrityje, 2019 m.[5]

Šaltinis: Autorių skaičiavimai pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis
* 2018 metų duomenys

Kauno apskrityje dirbančiųjų struktūra artima visos šalies įmonių struktūrai. Vienintelis ūkio sektorius, kuriame Kaune apskrities rodikliai smarkiai skiriasi, yra kasyba ir apdirbamoji gamyba:

[4] Valiutų konvertavimui panaudoti 2021 m. kovo 18 d. valiutos kursai. 1 Lenkijos zlotas = 0,22 euro. 1 Rumunijos lėja = 0,2 euro. 1 Čekijos krona = 0,038 euro.
[5] Kadangi Lietuvos statistikos departamentas neteikia darbuotojų pasiskirstymo statistiką pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių savivaldybės lygmeniu, darbuotojų našumas skirtinguose sektoriuose gali būti įvertintas tik apskričių lygmeniu.

20 proc. visų darbuotojų Kauno regione dirba šio sektoriaus įmonėse, kai šalies mastu šis rodiklis vidutiniškai siekia 16 proc.

Padalijus veiklos vykdymo vietos pridėtinę vertę iš darbuotojų skaičiaus, gauname našumo įvertį. 2019 m. didžiausiu ekonominiu efektyvumu, vertinant pagal vieno darbuotojo vidutiniškai per metus sukuriamą pridėtinę vertę, Kauno apskrityje pasižymėjo finansinių ir draudimo paslaugų, nekilnojamojo turto operacijų ir IRT sektoriai.

23 pav. Sukuriama pridėtinė vertė gamybos sąnaudomis Kauno ir Vilniaus miestų savivaldybėse, proc., 2019 m.

Šaltinis: Autorių skaičiavimai pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis

Vertinant tik tiesiogiai sukuriamą pridėtinę vertę ir miesto ekonomikos struktūrą, Kauno miesto savivaldybėje daugiausia vidaus produkto sukuriama didmeninės ir mažmeninės, kasybos ir apdirbamosios gamybos sektoriuose. Šie du sektoriai išsiskiria, palyginti su sostine, kad sudaro sąlyginai didesnę dalį viso miesto sukuriamos pridėtinės vertės – 11,9 p. p. daugiau nei Vilniuje. Sostinėje matyti ryškesnė specializacija IT, profesinės, mokslinės bei techninės veiklos ir finansų sektoriuose – šiuose ekonominės veiklos sektoriuose sukuriama pridėtine vertė sudaro 16,2 p. p. didesnę miesto pridėtinės vertės dalį nei Kaune. Tai leidžia pozicionuoti tiek Kauną, tiek visą Kauno regioną kaip labiau gamybinį ir logistinį miestą.

2021 m. pradžioje Kauno miesto savivaldybėje veikė 14 557 įmonės (ūkio subjektai), 6 proc. daugiau nei 2016 metais. 2016–2021 m. verslo apimčių augimo tempas Kauno miesto savivaldybėje buvo beveik lygus Lietuvos vidurkiui. Savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius 1000 gyventojų per šį laikotarpį padidėjo 3,8 vienetais, kai Lietuvoje šis rodiklis augo beveik 4,4 vienetų. Šis augimo tempas yra didesnis nei kituose Lietuvos didmiesčiuose: Vilniuje veikiančių ūkio subjektų skaičius 1000 gyventojų išaugo tik 0,4 vieneto, o Klaipėdoje – 2,5 vieneto. Be to, toks augimo tempas Kaunui leido pasiekti ir peržengti Kauno teritorijų vystymo programoje užsibrėžtą verslo įmonių rodiklį 2023 metams (36,5 įmonių tūkst. gyventojų).

24 pav. Veikiančių ūkio subjektų skaičius tūkstančiui gyventojų, 2016–2021 m.

25 pav. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius tūkstančiui gyventojų metų pradžioje, 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Verslumo lygis[6] Kauno miesto savivaldybėje augo panašiai kaip ir kituose Lietuvos didmiesčiuose ir tuo pačiu laikotarpiu padidėjo beveik 10 proc., tačiau, vertinant tik naujai įkurtų įmonių skaičiaus augimo tempus, Kauno rodiklis yra nedaug aukštesnis nei kituose didmiesčiuose.

26 pav. Per metus įkurtų mažų ir vidutinių įmonių skaičius, 2015–2020 m.

27 pav. Įmonių pasiskirstymas pagal darbuotojų skaičių, proc., 2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2021 m. kovo mėn. duomenimis, Kauno mieste yra įsikūrę 134 įvairių sektorių startuoliai – tai sudaro 13 proc. visos šalies startuolių ekosistemos. Palyginti, sostinėje įsikūrę didžioji dauguma Lietuvos startuolių – net 59 proc. Uostamiestyje įsikūrę tik 2 proc. visų Lietuvos startuolių[7].

[6] Pagal VšĮ „Versli Lietuva“ naudojamą apibrėžimą, verslumo lygis yra nusakomas apskaičiuojant SVV įmonių skaičių, tenkantį 1000 gyventojų

[7] VšĮ „Versli Lietuva“ portalo „Startup Lithuania“ duomenys

Darbo rinka. Užimtumo situacija Kauno darbo rinkoje atspindi bendras užimtumo tendencijas Lietuvoje, tačiau nedaug atsilieka nuo kitų didžiųjų miestų. Vertinant registruoto nedarbo[8] rodiklį 2011–2020 m. laikotarpiu, registruotas nedarbas Kaune buvo apie 1–1,5 p. p. aukštesnis nei sostinėje ir apie 0,5–1,5 p. p. aukštesnis nei uostamiestyje. Matomas ryškus pokytis 2017–2018 m., kada registruotas nedarbas Kaune pasiekė ir Lietuvos vidurkio aukštumas.

28 pav. Registruotas nedarbas, proc., 2011–2020 m.

29 pav. Moterų ir vyrų registruoto nedarbo lygis, proc., 2020 m.

Šaltinis: Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

2020 m. dėl COVID-19 pandemijos 84,2 proc. išaugo bendras bedarbių skaičius Lietuvoje – Kauno miesto savivaldybė ne išimtis, dėl to matomas 4,5 p. p. registruoto nedarbo padidėjimas per praėjusius 2020 m. Kituose didmiesčiuose registruoto darbo tendencijos prastėjo tokiu pačiu tempu.

Vertinant registruoto nedarbo lygį tarp vyrų ir moterų, nedarbas yra panašus: 2020 m. pabaigoje vyrų registruotas nedarbas buvo 1,3 p. p didesnis nei moterų. Kituose didmiesčiuose registruoto nedarbo situacija lyties atžvilgiu labai panaši, o skirtumas nuo šalies vidurkio yra pernelyg mažas, kad būtų galima teigti apie sisteminius nuokrypius.

Lyginant registruoto nedarbo statistiką su pagrindiniais regiono konkurentais, situacija Kauno darbo rinkoje yra pati sudėtingiausia. 2011–2020 m. laikotarpiu fiksuojamas gerokai didesnis registruotas nedarbas nei kituose panašaus dydžio Centrinės Europos miestuose. Visuose miestuose matomas tolygus registruoto darbo mažėjimas, kai Kaune registruotas nedarbas sustojo ties 8–10 proc. Pirminiai duomenys rodo, kad pats didžiausias neigiamas pandemijos poveikis darbo rinkai teko Kaune.

[8] Pagal Užimtumo tarnybos skaičiavimo metodiką, registruotas nedarbas skaičiuojamas pagal Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus (nuo 16 m. iki pensinio amžiaus) gyventojų santykį. Šios ataskaitos kontekste darbo rinkos apžvalgai vietoj Lietuvos statistikos departamento naudojamo „nedarbo lygio“ rodiklio buvo pasirinktas Užimtumo tarnybos naudojamas „registruoto nedarbo“ rodiklis, kadangi registruotų bedarbių skaičius tiksliau atspindi COVID-19 pandemijos įtaką darbo rinkai nei apklausos būdų skaičiuojamas „nedarbo lygis“.

30 pav. Registruotas nedarbas, proc., 2011–2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Čekijos statistikos tarnyba, Slovakijos Respublikos statistikos tarnyba, Rumunijos nacionalinis statistikos institutas, Lenkijos statistikos tarnyba

2020 m. trečiąjį ketvirtį vidutinis neto darbo užmokestis Kauno miesto savivaldybėje siekė 942 eurus[9] ir 2 proc. viršijo Lietuvos vidurkį, tačiau dar 10 proc. atsiliko nuo darbo užmokesčio vidurkio sostinėje. 2019 m. vidutinis darbo užmokestis Kauno miesto savivaldybėje buvo 100 eurų mažesnis nei Vilniuje, bet 18 eurų aukštesnis nei šalies mastu. Žvelgiant į ilgesniojo laikotarpio perspektyvą, tarp 2010 m. ir 2019 m. Kauno miesto savivaldybėje vidutinis neto darbo užmokestis augo sparčiausiai tarp didmiesčių: atitinkamai 11 ir 17 p. p. daugiau nei Vilniuje ir Klaipėdoje. Kasmet vidutinis atlyginimas Kaune augo apie 7,3 proc.

31 pav. Vidutinis darbo užmokestis, neto, Eur, 2010–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Palyginti su pagrindiniais konkurentais regione, Kaunas lenkia pagrindinius konkurentus Lenkijoje, Slovakijoje ir Rumunijoje, tačiau dar šiek tiek atsilieka nuo Brno Čekijoje. Vidutiniškai Kauno

[9] 2020 m. vidutinis darbo užmokestis dalinai didėjo ne vien dėl augančios Lietuvos ekonomikos, bet ir dėl to, kad pandemijos metu didžiąją dalį darbą praradusių asmenų sudarė paslaugų sektoriuje dirbantys ir dažnai sąlyginai mažesnę algą gaunantys darbuotojai

miesto savivaldybėje gyventojas „ant popieriaus“ gauna apie 1,1 proc. mažiau nei Brno, tačiau 12 proc. daugiau nei Košice ir 16,2 proc. daugiau nei Klužas-Napoke.

32 pav. Vidutinis darbo užmokestis, bruto[10][11], Eur[12], 2010–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Čekijos statistikos tarnyba, Slovakijos Respublikos statistikos tarnyba, Rumunijos nacionalinis statistikos institutas, Lenkijos statistikos tarnyba

Vertinant darbo užmokesčio augimo tempą, Kauno miesto savivaldybėje atlyginimai augo sparčiai: 2011–2019 m. laikotarpiu vidutinis bruto darbo užmokestis kasmet apie 7,3 proc. (palyginti, Brno augimo tempas siekė tik 4,7 proc.). Tik Klužas-Napoka gali pasigirti didesniu augimu (13,6 proc. dydžio prieaugis kasmet), tačiau tai yra paaiškinama žemomis miesto starto pozicijomis. Naudojant „Accace“ atlyginimų skaičiuoklės įrankį[13] nustatyta, kad vidutinis neto mėnesinis darbo užmokestis, pagal 2019 m. duomenis, Brno siekia 1082 eurus (28 proc. didesnis nei Kaune), Košice – 818 eurų (3 proc. žemesnis nei Kaune), o Klužas-Napoke – 715 eurų (15 proc. mažesnis nei Kaune). Nors didesni atlyginimai asocijuojasi su aukštesne gyvenimo kokybe, sąlyginai didesnis darbo užmokestis sumažina miesto patrauklumą tais atvejais, kai užsienio investuotojai ieško pigesnės darbo jėgos.

2017–2019 m. laikotarpiu moterų atlyginimas augo gerokai sparčiau nei vyrų, todėl stipriai mažėjo darbo užmokesčio skirtumas tarp skirtingų lyčių, tad šiuo rodikliu Kauno rodikliai geriausi tarp Lietuvos didmiesčių ir lenkia Lietuvos vidurkio rodiklį.

[10] Dėl 2019 m. Lietuvoje įvykusios mokesčių reformos, darbuotojo ir darbdavio mokami mokesčiai tapo konsoliduojami darbuotojo pusėje, dėl ko 1,289 karto padidėjo visų gyventojų bruto darbo užmokestis. Todėl šiame grafike rodomas patikslintas (iki 2019 m.) vidutinis bruto darbo užmokestis Kauno miesto savivaldybėje.

[11] Ne visų šalių nacionalinės statistikos departamentai teikia duomenis apie neto vidutinį darbo užmokestį, dėl to šiame kontekste buvo pasirinktas bruto vidutinio darbo užmokesčio palyginimas.

[12] Valiutų konvertavimui panaudoti 2021 m. kovo 18 d. valiutos kursai. 1 Lenkijos zlotas = 0,22 euro. 1 Rumunijos lėja = 0,2 euro. 1 Čekijos krona = 0,038 euro.

[13] https://accace.com/salary-calculator-central-and-eastern-europe/

33 pav. Atlyginimų skirtumas tarp vyrų ir moterų, proc., 2010–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pokalbių su VšĮ „Kaunas IN“ ir kitais išorės ekspertais metu išryškėjo, kad talentų pritraukimas / nutekėjimas yra vienas didžiausių iššūkių Kauno miesto darbo rinkoje. Per pastarąjį dešimtmetį matoma tendencija, kad Kaunas tiesiogiai konkuruoja su Vilniumi dėl jaunųjų talentų. Šiuo metu nėra atliekama pakankamai studijų įsivertinti protų nutekėjimo į sostinę mastą, tačiau 2015 m. duomenimis[14], 33 proc. vidurinį išsilavinimą Kaune įgijusių abiturientų rinkosi aukštojo mokslo studijas Vilniaus (arba Klaipėdos) apskrityje. Be to, dar 10 proc. visų Kauno kolegijų ir universitetų absolventų, praėjus metams po baigtų studijų, išvyksta dirbti į Vilnių. Talentų nutekėjimas yra iš dalies kompensuojamas atvykstančių studentų iš kitų šalies apskričių – apie 50 proc. į Kauno apskrities universitetus ir kolegijas įstojusių studentų sudaro ne Kauno apskrities abiturientai.

Investicijos ir inovacijos. Materialinės investicijos (MI) – tai investicijos ilgalaikiam materialiam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. 2019 m. materialinės investicijos Kauno miesto savivaldybėje sudarė 3624 eurų vienam žmogui – daugiau nei trigubai nei 2010 m. Bendras metinis MI kiekis tuo pačiu laikotarpiu Kaune išaugo nuo 335 iki 1039 mln. eurų. Augimo tempas (pagal MI vienam žmogui) buvo aukštesnis nei sostinėje šiuo laikotarpiu. Nuo 2016 m. MI lygis peržengė šalies vidurkį. Nepaisant spartaus augimo tempo, esamas MI lygis Kaune dar neprilygsta Vilniaus rodikliams ir atsilieka nuo MI pritraukimo skaičių uostamiestyje.

Pagal veiklos rūšį 2019 m. didžiausia dalis materialinių investicijų Kauno miesto savivaldybėje atiteko nekilnojamojo turto sektoriui (25,3 proc.), transporto ir saugojimo sektoriui (17,9 proc.), didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriui (10,8 proc.).

Vertinant į inovacijų plėtrą orientuotas investicijas, viešojo sektoriaus išlaidos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai (toliau – MTEP) Kaune tolygiai augo (išskyrus laikiną nuokrypį 2016 m., kai Lietuvai buvo skirta mažesnė parama iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų). 2016–2019 m. laikotarpiu metinės išlaidos MTEP Kauno miesto savivaldybėje išsaugo 23 mln. eurų, arba 35 proc., – augimo tempas 5 proc. atsiliko nuo investicijų lygio sostinėje.

[14] Profesinio mokymo, studijų ir mokslo būklės apžvalga Kauno regione, Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras (dabar – Vyriausybės strateginės analizės centras), 2017 m. https://www.smm.lt/uploads/documents/MSI/Kauno%20regiono%20svietimas%202017-02-22.pdf

34 pav. Materialinės investicijos vienam gyventojui, tūkst. Eur, 2010–2019 m.[15]

35 pav. Išlaidos MTEP aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose apskričių lygmeniu, mln. Eur, 2010–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kauno apskrityje įsikūrę 7 klasteriai (5 iš jų Kauno miesto savivaldybės ribose), kurie tiesiogiai prisideda skatindami inovacijas ir kurdami pridėtinę vietinės ekonomikos vertę.

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) yra svarbus miesto ir jo apylinkių verslo ir žinių plėtros šaltinis, tačiau šių investicijų augimo tendencijos netolygios. Nepaisant, kad, vertinant vienam gyventojui tenkančias TUI, per paskutinį dešimtmetį įnešamo užsienio kapitalo lygis Kaune išaugo 72 proc., TUI įplaukos yra svyruojančios, o 2019 m. TUI vienam gyventojui buvo net 18 proc. mažesnės nei 2018 m. (geriausiais metais pagal šį rodiklį). Vertinant bendrą TUI kiekį, aukščiausias rezultatas buvo pasiektas 2018 m., kai Kauno miesto savivaldybė sutraukė 1,51 mlrd. eurų investicijų. 2010–2019 m. laikotarpiu metinis TUI augimo tempas Kaune siekė 6,4 proc. per metus. Palyginti, sostinėje šis rodiklis siekė 5,2 proc., uostamiestyje – irgi 6,4 proc.

36 pav. Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, tūkst. Eur, 2010–2019 m.

37 pav. Tiesioginės užsienio investicijos Kauno miesto savivaldybėje, mlrd. Eur, 2010–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Per paskutinį dešimtmetį TUI lygis Kaune nesiekė Lietuvos vidurkio, tačiau čia verta pabrėžti, kad aukštas TUI kiekis šalies mastu paaiškinamas dėl neproporcingai aukšto užsienio kapitalo

[15] Grafike rodomi pakoreguoti Klaipėdos MI duomenys. Nuo 2019 m., dėl pasikeitusio Tarptautinės finansinės atskaitomybės standarto, nuomojamas turtas (viso nuomos laikotarpio) turėjo būti nurodomas kaip ilgalaikis turto įsigijimas. Dėl šios priežasties 2019 m. AB „Klaipėdos nafta“ ilgalaikis turtas padidėjo 393 milijonais 775 tūkstančiais eurų. Į šią sumą įtraukta suskystintų gamtinių dujų importo terminalo „Independence“ nuoma. Todėl šiame grafike į bendrą 2019 m. MI vertę ši suma neįtraukta.

įplaukų lygio Vilniuje. Palyginti su uostamiesčiu, TUI vienam žmogui Kaune taip pat atsilieka, nors atotrūkis gerokai sumažėjo 2017–2018 m.

TUI tendencijas atspindi ir užsienio kapitalo įmonių projektų skaičiai. 2015–2020 m. laikotarpiu Kaunas įgyvendina 10 proc. visų šalyje vykdytų projektų[16], kurie prisidėjo, kad būtų sukurtos 2646 darbo vietos mieste.

VšĮ „Kaunas IN“ duomenimis, 60 proc. visų TUI sudaro investicijos į verslo paslaugų centrų vystymą, informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektoriaus plėtrą. Dar 34 proc. investicijų tenka inžinerinei pramonei, o 6 proc. – aviacijos techninės priežiūros, remonto ir eksploatacijos (MRO) infrastruktūrai ir paslaugoms. Didžioji dalis užsienio kapitalo į Kauną patenka iš Jungtinių Amerikos Valstijų (26 proc.), Skandinavijos (24 proc.) ir Vokietijos (16 proc.).

38 pav. Užsienio kapitalo įmonių projektų skaičius, 2015–2020 m.

39 pav. Užsienio kapitalo įmonių paskelbtos naujos darbo vietos, 2015–2020 m.

Šaltinis: „Investuok Lietuvoje“

„Kaunas IN“ yra tiksliai įsivardijusi prioritetinius sektorius, į kuriuos bus stengiamasi pritraukti daugiausia vietinių ir užsienio investicijų. Į prioritetinių sektorių sąrašą įtraukti elektronikos ir automobilių elektroninių komponentų, orlaivių priežiūros, informacinių technologijų, verslo paslaugų centrų, logistikos, gyvybės mokslų ir medicinos technikos sektoriai. Pagal 2020 m. „Sodros“ duomenis, šiuose sektoriuose dirba apytiksliai 35 tūkst. darbuotojų, arba 19 proc., visų darbuotojų Kauno miesto savivaldybėje[17]. Stiprios startinės pozicijos turėtų leisti Kauno miesto savivaldybei toliau kryptingai vystyti prioritetinių sektorių plėtrą.

Prie ekonomikos plėtros ir augančių darbo vietų prisideda ir Kauno laisvosios ekonominės zonos (toliau – Kauno LEZ) augimas pastarąjį dešimtmetį. Kauno LEZ yra strategiškai (šalia Kauno oro uosto ir pagrindinių automagistralinių kelių) įsikūrusi 534 ha ploto teritorija, kurioje kuriasi įvairios pramonės, logistikos ir kitų sektorių Lietuvos ir užsienio kapitalo įmonės. 2021 m. pradžios duomenimis, bendras užstatytas plotas siekė 125 ha, iš kurių 40 ha užima išvystytas patalpų plotas. Kauno LEZ teritorijoje veiklą vykdo 38 įmonės, iš kurių 16 yra užsienio kapitalo[18], o bendras dirbančių darbuotojų

[16] Pažymėtina, kad, kadangi Kauno LEZ įsikūręs Kauno rajojo teritorijoje, užsienio kapitalo įmonių, vykdančių veiklą Kauno LEZ, skaičius ir jų sukurtos darbo vietos nėra įskaičiuotos į Kauno miesto savivaldybės rodiklius. Dėl tos pačios priežasties Kauno LEZ darbuotojų statistika nepatenka į Kauno miesto savivaldybės vidutinio darbo užmokesčio, MI ir TUI vienam gyventojui įverčius. Be to, šie aspektai leidžia teigti, kad Kauno miesto savivaldybės ir kitų suinteresuotų institucijų (pvz., VšĮ „Kaunas IN“) pastangos (ir finansiniai ištekliai) vystyti Kauno LEZ plėtrą tiesiogiai prisideda ir prie Kauno rajono ekonomikos augimo.

[17] Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, 2019 m. pabaigoje, Kauno miesto savivaldybėje dirbo 180 tūkst. asmenų.

[18] Į šį skaičių yra įtraukiami tik tiesioginiai Kauno LEZ investuotojai – patalpas nuomojančios įmonės neįtrauktos į šį skaičių

skaičius siekia apie 5500. Tai leido per visą Kauno LEZ gyvavimo laikotarpį (nuo 2005 m.) sugeneruoti 680 mln. Eur investicijų.

Miesto patrauklumas. Nepaisant lėtai augančių TUI rodiklių, per pastaruosius keletą metų Kauno miestas ne kartą buvo pripažintas ir įvertintinas skirtinguose dienraščio „Financial Times“ rengiamuose „fDi Intelligence“ miestų reitinguose. Miesto ekonominiam patrauklumui didinti vis svarbesnės tampa taikomos kompleksinės priemonės: miesto investicinį patrauklumą lemia judumo, švietimo, sveikatos ir sveikatingumo, aplinkosaugos, urbanistinės plėtros sričių pažanga, verslui teikiamų paslaugų efektyvumas.

Pernai perspektyviausių Europos ateities miestų sąrašuose Kauno miesto ir regiono tiesioginių užsienio investicijų (TUI) pritraukimo strategija buvo pripažinta antra geriausia strategija „Europos ateities mažųjų regionų 2020/21“ kategorijoje ir ketvirta geriausia vizija „Europos ateities mažųjų miestų 2020/21“ kategorijoje, aplenkdama tokius miestus (ar regionus) kaip Helsinkis, Nikosija ar Utrechtas. Sudarant miestų reitingą buvo kreipiamas dėmesys į mokestinę aplinką, atlyginimų lygį, pragyvenimo išlaidas ir kitus investuotojams svarbius kokybinius rodiklius. Palankios vystymosi sąlygos pripažintos ir jau Kaune įsikūrusių užsienio investuotojų: 2020 m. Kauno užsienio investuotojų apklausos duomenimis, beveik 83 proc. užsienio kapitalo įmonių per artimiausius 5-erius metus Kaune planuoja tęsti verslo plėtrą.

Be to, 2020 m. Kaunas buvo išrinktas ketvirtu geriausiu Europos ateities technologijų miestu pagal ekonomiškumo ir išteklių valdymo rodiklius (angl. *cost-effectiveness*), aplenkdamas tokias ES sostines kaip Talinas, Bukareštas ir Vilnius. Reitingo sudarinėtojai teigiamai įvertino Kauno miesto mokestinę aplinką, biurų prieinamumą mieste, darbo vietos įkūrimo kaštus ir miestų pasirengimą priimti užsienio verslo delegacijas.

Ateities tendencijos dalinai priklausomos nuo Aleksoto inovacijų pramonės parko (AIPP) įgyvendinimo procesų. Šiuo projektu siekiama senos aviacijos gamyklos teritoriją paversti patrauklia erdve, skirta pritraukti aukštą pridėtinę vertę kuriančias investicijas gyvybės mokslų, automobilių pramonės, mašinų ir prietaisų gamybos, informacinių ir ryšių technologijų, kitose parko specializacijos srityse. 2020 m. AIPP buvo pripažintas nacionalinės svarbos projektu, tokiu būdu siekiant, kad AIPP steigimas būtų viena iš kertinių priemonių siekiant 2021–2030 m. Nacionaliniame pažangos plane vieno iš strateginių tikslų – pereiti prie žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą. Įgyvendinant projektą tikimasi ne mažiau kaip 90 mln. eurų privataus (tiek Lietuvos, tiek užsienio) kapitalo investicijų ir sukurti ne mažiau kaip 1100 ilgalaikių darbo vietų.

Nekilnojamojo turto rinka. 2015–2020 m. biurų plėtra Kaune buvo pati sparčiausia tarp Lietuvos didmiesčių – šiuo laikotarpiu bendras biurų plotas išaugo net 154 proc. Didžiausias naujų komercinės paskirties projektų šuolis 2020 m. Kaune išaugino komercinių verslo plotų pasiūlą iki rekordinio lygio per pastarąjį dešimtmetį, dėl to bendras (visų segmentų) laisvų modernių biuro patalpų lygis taip pat pasiekė rekordines aukštumas – 16,2 proc. (palyginti, 2018–2019 m. laikotarpiu šis rodiklis svyravo tarp 8 ir 12 proc.). Didėjant biurų plotui, auga Kauno galimybės pritraukti įvairias įmones ir didinti bendrą miesto NT patrauklumą.

Vertinant tik aukščiausio segmento A klasės verslo centrų pasiūlą, sparti NT rinkos plėtra prisidėjo prie to, kad vakansija 2019–2020 m. laikotarpiu išaugtų nuo 4 proc. iki 15–17 proc. Vilniuje

laisvų A klasės biurų plotas laikosi tarp 2–5 proc. Ryškiai padidėjęs laisvų erdvių plotas lėmė, kad dalis NT vystytojų pradėjo koreguoti savo planus, taip mažindami naujų NT projektų vystymą.

Remiantis UAB „Ober Haus“ duomenimis, 2020 m. III ketvirtyje A klasės biurų nuomos kainos Kaune siekė apie 11,5–13,5 Eur/m^2 – tai yra apie 18 proc. pigiau nei Vilniuje, tačiau apie 6 proc. brangiau nei Klaipėdoje.

40 pav. Biurų plotas, tūkst. m^2, 2015–2020 m.

41 pav. A klasės segmento verslo centrų vakansijos lygis, proc., 2018–2020 m.[19]

Šaltinis: UAB „Ober Haus“, UAB „INREAL“

Pramonės ir sandėliavimo patalpų rinkoje matyti spartus plėtros tempas Kauno mieste. 2015–2020 m. laikotarpiu sandėliavimo patalpų pasiūla Kaune[20] išaugo 85 proc. (kasmet apie 13 proc., arba 39 tūkst. m^2, naujo ploto kiekvienais metais), kai sostinėje šis augimas siekė tik 46 proc. (6,5 proc. kasmetinis pasiūlos augimas, arba 35,1 tūkst. m^2, naujo ploto kiekvienais metais). Klaipėdoje sandėliavimo pasiūla augo taip pat sparčiai, tačiau bendras sandėliavimo plotas yra 30 proc. mažesnis nei Kaune.

Nepaisant sparčiai augančios pasiūlos, logistikos centrų užimtumas Kaune sparčiai didėjo. 2020 m. pabaigoje vakansijos lygis siekė vos 2 proc. (kai 2015 m. pabaigoje jis buvo 16 p. p. didesnis). Tai yra pats didžiausias logistikos centrų užpildymo lygis, palyginti su kitais didmiesčiais. Šioje vietoje vakansijos lygio rodikliai yra sąlyginiai – didžioji dalis sandėliavimo patalpų projektuojama savoms reikmėms, o ne statomos su intencija išnuomoti patalpas ateities klientams. Pandemijos įtaka globalioms tiekimo grandinėms ir e-komercijos plėtrai, tikėtina, didins pramonės ir sandėliavimo patalpų paklausą Kaune ir visoje Lietuvoje.

[19] Pirmasis A klasės verslo centras Kaune buvo atidarytas tik 2018 m. pradžioje
[20] Į šį rodiklį yra įtraukiami ir Kauno LEZ teritorijoje (Kauno rajono savivaldybės ribose) įkurti logistikos centrai

42 pav. Modernių sandėliavimo patalpų plotas, tūkst. m², 2015–2020 m.[21]

Šaltinis: UAB „Ober Haus“, UAB „INREAL“

43 pav. Modernių logistikos centrų vakansijos lygis metų pabaigoje, proc., 2015–2020 m.

Vertinant sandėliavimo patalpų nuomos kainas, Lietuvos didmiesčiuose kainos gana panašios. Pagal UAB „Ober Haus“ duomenis, 2020 m. III ketvirtyje naujų sandėliavimo patalpų nuomos kainos Kaune siekė apie 3,8–5,0 Eur/m² (apie 5 proc. pigiau nei Vilniuje ir apie 2 proc. brangiau nei Klaipėdoje), o senos statybos patalpų kaina siekė apie 1,8–3,3 Eur/m² (apie 9 proc. pigiau nei sostinėje ir tokia pati nuomos kaina kaip uostamiestyje).

44 pav. Būsto įperkamumo indeksas (didesnė vertė reiškia geresnį būsto įperkamumo lygį)[22]**, 2010–2020 m.**

Šaltinis: „Swedbank Research“ ir „Macrobond“

Miesto patrauklumas ir gyvenimo kokybė tiesiogiai priklauso ir nuo būsto kainų. Gyvenamojo nekilnojamojo turto rinkoje Kauno miesto situacija atrodo pagirtinai. Pagal AB „Swedbank“ duomenis, 2010–2020 m. būstas buvo įperkamesnis Kaune nei Klaipėdoje ar Vilniuje – uostamiestyje būstas tapo nedaug įperkamesnis tik paskutinio matavimo metu (2020 m. lapkričio

[21] Dėl nenuosekliai pateikiamų duomenų šiame grafike imami skirtingų ketvirčių duomenys. 2015 ir 2016 metų atskaitos taškų paimtas I ketvirtis, 2017 ir 2018 m. – II ketvirtis, 2019 m. – IV ketvirtis, o 2020 m. – III ketvirtis.

[22] AB „Swedbank“ naudojamas būsto įperkamumo indeksas vertina vidutinio namų ūkio mėnesinių pajamų (1,5 vidutinio darbo užmokesčio, neto) dalį, reikalingą mėnesio palūkanoms apmokėti. Pagal minėtą indeksą, 100 balų įvertinama situacija, kai mėnesio palūkanoms padengti užtenka 30 proc. namų ūkio mėnesinių pajamų. Jei indekso vertė yra žemiau 100 balų, vadinasi, būstas neįperkamas.

mėn.)[23]. Didelis atotrūkis nuo sostinės dalinai gali būti paaiškinamas ir tuo, kad Vilniuje sąlyginai didesnę dalį sudaro naujos statybos butų sandoriai. Indekso sudarinėtojai teigia, kad 2020 m. lapkritį vidutinis namų ūkis Kaune galėjo įpirkti 120 m^2 ploto būstą, kai sostinėje šis rodiklis siekė tik 79 m^2.

Pagal UAB „Ober-Haus“ 2019 m. duomenis[24], Kaune yra geriausias buto kainų ir atlyginimo santykis tarp Lietuvos didmiesčių – už vidutinį metinį neto darbo užmokestį galimą įsigyti apie 14 m^2 būsto, kai Vilniuje šis rodiklis nesiekė net 8 m^2.

Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės

1 lentelė. Ekonomikos, sąlygų verslui ir investiciniam patrauklumui srities SSGG analizė

MIESTO ŪKIO PLĖTRA	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Stabilus miesto ekonomikos augimas • Išaugęs BVP vienam gyventojui lygis, dinamika stipriausia tarp palyginamų regiono miestų • Sparčiai išaugęs darbo užmokestis • Geriausias Lietuvoje būsto įperkamumo rodiklis, patrauklus besikuriantiems namų ūkiams • Pavyzdinis atlyginimo atotrūkio mažinimas tarp vyrų ir moterių • Nesmarkiai išaugęs verslumo lygis, tačiau atitikęs įprastas didmiesčio tendencijas • Proaktyvus VšĮ „Kaunas In“ vaidmuo, atsiskleidęs kuriant verslui patogias sąlygas • Veiksminga viešojo ir privataus sektorių partnerystė įgyvendinant prioritetinius miesto projektus • Kaunas – pats akademiškiausias Lietuvos miestas: didžiausias vienam gyventojui tenkantis studentų skaičius • Didelis elektronikos ir inžinerijos specialistų skaičius prisidėjo prie sukurtos pridėtinės vertės	• Vienas aukščiausių nedarbo lygių Lietuvoje, išsiskiryręs ir tarp palyginamųjų miestų • Netolygios investicijos į mokslo ir inovacijų plėtrą • Neišnaudojamos bendradarbiavimo su akademine bendruomene galimybės – nepakankama institucinė sinchronizacija tarp skirtingų suinteresuotų šalių, ypač inovacijų srityje • Nėra pakankamai priemonių, užtikrinančių, kad aukštojo mokslo įstaigų absolventai liktų dirbti Kaune • Verslo poreikių neatitinkantis darbingų žmonių skaičius
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Aleksoto inovacijų pramonės parko atidarymas sudarys sąlygas pritraukti ir kurti Kaune aukštą pridetinę vertę kuriančias Lietuvos ir užsienio įmones, vykdančias MTEP veiklą. • Tiekimo grandžių trumpėjimas po globalios pandemijos gali būti ypač naudingas Kaunui,	• Besikeičiantys Europos Sąjungos ir regionų plėtros finansavimo priemonių / instrumentų prioritetai ir taisyklės • BVP augimo stagnacija neužtikrinus persiorientavimo į aukštesnės pridėtinės vertės sektorius • Dėl pandemijos sutrikusi paslaugų ir aptarnavimo sektoriaus veikla

[23] Projekto rengėjų vertinimų šis indeksas pilnai neatspindi visų su būsto įperkamumu susijusių aspektų (pavyzdžiui, būsto išlaikymo kaštus ar kelionės išlaidas), tačiau šiuo metu nėra kito viešai prieinamo rodiklio, kuris sudarytų miestų palyginamumo galimybę.
[24] „Gyvenamojo NT rinkos komentaras 2020 m. I ketv.“, https://www.ober-haus.lt/wp-content/uploads/OH-Gyvenamasis-2020-I-ketv.pdf.

turinčiam stiprias pozicijas pramonės sektoriuje • Augantis gyventojų skaičius • Lokalių centrų vystymasis paskatins vietinio verslo kūrimąsi skirtinguose miesto rajonuose • Galimybė plėsti Vilniaus–Kauno dvimiesčio idėją • Išvystytos tyrimų bazės ir aukšta tyrėjų koncentracija stiprins bendrą akademinį ir intelektualinį potencialą • Gyvybės mokslų sektoriaus plėtra mezgant artimesnius ryšius su KTU ir LMSU • Neišnaudotos tarpsektorinio bendradarbiavimo galimybės vystant talentų pritraukimo ir verslo paramos iniciatyvas • Bendradarbiavimas su verslumą skatinančiomis organizacijoms vystant startuolių bendruomenę • Miestas yra svarbių tarptautinių transporto koridorių sankirtoje – galima manyti, kad įgyvendinus intermodalinio terminalo, „Rail Baltica“ ir vandens kelio Nemunu projektus, didės Kauno, kaip susisiekimo ir logistikos centro, reikšmė	• Darbingo amžiaus gyventojų populiacijos mažėjimas ir visuomenės senėjimas • Smulkaus verslo kūrimosi ir vystymo paramos programų trūkumas nacionaliniu ir savivaldybės lygmeniu • Mažėjantis aukštojo mokslo įstaigose studijuojančių žmonių skaičius • Požiūrio nesuderinamumas dėl Kauno miesto plėtros prioritetų tarp skirtingų vietos ir nacionalinio lygmens institucijų
MIESTO INVESTICINIS PATRAUKLUMAS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Išaugęs Kauno miesto tarptautinis pripažinimas ir investicinis patrauklumas • Sėkmingai išplėtotas Kauno LEZ investicinis potencialas • Išplėtoti didelės apimties investiciniai infrastruktūros projektai, kurie savaime didina miesto žinomumą • Verslo poreikius atitinkanti pramoninės ir logistinės paskirties infrastruktūra • Esamos aukštojo mokslo įstaigų studijų programos atitinka užsienio ir vietinio kapitalo investuotojų poreikius • Centrinė miesto geografinė lokacija (t. y. aukšto lygio junglumas) sukuria palankias sąlygas investuotojams pritraukti • Teigiamas miesto įvaizdis ir kasdieniam gyvenimui pritaikyta infrastruktūra prisideda prie patrauklumo didinimo ir absolventų išlaikymo	• Nedidelis tiesioginių užsienio investicijų skaičius savivaldybėje • Sostinės patrauklumas apsunkina talentų pritraukimą ir išlaikymą Kaune • Tarptautiniame kontekste Baltijos šalys asocijuojamos tik su sostinėmis, dėl to Kaunas dažnai iš anksto „praleidžiamas“ užsienio investuotojų

GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Aiškiai identifikuoti prioritetiniai sektoriai investicijoms pritraukti • Industrinių zonų ir logistikos infrastruktūros plėtra – Kauno, kaip regiono lyderio, pozicionavimas • Auganti biurų pasiūla gali tiesiogiai prisidėti prie besisteigiančių verslų pritraukimo • Augantys užsienio studentų skaičiai gali prisidėti prie didėjančių ekonominių galimybių ir Kauno, kaip akademinio miesto, įvaizdžio kūrimo	• Apsibrėžtos investicijų pritraukimo politikos trūkumas • Didėjanti regioninės politikos orientacija į verslo ir pramonės skatinimą šiuo metu silpnesniuose regionuose

2.3. KULTŪRA IR TURIZMAS

Kultūra. Kauno miesto kultūros vizijoje ši sritis yra kiekvieno kauniečio gerovės, miesto tapatybės ir tvarios plėtros pagrindas, o Kaunas – plačiai žinomas kaip įtraukios kultūros, šiuolaikinio meno ir inovatyvaus dizaino miestas.

2017 m. Kaunui suteiktas Europos kultūros sostinės 2022 vardas. 2015 m. Kauno modernizmo architektūrai suteiktas „1919–1940 metų Kaunas“ Europos paveldo ženklas, už modernizmo kultūros ir architektūros paveldo išsaugojimą, pristatantį miesto klestėjimą įvairiose srityse laikinosios sostinės laikotarpiu 1919–1940 m. 2015 m. Kaunas pirmasis iš Baltijos šalių regiono priimtas į UNESCO Kūrybiškų miestų tinklą Dizaino kategorijoje, 2016 m. – į UNESCO globalų besimokančių miestų tinklą, o 2017 m. Kauno modernizmas įtrauktas į Preliminarųjį UNESCO pasaulio paveldo sąrašą už unikalią miesto raidos istoriją laikinosios sostinės laikotarpiu.

Kauno mieste gausu didelės apimties kultūriniams renginiams tinkamų viešųjų erdvių ir kultūros paveldo objektų: Santakos parkas, Kauno pilies prieigos, Rotušės aikštė, Ąžuolyno parkas, Nepriklausomybės aikštė, Miesto sodas, Nemuno sala, Vienybės aikštė, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelis, Laisvės alėja, senamiesčio ir naujamiesčio kiemai, sodai ir parkai, net 1573 nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ir vietovės, suteikiantys miestiečiams ir miesto svečiams galimybes susikurti turiningą ir įvairialypį kultūrinį gyvenimą.

Kultūros įstaigos. Kauno miesto savivaldybės gyventojams ir svečiams kultūra pasiekiama per platų kultūros ir menų įstaigų tinklą. Mieste veikia teatrai, muziejai, koncertinės įstaigos, bibliotekos, kultūros centrai ir kitos įstaigos, užtikrinančios kultūros pasiūlos įvairovę.

45 pav. Kauno miesto savivaldybės kultūros ir turizmo įstaigos

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Kauno mieste veikia biudžetinės savivaldybės įstaigos, taip pat valstybinės, nacionalinės ir privačios kultūros įstaigos bei organizacijos, kurių veiklos sritis yra profesionalus ir mėgėjų menas:

- Kaune įsikūręs nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus su Europos dailės raidai svarbia XX a. pradžios dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio kolekcija ir turtingomis Vakarų Europos dailės ir Lietuvos dailės kolekcijomis, unikaliu Velnių muziejumi, 6 respublikiniai muziejai (Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus, Maironio lietuvių literatūros muziejus, Kauno IX forto muziejus, Vytauto Didžiojo karo muziejus, Lietuvos švietimo istorijos muziejus, Lietuvos aviacijos muziejus), Kauno miesto muziejus, kurio padaliniai veikia svarbiuose istoriniuose objektuose (Rotušės, Pilies, J. Gruodžio, Tautinės muzikos ir M. ir K. Petrauskų skyriuose), kiti privatūs muziejai (iš viso apie 30 Kauno mieste).
- Veikia nacionaliniai, valstybiniai, nevalstybiniai ir savivaldybės teatrai: Nacionalinis Kauno dramos teatras, Kauno valstybinis muzikinis teatras, Kauno valstybinis lėlių teatras, Kauno miesto kamerinis teatras, Kauno šokio teatras „Aura“, nevalstybiniai teatrai „Mens Publica“, VDU teatras, „Laimingi žmonės“, „Bravo teatras“, „Teatro klubas“.
- Mieste yra du kultūros centrai: Kauno kultūros centras – šiuolaikiškas, modernus ir daugiafunkcis kultūros centras, greta senoms kultūros tradicijoms ir menams atstovaujančių kolektyvų pritraukiantis naujas ir aktualias menų ir kūrybinių industrijų sritis, vykdantis įvairią edukacinę-šviečiamąją veiklą, skirtingų tipų mokymus, seminarus, festivalius, konferencijas ir kūrybines dirbtuves, BĮ „Girstučio“ kultūros centras, kurio misija – propaguoti profesionalų teatro, muzikos, šokio, dailės meną, skatinti mėgėjų meną, ieškoti naujų turiningo laisvalaikio praleidimo, gyventojų tarpusavio bendravimo formų.
- Kauno valstybinė filharmonija rengia klasikinės ir šiuolaikinės muzikos koncertus ir kviečia koncertuoti įvairius šalies ir užsienio kolektyvus bei atlikėjus, tarp jų Valstybinį simfoninį orkestrą, Nacionalinį simfoninį orkestrą, Kauno miesto simfoninį orkestrą, Lietuvos kamerinį orkestrą ir kitus Europos orkestrus ar atlikėjus.
- Kaune veikia „Kauno įvairių tautų kultūrų centras“ – kultūros ir švietimo įstaiga, kurios veikla padeda išsaugoti tautinių mažumų kultūrinius tapatumus ir skatina pozityvią tautinių mažumų integraciją į Kauno ir Lietuvos visuomenę. Centras inicijuoja įvairius kultūros, meno, paveldo, tarpdisciplininius projektus, organizuoja kultūros renginius: koncertus, meno parodas, vakarones, poezijos skaitymus, kulinarinio paveldo ir knygų pristatymus, kitus renginius.
- Kaune veikia kūrybinių sąjungų bei asociacijų, nevyriausybinio sektoriaus ir privačios meno galerijos: galerija „Meno parkas“, Kauno fotografijos galerija, Tekstilininkų ir dailininkų gildijos galerija „Balta“; nevyriausybinio sektoriaus parodų ir diskusijų erdvė „Meno forma“; privačios galerijos „Kauno langas“, „Aukso pjūvis“, „Parko galerija“, galerija „Ars et mundus“, Galerija be sienų.
- Kaune veikiantys Kauno menininkų namai – profesionaliųjų menų centras, vykdantis kultūrinę veiklą, plėtojantis šiuolaikinio meno sklaidą, organizuojantis ir pristatantis visuomenei kultūrines programas. Kauno menininkų namai prodiusuoja kultūros ir meno turinį, koordinuoja miesto kultūros informaciją, taip pat veikia kaip mediatorius tarp miesto savivaldybės, kultūros operatorių ir jų auditorijų.
- Kaune veikia Kauno meno kūrėjų asociacija, Lietuvos rašytojų sąjungos, Lietuvos fotomenininkų sąjungos, Lietuvos kompozitorių, Lietuvos dailininkų sąjungos, Lietuvos tautodailininkų sąjungos ir kitų organizacijų skyriai.

Muziejai. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kaune 2020 m. veikė 11[25] muziejų. Palyginti, tais pačiais metais Vilniuje veikė 23, Klaipėdoje – 2 muziejai.

2019 m. Kauno miesto muziejuose apsilankė 593 tūkst. lankytojų, Vilniuje – 2,1 mln., Klaipėdoje –729 tūkst. lankytojų. 2015–2019 m. laikotarpiu Kauno mieste muziejų lankytojų skaičius augo 31 proc., Vilniuje – 69 proc., Klaipėdoje – 97 proc.

2019 m. Kauno miesto muziejuose buvo surengtas 921 renginys (nuo 2015 m. renginių skaičius išaugo 19,0 proc.), Vilniuje – 1859 renginiai (+ 47,1 proc. nuo 2015 m.), Klaipėdoje – 1090 renginių (+21,2 proc. nuo 2015 m.). Priklausomai nuo konkrečiam muziejui keliamų tikslų ir uždavinių, surengtų renginių skaičius muziejuose varijuoja. Muziejuose, kuriems nekeliami uždaviniai užtikrinti tam tikrą renginių skaičių, šis rodiklis gerokai mažesnis nei tuose, kuriems šis uždavinys keliamas. Tačiau būtina pažymėti, kad renginių skaičiaus dydis nekoreliuoja su lankytojų statistika ir dirbtinis jų skaičiaus didinimas neturėtų būti traktuojamas kaip rekomendacija. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas renginių kokybei, ir, dar svarbiau, nuolatinėms ekspozicijoms atnaujinti ir naujoms parodoms rengti, užtikrinant tam tvarų finansavimą. Svarbu pabrėžti, kad būtent ekspozicijos ir parodos generuoja pagrindinius muziejų lankytojų srautus. Renginius šiuo atveju reikėtų traktuoti kaip pagalbinę priemonę.

46 pav. Muziejų lankytojų skaičius 2015–2019 m., tūkst.

47 pav. Muziejuose surengtų renginių skaičius 2015–2019 m.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas | Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos duomenimis, 2019 m. Kauno mieste didžiausio lankytojų skaičiaus sulaukė Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, kuriame apsilankė daugiau kaip 168,1 tūkst. lankytojų. Kauno miesto muziejuje apsilankė beveik 86 tūkst. lankytojų, Vytauto Didžiojo karo muziejuje – 70 tūkst., Kauno IX forto muziejuje – 61,6 tūkst., Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejuje – 60,2 tūkst. lankytojų.

2019 m. pagal siūlomų edukacinių užsiėmimų temų skaičių pirmoje vietoje buvo Maironio lietuvių literatūros muziejus, kuriame buvo galimybė rinktis iš 69 edukacinių užsiėmimų temų. Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejuje buvo siūlomos 48 edukacinių užsiėmimų temos, Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje – 43, Kauno miesto muziejuje – 35, Vytauto Didžiojo karo muziejuje

[25] Lietuvos statistikos departamento duomenimis į muziejų skaičių filialai nėra įskaičiuoti

– 25 edukacinių užsiėmimų temos. Tačiau būtina pažymėti, kad edukacinių užsiėmimų temų skaičius nekoreliuoja su jų ar bendra muziejų lankymo statistika.

2019 m. Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje buvo surengta 913 edukacinių užsiėmimų, Kauno miesto muziejuje – 765, Vytauto Didžiojo karo muziejuje – 691, Maironio lietuvių literatūros muziejuje – 660, Lietuvos švietimo istorijos muziejuje – 482, Kauno IX forto muziejuje – 451.

Kauno miesto muziejuose edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo daugiau kaip 97,5 tūkst. asmenų. Didžiausio dalyvių skaičiaus sulaukė Vytauto Didžiojo karo muziejus, kurio surengtuose edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo beveik 16,9 tūkst. asmenų. Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius siekė daugiau kaip 15 tūkst., Kauno miesto muziejaus – daugiau kaip 13,6 tūkst., Maironio lietuvių literatūros muziejaus – daugiau kaip 12,2 tūkst.

48 pav. Lankytojų, edukacinių renginių, organizuotų renginių, apsilankymų interneto svetainėse skaičius muziejuose Kauno mieste, 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

* Informacija apie Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus padalinius, esančius Druskininkų mieste, neįtraukta

2019 m. Kauno miesto muziejų interneto svetainėse apsilankymų skaičius siekė beveik 457,8 tūkst. Daugiausia lankytojų pritraukė Lietuvos sporto muziejaus interneto svetainė – 147 tūkst., Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus – daugiau kaip 118,3 tūkst., Kauno miesto muziejaus – daugiau kaip 52,1 tūkst.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos duomenimis, 2019 m. didžiausio lankytojų skaičiaus sulaukė Kauno miesto muziejaus Pilies skyrius, kuriame apsilankė daugiau kaip 36,4 tūkst. lankytojų. Pilies skyriuje buvo surengta 240 edukacinių užsiėmimų, edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo beveik 4,3 tūkst. asmenų.

2019 m. Rotušės skyriuje apsilankė beveik 29 tūkst. lankytojų, edukacinių užsiėmimų skaičius siekė 161, juose dalyvavo daugiau kaip 2,7 tūkst. asmenų. Tautinės muzikos skyrių aplankė daugiau kaip 8,6 tūkst. lankytojų. Skyriuje buvo surengti 185 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo

beveik 3,3 tūkst. asmenų. Miko ir Kipro Petrauskų skyrių aplankė beveik 4,5 tūkst. lankytojų. Skyriuje surengta 111 edukacinių užsiėmimų, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 1,7 tūkst. asmenų. Juozo Gruodžio skyriuje apsilankė 719 lankytojų, surengtuose 23 edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo 300 asmenų.

	PILIES SKYRIUS	ROTUŠĖS SKYRIUS	TAUTINĖS MUZIKOS SKYRIUS	MIKO IR KIPRO PETRAUSKŲ SKYRIUS	JUOZO GRUODŽIO SKYRIUS	MUZIEJAUS ORGANIZUOTOS VEIKLOS NE MUZIEJAUS PATALPOSE
Lankytojų skaičius	36476	28963	8646	4491	719	6698
Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius per ataskaitinius metus	4272	2725	3291	1768	300	1256
Surengtų edukacinių užsiėmimų skaičius	240	161	185	111	23	45
Surengtų renginių skaičius	17	45	42	52	5	34

49 pav. Kauno miesto muziejaus skyrių statistinė informacija, 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

2019 m. Kauno miesto muziejaus organizuotose veiklose ne muziejaus patalpose ar skyriuose apsilankė beveik 6,7 tūkst. lankytojų, surengtuose edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo daugiau kaip 1,2 tūkst. dalyvių. 2020 m., reaguodamas į pandeminę situaciją, Kauno miesto muziejus nacionaliniu mastu išsiskyrė virtualių veiklų – ekskursijų, edukacinių užsiėmimų, renginių ir kt., pasiūla, tokiu būdu užtikrindamas platesnį paslaugų prieinamumą. Tolesnė muziejaus plėtra ir rodiklių augimas tiesiogiai priklauso sėkmingo nuo jo infrastruktūros ir ekspozicijų atnaujinimo projektų įgyvendinimo.

2019 m. nacionalinį M. K. Čiurlionio dailės muziejų Kaune aplankė daugiau kaip 45,1 tūkst. lankytojų. Muziejuje surengtuose 137 edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo daugiau kaip 2,4 tūkst. dalyvių. Muziejaus padalinyje – A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejuje / Velnių muziejuje apsilankė daugiau kaip 39,4 tūkst. lankytojų, surengtuose 131 edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo daugiau kaip 2,3 tūkst. asmenų. Muziejaus padalinyje – M. Žilinsko dailės galerijoje apsilankė daugiau kaip 32,2 tūkst. lankytojų. Galerijoje buvo surengti 246 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 4,2 tūkst. dalyvių.

	NACIONALINIS M. K. ČIURLIONIO DAILĖS MUZIEJUS	A. ŽMUIDZINAVIČIAUS KŪRINIŲ IR RINKINIŲ MUZIEJUS/VILNIUS MUZIEJUS	M. ŽILINSKO DAILĖS GALERIJA	ISTORINĖ LR PREZIDENTŪRA KAUNE	KAUNO PAVEIKSLŲ GALERIJA	J. ŽIKARO NAMAI	A. IR P. GALAUNIŲ NAMAI	L. TRUIKIO NAMAI
Lankytojų skaičius	45122	39447	32223	25620	19901	2235	2128	1483
Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius per ataskaitinius metus	2404	2363	4247	3509	2011	215	88	236
Surengtų edukacinių užsiėmimų skaičius	137	131	246	169	153	38	12	27
Surengtų renginių skaičius	68	11	46	49	23	20	31	5

50 pav. Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus ir jo padalinių, veikiančių Kauno mieste*, statistinė informacija, 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
*Informacija apie padalinius, esančius Druskininkų mieste, neįtraukta

2019 m. M. K. Čiurlionio dailės muziejaus padalinyje – Istorinėje Lietuvos Respublikos prezidentūroje apsilankė daugiau kaip 25,6 tūkst. lankytojų, 169 surengtuose edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo daugiau kaip 3,5 tūkst. asmenų. Muziejaus padalinyje – Kauno paveikslų galerijoje apsilankė 19,9 tūkst. lankytojų, buvo surengta 215 edukacinių užsiėmimų, kuriuose dalyvių skaičius siekė daugiau kaip 2 tūkst.

2019 m. Maironio lietuvių literatūros muziejuje apsilankė daugiau kaip 26,6 tūkst. lankytojų. Muziejuje buvo surengta 219 edukacinių užsiėmimų, dalyvių skaičius juose siekė beveik 4,5 tūkst. Muziejaus padalinyje – S. Nėries memorialiniame muziejuje apsilankė daugiau kaip 8,4 tūkst. lankytojų, surengtuose 126 edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo daugiau kaip 2,4 tūkst. dalyvių. Muziejaus padalinyje – Vaikų literatūros muziejuje apsilankė 5,8 tūkst. lankytojų, buvo surengta 110 edukacinių renginių, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 2 tūkst. dalyvių.

2019 m. Maironio lietuvių literatūros muziejaus padalinį – Balio ir Vandos Sruogų namus-muziejų aplankė daugiau kaip 4,3 tūkst. lankytojų. Surengtuose 87 edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo beveik 1,6 tūkst. lankytojų. Muziejaus padalinyje – Juozo Grušo namuose-muziejuje apsilankė daugiau kaip 4,1 tūkst. lankytojų, buvo surengti 97 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 1,4 tūkst. dalyvių. Muziejaus padalinyje – J. Tumo-Vaižganto namuose-muziejuje apsilankė daugiau kaip 3 tūkst. lankytojų, edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo 275 asmenys.

	MAIRONIO LIETUVIŲ LITERATŪROS MUZIEJUS	S. NĖRIES IR B. BUČO NAMAI-MUZIEJUS	VAIKŲ LITERATŪROS MUZIEJUS	B. IR V. SRUOGŲ NAMAI-MUZIEJUS	J. GRUŠO NAMAI - MUZIEJUS	J. TUMO-VAIŽGANTO NAMAI - MUZIEJUS
Lankytojų skaičius	26614	8487	5810	4358	4144	3048
Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius per ataskaitinius metus	4494	2458	2025	1581	1447	275
Surengtų edukacinių užsiėmimų skaičius	219	126	110	87	97	21
Surengtų renginių skaičius	68	9	21	12	19	9

51 pav. Maironio lietuvių literatūros muziejaus ir jo padalinių statistinė informacija, 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

Bibliotekos. Kauno miesto savivaldybėje veikia 2 viešosios bibliotekos: Kauno apskrities viešoji biblioteka ir Kauno miesto savivaldybės Vinco Kudirkos viešoji biblioteka, susidedanti iš 3 skyrių (Suaugusiųjų skaitytojų skyriaus, Jaunimo, meno ir muzikos, Vaikų literatūros skyrių) ir turinti 20 padalinių (Aleksoto, „Aušros“, „Berželio“, Dainavos, Eigulių, Girstupio, Kalniečių, Z. Kuzmickio, Neries, Palemono, Panemunės, Parko, Petrašiūnų, „Šaltinio“, Šančių, Šilainių, Tirkiliškių, Vingytės).

2020 m. Kauno miesto savivaldybės Vinco Kudirkos viešosios bibliotekos vartotojų[26] skaičius siekė 37,4 tūkst., arba 12,9 proc., visų Kauno miesto gyventojų (2016 m. – 13,8 proc.). Vilniuje savivaldybės viešųjų bibliotekų vartotojų skaičius siekė 49 tūkst., arba 8,7 proc., visų miesto gyventojų (2016 m. – 10,4 proc.), Klaipėdoje – 22 tūkst., arba 14,9 proc., miesto gyventojų (2016 m. – 15,7 proc.).

2016–2019 m. Kauno ir Klaipėdos miestų savivaldybių viešųjų bibliotekų vartotojų skaičius augo atitinkamai 7,1 proc. ir 3,9 proc. 2020 m., prasidėjus COVID-19 pandemijai, vartotojų skaičius smarkiai krito. Kauno mieste šis rodiklis nuo 2019 m. sumažėjo 14 proc., Klaipėdoje – 11 proc. Vilniaus mieste viešųjų bibliotekų vartotojų skaičius mažėjo visu 2016–2020 m. laikotarpiu (–13 proc.).

2020 m. Kauno miesto savivaldybės Vinco Kudirkos viešojoje bibliotekoje apsilankė 425,8 tūkst. lankytojų. Savivaldybių viešųjų bibliotekų lankytojų[27] skaičius, 2016–2019 m. laikotarpiu augęs Vilniaus ir Kauno miestuose, 2020 m. smarkiai krito. 2016–2019 m. laikotarpiu lankytojų skaičius Kauno miesto viešojoje bibliotekoje augo 7 proc., Vilniuje – 31 proc. 2019–2020 m. Kaune viešųjų bibliotekų lankytojų skaičius sumažėjo 37 proc., Vilniuje – 39 proc. Klaipėdoje – 11 proc. Klaipėdos mieste viešųjų bibliotekų lankytojų skaičius mažėjo visu 2016–2020 m. laikotarpiu.

[26] Vartotojas – asmuo, Lietuvos Respublikos bibliotekų Įstatymo ir naudojimosi biblioteka taisyklių nustatyta tvarka įgijęs teisę naudotis bibliotekos paslaugomis

[27] Lankytojas – asmuo, apsilankęs bibliotekoje ir pasinaudojęs bibliotekos paslaugomis, įskaitant ir paslaugas, kurioms nebūtinas skaitytojo pažymėjimas

52 pav. Savivaldybių viešųjų bibliotekų vartotojų skaičius 2016–2020 m., tūkst.

53 pav. Savivaldybių viešųjų bibliotekų lankytojų skaičius 2016–2020 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos nacionalinė biblioteka

2019 m. Kauno miesto savivaldybės Vinco Kudirkos viešojoje bibliotekoje ir jos padaliniuose suorganizuota 1312 renginių[28] (2015 m. – 1793), kuriuose dalyvavo beveik 49 tūkst. lankytojų (2015 m. – beveik 16 tūkst.). 2015–2019 m. renginių skaičiui bibliotekoje mažėjant, dalyvių skaičius juose išaugo daugiau kaip tris kartus. Tai rodo laipsniškai gerėjančią organizuojamų nemokamų renginių kokybę, renginių turinio atitikimą bendruomenės poreikiams, skaitymo skatinimo tendencijas, partnerystę su „Kaunas – Europos kultūros sostinė (KEKS) 2022“, Kauno miesto ugdymo ir kitomis kultūros įstaigomis.

Keičiantis bibliotekų veiklos prioritetams, vienu iš svarbiausių bibliotekų veiklos vertinimo rodiklių tampa skaitmeninių paslaugų prieinamumas. 2015 m. Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) skaitytojų aptarnavimo posistemė veikė 23 Kauno miesto savivaldybės Vinco Kudirkos viešosios bibliotekos padaliniuose, virtualių apsilankymų skaičius tais pačiais metais siekė beveik 18,5 tūkst. 2019 m. visuose bibliotekos skyriuose ir padaliniuose veikė LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemė, virtualių apsilankymų skaičius šioje sistemoje siekė daugiau kaip 30,1 tūkst. 2019 m. elektroninėmis paslaugomis pasinaudojo 63 proc. daugiau lankytojų nei 2015 m. 2019 m. Bibliotekos interneto svetainėje apsilankė beveik 148,3 tūkst. lankytojų.

2020 m. pasaulį apėmus COVID-19 pandemijai, bibliotekos šalyje paskelbto karantino metu susidūrė su iššūkiais perplanuojant veiklas ir organizuojant paslaugų teikimą. Gyventojams neturint galimybės fiziškai apsilankyti bibliotekose, šios ir toliau vykdė veiklą, paslaugas teikdamos bekontakčiu būdu, o renginius perkeldamos į virtualią erdvę.

Kultūros centrai – daugiafunkcės kultūros įstaigos, kuriose įgyvendinami įvairaus pobūdžio meno ir kultūros projektai: organizuojama ir vykdoma profesionalaus ir mėgėjų meno sklaida (parodos, koncertai, spektakliai), socialinės akcijos, edukaciniai renginiai, kino seansai, festivaliai ir kt. Lietuvos nacionalinio kultūros centro duomenimis, 2020 m. Kaune veikė 2 kultūros centrai, Vilniuje – 7, Klaipėdoje – 5.

[28] Įskaitant ir edukacinius renginius.

2020 m. Kauno miesto savivaldybės kultūros centruose (Kauno kultūros centre, BĮ Kultūros centre „Girstutis“) buvo suorganizuoti 482 renginiai, kuriuose dalyvavo beveik 287,7 tūkst. lankytojų ir dalyvių. Tuo pačiu laikotarpiu Vilniaus miesto kultūros centruose vyko 1834 renginiai, kuriuose lankytojų ir dalyvių skaičius siekė daugiau kaip 3,7 mln., Klaipėdoje vyko 768 renginiai, lankytojų ir dalyvių skaičius juose siekė daugiau kaip 137,3 tūkst.

54 pav. Renginių kultūros centruose skaičius 2016–2020 m., vnt.

55 pav. Kultūros centrų lankytojų ir dalyvių skaičius 2016–2020 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos nacionalinis kultūros centras

Renginių skaičius 2016–2019 m. laikotarpiu augo visose lyginamose savivaldybėse. Kauno miesto savivaldybėje šiuo laikotarpiu renginių skaičius kultūros centruose augo 47,3 proc., Vilniuje – 4,6 proc., Klaipėdoje – 7,2 proc. 2020 m., prasidėjus COVID-19 pandemijai, renginių skaičius smarkiai krito. Kauno mieste nuo 2019 m. renginių skaičius sumažėjo 46,3 proc., Vilniuje – 35,3 proc., Klaipėdoje – 47,3 proc. Bendrai 2016–2020 m. laikotarpiu Kauno miesto kultūros centruose renginių skaičius sumažėjo 20,9 proc.

Nors renginių skaičius kultūros centruose augo, tačiau dalyvių ir lankytojų skaičius visose lyginamose savivaldybėse, išskyrus Vilniaus miesto, nuosekliai mažėjo. Kaune kultūros centrų ir lankytojų skaičius 2016–2020 m. laikotarpiu sumažėjo 38,4 proc., Klaipėdoje – 44,8 proc.

Nevyriausybinės organizacijos. Be kultūros centrų kultūrinius projektus vykdė ir organizavo nevyriausybinės organizacijos. Mieste organizuojama daug įvairių vietinių ir tarptautinių renginių bei festivalių, tokių kaip tarptautinis šiuolaikinio meno festivalis „Kauno bienalė“, tarptautinis džiazo festivalis „Kaunas Jazz“, tarptautinis šiuolaikinės muzikos festivalis „Iš arti“, tarptautinis Pažaislio muzikos festivalis, tarptautinis šiuolaikinio meno festivalis „Kaunas mene“, tarptautinė akvarelės bienalė „Baltijos tiltai“, tarptautinis fotomeno festivalis „Kaunas Photo“, tarptautinis Kauno kino festivalis, tarptautinis meninių kultūrinių mainų projektas „Meno linija“ ir kt. Dauguma šių renginių vykdomi nevyriausybinių organizacijų (VšĮ „Kauno bienalė“, VšĮ „Meno parkas“, VšĮ „Meno forma“, VšĮ „Šviesos raštas“, VšĮ „Kūrybos biuras“ ir kt.).

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. teikti kultūros paslaugas per Savivaldybės vykdomą projektų finansavimo programą „Iniciatyvos Kaunui“ buvo įtrauktos 32 nevyriausybinės organizacijos (2017 m. – 90, 2018 m. – 67, 2019 m. – 48). Nevyriausybinių organizacijų įsitraukimas mažėjo orientuojantis į kultūros projektų kokybę, o ne į kiekybę. 2017 m. veiklą pradėjus

VšĮ „Kaunas 2022“, dalis organizacijų kultūros paslaugas ėmė teikti kaip šios organizacijos bendruomenės dalis ir partneriai (2020 m. – 41 partneris; projekto veiklų kofinansavimo mechanizmas įgyvendinamas nuo 2020 m.).

2017 m. pradžioje Kaunui suteiktas 2022-ųjų Europos kultūros sostinės vardas. Projektui įgyvendinti įsteigta VšĮ „Kaunas 2022“, kurios pagrindinis siekis – atskleisti Europos kultūrų įvairovę ir vietos tapatybę, įtraukiant vietos žmones ir įvairių sektorių partnerius per bendrakūrą, vietos ir tarptautines partnerystes, tarpsektorines partnerystes. Pagrindiniai organizacijos tikslai:

- įgyvendinti kultūros programą „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“, rengiant ir koordinuojant įvairaus pobūdžio kultūros ir edukacijos renginius, programas, jų sklaidą Lietuvoje ir užsienyje;
- organizuoti ir palaikyti pilietinės iniciatyvos, bendruomenių telkimo ir dalyvaujamosios kultūros skatinimo projektus;
- plėtoti bendradarbiavimą su Lietuvos ir užsienio valstybių juridiniais ir fiziniais asmenimis, vykdančiais kultūros, meno, neformaliojo švietimo, kūrybinių industrijų projektus;
- inicijuoti projektus, skirtus verslumui, novatoriškumui, vietos ir tarptautinei partnerystei ugdyti ir galinčius prisidėti prie kūrybinių industrijų vystymo vietos ir tarptautiniu lygmeniu.

2017–2020 m. laikotarpiu VšĮ „Kaunas 2022“ pritraukė 150 partnerių, kartu su įvairiomis kultūros organizacijomis, kūrybininkais ir menininkais suorganizavo 4025 renginius, įgyvendino 1077 bendruomenių iniciatyvas. Surengtuose renginiuose dalyvavo daugiau kaip 384,6 tūkst. žmonių, į veiklas įsitraukė daugiau kaip 17 tūkst. asmenų, komunikacijos priemonėmis pasiekta 1,26 mlrd. auditorijos.

Kultūros paveldas. Kauno mieste registruoti 1573 nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ir vietovės – dauguma jų koncentruojasi miesto centre, Senamiestyje ir Naujamiestyje. Senamiestis išsiskiria savo unikalia senojo miesto architektūra ir kultūros paveldo statinių ar istorinių statinių koncentracija. Naujamiestis pasižymi unikalia tarpukario objektų koncentracija. Istoriniuose Kauno priemiesčiuose išsiskiria Žaliakalnio medinės architektūros pastatai ir tarpukario vilos. Unikali Kauno tvirtovės objektų sistema juosia visą miestą ir turi didelį potencialą tapti kultūriniais ir žaliaisiais miesto traukos objektais, tačiau šiuo metu tik maža dalis pritaikyta miestiečių poreikiams.

2015 m. Kauno modernizmo architektūrai suteiktas „1919–1940 metų Kaunas“ Europos paveldo ženklas už modernizmo kultūros ir architektūros paveldo išsaugojimą, pristatantį įvairių sričių miesto klestėjimą laikinosios sostinės laikotarpiu 1919–1940 m. 2017 m. Kauno modernizmas įtrauktas į Preliminarųjį UNESCO pasaulio paveldo sąrašą už unikalią miesto raidos istoriją laikinosios sostinės laikotarpiu. 2018–2020 m. Kauno miesto savivaldybės administracija koordinavo ir finansavo paraiškos, kuria Kauno modernizmą siūlomą įtraukti į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, rengimą (toliau – Paraiška) ir su rengimo procesu susijusių renginių organizavimą. Jeigu Paraiška bus sėkminga, Kauno tarpukario modernizmą pristatantys simboliai taps dar labiau matomi ir atpažįstami tarptautinei auditorijai. Sprendimo dėl įrašymo į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą tikimasi sulaukti 2022 m. viduryje.

Kauno miesto savivaldybė kasmet vis daugiau lėšų skiria kultūros paveldo apsaugai (kultūros paveldo objektų apskaitai, tvarkybai ir sklaidai). 2019 m. kultūros paveldo apsaugai buvo skirta

daugiau kaip 5,74 mln. Eur. Nuo 2015 m. lėšos skirtos kultūros paveldo apsaugai išaugo daugiau kaip 18 kartų. Kauno miesto savivaldybės prioritetai yra Savivaldybei priklausančių kultūros paveldo objektų apsaugos ir įveiklinimo užtikrinimas, miestui svarbių reprezentacinių objektų išsaugojimas ir tvarkymas.

56 pav. Kauno miesto savivaldybės lėšos kultūros paveldo apsaugai, Eur

57 pav. Kauno miesto savivaldybės paveldotvarkos programos lėšomis finansuotų projektų skaičius ir suma, vnt. ir Eur

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Iš lėšų, skirtų kultūros paveldo apsaugai, finansuojama nuo 2015 m. veikianti Kauno miesto savivaldybės paveldotvarkos programa, kurios paskirtis – skatinti Kauno miesto savivaldybės nekilnojamųjų kultūros vertybių priežiūrą, apsaugą ir atgaivinimą. 2021 m. parama skirta 45 kultūros paveldo statinių valdytojams, tvarkybos darbų vertė siekia daugiau kaip 854 tūkst. Eur. Palyginti, 2015 m. programai įgyvendinti buvo skirta beveik 29 tūkst. Eur.

Kultūros finansavimas. Kauno miesto savivaldybė vidutiniškai 3–4 proc. metinio biudžeto skiria kultūros paslaugų plėtrai – tiek savo įsteigtoms kultūros įstaigoms išlaikyti, tiek nevyriausybinio sektoriaus kultūriniams projektams ir kūrybinėms veikloms finansuoti.

2016 m. Kauno miesto savivaldybė inicijavo programą „Iniciatyvos Kaunui“, kviečiančią nevyriausybines organizacijas ir miesto bendruomenes prisidėti prie Kauno problemų sprendimo, siūlant iniciatyvas ir teikiant paraiškas. Kultūros srityje pagrindinis dėmesys skiriamas kultūrinės raiškos įvairovei skatinti per kūrybišką laisvalaikio užimtumą, bendruomenės įsitraukimą į naujas veiklas ir dalyvavimą kūrybos procese, miestiečių įtraukties į kultūrinį gyvenimą didinimą didžiųjų miesto renginių ir festivalių metu. Į šią programą buvo integruotos nuo 2005 m. veikusios dalinio kultūros finansavimo programos, skirtos dalinai finansuoti kultūros projektus.

2021 m. finansavimas skirtas 32 projektams (2016 m. – 107), finansuojamų projektų vertė siekė daugiau kaip 2,5 mln. Eur, iš jų beveik 2,3 mln. Eur skirta „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ 2020–2022 m. programoms finansuoti. Palyginti su 2016 m. projektų, kuriems skirtas finansavimas, skaičius sumažėjo daugiau kaip 3,6 karto, tačiau finansuojamų projektų suma išaugo beveik 4,8 karto.

58 pav. Pasitelkus programą „Iniciatyvos Kaunui“ finansuotų kultūros projektų vertė, 2016–2021 m., Eur

59 pav. Pasitelkus programą „Kauno akcentai“ savivaldybės lėšomis finansuotų projektų vertė, 2017–2021 m., Eur

Šaltinis: iniciatyvos.kaunas.lt/finansavimo-sritys | akentai.kaunas.lt/rezultatai

Nuo 2017 m. vykdoma programa „Kauno akcentai“, kurios pagrindinis tikslas – įgyvendinti ir finansuoti darbus, puošiančius ir suteikiančius unikalumo įvairioms miesto erdvėms. Nuo programos įgyvendinimo pradžios Kauno vietas papuošė apie 50 įvairių kūrinių – skulptūrų, sieninės tapybos, apšvietimo ar meninių instaliacijų.

Infrastruktūra. Gerinant kultūros paslaugų prieinamumą, vykdomi kultūros infrastruktūros objektų tvarkybos ir pritaikymo visuomenės poreikiams darbai. 2020 m. Kauno mieste buvo 50 tvarkomų kultūros paveldo objektų ir statinių, 5 kultūros infrastruktūros objektuose pagerintos sąlygos ir jų prieinamumas, kaip antai pradėtas rekonstruoti ir vietos bendruomenės poreikiams pritaikytas Kauno kultūros centras; restauruojamos skulptūros, įrengiamos atminimo lentos, informaciniai stendai bei ženklai; pradėtas kultūros paveldo objekto Kauno kino centro „Romuva“ aktualizavimas, jį įveiklinant, optimizuojant ir keliant paslaugų kokybę; pradėtas Kauno tvirtovės objektų tvarkymas; pradėti Kauno rotušės pastato pritaikymo visuomenės poreikiams darbai (atvertas bokštas, kuriamas muziejus, rengiama ekspozicija); pradėtas Šv. Arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčios (Soboro) restauravimas, baigiamas BĮ „Girstučio“ kultūros centro kultūrinei veiklai naudojamos dalies rekonstravimas, atlikti Kauno miesto savivaldybės Vinco Kudirkos viešosios bibliotekos centrinio pastato, esančio Laisvės alėjoje 57, tvarkybos ir pritaikymo darbai, pradėti Kauno menininkų namų fasado tvarkybos darbai.

Užtikrinant kultūros paveldo saugojimą, tvarkymą ir populiarinimą, atlikti dalies Kauno tvirtovės objektų sutvarkymo ir pritaikymo visuomenės ir turizmo poreikiams darbai: atlikti aplinkos priežiūros ir apsaugos priemonių įrengimo darbai penkiuose fortuose (II, IV, V, VI, VIII), įvesta elektra Kauno tvirtovės objektuose. Organizuotos talkos aplinkai sutvarkyti Kauno tvirtovės fortifikacijos įrenginiuose: Linkuvos įtvirtinimuose, Parako sandėlio teritorijoje, Lakūnų pl. sandėlių teritorijoje. Įgyvendinant projektą „Tarpvalstybinio bendradarbiavimo skatinimas per regionų kultūros paveldo turizmą (CIRCUIT)“, vykdyti Kauno tvirtovės VI forto tvarkybos darbai ir pritaikymas visuomenės ir turizmo poreikiams.

Kultūros paveldo apsaugai ir įveiklinimui skiriamas didelis dėmesys, tačiau vis dar susiduriama su iššūkiais integruojant miesto kultūros paveldo ir kitus vertingus objektus visuomeniniams poreikiams bei siekiant darnaus šių objektų vystymo. Pastebimas vieningos stebėsenos duomenų bazės, tarpsektorinio bendradarbiavimo trūkumas, nėra ir vienodo apsaugos priemonių įgyvendinimo. Visa tai lemia neišnaudotą kultūros paveldo potencialą gyventojų ir miesto svečių reikmėms ar net kultūros paveldo vertybių praradimą. Kultūros paveldo objektų integravimas aktualus vietos bendruomenių sąmoningumui ir tapatybei stiprinti. „Kaunas 2022“ veikla siekiama stiprinti emocinį ryšį su modernizmo paveldu. Ši iniciatyva turėtų paskatinti vietos bendruomenių atsakomybės jausmą, pagarbą, žinias ir vertybes.

Taip pat vykdomas kultūros paveldo objektų tvarkymas ir įveiklinimas, teisinis registravimas, informacijos apie kultūros paveldo vertybes sklaida: restauruotos skulptūros „Paparčio žiedas“, „Šventė“, „Kova“; restauruoti 2 antkapiai (Prano Eimučio ir Mato Senkaus), parengti 3 remonto projektai: Holokausto aukų paminklo Kalnų g., informacinės lentos Senosiose kapinėse, savanorio

P. Eimučio kapo; parengtas 1 tvarkybos darbų projektas Aleksoto tilto prietilčio tvarkybai; suprojektuota, pagaminta ir įrengta 1 atminimo lenta monsinjorui V. Kazlauskui, 1 atminimo lenta Antanui Smetonai, 1 lenta Zigmui Žemaičiui; restauruota 1 atminimo lenta Juozui Urbšiui; įrengtas 1 atminimo ženklas geto seniūnų tarybai Varnių g. 38; įrengtas 1 antkapinis kryžius kariui savanoriui Panemunės kapinėse; restauruotas 1 Holokausto aukų memorialas Kalnų g.; parengtas 1 atminimo lentos projektas ir įrengta 1 atminimo lenta signatarui A. Patackui; parengtas 1 Karo muziejaus sodelio sutvarkymo projekto A laidos projektas; nuvalyta 1 informacinė lenta ant Filharmonijos; 2015–2020 m. parengta ir apsvarstyta 40 Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktų dėl naujų objektų įrašymo į Kultūros vertybių registrą ar jau įrašytų objektų vertingųjų savybių patikslinimo.

Nuo 2018 m. vykdomas Kauno piliakalnių pritaikymas kultūros ir turizmo veikloms: įgyvendinti Jiesios, Eigulių, Veršvų piliakalnių tvarkymo ir pritaikymo visuomenei darbai.

Matomumas ir sklaida. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2019 m. kultūros įstaigose apsilankiusių asmenų skaičius siekė daugiau kaip 1,28 mln. (2017 m. – daugiau kaip 1,14 mln.; 2018 m. – daugiau kaip 1,35 mln.). Nuo 2017 m. miesto kultūros įstaigose apsilankiusių asmenų skaičius augo 5,8 proc.

60 pav. Informaciniai kultūros ir turizmo portalai bei leidiniai

Šaltinis: www.kaunas.lt

Kauno miesto gyventojai ir lankytojai informaciją apie mieste vykstančius kultūros ir meno renginius, vykdomus projektus, kultūrines iniciatyvas gali rasti leidiniuose, internetiniuose bei informaciniuose kultūros ir turizmo portaluose, socialiniuose tinkluose.

2017 m. Kauno menininkų namų kartu su partneriais sukurto Kauno kultūrinės veiklos stebėsenos ir analizės įrankio – platformos „kultura.kaunas.lt“ tikslas – vienyti miesto ir rajono kultūros operatorius, kaupti duomenis apie jų veiklą, analizuoti bendrai augantį kultūros lauką ir plėtros perspektyvas. Tinklapyje taip pat skelbiamas internetinis Kauno kultūros renginių kalendorius.

Internetiniame tinklapyje „Kaunas pilnas kultūros“ (https://kaunaspilnas.lt/) galima rasti informacijos apie aktualius Kauno renginius, įvykius, maršrutus ir interviu su įkvepiančiomis asmenybėmis.

Kauno menininkų namų duomenimis, 2018–2020 m. Kauno mieste buvo leidžiami 5 kultūros leidiniai: leidinys „Kaunas pilnas kultūros“, kultūros ir meno žurnalas „Nemunas“, žurnalas Kaunui „Į“, „Kauno dienos“ priedas „Santaka“, žurnalas „Cikados“.

Kauno miesto gyventojų pasitenkinimas kultūros paslaugomis ir kultūros paveldo objektų tvarkymu mieste yra gana aukštas. 2020 m. Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, gyventojų pasitenkinimo kultūros paslaugomis Kaune indeksas siekė 8,5 punkto, gyventojų pasitenkinimo kultūros paveldo tvarkymu indeksas siekė 8,1 punkto.

Turizmas. COVID-19 situacija iš esmės pakeitė turizmo sektorių. Iki 2019 m. visoje šalyje augę turistų srautai, 2020 m. drastiškai krito. 2019 m. šalies apgyvendinimo įstaigose apsistojo daugiau kaip 4 mln. turistų, Vilniuje – 1,35 mln., Kaune – 349,5 tūkst., Klaipėdoje – 250 tūkst. turistų. 2016–2019 m. laikotarpiu turistų skaičius šalies apgyvendinimo įstaigose augo 31,8 proc., Kauno miesto savivaldybėje – 28,9 proc., Vilniuje – 31,4 proc., Klaipėdoje – 20,4 proc. Prasidėjus pandemijai, 2020 m. turistų skaičius Lietuvoje sumažėjo 46,0 proc., Vilniuje – 70,2 proc., Kaune – 59,5 proc., Klaipėdoje – 48,9 proc.

61 pav. Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose 2016–2020 m., tūkst.

62 pav. Turistų skaičiaus metinis pokytis apgyvendinimo įstaigose 2016–2020 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Atšaukti skrydžiai, kelionių ribojimai itin paveikė atvykstamąjį turizmą. 2020 m. Lietuvos apgyvendinimo įstaigos sulaukė 521,2 tūkst. užsienio turistų – 73,1 proc. mažiau nei 2019 m. 2019–2020 m. laikotarpiu Vilniuje užsienio turistų skaičius mažėjo 77,9 proc., Kaune – 69,5 proc., Klaipėdoje – 76,5 proc. Vietinių turistų skaičius mažėjo nuosaikiau, daugiausia vietinių turistų prarado didmiesčiai. 2020 m. Vilniuje vietinių turistų skaičius sumažėjo 38,9 proc., Kaune – 38,7 proc., Klaipėdoje – 23,8 proc., šalyje – 21,0 proc.

63 pav. Vietinių turistų skaičius bendrojo apgyvendinimo įstaigose 2016–2020 m., tūkst.

64 pav. Užsienio turistų skaičius bendrojo apgyvendinimo įstaigose 2016–2020 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016–2019 m. laikotarpiu užsienio turistai sudarė apie 67 proc. Kauno, ~81 proc. Vilniaus ir ~50 proc. Klaipėdos visų turistų skaičiaus. 2020 m. Kauno mieste užsienio turistų dalis mažėjo 16,7 p. p., Vilniuje – 20,6 p. p., Klaipėdoje – 25,7 p. p.

Palyginti su 2019 m., 2020 m. nakvynių skaičius šalies apgyvendinimo įstaigose sumažėjo 43,1 proc. (2016–2019 m. augo 27,9 proc.)., Vilniuje – 66,2 proc. (2016–2019 m. – +28,2 proc.), Kaune – 58,1 proc. (2016–2019 m. – + 41,8 proc.), Klaipėdoje – 47,6 proc. (2016–2019 m. – +22,5 proc.).

65 pav. Nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose 2016–2020 m., tūkst.

66 pav. Nakvynių skaičiaus apgyvendinimo įstaigose pokytis 2016–2020 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Tais pačiais metais užsienio turistų nakvynių skaičius šalyje sumažėjo 72,3 proc., Vilniuje – 76,6 proc., Kaune – 66,6 proc., Klaipėdoje – 76,6 proc. Vietinių turistų nakvynių skaičius tuo pačiu periodu mažėjo lėtesniais tempais: Vilniuje – 27,4 proc., Kaune – 37,3 proc., Klaipėdoje – 19,1 proc., šalyje – 17,8 proc.

67 pav. Vietinių turistų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose 2016–2020 m., tūkst.

68 pav. Užsienio turistų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose 2016–2020 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016–2019 m. laikotarpiu pagrindiniuose šalies miestuose užsienio turistų nakvynės sudarė didesniąją dalį visų nakvynių skaičiaus. Šiuo laikotarpiu Vilniaus mieste užsienio turistų nakvynės sudarė ~79 proc., Kaune – ~69 proc., Klaipėdoje – ~52 proc., Lietuvoje – ~46,5 proc. visų nakvynių skaičiaus. 2020 m. užsienio turistų nakvynių dalis mažėjo visoje šalyje ir lyginamuose miestuose: Vilniuje – 24,2 p. p. ir sudarė 54,7 proc. visų nakvynių skaičiaus, Kaune – 14,4 p. p. (56,7 proc. visų nakvynių), Klaipėdoje – 27,4 p. p. (22,2 proc. visų nakvynių).

2019 m. viešbučiuose daugiausia (51 proc.) apgyvendinta turistų, atvykusių atostogų, poilsio, verslo tikslais – 29 proc., draugų, giminių lankymas – 3 proc., kitais tikslais – 16 proc.

69 pav. Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose pagal apsilankymo tikslą, 2019 m., proc.

70 pav. Kauno miesto apgyvendinimo įstaigų numerių užimtumas, proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Turizmo sektoriuje ryškios sezoniškumo tendencijos. 2016–2019 m. laikotarpiu Kauno miesto apgyvendinimo įstaigų numerių užimtumas siekė 62–81 proc. Kitais mėnesiais sudarė 42–67 proc.

Sezoniškumas ypač daro įtaką atvykstamojo turizmo srautams. 2016–2019 m. laikotarpiu Kauno miesto apgyvendinimo įstaigose didžiausio užsienio turistų skaičiaus buvo sulaukiama balandžio–rugpjūčio mėnesiais, o vietinių turistų srautams sezoniškumas tokios įtakos nedarė.

71 pav. Turistų skaičius Kauno miesto apgyvendinimo įstaigose, tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Siekiant mažinti turizmo sezoniškumą, būtina kuo plačiau pristatyti turizmo galimybes ne sezono metu, vystyti turizmo paslaugas ir produktus, kurie būtų patrauklūs ne sezono metu, ir vykdyti jų rinkodarą. „Lithuanian Travel“ portale Kauno miestas paminėtas 62 rezultatuose, iš kurių 39 susiję su konkrečiais turistiniais objektais. Be Kauno istorinio ir kultūrinio paveldo, šioje platformoje išskiriamas mieste teikiamas platus sveikatos, reabilitacijos ir medicininio turizmo paslaugų tinklas. Medicininio bei konferencijų ir verslo turizmo skatinimas galėtų būti viena iš priemonių sezoniškumo įtakai mažinti.

72 pav. Atvykusių turistų kelionių skaičius pagal aplankytas vietas, proc.

73 pav. TOP15 užsienio šalių pagal į Kauną atvykusių turistų skaičių 2019 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vilnius išlieka populiariausia užsienio turistų kelionių kryptimi. 2019 m. net 71,3 proc. atvykusiųjų aplankė sostinę, 21,0 proc. – Kauną, 17,2 proc. – Klaipėdą. 2019 m. turistai iš Vokietijos sudarė 11,7 proc. visų Kauno miestą aplankiusių užsienio turistų, turistai iš Lenkijos – 9,3 proc., Rusijos – 8,2 proc., Latvijos – 7,0 proc. visų užsienio turistų.

Vietos pasiekiamumas, turizmo paslaugų koncentracija, lankytinų objektų skaičius ir unikalumas – vieni svarbiausių veiksnių, lemiančių miestų patrauklumą tarptautiniame turizmo kontekste.

2016–2019 m. laikotarpiu pagrindiniuose šalies oro uostuose augęs keleivių ir skrydžių skaičius 2020 m. smarkiai krito. Palyginti su 2019 m., 2020 m. Vilniaus oro uoste keleivių skaičius sumažėjo 73,8 proc., Kauno oro uoste – 68,2 proc., Palangos – 63,9 proc. Skrydžių skaičius tais pačiais metais Vilniaus oro uoste sumažėjo 55,7 proc., Kauno – 37,0 proc., Palangos – 41,4 proc.

74 pav. Keleivių skaičius pagrindiniuose Lietuvos oro uostuose 2016–2020 m., tūkst.

75 pav. Skrydžių skaičius pagrindiniuose Lietuvos oro uostuose 2016–2020 m., tūkst.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos oro uostai

Mažėjo ir skrydžių krypčių skaičius. 2020 m. Lietuvos oro uostai skraidino 72 kryptimis, Vilniaus oro uostas – 48, Kauno – 18, Palangos – 6. Nuo 2019 m. krypčių skaičius pagrindiniuose šalies oro uostuose mažėjo 21,7 proc., Vilniaus oro uoste – 35,1 proc., Kauno – 35,7 proc., Palangos – 33,3 proc.

Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų prieinamumas – dar vienas svarbus turizmo sektoriaus vystymo aspektas. 2020 m. Kauno miesto savivaldybėje veiklą vykdė 191 apgyvendinimo paslaugas ir 617 maitinimo paslaugas teikiančios įmonės. 2016–2020 m. laikotarpiu, palyginti su kitomis didžiosiomis šalies savivaldybėmis, apgyvendinimo paslaugas teikiančių įmonių skaičius Kauno mieste augo sparčiausiai – 42,5 proc. Vilniuje apgyvendinimo įstaigų skaičius augo 15,2 proc., Klaipėdoje – 1,0 proc.

Maitinimo paslaugas teikiančių įmonių skaičius 2015–2019 m. laikotarpiu Kaune augo 12,6 proc., Vilniuje – 12,1 proc., Klaipėdoje – 8,3 proc.

Nors apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių įmonių skaičius Kauno mieste augo, tačiau šias paslaugas teikiančių įstaigų koncentracija, palyginti su kitomis savivaldybėmis, išliko mažiausia. 2020 m. Kauno mieste 1000-čiui gyventojų teko 0,66 apgyvendinimo ir 2,14 maitinimo paslaugas teikiančios įmonės, Vilniuje – atitinkamai 0,77 ir 2,22, Klaipėdoje – atitinkamai 0,70 ir 2,36 apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančios įmonės.

76 pav. Apgyvendinimo įstaigų skaičius 2016–2020 m.

77 pav. Maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonių maitinimo vienetų skaičius 2015–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Žalieji plotai. Kauno miestas pasižymi poilsiui ir sveikatingumui tinkamų erdvių gausa. Remiantis Kauno miesto savivaldybės Bendrojo plano duomenimis, 2019 m. žaliosios teritorijos užėmė 4 038,36 ha plotą. Didžiąją dalį (apie 54 proc.) sudaro miškai ir miško parkai (apie 27 proc.). Likusią dalį – 19 proc. sudaro želdynai ir rekreacinės teritorijos. 2019 m. sutvarkytų ir pritaikytų žaliųjų plotų dalis nuo visų žaliųjų plotų Kauno mieste siekė 2 proc.

Viešosios erdvės užėmė 3439,26 ha plotą. Šiuo metu sparčiai vyksta architektūrinis ir urbanistinis miesto augimas. Tvarkomos gatvės, parkai, aikštės ir kitos viešosios erdvės, dėl to gerėja želdynų pasiekiamumas miesto gyventojams:

- 2018–2019 m. buvo vykdomas Pažaislio miško sutvarkymo planas – atliekami kasmetiniai miško priežiūros darbai, infrastruktūros atnaujinimo darbai;
- 2019 m. pabaigti rekreacinių želdynų tvarkymo projektai: Marvelės upelio draustinio tvarkymas, Nemuno ir Nevėžio kraštovaizdžio draustinio tvarkymas, Santakos parko rekonstrukcija, Dainavos parko rekonstrukcija, Draugystės parko rekonstrukcija. Parengti Ąžuolyno sutvarkymo ir Santakos parko techniniai projektai;
- Tvarkomos viešosios erdvės: įrengta Aleksoto apžvalgos aikštelė, sutvarkyti Kauko laiptai, Šv. Jono Pauliaus II aikštė, A. Ramanausko-Vanago skveras, Marvelės amfiteatras;
- Gerėja vandens telkinių pasiekiamumas, rengiamas Lampėdžio paplūdimio atnaujinimo projektas, parengtas „Kauno marių įlankos uosto ir buriavimo sporto bazės įrengimo techninis projektas“.

2019 m. 76 proc. Kauno miesto gyventojų buvo patenkinti viešųjų erdvių tvarkymu ir priežiūra. Nuo 2017 m. gyventojų pasitenkinimas viešųjų erdvių tvarkymu ir priežiūra išaugo 1 p. p.

Sklaida. Oficialioje Kauno miesto turizmo svetainėje „Visit Kaunas“ galima rasti išsamią informaciją apie turizmo paslaugų įvairovę mieste. Svetainėje pateikiama informacija apie miestą, lankytinas vietas, organizuojamus renginius ir ekskursijas, laisvalaikio praleidimo galimybes.

Plati informacijos sklaida didina turizmo ir kultūros paslaugų matomumą ir patrauklumą. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2019 m. interneto svetainėje „Visit Kaunas“ apsilankė daugiau kaip 331,6 tūkst. lankytojų (2017 m. – daugiau kaip 221,8 tūkst., 2018 m. – daugiau kaip 285,2 tūkst.). Nuo 2017 m. portalo lankytojų skaičius augo 49,5 proc. Tais pačiais metais Kauno turizmo informacijos

centruose apsilankė daugiau kaip 120 tūkst. lankytojų. Užsienio turistai sudarė 62,9 proc. visų lankytojų skaičiaus. Nuo 2015 m. Turizmo informacinių centrų lankytojų skaičius augo 29,9 proc.

2020 m. iš esmės pakeitė turizmo tendencijas, kelionių planus bei kryptis, keliavimas tapo nebe toks paprastas, tačiau poreikis keliauti išlieka. Siekiant kurti naujas turizmo galimybes, būtina išnaudoti turimus gamtos išteklius, poilsiui ir sveikatingumui tinkamas erdves, plėtoti vietinius žiedinius maršrutus pėstiesiems ir dviratininkams, didinti informacijos prieinamumą ir sklaidą apie kultūrinius ar istorinius objektus.

Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės

2 lentelė. Kultūros ir turizmo srities SSGG analizė

KULTŪRA	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Parengta Kauno miesto kultūros strategija iki 2027 m. • „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ • Miestas yra UNESCO kūrybinių miestų tinklo narys • Paraiškos, kuria siekiama Kauno modernizmą įrašyti į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, rengimo ir teikimo procesas įtraukė vietos bendruomenes, padidino Kauno modernizmo žinomumą šalyje ir pasaulyje, paskatino tarptautinį bendradarbiavimą • Kauno modernizmo architektūrai suteiktas Europos paveldo ženklas • Gausus kultūros paveldo objektų skaičius; Kauno tvirtovės komplekso vientisumas • Didelis nacionalinių kultūros įstaigų skaičius mieste • Didelė skirtingų kultūros sričių ir meno žanrų įvairovė mieste • Didelis muziejų ir jų padalinių skaičius • Edukacinių ir kompleksinių renginių gausa • Nuoseklus kultūros paslaugų prieinamumo didinimas asmenims su regos, klausos ir kt. negaliomis • Istoriškai ir kultūriškai turtingas, urbanistiškai bei gamtiškai unikalus miestas • Vykdomi infrastruktūros gerinimo ir viešųjų erdvių pritaikymo visuomenės poreikiams projektai	• Nepakankamas gyventojų įsitraukimas į kultūrines veiklas • Nepakankamas miesto kultūros infrastruktūros ir kultūros paveldo išnaudojimas • Modernios infrastruktūros kultūros veikloms ir meno rezidencijoms trūkumas • Šiuolaikinius lankytojų poreikius atitinkančių modernizuotų ekspozicijų muziejuose trūkumas • Kauno regiono plėtros prioritetai orientuoti į pramonės, technologijų ir verslo vystymą • Mieste trūksta nepriklausomų meno erdvių ir operatorių • Silpnai veikianti individualių menininkų kūrybos paramos sistema • Nepakankamas kultūros paveldo vertės suvokimas ir žinių apie paveldo objektų priežiūrą trūkumas • Nepakankamai išnaudojamas Europos paveldo ženklo potencialas ir dalyvavimas UNESCO kūrybinių miestų tinkle • Menkas bendradarbiavimas tarp kultūros ir kitų sektorių • Tik kiek daugiau nei 30 proc. „kultura.kaunas.lt“ platformoje registruotų operatorių renginių buvo prieinami užsieniečiams • Nepakankamai tvarus kultūros srities finansavimas

• Veikia unikali šalies mastu Kauno kultūrinės veiklos stebėsenos ir analizės platforma „kultura.kaunas.lt“ • Ilgamečiai tarptautiniai festivaliai ir kiti miestą reprezentuojantys renginiai	
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ parengtos ir planuojamos įgyvendinti ilgalaikės kultūros plėtojimo programos, įtraukiant miesto visuomenę, Kauno savivaldybės įstaigas, nacionalines ir valstybines kultūros organizacijas • Parengta Lietuvos kultūros politikos strategija „Kultūra 2030“, numatyti ambicingi kultūros srities rodikliai iki 2030 m. • Patekimas į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą padėtų stiprinti miesto tapatumą, užtikrinti tarptautinį matomumą ir didinti turizmo srautus • Europos paveldo ženklo, Kauno tvirtovės komplekso ir įsteigto Kauno tvirtovės parko (http://www.kaunotvirtove.lt/) potencialo panaudojimas • Auga miesto gyventojų skaičius • Bendradarbiavimo iniciatyvų galimybės, įtraukiant kultūros, kūrybinių industrijų, turizmo, verslo sektorius ir kitas suinteresuotąsias šalis, strateginės partnerystės • Efektyvesnis kultūros įstaigų erdvių įveiklinimas, šių erdvių potencialo išnaudojimas sudarant sąlygas įvairesnei veiklai • Aktyvesnis mieste veikiančių kultūros įstaigų ir kitų suinteresuotų šalių įsitraukimas organizuojant miesto šventes ir kitus miestui reikšmingus renginius • Kulinarinio paveldo įveiklinimas • Vertės bendrakūros potencialo panaudojimas, įgyvendinant kultūros iniciatyvas ir projektus	• Demografiniai visuomenės pokyčiai • Lietuva atsilieka nuo kitų Europos šalių vidurkio pagal kultūros veiklų ir paslaugų prieinamumą bei tolygumą • Nekonkurencingas kultūros srityje dirbančių darbuotojų darbo užmokestis • Mažėja kultūros srityje dirbančių darbuotojų skaičius • COVID-19 pandemijos padariniai miesto gyventojų kultūrinio gyvenimo įpročiams, turizmui • Nepakankamas „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ potencialo panaudojimas po 2022 m. • Kultūros paveldo vertės nykimas dėl ribotų finansinių galimybių ir negebėjimo ar nenoro tinkamai prižiūrėti ir pritaikyti kultūros paveldo objektus • Vyraujanti biurokratinė kultūra viešajame kultūros sektoriuje, reikalaujanti nukreipti išteklius į formaliai atliekamas užduotis, o ne į kultūros paslaugų ir produktų plėtrą
TURIZMAS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Palanki geografinė padėtis skatinti vietinį ir atvykstamąjį turizmą	• Nepakankamas poilsiui ir sveikatingumui tinkamų erdvių pritaikymas skirtingiems gyventojų poreikiams

• Išvystyta sausumos ir oro susisiekimo infrastruktūra • Kultūros, laisvalaikio ir aktyvaus poilsio paslaugų įvairovė • Didelis lankytinų vietų, kultūros paveldo objektų skaičius • Gausu poilsiui ir sveikatingumui tinkamų gamtinių išteklių • Modernizmo architektūros fenomenas; Kauno tvirtovės parko įsteigimas • Aktyvi ir efektyvi informacijos sklaida vietinio ir atvykstamojo turizmo srityje • Miesto savitumą formuojantis gatvės menas • Naujų lankomų objektų / traukos centrų kūrimas • Miestas yra UNESCO kūrybinių miestų tinklo narys • Vienoje didžiausių arenų Baltijos šalyse „Žalgirio arena“ ir kituose miesto sporto infrastruktūros objektuose organizuojami tarptautiniai ir nacionaliniai sporto, kultūros ir kiti renginiai į miestą pritraukia daugiau svečių tiek iš Lietuvos, tiek iš užsienio ir prisideda prie sezoniškumo mažinimo • Efektyvi Kaunas IN vykdoma rinkodara ir jos stiprinimas • „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ • Efektyvus turizmo valdymas ir išnaudojamas turizmo potencialas • Turizmui pritaikyti kultūros paveldo objektai • Aktyvi ir nuosekli miesto ženklodara • Vykstančių ilgamečių, tarptautinių ir kitų renginių gausa • Miesto erdvės patrauklios kino industrijai	• Santykinai žema apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių įmonių koncentracija • Nepakankamas viešbučių skaičius (trūksta 5* viešbučių, trūksta teminių, *boutique* stiliaus apgyvendinimo įstaigų / viešbučių) • Nepakankamas turizmo infrastruktūros pritaikymas asmenims su regos, fizine ir kitomis negaliomis • Neišnaudotas gamtinis rekreacinis potencialas • Reguliariai atliekamų tyrimų ir analizės trūkumas priimamiems sprendimams, t. y. turistų pasitenkinimo indeksas, turizmo paslaugų ir traukos objektų vertinimas • Nepakankamai išnaudojamos medicininio turizmo galimybės • Turizmo sektoriaus sezoniškumas • Nepakankamas miesto tarptautinis žinomumas • Nepakankamai tvarus finansavimas miesto žinomumui didinti • Nepakankamai išnaudojamos vietinio turizmo galimybės • Nepakankamai išnaudojamas miesto upių ir Kauno marių potencialas
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Skaitmeninės inovacijos kuriant naujus ir įveiklinant esamus turizmo traukos objektus • Inovatyvių sprendimų diegimas turizmo sektoriuje • Medicinos turizmo sektoriaus stiprinimas ir vystymas • Konferencijų turizmo sektoriaus stiprinimas ir vystymas • Sporto ir aktyvaus laisvalaikio turizmo vystymas	• COVID-19 pandemijos padariniai miesto gyventojų kultūrinio gyvenimo įpročiams, turizmui • COVID-19 sukeltas turizmo paslaugų paklausos mažėjimas, sietinas su ekonomiškai silpnesnių verslų smukimu ir mažėjančia turistams aktualių paslaugų / pramogų pasiūla • Lėtas susisiekimo oro kryptimis grįžimas į priešpandeminį lygį

• Kulinarinio paveldo panaudojimas turizmo poreikiams • Patekimas į UNESCO pasaulio paveldą sustiprintų miesto tapatumą ir tarptautinį matomumą • Veiksminga šalies ir nacionalinės turizmo skatinimo agentūros „Keliauk Lietuvoje“ vykdoma rinkodara • Glaudesnis tarpinstitucinis bendradarbiavimas aktualizuojant ir minint miestui reikšmingas datas • Kauno modernizmo paveldui suteiktas Europos paveldo ženklas, Kauno tvirtovės komplekso ir Kauno tvirtovės parko potencialo panaudojimas • Skrydžių plėtra ir „RailBaltica“ vėžių statybos • Turizmo projektų finansavimas ir įgyvendinimas • Vertės bendrakūros potencialo panaudojimas vystant turizmo projektus • Vieningas šalies įvaizdis ir didėjantis Lietuvos prekės ženklo „Open for Co-creation“ žinomumas tarptautinėse rinkose • NVO, verslo ir bendruomenių bendradarbiavimo stiprinimas • Finansinės skatinamosios priemonės nuo COVID-19 nukentėjusiems sektoriams (sprendimai nacionaliniu lygmeniu) • Upių pritaikymas pramoginei ir rekreacinei veiklai, vietos turizmui skatinti	• Lėtas modernios infrastruktūros vystymas išnaudojant geografinį pranašumą (susisiekimo krypčių plėtra į Kauno oro uostą, susisiekimo geležinkeliais vystymas, „RailBaltica“ vėžės užbaigimo datos atidėjimas) • Mažėjančios galimybės turizmo srities iniciatyvas finansuoti ES paramos lėšomis • Netolygus geografinis turistų srauto pasiskirstymas Lietuvoje (didžiausias turistų srautas pasiekiamumo gerinimo ir rinkodaros priemonėmis nukreipiamas į Vilniaus miestą ir pajūrį) • Susisiekimo sistemos integralumo trūkumas • Patikimų ir savalaikių turizmo sektoriaus veiklos statistinių duomenų ir informacijos trūkumas nacionaliniu lygmeniu • Bendradarbiavimo tarp suinteresuotų šalių (ministerijų, savivaldybių, asocijuotų verslo struktūrų ir pan.) stoka • Bendras gyventojų verslumo ir iniciatyvumo trūkumas • Turizmo sektoriaus darbuotojų ir kompetencijos trūkumas • Kultūros paveldo nykimas ir kultūros paveldo vietovių patrauklumo mažėjimas dėl netvaraus miesto vystymo

2.4. ŠVIETIMO IR SPORTO PASLAUGOS

Švietimo paslaugos. Kokybiškos, prieinamos ir visuomenės poreikius atitinkančios švietimo paslaugos sudaro pagrindą Kauno, kaip akademinio, besimokančio ir sumanaus miesto vystymuisi. 2019–2020 m. Kauno mieste veikė šios švietimo paslaugas teikiančios įstaigos:

78 pav. Švietimo paslaugas teikiančių įmonių skaičius Kauno miesto savivaldybėje 2020–2021 m.

Šaltiniai: SVIS; Kauno miesto savivaldybė

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020–2021 m. Kauno miesto savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo paslaugas teikė 119 įstaigų. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus (1–6 m.) vaikų skaičius siekė 14,49 tūkst. asmenų. Palyginti su 2016–2017 m., ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų skaičius Kauno mieste sumažėjo 2,4 proc. Šalyje ir Vilniaus mieste augo (atitinkamai 4,7 proc. ir 5,4 proc.), Klaipėdoje mažėjo 1,1 proc.

2020–2021 m. Kauno mieste vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, procentinė dalis, palyginti su 1–6 metų vaikais, buvo 76 proc. Tarp lyginamų savivaldybių didesnis rodiklis buvo tik Klaipėdos miesto savivaldybėje (80 proc.). Vilniuje šis rodiklis siekė 67 proc., šalyje – 75 proc.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumas augo visoje šalyje ir analizuojamose savivaldybėse. Nuo 2016–2017 m. vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, dalis Kauno miesto savivaldybėje augo 1 p. p., Vilniuje – 2 p. p., Klaipėdoje – 3 p. p., šalyje – 5 p. p.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2019 m. patenkintų prašymų dalis nuo vietų ikimokyklinėse įstaigose skaičiaus siekė 80 proc. Šis rodiklis nuo 2017 m. liko nepakitęs.

2019 m. ikimokyklinio ugdymo grupėje vidutiniškai buvo 15 vaikų (2017 m. – 16), atidaryta 1 nauja ikimokyklinio ugdymo grupė.

79 pav. Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų (1–6 m.) skaičius, tūkst.

80 pav. Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų (1–6 m.) dalis, proc.

Šaltiniai: SVIS; Lietuvos statistikos departamentas

Bendrasis ugdymas. Kauno miesto savivaldybėje veikė 84 bendrojo ugdymo įstaigos. Švietimo valdymo informacinės sistemos (SVIS) duomenimis, 2020–2021 m. Kauno miesto savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose mokinių skaičius siekė 37 290. Palyginti su 2016–2017 m., mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose išaugo 3,3 proc. Vilniaus mieste augo 10,8 proc., Klaipėdoje – 8,7 proc., šalyje mažėjo 1,8 proc.

81 pav. Bendrojo ugdymo mokinių skaičius, tūkst.

82 pav. Bendrojo ugdymo klasių skaičius, tūkst.

Šaltiniai: SVIS

2020–2021 m. Kauno miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų klasių skaičius siekė 1759. Palyginti su 2016–2017 m., šis skaičius išaugo 4,3 proc., Vilniuje – 12,9 proc., Klaipėdoje – 9,2 proc. Lietuvoje šis rodiklis mažėjo 4,8 proc. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2019 m. vienoje bendrojo ugdymo įstaigos klasėje mokėsi vidutiniškai 24 mokiniai.

Bendrojo ugdymo mokyklose auga specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičius. Nuo 2016–2017 m. vaikų, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai, skaičius šalyje išaugo 12 proc., Kauno miesto savivaldybėje – 13 proc. Vilniuje šis rodiklis išaugo daugiau kaip du kartus (+101 proc.), o Klaipėdos miesto savivaldybėje sumažėjo 11 proc.

2020–2021 m. Kauno miesto savivaldybėje specialiųjų poreikių turintys mokiniai sudarė 10,3 proc. visų bendrojo ugdymo mokinių, šalyje – 12,3 proc., Vilniuje – 10,9 proc., Klaipėdoje – 7,5 proc. Nuo 2016–2017 m. vaikų, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai, dalis Kauno mieste augo 0,9 p. p., šalyje – 1,6 p. p., Vilniuje – 4,9 p. p., Klaipėdoje sumažėjo 1,7 p. p.

Augantys specialiųjų poreikių turinčių mokinių skaičiai mokyklose rodo gerėjantį švietimo prieinamumą ir didesnę įtrauktį.

83 pav. Specialiųjų poreikių turinčių mokinių skaičius, tūkst.

84 pav. Specialiųjų poreikių turinčių mokinių dalis nuo bendro mokinių skaičiaus 2020–2021 m., proc.

Šaltinis: SVIS

Augant specialiųjų poreikių turinčių vaikų skaičiui, švietimo pagalbos specialistų prieinamumas vis dar sunkiai pasiekiamas – SVIS duomenimis, 2020 m. šimtui mokinių Kauno miesto bendrojo ugdymo mokyklose teko vos 0,7 specialisto.

2019 m. Kauno miesto savivaldybėje 2765 mokiniai įgijo pagrindinį[29] išsilavinimą. Nuo 2015 m. mokinių, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, skaičius mažėjo visoje šalyje ir lyginamose savivaldybėse. Kauno mieste šio rodiklio pokytis buvo vienas didžiausių – įgijusių pagrindinį išsilavinimą skaičius sumažėjo 17,8 proc., Vilniuje – 13,2 proc., Klaipėdoje – 9,8 proc., šalyje – 19,1 proc. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad Kauno ir Klaipėdos miestų savivaldybėse šis rodiklis nuo 2018 m. pradėjo augti, kai šalyje ir Vilniuje toliau mažėjo. Kauno mieste nuo 2018 m. pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių skaičius išaugo 5,5 proc., Klaipėdoje – 3,8 proc.

Analizuojamu laikotarpiu mažėjo ir vidurinį išsilavinimą[30] įgijusių mokinių skaičius. Kauno miesto savivaldybėje, palyginti su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis ir šalies vidurkiu, šio

[29] Pagal Lietuvos statistikos departamentą, pagrindinis išsilavinimas – tai išsilavinimas, įgytas baigus pagrindinio ugdymo programą, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip jam lygiavertis užsienyje įgytas išsilavinimas.
[30] Pagal Lietuvos statistikos departamentą, vidurinis išsilavinimas – išsilavinimas, įgytas baigus vidurinio ugdymo programą ir išlaikius brandos egzaminus, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip jam lygiavertis užsienyje įgytas išsilavinimas

rodiklio pokytis buvo didžiausias – nuo 2015 m. vidurinį išsilavinimą įgijusių asmenų skaičius sumažėjo 25,2 proc., Vilniaus ir Klaipėdos miestuose – 14 proc., šalyje – 22,5 proc.

85 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai, įgiję išsilavinimą, tūkst. asm. | 86 pav. Įgijusių pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą asmenų skaičiaus pokytis 2015–2019 m., proc.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas

Pedagoginiai darbuotojai. Pedagoginių darbuotojų skaičius mažėjo visoje šalyje, išskyrus Vilniaus ir Klaipėdos miestų savivaldybes, kur padegoginių darbuotojų skaičius nuo 2016-2017 m. išaugo atitinkamai 6,5 proc. ir 2,1 proc. Kauno miesto savivaldybėje šis rodiklis mažėjo 4,3 proc., šalyje – 8,5 proc.

Pagal pedagoginių darbuotojų skaičių, tenkantį 1000-čiui mokinių, Kauno miesto savivaldybė atsiliko nuo šalies vidurkio ir kitų lyginamų savivaldybių. 2020–2021 m. Kaune 1000-čiui mokinių teko 82,5 pedagogai, Vilniuje – 83,1, Klaipėdoje – 90,8, šalyje – 95,2. Nuo 2016–2017 m. šis rodiklis mažėjo visoje šalyje ir lyginamose savivaldybėse, tačiau Kauno mieste pokytis buvo didžiausias – pedagoginių darbuotojų skaičius, tenkantis 1000-čiui mokinių, sumažėjo 7,4 proc.

87 pav. Pedagoginių darbuotojų skaičius, tūkst. asm.

88 pav. Pedagoginių darbuotojų skaičius, tenkantis 1000-čiui mokinių, asm.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas

Šalyje ir lyginamose savivaldybėse moterys sudaro didžiąją dalį visų pedagoginių darbuotojų. 2020–2021 m. Kauno miesto savivaldybėje moterys sudarė 88,5 proc. visų pedagoginių darbuotojų. Analizuojamu laikotariu moterų ir vyrų santykis beveik nekito – nuo 2016–2016 m. moterų dalis sumažėjo 0,2 p. p.

2020–2021 m. Kauno mieste, organizuojant priešmokyklinį ugdymą, vyrai nedalyvavo. Nuo 2016–2017 m. ši tendencija liko nepakitusi. Šalyje vyrų skaičius, organizuojant priešmokyklinį ugdymą, siekė vos 0,3 proc. visų mokytojų. Vyresnių klasių ugdymo procese dalyvauja šiek tiek daugiau vyrų – 2020–2021 m. Kauno miesto savivaldybėje vyrai sudarė 4 proc. visų 1–4 klasių mokytojų, 15 proc. vyrų dalyvavo ugdant 5–12 ir gimnazijų I–IV klasių mokinius.

2020–2021 m. Kauno miesto savivaldybėje 65 m. ir vyresni mokytojai sudarė 7 proc., 60–64 m. mokytojai – 19 proc. visų bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų skaičiaus. Pagal šiuos rodiklius Kauno miesto savivaldybė atsiliko nuo šalies ir kitų lyginamų savivaldybių. Šalyje vyresni nei 65 m. amžiaus mokytojai sudarė 4 proc., 60–64 m. amžiaus mokytojai – 17 proc. visų šalies mokytojų, Vilniuje – atitinkamai 5 proc. ir 14 proc., Klaipėdoje – atitinkamai 5 proc. ir 16 proc. Nuo 2016–2017 m. Kauno mieste vyresnių nei 65 m. mokytojų skaičius išaugo 45 proc., 60–64 m. – 56 proc.

Nors nuo 2016–2017 m. jaunesnių nei 30 m. mokytojų skaičius Kauno miesto savivaldybėje išaugo beveik du kartus, tačiau jauni pedagogai 2020–2021 m. sudarė vos 6 proc. visų mokytojų. Šalyje šio amžiaus mokytojai sudarė 4 proc., Vilniuje – 8 proc., Klaipėdoje – 5 proc. visų mokytojų.

89 pav. Mokytojų pasiskirstymas Kauno m. pagal lytį 2020–2021 m., proc.

90 pav. Mokytojų pasiskirstymas Kauno m. pagal amžių 2020–2021 m., proc.

Šaltinis: SVIS

Vienas iš mokytojo profesijos populiarumą mažinančių veiksnių – žemi pedagogų atlyginimai. Remiantis Vyriausybės strateginės analizės centro duomenimis, 2019 m. Kauno miesto savivaldybėje mokytojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis siekė 1199 Eur ir buvo 13 proc. mažesnis nei Vilniaus ir 4 proc. mažesnis nei Klaipėdos savivaldybėse. Nors nuo 2017 m. Kauno mieste vidutinis mokytojo atlyginimas augo 16 proc., tačiau 2019 m. mokytojo alga siekė tik 90,3 proc. vidutinio darbo užmokesčio Kaune.

Mokymosi pasiekimai. Švietimo kokybės lygis, naudojamų švietimo išteklių efektyvumas ir veiksmingumas, sudaromų sąlygų ugdytis tinkamumas netiesiogiai atsispindi per mokinių mokymosi pasiekimus. Akademinius mokinių pasiekimus atspindi pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) rezultatai ir valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatai.

PUPP rezultatai rodo, kad 8 klasių mokinių pasiekimai matematikos srityje 2015–2019 m. laikotarpiu pablogėjo visose lyginamose savivaldybėse. Nuo 2015 m. mokinių, surinkusių 7–10 balų matematikos PUPP, dalis Kauno miesto savivaldybėje sumažėjo 5,05 p. p., Vilniuje – 7,39 p. p., Klaipėdoje – 8,13 p. p. Atkreiptinas dėmesys, kad rezultatai, blogėję 2015–2018 m. laikotarpiu, nuo 2018 m. visose lyginamose savivaldybėse pradėjo gerėti. 2019 m. mokinių, pasiekiančių pagrindinį ir aukštesnįjį pasiekimų lygį, dalis savivaldybėse išaugo 10–11 p. p.

2019 m. Kauno miesto savivaldybės mokinių lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rezultatai gerokai lenkė Vilniaus ir Klaipėdos mokinių pasiekimus. Kauno mieste 60,3 proc. mokinių PUPP surinko 7–10 balų, Vilniuje – 49,9 proc., Klaipėdoje – 51,4 proc. Nuo 2015 m. Kauno miesto mokinių, pasiekusių pagrindinį ir aukštesnįjį lygį, dalis išaugo 6,25 p. p.

91 pav. Gavusių 7–10 balų lietuvių kalbos ir literatūros PUPP dalis, proc.

92 pav. Gavusių 7–10 balų matematikos PUPP dalis, proc.

Šaltinis: Nacionalinis egzaminų centras

Lietuvoje brandos atestatui gauti mokinys turi išlaikyti bent du brandos egzaminus. Vienas iš jų privalomas – lietuvių kalbos ir literatūros. 2020 m. išlaikiusių lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą ir surinkusių 36–100 balų dalis Kauno miesto savivaldybėje buvo didžiausia tarp lyginamų savivaldybių ir siekė 61,4 proc., Vilniuje – 57,9 proc., Klaipėdoje – 54,2 proc. Nuo 2016 m. mokinių, surinkusių 36–100 balų, dalis Kauno miesto savivaldybėje augo 12,53 p. p., Vilniuje – 6,42 p. p., Klaipėdoje – 3,05 p. p.

2020 m. Kauno miesto savivaldybėje 8,61 proc. mokinių neišlaikė valstybinio lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino (surinko 0–16 balų). Vilniuje neišlaikiusiųjų šio egzamino mokinių dalis siekė 19,98 proc., Klaipėdoje – 7,47 proc. 2016–2020 m. laikotarpiu Kauno miesto savivaldybėje neišlaikiusiųjų lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino mokinių dalis augo 0,65 p. p., Vilniuje – 2,27 p. p., Klaipėdoje mažėjo 1,01 p. p.

93 pav. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE rezultatai: surinkusių 0–16 ir 36–100 balų dalis, proc.

94 pav. Matematikos VBE rezultatai: surinkusių 0–16 ir 36–100 balų dalis, proc.

Šaltinis: Nacionalinis egzaminų centras

Abiturientai, norintys Lietuvoje studijuoti nemokamai (išskyrus menų studijas), be lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino privalo išlaikyti ir valstybinį matematikos egzaminą. 2016–2020 m. laikotarpiu išlaikiusių matematikos egzaminą ir surinkusių 36–100 balų mokinių dalis sumažėjo visose lyginamose savivaldybėse. Kauno miesto savivaldybėje – 15,3 p. p., Vilniuje – 18,76 p. p., Klaipėdoje – 16,13 p. p. O neišlaikiusių egzamino mokinių dalis sparčiai augo. Kauno mieste mokinių, surinkusių 0–16 balų, dalis išaugo 17,7 p. p., Vilniuje – 18,7 p. p., Klaipėdoje – 24,41 p. p.

Mokymosi aplinka. Saugi emocinė ir moderni fizinė mokyklos aplinka svarbi mokinių akademiniams pasiekimams. Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis, 2018–2019 m. 83,1 proc. visų Kauno mokyklų buvo įgyvendinamos patyčių, smurto prevencijos ar kitos prevencinės programos. Vilniuje šis rodiklis siekė 73,9 proc., Klaipėdoje – 84,1 proc. Palyginti su 2017–2018 m., šis rodiklis Kauno mieste augo 25,47 p. p., Vilniuje – 14,65 p. p., Klaipėdoje – 44,56 p. p.

2020 m. Higienos instituto atlikto mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimo duomenimis, Kauno mieste mokinių, iš kurių buvo tyčiojamasi bent kelis kartus per mėnesį, dalis siekė 28,4 proc., Vilniuje – 34,9 proc., Klaipėdoje – 31,9 proc. Nuo 2016 m. Kauno mieste mokinių, iš kurių buvo tyčiojamasi bent kelis kartus per mėnesį, dalis sumažėjo 12,4 p. p.

Neformalusis švietimas. Neformalusis vaikų švietimas yra neatsiejama ugdymo dalis, kurio paskirtis – tenkinti mokinių pažinimo, ugdymosi ir saviraiškos poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais.

Kauno mieste neformalųjį švietimą įgyvendina Savivaldybė, valstybinės ir nevalstybinės neformaliojo vaikų švietimo įstaigos ir bendrojo ugdymo mokyklos, biudžetinės sporto įstaigos ir kiti privatūs švietimo teikėjai.

Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis, 2020–2021 m. neformaliojo vaikų švietimo programose ar bendrojo ugdymo mokyklų būreliuose dalyvavo 22 074 Kauno miesto vaikai (60,6 proc. visų bendrojo ugdymo mokyklų mokinių). Vilniuje tuo pačiu laikotarpiu neformaliojo vaikų švietimo programose ar bendrojo ugdymo mokyklų būreliuose dalyvavo 37 125 vaikai (50,0 proc. visų

mokinių), Klaipėdoje – 14 377 (67,8 proc.). Nuo 2016–2017 m. neformaliajame ugdyme dalyvaujančių vaikų skaičius Kauno mieste augo 19,3 proc., Vilniuje – 49,1 proc., Klaipėdoje – 50,7 proc.

2021 m. balandžio 30 d. Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis, Kauno miesto savivaldybėje buvo siūloma 15 neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) ir formalųjį vaikų švietimą papildančio ugdymo (FŠPU) programų krypčių: sporto, choreografijos ir šokio, dailės, muzikos, informacinių technologijų, kalbų, teatro, gamtos ir ekologijos, pilietiškumo ir kitos.

95 pav. Neformaliajame ugdyme dalyvaujančių vaikų skaičius, tūkst.

96 pav. Neformaliajame ugdyme dalyvaujančių vaikų dalis, proc.

Šaltinis: SVIS

2020–2021 m. laikotarpiu 33,83 proc. mokinių lankė bendrojo ugdymo mokyklų būrelius, 28,17 proc. dalyvavo finansuojamose NVŠ programose, 14,86 proc. dalyvavo formalųjį švietimą papildančiose ugdymo programose, 9 proc. dalyvavo nefinansuojamose neformaliojo vaikų švietimo programose. Nuo 2016–2017 m. lankančių bendrojo ugdymo mokyklų būrelius dalis augo 10,22 p. p., dalyvaujančių finansuojamose NVŠ programose dalis augo 7,33 p. p. Dalyvaujančių formalųjį švietimą papildančiose ugdymo programose dalis mažėjo 1,69 p. p., dalyvaujančių nefinansuojamose NVŠ veiklose dalis mažėjo 0,43 p. p.

97 pav. Kauno miesto savivaldybės Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių dalyvavimas NVŠ veikloje, proc.

Šaltinis: SVIS

Atviros informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos (AIKOS) duomenimis, 2020 m. Kauno miesto savivaldybėje buvo siūlomos 886 neformaliojo vaikų švietimo programos, Vilniuje – 1355, Klaipėdoje – 408. Nuo 2016 m. Kauno miesto savivaldybėje neformaliųjų vaikų švietimo programų skaičius išaugo daugiau kaip 2,7 kartus, Vilniuje šis rodiklis augo 3,1 karto, Klaipėdoje – 2,9 kartus. 2020 m. Kauno mieste didžiausia pasiūla buvo muzikos (213) ir sporto (191) NVŠ programų.

98 pav. Neformaliojo vaikų švietimo programos Kauno miesto savivaldybėje, vnt.

Šaltinis: AIKOS

Kauno miesto savivaldybėje įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą projektą „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ išsiplėtė neformaliojo švietimo veikla, pritraukiant privačius švietimo teikėjus. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2021 m. NVŠ lėšomis buvo finansuojamos 169 programos.

Švietimo infrastruktūra. Tinkama mokyklų pastatų ir patalpų būklė yra svarbus ugdymo sąlygų ir kokybės aspektas. Kauno miesto savivaldybėje tęsiami bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūros kokybės gerinimo projektai, kurių metu atnaujinamos progimnazijos ir pagrindinės mokyklos.

Savivaldybės duomenimis, 2019 m. buvo modernizuotos 25 įstaigos, 2018 m. Kaune, Romainiuose, atidarytas naujas Veršvų mokyklos pastatas. Atnaujinamoms švietimo įstaigų vidinės ir išorinės edukacinėms erdvėms iš savivaldybės biudžeto 2020 m. skirta 5 mln. Eur. Vyriausybė prie mokyklų ir darželių modernizacijos prisidėjo dar 2,1 mln. Eur. Visa tai didina bendrojo ugdymo mokyklų konkurencingumą Kauno mieste.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtame leidinyje „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose. 2019 m. mokinių pasiekimų atotrūkis“ Kauno miesto savivaldybės švietimo sektoriui tobulinti pateikiamos tokios rekomendacijos: spartinti mokyklų aprūpinimą skaitmeninių technologijų priemonėmis; siekti mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programą, matematikos, lietuvių kalbos mokymosi pažangos; skirti daugiau dėmesio jauniems mokytojams pritraukti į mokyklas; didinti neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, orientuojantis

į individualius mokinių poreikius; skatinti mokytojus kompetencijų tobulinimą sieti su mokinių mokymosi pažanga; didinti švietimo pagalbos prieinamumą.

2021 m. parengtas Kauno miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 m. bendrasis planas, kuriuo siekiama sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą savivaldybėje.

Profesinis mokslas. Kauno miesto savivaldybėje veikia 7 profesinio mokymo įstaigos. 2020–2021 m. Kauno mieto savivaldybėje profesinėse mokyklose mokėsi 6497 mokiniai (23,7 proc. visų šalies profesinių mokyklų mokinių). Merginos sudarė 49 proc., vaikinai – 51 proc. visų Kauno profesinių mokyklų mokinių skaičiaus.

Kaune, kaip visoje šalyje ir lyginamose savivaldybėse, profesinio mokymo mokinių skaičius mažėja. Nuo 2016–2017 m. mokinių skaičius Kauno mieste sumažėjo 40,5 proc., Vilniuje – 31, 3 proc., Klaipėdoje – 27,0 proc., šalyje – 42,4 proc.

Kauno miesto profesinėse mokyklose mokėsi mokiniai, iš kurių 52,4 proc. buvo įgiję vidurinį išsilavinimą, 42,3 proc. – pagrindinį, 5,3 proc. – neturėjo jokio išsilavinimo.

99 pav. Profesinių mokyklų mokinių skaičius, tūkst.

100 pav. Kauno m. profesinių mokyklų mokiniai pagal išsilavinimą, 2020–2021 m., proc.

Šaltinis: SVIS

Mokslas ir studijos. Kauno miesto savivaldybėje veikia 4 universitetai ir 4 kolegijos. 2019–2020 m. Kauno miesto universitetuose studijavo 25 863 asmenys, arba 35,4 proc. visų šalies universitetų studentų, (2015–2016 m. – 31,0 proc.). Palyginti su 2015–2016 m., studentų skaičius mažėjo visoje šalyje, tačiau Kauno miesto savivaldybėje analizuojamu laikotarpiu studijuojančių universitetuose skaičiaus pokytis buvo mažiausias tarp lyginamų savivaldybių – studentų mažėjo 10,9 proc., Vilniuje – 22,9 proc., Klaipėdoje – 32,2 proc., šalyje – 21,9 proc.

101 pav. Universitetų studentai, tūkst.

102 pav. Kolegijų studentai, tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2019–2020 m. Kauno miesto kolegijose studijavo 8604 asmenys, arba 26,1 proc. visų šalies kolegijų studentų, (2015–2016 m. – 23,4 proc.). Studentų skaičius kolegijose mažėjo lėtesniais tempais nei universitetuose. Nuo 2015–2016 m. Kauno miesto kolegijose studijuojančių asmenų skaičius sumažėjo 7,4 proc., Vilniuje – 8,5 proc., Klaipėdoje – 26,0 proc., šalyje – 17,2 proc.

Sportas. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2021 m. sporto paslaugas Kauno miesto savivaldybėje teikė 445 biudžetinės sporto mokymo įstaigos, viešosios įstaigos, nevyriausybinės sporto organizacijos, kviečiančios vaikus ir suaugusiuosius užsiimti įvairiomis sporto šakomis: krepšiniu, futbolu, boksu, beisbolu, gimnastika, plaukimu, lengvąja atletika, žiemos sportu ir kitomis sporto šakomis.

103 pav. Sporto paslaugas teikiančios įstaigos ir organizacijos Kauno miesto savivaldybėje 2021 m.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė
* Registruotų nevyriausybinių sporto įstaigų skaičius

2021 m. pradžioje Kauno miesto savivaldybėje veikė 6 biudžetinės sporto mokyklos, nuo 2021 m. gegužės 1 d. Kauno sporto mokykla „Baltų ainiai“ prijungta prie Kauno sporto mokyklos „Startas“. 2015 m. Kauno mieste veikė 11 biudžetinių sporto mokyklų. Palyginti su 2015 m., biudžetinių sporto mokyklų skaičius sumažėjo daugiau kaip du kartus. 2015–2021 m. biudžetinės sporto mokymo įstaigos buvo apjungiamos siekiant optimizuoti valdymą ir veiklos išlaidas.

Pagrindinės nevyriausybinių sporto organizacijų siūlomos sporto paslaugos: Rytų kovų menai (50 klubų), technikos sporto šakos (48 klubai), kultūrizmas (27 klubai), krepšinis (26 klubai), futbolas (19 klubų), sveikatingumo paslaugos (14 klubų), aviacija (13 klubų), sportiniai šokiai (13 klubų), plaukimas (10 klubų).

Sudarytos galimybės sportuoti ir neįgaliesiems – 10 sporto klubų siūlo paslaugas negalią turintiems žmonėms, tokias paslaugas taip pat teikia Kauno sporto mokykla „Startas“ ir Kauno plaukimo mokykla.

2020 m. Kauno miesto savivaldybė finansavo 7 neįgaliųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektus. Bendra projektų vertė siekė 181,8 tūkst. Eur, iš kurių 120 tūkst. Eur finansavo Kauno miesto savivaldybė biudžeto lėšomis, likusi dalis – valstybės biudžeto lėšomis. 2016 m. buvo finansuota 11 projektų, kurių vertė 135,5 tūkst. Eur, iš kurių 87 tūkst. finansuota Savivaldybės biudžeto lėšomis. Palyginti su 2016 m., finansuotų projektų skaičius mažėjo, tačiau augo finansavimo apimtys.

Fizinis aktyvumas. Kaunas pagal suaugusiųjų, aktyviai užsiimančių fizine veikla, rodiklį atsilieka nuo šalies vidurkio. 2018 m. Kauno mieste šis rodiklis siekė 33,9 proc., Lietuvoje – 40,5 proc., Vilniuje – 29,4 proc., Klaipėdoje – 35,2 proc. Kaune moterys aktyvia fizine veikla užsiima dažniau nei vyrai. 2018 m. tūkstančiui gyventojų teko 331 vyras ir 352 moterys, užsiimančios aktyvia fizine veikla.

2020 m. Kauno mieste 40,7 proc. mokyklinio amžiaus vaikų 5 ir daugiau dienų mankštinosi ir sportavo bent po 60 min., Lietuvoje – 38,1 proc., Vilniuje – 34,3 proc., Klaipėdoje – 43,5 proc.

104 pav. Suaugusiųjų fizinio aktyvumo lygis[31] 2018 m., proc.

105 pav. Vaikų fizinio aktyvumo lygis[32] 2020 m., proc.

Šaltinis: Higienos institutas

Kauno miesto gyventojai tampa vis mažiau aktyvūs. Remiantis Lietuvos sporto centro duomenimis, nuo 2015 m. Kauno miesto savivaldybėje sportuojančių asmenų skaičius sumažėjo 34 proc. ir 2019 m. siekė 14 818 asmenis. Žmonės iki 18 m. sudarė 75 proc., 19 m. ir vyresni – 25 proc. visų sportuojančiųjų.

2019 m. sporto ir sveikatingumo renginiuose dalyvavo 52 685 gyventojai. Nuo 2015 m. sporto ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius Savivaldybėje sumažėjo 44,9 proc. 2015–2019 m. sparčiausiai renginių dalyvių skaičius mažėjo Vilniaus mieste – net 71,3 proc., Klaipėdoje – 18,2 proc.

[31] Higienos institutas. Suaugusiųjų fizinio aktyvumo lygis: suaugusiųjų, kurie užsiima aktyvia fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas per savaitę ar dažniau, dalis.
[32] Higienos institutas. Vaikų fizinio aktyvumo lygis: mokyklinio amžiaus vaikų, kurie 5 ir daugiau dienų mankštinasi ar sportuoja bent po 60 min. (kartu su fizinio ugdymo pamokomis) dalis.

106 pav. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius 2015–2019 m., tūkst. asm.

107 pav. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2019 m. Kauno mieste 10 tūkst. gyventojų teko 1829 sporto ir sveikatingumo renginiuose dalyvaujantys asmenys, Klaipėdoje – 3458,4 asmenys. Vilniuje šis rodiklis buvo mažiausias tarp lyginamų savivaldybių ir siekė 1115,6 asmenis. Nuo 2015 m. sporto ir sveikatingumo renginiuose dalyvaujančių asmenų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, Kauno mieste sumažėjo 43 proc., Klaipėdoje – 14 proc., Vilniuje – 72 proc.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2019 m. Savivaldybės ar jos kontroliuojamos įstaigos organizavo 487 kūno kultūros ir sporto renginius (2017 m. – 472, 2018 m. – 493). Nuo 2017 m. renginių skaičius išaugo 3,2 proc.

Vaikų sportas. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. sportuojančių moksleivių dalis siekė 19,6 proc. nuo visų Kauno miesto savivaldybės moksleivių. Palyginti su 2017 m., sportuojančių moksleivių dalis augo 3,3 p. p. Kauno miesto savivaldybės biudžetinėse sporto mokyklose sportavo beveik 6,5 tūkst. moksleivių.

2020 m. Kauno sporto mokykloje „Startas“ 178 mokomosiose grupėse sportavo 2026 moksleiviai. Didžiausias sportininkų skaičius buvo lengvosios atletikos (547 sportininkai), plaukimo (434 sportininkai), tinklinio (323 sportininkai), sportinės gimnastikos (229 sportininkai) grupėse. Kauno sporto mokyklos „Startas“ pradedančiųjų grupėse sportavo 1120 mokinių, aukšto meistriškumo grupėse – 123, likusiose – 783 mokiniai.

Kauno plaukimo mokykloje buvo 138 mokomosios grupės, kuriose sportavo 1544 vaikai. Daugiausia mokomųjų grupių buvo plaukimo sporto šakoje – 103, sportininkų skaičius jose siekė 1244. Taip pat veikė 9 šiuolaikinės penkiakovės mokomosios grupės (67 sportininkai), 7 vandensvydžio mokomosios grupės (106 sportininkai), 7 šuolių į vandenį mokomosios grupės (73 sportininkai), 7 neįgaliųjų mokomosios grupės (36 sportininkai). Plaukimo mokyklos pradedančiųjų grupėse sportavo 1045 moksleiviai, aukšto meistriškumo – 59, kitose grupėse – 479 mokiniai.

Kauno krepšinio mokykloje „Žalgiris“ sportavo 1046 mokiniai, mokomųjų grupių skaičius siekė 66. Pradedančiųjų grupėse sportavo 299 mokiniai, meistriškumo ugdymo grupėse – 630, meistriškumo tobulinimo grupėse – 117. Aukšto meistriškumo grupių krepšinio mokykloje nebuvo.

Kauno sporto mokykloje „Bangpūtys“ veikė 49 mokomosios grupės, kuriose sportavo 435 moksleiviai. Didžiausiais moksleivių skaičius buvo irklavimo sporto šakoje (182 moksleiviai),

buriavime – 145, baidarių ir kanojų irklavime – 108. Mokyklos pradedančiųjų grupėse sportavo 226 moksleiviai, aukšto meistriškumo – 20, likusiose – 189 mokiniai.

108 pav. Kauno miesto sporto mokyklų mokomųjų grupių ir sportininkų skaičius, 2020 12 31, vnt.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

2020 m. bendras Savivaldybės sporto mokyklų biudžetas (kartu su planuojamomis jų pajamomis) siekė apie 9,1 mln. Eur. Trenerių ir administracijos darbo užmokesčiui, sporto bazėms išlaikyti, ugdymo procesui organizuoti, inventoriui, ilgalaikiam turtui, kitoms išlaidoms buvo numatyta apie 7,8 mln. Eur. Didžiąją dalį sporto mokyklų biudžeto išlaidų sudarė administracijos ir trenerių darbo atlyginimų fondas, kuris, priklausomai nuo mokyklos, buvo tarp 54–89 proc. visų biudžeto išlaidų.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. Savivaldybei vieno vaiko išlaikymas, priklausomai nuo sporto mokyklos ir ją lankančių vaikų skaičiaus, kainavo nuo 85,88 Eur iki 176,35 Eur per mėnesį. Brangiausiai vieno vaiko išlaikymas kainavo Kauno žiemos sporto mokykloje „Baltų ainiai“ – 176,35 Eur per mėnesį, Kauno sporto mokykloje „Bangpūtys“ – 163,43 Eur, Kauno sporto mokykloje „Gaja“ – 114,50 Eur, Kauno sporto mokykloje „Startas“ – 108,82 Eur, Kauno plaukimo mokykloje – 98,76 Eur, Kauno krepšinio mokykloje „Žalgiris“ – 85,88 Eur per mėnesį.

109 pav. Kauno miesto sporto mokyklų mokomųjų grupių ir sportininkų skaičius, 2021 m., vnt.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Kauno miesto savivaldybės planuose, siekiant optimizuoti ir efektyvinti biudžetinių sporto mokyklų veiklą, numatyta įsteigti sportininko krepšelio modelį ir atskirti sporto bazes nuo valdymo veiklos, keisti trenerių darbo santykių sistemą. Taip pat planuojama diegti popamokinių veiklų

lankomumo sistemą, kuri leis apskaityti biudžetines sporto mokyklas lankančių vaikų skaičių, vieno vaiko lankomų užsiėmimų skaičių ir kitus rodiklius.

Be sporto mokyklų, Kauno miesto savivaldybės vaikai taip pat gali lankyti nevyriausybinių sporto organizacijų siūlomus sporto užsiėmimus. Atviros informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos (AIKOS) duomenimis, 2020 m. moksleiviai turėjo galimybę rinktis užsiėmimus iš 191 neformalaus sporto švietimo programų (2016 m. – iš 114), apimančių tokias sporto šakas kaip krepšinis, kovų menai, gimnastika, imtynės, plaukimas, futbolas, dvikovos sportas, šachmatai, šiuolaikinė penkiakovė, irklavimas ir kitas.

Finansavimas. Kauno miesto savivaldybė įvairias sporto iniciatyvas finansuoja per programą „Iniciatyvos Kaunui“. Pagal šią sritį siekiama finansuoti projektus, kurie orientuoti išpildyti Kauno, kaip sportiškiausio miesto, koncepciją ir apjungia veiklas, kurios kryptingai orientuotos į jaunuosius Kauno sportininkus, aukščiausio lygio sportinių žaidimų komandas, kitus sporto ir fizinio aktyvumo renginius, prisidedančius prie miesto įvaizdžio formavimo, matomus miestiečiams ir Kauno svečiams.

2021 m. finansavimas skirtas 79 projektams, finansuojamų projektų vertė siekė daugiau kaip 4,3 mln. Eur. Palyginti su 2016 m. projektų, kuriems skirtas finansavimas, skaičius sumažėjo 17 proc., tačiau finansuojamų projektų suma išaugo 1,6 karto.

110 pav. Pagal programą „Iniciatyvos Kaunui“ finansuotų sporto iniciatyvų skaičius ir vertė, vnt. ir Eur

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė
*2020 m. dėl COVID-19 ne visi finansavimą gavę projektai buvo vykdomi

Infrastruktūra. Vienas iš Kauno miesto prioritetų, siekiant stiprinti miesto bendruomenę ir didinti vaikų bei jaunimo laisvalaikio užimtumą ir gerinti gyventojų sveikatą, yra sporto sektoriaus plėtra.

Siekiant įgyvendinti šį prioritetą, plėtojama ir atnaujinama švietimo įstaigų kūno kultūros ir mėgėjiško sporto infrastruktūra, aktyviai projektuojami ir statomi sporto objektai:

- S. Dariaus ir S. Girėno stadiono statyba – vyksta statybos darbai, darbus planuojama baigti 2022 m.;
- Kauno sporto halės rekonstrukcija – darbus planuojama baigti 2021 m.;
- pastatytas dengtas futbolo maniežas (Jovarų g.);

- plaukimo baseino Nemuno saloje projektavimas – vyksta statybos darbai;
- lengvosios atletikos maniežo projektavimas – 2021 m. planuojama gauti statybos leidimą;
- rekonstruotas stadionas Kareivinių g.;
- rekonstruotas regbio stadionas;
- pastatyti nauji ledo rūmai šalia „Girstučio“ baseino;
- 2020 m. rekonstruota irklavimo bazė (Gervių g.);
- 2021 m. planuojama įrengti tarptautinius reikalavimus atitinkančią irklavimo trasą;
- parengtas Kauno marių įlankos uosto (Neptūno įlanka) ir buriavimo sporto bazės techninis projektas. 2021 m. planuojama pradėti darbus;
- projektuojami Šilainių ir Panemunės baseinai.

2020 m. buvo tęsiama sporto infrastruktūros plėtra – įrengta irklavimo trasa Lampėdžio ežere, parkuose įrengiamos sporto ir laisvalaikio aikštelės, pradėta Kauno vandens sporto centro statyba, pradėta Kauno žiemos sporto centro statyba, užbaigiami Kauno sporto halės rekonstrukcijos darbai. 2020 m. išduoti 5 statybos leidimai statyti sporto paskirties statinius, išduota 14 leidimų statyti sporto paskirties inžinerinius statinius.

2020 m. daug dėmesio sulaukė prie vandens telkinių (Nemuno ir Neries upių, Kauno marių ir Lampėdžio ežero) esančios rekreacinės teritorijos, kur įrengiama sporto ir laisvalaikio infrastruktūra, tvarkoma aplinka, gerinamas susisiekimas.

Nuolat atnaujinamos sporto ir aktyvaus laisvalaikio zonos: nenutrūkstamai atnaujinamos esamos vaikų žaidimų aikštelės ir sporto įrenginiai, papildant naujais įrenginiais ir demontuojant bei utilizuojant senus įrenginius. 2020 m. atnaujinta 190 vaikų žaidimo aikštelių, Draugystės parke įrengtos sporto ir laisvalaikio aikštelės, krepšinio, gimnastikos ir kitos specialia danga padengtos aikštelės.

Kauno miesto gyventojų pasitenkinimas viešąja sporto infrastruktūra ir sporto paslaugomis gana aukštas. 2020 m. Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, gyventojų pasitenkinimo viešąja infrastruktūra indeksas siekė 8,1 p. p., gyventojų pasitenkinimo sporto paslaugomis indeksas siekė 7,8 p. p. Nuo 2017 m. gyventojų pasitenkinimas sporto infrastruktūra ir sporto paslaugomis nedaug išaugo (atitinkamai 0,1 p. p. ir 0,24 p. p.).

Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės

3 lentelė. Švietimo ir sporto srities SSGG analizė

ŠVIETIMAS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Platus ir įvairus švietimo įstaigų tinklas (ikimokyklinio, neformaliojo, bendrojo, profesinio ir aukštojo mokslo) • Konkurencingos ugdymo įstaigos, išaugęs jų tarptautiškumas • Didelis jaunų mokytojų skaičius • Neformaliojo ugdymo veiklų prieinamumas • Geresni nei kituose šalies didmiesčiuose mokyklų emocinės aplinkos rodikliai	• Švietimo pagalbos specialistų stoka, naujų kompetencijų, susijusių su įtraukiu ugdymu, trūkumas • Sąlyginai mažos pedagogų algos • Senėjanti pedagogų populiacija, sumažėjęs pedagogų skaičius • Mažas dėmesys siekiant didinti mokytojų profesijos patrauklumą, maža orientacija į tikslines grupes (jaunus žmones, vyrus)

• Didelis studentų skaičius mieste (darbo jėga) • Įgyvendintos pedagogų pritraukimo / perkvalifikavimo programos • Gera infrastruktūra, techninė bazė • Galimybės užsienio piliečiams mokytis Kaune (nuo pradinio ugdymo iki bakalaureato studijų) • Švietimo įstaigų vadovų kompetencijos • KTU inžinerijos licėjaus švietimo ugdymo programa • Diegiamas STEAM ugdymas • Geriausi Lietuvoje VBE abiturientų pasiekimų rezultatai	• Išaugęs neišlaikiusių brandos egzaminų (lietuvių kalbos ir matematikos) mokinių skaičius • Mokytojų, specialistų rengimas, apimantis visą sistemą (nuo pradinio ugdymo iki aukštojo) • Nepakankamas bendruomenių įtraukimas ir įsitraukimas, abiturientų įtraukimas sprendžiant mokytojų trūkumo problemą • Aktyvesnio savivaldybės dalyvavimo stoka (pvz. suteikiant nuolaidas transportui ir pan. • Nedidelė baigusių studijas studentų dalis pasilieka mieste • Nepakankamas skaičius atvykstančiųjų studijuoti iš kitų užsienio valstybių, kitų Lietuvos miestų • Nėra vieningo miesto pristatymo, trūksta kryptingų komunikacijos veiksmų informuojant apie galimybes mokytis aukštojo mokymo įstaigose • Nepakankamas dėmesys siekiant pritraukti išvykusius kauniečius • Neišnaudotos STEAM ugdymo galimybės • Pasenusi dalies švietimo įstaigų infrastruktūra (valgyklos ir kt.)
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• COVID-19 pandemijos lemti ugdymo formato pokyčiai, leidžiantys optimizuoti ir efektyvinti ugdymo procesus • Valstybės dėmesys siekiant efektyvinti švietimo valdymo sistemą – galimybė inicijuoti savivaldybei suteikti didesnes autonomijas ir galias • „Laisvosios akademinės zonos“, kaip švietimo zonos, koncepcija • Miesto rinkodaros veiksmai komunikuojant apie švietimo paslaugas, didinant mokytojo profesijos prestižą • VDU tapimas 50-uoju pasaulyje tarptautinio bakalaureato mokytojo programą vykdančiu universitetu • Dalyvavimas ES projektuose	• COVID-19 pandemijos paskatintas augantis emocinės ir kitokios mokymosi pagalbos poreikis (neatitikimas su turimais ištekliais) • Augantis atotrūkis tarp skaitmenizacijos ir pedagogų IT kompetencijų, prieinamų mokymo priemonių • Įtraukiojo švietimo iššūkis • Asmenų, turinčių regos, klausos ar kitą negalią įtraukimas, nusistovėjęs visuomenės požiūris • Švietimo sistemos kokybė: galimybė sudominti ir įtraukti jauną žmogų
SPORTAS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Platus sporto ir fizinio aktyvumo paslaugų pasirinkimas Kaune (sporto klubai, sporto	• Žemas gyventojų fizinis aktyvumas • Mažas sportuojančių asmenų skaičius • Neparengta sporto strategija

mokyklos, baseinai, stadionai, sporto salės ir kt.) • Išplėtota ir atnaujinta sporto infrastruktūra • Aukštas gyventojų pasitenkinimas viešąją sporto infrastruktūra • Auga sporto iniciatyvų, finansuojamų per programą „Iniciatyvos Kaunui“, apimtys • Diegiami biudžetinių sporto įstaigų efektyvumo didinimo veiksmai • Geros sporto tradicijos • Aukštos kvalifikacijos specialistai • Sporto universitetas	• Jaunų trenerių trūkumas • Brangios, neefektyvios biudžetinių sporto mokyklų bazės • Specializuotų bazių specifinėms sporto šakoms trūkumas • Sporto registro ir statistinės sporto apskaitos NVO sektoriuje nebuvimas • Sporto ir sveikatinimo infrastruktūros koordinavimo ir bendradarbiavimo stoka • Per mažas pradinio rengimo grupių skaičius sporto mokyklose • Sporto specialistų darželiuose, pradinio ugdymo įstaigose stygius • Infrastruktūros darželiuose ir pradinio ugdymo įstaigose trūkumas • Prastas moksleivių fizinio aktyvumo pajėgumas • Nepakankamai atnaujinta bazių infrastruktūra • Problemiška ir biurokratiška biudžetinių įstaigų sistema (vadovų skyrimas, kiti teisiniai aspektai) • Trenerių trūkumas miesto sporto įstaigose, nedideli pradedančių trenerių atlyginimai, nėra motyvacinės sistemos • Sporto vadybininkų trūkumas, nedideli atlyginimai, nėra motyvacinės sistemos • Sporto objektų naudojimo ir valdymo neefektyvumas (pvz., mokyklose po pamokų) • Savivaldybės vaidmuo ir strateginiai prioritetai – aukštas meistriškumas ar įtraukimas • Amžiaus apribojimas sporto mokyklose, rengiant didelio meistriškumo sportininkus • Sporto infrastruktūros prieinamumo bendruomenėms trūkumas • Viešinimo apie sporto ir sveikatinimo naudą sveikatai, bendruomenei ir valstybei trūkumas • Sporto specialistų rengimo konsolidavimo trūkumas
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Didėjančios (santykinai didelės) gyventojų pajamos užtikrina didesnes gyventojų galimybes sporto ir fizinio aktyvumo srityse	• Dėl pandemijos apribota sporto, fizinio aktyvumo paslaugų pasiūla, vaikų ir jaunimo sporto ir fizinio aktyvumo veikla po pamokų (nuotoliniai užsiėmimai)

• Auga žmonių sąmoningumas sveikatos ir sveikatingumo srityje • Miesto rinkodara, aktyvesnis bendradarbiavimas tarp suinteresuotų šalių • Galimybė organizuoti Europinio masto renginius mieste (su esama infrastruktūra: baseinas, stadionas, arena), ir miesto iniciatyvos juos organizuojant • Nauja bazių sistema • Sporto mokykla (internatas, sportinių klasių steigimas) prestižinėse miesto gimnazijose • Ekstremalaus sporto infrastruktūros plėtra • Mokinių fizinės veiklos didinimas, remiantis kūno kultūros ir sporto įstatymu, kuris nurodo, kad kūno kultūros pamokos turėtų būti vykdomos tris kartus per savaitę • Motyvacinė sistema ir lengvatos fiziškai aktyviems, savo fizine būkle ir sveikata besirūpinantiems miestiečiams.	• Teisinės bazės trūkumai • Nepakankamas valstybės institucijų dėmesys sporto ir sveikatingumo klausimams Lietuvoje

2.5. SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SOCIALINĖS PASLAUGOS

Gyvenimo trukmė. Kokybiškos ir visiems prieinamos sveikatos priežiūros paslaugos – vienas iš Kauno miesto savivaldybės prioritetų. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė[33] – pagrindinis rodiklis, atspindintis miestiečių gyvenimo gerovę. 2019 m. Kauno miesto vidutinė tikėtina gyventojų trukmė siekė 78,34 metus ir, palyginti su 2015 m., pailgėjo 2,07 metais. Tais pačiais metais vidutinė gyvenimo trukmė šalyje buvo 76,43 metus (+ 1,96 metai nuo 2015 m.), Vilniuje – 78,46 metus (+ 1,89 metai nuo 2015 m.), Klaipėdoje – 76,59 metus (+ 1,29 metai nuo 2015 m.).

Vis dar išlieka didelis atotrūkis tarp lyčių, nors ir stebėtas menkas mažėjimas – nuo 2015 m. vyrų vidutinė gyvenimo trukmė Kauno mieste pailgėjo 2,73 metais ir 2019 m. siekė 73,6 metus, moterų – 1,27 metais ir siekė 82,05 metus. 2019 m. moterys Kauno mieste gyveno vidutiniškai 8,45 metais ilgiau nei vyrai (2015 m. – 9,91 metų).

111 pav. Vidutinė tikėta gyvenimo trukmė pagal lytį, metai

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Sveikatos paslaugų prieinamumas ir efektyvumas. 2021 m. Kauno miesto savivaldybės pavaldume buvo 4 sveikatos priežiūros įstaigos:

- VšĮ K. Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė;
- VšĮ Kauno miesto greitosios medicinos pagalbos stotis;
- Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
- VšĮ Kauno miesto poliklinika.

Sveikatos priežiūros sistemos efektyvumas ir kokybė netiesiogiai atsispindi per išvengiamo mirtingumo[34] rodiklius. Remiantis Higienos instituto duomenimis, 2019 m. Kauno miesto savivaldybėje išvengiamo mirtingumo rodiklis buvo žemiausias tarp lyginamų savivaldybių ir siekė 27,5 proc. Vilniuje šis rodiklis siekė 31,7 proc., Klaipėdoje – 28,1 proc., visoje šalyje – 31,7 proc. 2015–2019 m. laikotarpiu

[33] Tikimybinis rodiklis, parodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekvienas gimęs arba sulaukęs tam tikro amžiaus žmogus, jeigu visą būsimą tiriamos kartos gyvenimą mirtingumo lygis kiekvienoje gyventojų amžiaus grupėje liks nepakitęs.

[34] Išvengiamas mirtingumas – tai mirusiųjų nuo ligų ar būklių, kurių galima išvengti taikant žinomas efektyvias prevencijos ir / ar diagnostikos priemones ir / ar gydymo priemones, dalis procentais nuo visų gyventojų mirčių.

išvengiamo mirtingumo rodikliai blogėjo visoje šalyje ir lyginamose savivaldybėse, tačiau Kauno miesto savialdybėje pastebimas didžiausias šio rodiklio nuosmūkis. Analizuojamu periodu Kauno miesto savivaldybėje šis rodiklis mažėjo 3,6 p. p., Vilniuje – 3,0 p. p., Klaipėdoje – 3,1 p. p., šalyje – 2,7 p. p.

Remiantis Higienos instituto duomenimis, 2019 m. Kauno mieste 10 tūkst. gyventojų teko 13,5 šeimos gydytojai. Nuo 2015 m. šis rodiklis augo 20,8 proc., taigi sveikatos priežiūros įstaigų veikla Kaune lėtėja. Tais pačiais metais Vilniuje 10 tūkst. gyventojų teko 6,9, Klaipėdoje – 7,7 šeimos gydytojai. Analizuojamu laikotarpiu šis rodiklis Vilniuje mažėjo 11,2 proc., Klaipėdoje – 2,8 proc.

2019 m. Kauno mieste 100 gyventojų teko 1029,1 apsilankymai pas gydytojus. Šis rodiklis tarp lyginamų savivaldybių buvo didžiausias. Tais pačiais metais Vilniuje 100 gyventojų teko 912,7, Klaipėdoje – 979,1 apsilankymai pas gydytojus. Nuo 2015 m. šis rodiklis Kauno mieste augo 9,0 proc., Vilniuje – 2,9 proc., Klaipėdoje – 16,1 proc.

112 pav. Šeimos gydytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų

113 pav. Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 100 gyventojų

Šaltinis: Higienos institutas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. Kauno mieste 10 tūkst. gyventojų teko 128,9 lovos ligoninėje (be slaugos lovų), Vilniuje – 79,5, Klaipėdoje – 146,3. Stacionaro lovų skaičius nuo 2015 m. mažėjo visose lyginamose savivaldybėse: Kauno mieste – 6,1 proc., Vilniuje – 17,7 proc., Klaipėdoje – 4,9 proc.

Higienos instituto duomenimis, 2019 m. Kauno mieste vienoje stacionaro lovoje (be slaugos lovų) gulėjo vidutiniškai 43,4 ligoniai. Mažėjant stacionaro lovų skaičiui, 2015–2019 m. laikotarpiu lovos apyvarta Kauno mieste augo 11,9 proc. Tai didžiausias pokytis, palyginti su Vilniaus ir Klaipėdos miestais. Vilniuje lovos apyvarta augo 4,4 proc., Klaipėdoje – 7,6 proc.

Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, 2019 m. miesto gyventojų pasitenkinimo pirminės sveikatos priežiūros paslaugomis indeksas siekė 7,1 punkto. Nuo 2017 m. šis rodiklis augo 0,3 punkto.

Gyventojų sergamumas. Kauno mieste auga ligotumo rodikliai. Nuo 2015 m. sergančių asmenų skaičius išaugo 2,6 proc. ir 2019 m. Kaune 1000 gyventojų teko 849,4 sergančių asmenų[35]. Vilniuje sergančių asmenų skaičius analizuojamu laikotarpiu augo 0,5 proc., Klaipėdoje – 6,6 proc.

Kauno mieste didžiausias ligotumas stebimas tarp 65 m. ar vyresnių ir 0–17 m. amžiaus grupės asmenų. 2019 m. Kauno mieste 1000 gyventojų teko 980,55 sergantys 65 m. ir vyresni asmenys ir 903,82 sergantys 0–17 m. amžiaus grupės asmenys. Ligotumo rodikliai auga visose amžiaus grupėse, tačiau didžiausias augimas stebimas 45–64 m. amžiaus grupėje. 2015–2019 m. laikotarpiu šis rodiklis šioje amžiaus grupėje augo 4,9 proc.

114 pav. Sergančių asmenų skaičius 2015–2019 m., asm. / 1000 gyventojų

115 pav. Sergančių asmenų skaičius Kauno mieste pagal amžiaus grupes, asm. / 1000 gyventojų

Šaltinis: Higienos institutas

Palyginti su kitais didžiaisiais Lietuvos miestais, Kaune 2019 m. fiksuotas aukščiausias sergamumas profesinėmis ligomis. Higienos instituto duomenimis, Kauno mieste 100 tūkst. užimtų gyventojų teko 36,6 atvejai, Vilniuje – 2,8 atvejai, Klaipėdoje – 15,3 atvejai.

2015–2019 m. laikotarpiu profesinių ligų atvejų skaičius Kauno mieste išaugo 51 proc. Vilniuje šis rodiklis sumažėjo 10 proc., Klaipėdoje – 48 proc.

Nuo 2015 m. Kaune vyrų profesinių ligų atvejų skaičius augo 163 proc., moterų – 21 proc. 2019 m. moterų profesinių ligų atvejų skaičius 1,7 karto viršijo vyrų.

Pagal gyvensenos pokyčių rodiklius Kaunas atsiliko nuo Klaipėdos, bet pralenkė Vilniaus miestą. Higienos instituto duomenimis, 2018 m. Kaune gyvensenos įpročius dėl sveikatos pakeitė 1,9 karto daugiau asmenų nei Vilniuje ir 0,8 karto mažiau nei Klaipėdoje – mieste 1000 gyventojų teko 341 asmuo, pakeitęs gyvensenos įpročius dėl sveikatos. Taip pat pastebima, kad moterys dažniau linkusios keisti savo gyvensenos įpročius nei vyrai.

Mirtingumas ir emocinis sveikatingumas. 2019 m. Kauno mieste 100 tūkst. gyventojų teko 75,3 asmenys, mirę dėl išorinių priežasčių. Tais pačiais metais Vilniuje 100 tūkst. gyventojų teko 63,4, Klaipėdoje – 86,9, Lietuvoje – 85,7 asmenys, mirę dėl išorinių priežasčių. Nuo 2015 m. mirčių

[35] Higienos institutas: Sergantys asmenys (ligotumas) – asmenų, kuriems ambulatorinėse ar stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose yra užregistruota bent viena liga ar trauma iš atskirų ligų ar ligų grupių, skaičius (pagal TLK kodus).

skaičius dėl išorinių priežasčių Kauno mieste sumažėjo 12,9 proc. Palyginti, Vilniuje šis rodiklis mažėjo 29,9 proc., Lietuvoje – 22,4 proc. Klaipėdoje mirtingumas dėl išorinių priežasčių augo 4,5 proc.

Nuo 2015 m. vyrų mirtingumas dėl išorinių priežasčių Kauno mieste sumažėjo 17,3 proc., moterų – 4,2 proc. Nors vyrų ir moterų mirtingumas mažėja, tačiau išlieka didelis skirtumas tarp lyčių – 2019 m. Kauno mieste vyrų mirtingumas dėl išorinių priežasčių viršijo moterų mirtingumą beveik 2,3 karto – 100 tūkst. gyventojų teko 110,1 vyrų ir 47,9 moterų dėl išorinių priežasčių mirtys.

116 pav. Mirčių skaičius dėl išorinių priežasčių 100 tūkst. gyventojų 2015–2019 m.

117 pav. Mirčių skaičius dėl savižudybių 100 tūkst. gyventojų 2015–2019 m.

Šaltinis: Higienos institutas

Palyginti su didžiaisiais Lietuvos miestais, Kaunas išsiskiria didžiausiu mirtingumu dėl savižudybių. Remiantis Higienos instituto duomenimis, 2019 m. Kaune 100 tūkst. gyventojų teko 22,6 asmenys, mirę dėl savižudybių, Vilniuje – 12,4, Klaipėdoje – 18,9, Lietuvoje – 23,6 asmenys, mirę dėl savižudybių.

Palyginti su 2015 m., mirčių skaičius dėl savižudybių Kauno mieste augo 43,8 proc., Klaipėdoje – 21,9 proc. O tuo pačiu laikotarpiu Vilniuje ir bendrai šalyje šis rodiklis mažėjo (Vilniuje – 17,0 proc., šalyje – 23,6 proc.).

2019 m. Kauno mieste vyrų savižudybių skaičius daugiau kaip 3,8 karto viršijo moterų rodiklį – 100 tūkst. gyventojų teko 38,5 vyrų ir 9,9 moterų savižudybės. Vyrų mirtingumas dėl savižudybių 2015–2019 m. laikotarpiu Kauno mieste augo 53,4 proc., moterų – 19,3 proc.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2021 m. kokybiškų ir saugių sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimo programai skirta 3,638 mln. Eur, arba apie 0,1 proc. metinio biudžeto. Visuomenės sveikatos stiprinimo iniciatyvoms, įgyvendinamoms pagal Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos finansavimo planą, skirta apie 9,7 proc. iš viso sveikatos priežiūros biudžeto, visuomenės sveikatos stiprinimui ir stebėsenai – 7,8 proc. Nuo 2017 m. finansavimas visuomenės sveikatos stiprinimo iniciatyvoms augo 132 proc., tačiau jo dalis nuo viso sveikatos priežiūrai skirto finansavimo sumažėjo 0,3 p. p. Tuo pačiu laikotarpiu finansavimas visuomenės sveikatos stiprinimui ir stebėsenai mažėjo 18 proc., jo dalis nuo viso sveikatos priežiūrai skirto finansavimo sumažėjo 14,9 p. p.

118 pav. Lėšos, skirtos sveikatos priežiūrai, visuomenės sveikatos stiprinimo iniciatyvoms ir visuomenės sveikatos stiprinimui ir stebėsenai 2017–2021 m., tūkst. Eur

119 pav. Lėšų, skirtų visuomenės sveikatos stiprinimo iniciatyvoms ir visuomenės sveikatos stiprinimui ir stebėsenai, dalis nuo sveikatos priežiūrai skirto finansavimo 2017–2021 m., proc.

Šaltinis: Higienos institutas

Nors mirčių skaičius dėl išorinių priežasčių Kauno mieste mažėja, tačiau sisteminės problemos dėl sumažėjusio gyventojų fizinio aktyvumo, senstančios visuomenės, didėjančio sergančių asmenų skaičiaus, blogėjančio visuomenės emocinio sveikatingumo liks svarbiais iššūkiais Kauno miestui siekiant užtikrinti efektyvią ir gyventojų poreikius atitinkančią sveikatos apsaugos sistemą ir pasiekti sveiko, kokybiško gyvenimo trukmės ilgėjimo mieste.

Socialinės apsaugos srities tendencijos. Kauno mieste socialines paslaugas teikia 5 Savivaldybės biudžetinės įstaigos, 1 viešoji įstaiga, kurios savininkė yra Savivaldybė, valstybės ir privačios įstaigos, taip pat nevyriausybinės organizacijos.

Pagrindiniai veiksniai, lemiantys socialinių paslaugų poreikį Kauno mieste: nedarbas, visuomenės senėjimas, asmenų, turinčių negalią, skaičius, vaikų, likusių be tėvų globos, skaičius, socialinės rizikos veiksnius patiriantys asmenys, vaikai ir jaunuoliai, patiriantys emocinių ir elgesio sunkumų.

Socialinės apsaugos sritis Kaune ir visoje Lietuvoje išgyvena reikšmingų pokyčių laikotarpį – vykdomas perėjimas nuo institucinės globos ir priežiūros prie paslaugų teikimo su bendruomenių pagalba. Tai gali būti svarbi dedamoji siekiant įveikti ir kitas socialines problemas.

Atlyginimų atotrūkis ir gyventojų užimtumas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis Kauno miesto savivaldybėje siekė 840,4 Eur. Kauno miesto gyventojų neto darbo užmokestis viršijo Lietuvos vidurkį 2 proc. 2015–2019 m. laikotarpiu vidutinis darbo užmokestis Kauno miesto savivaldybėje kasmet vidutiniškai augo apie 9,8 proc. Išlieka skirtumai tarp vyrų ir moterų darbo užmokesčio – 2019 m. moterys Kauno mieste uždirbo 9,8 proc. mažiau nei vyrai.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. Kauno miesto savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojų skaičius siekė 176,4 tūkst. ir sudarė 61 proc. visų Kauno miesto gyventojų. Moterys sudarė 52 proc., vyrai – 48 proc. visų darbingo amžiaus gyventojų. Tais pačiais metais Kauno

mieste buvo 149,6 tūkst. užimtųjų, užimtumo lygis siekė 74,7 proc. (vyrų – 73,5 proc., moterų – 75,8 proc.).

2016–2020 m. laikotarpiu darbingo amžiaus gyventojų skaičius mažėjo 3,3 proc., užimtumo lygis mažėjo 0,5 p. p., užimtųjų skaičius – 0,7 proc.

120 pav. Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis ir gyventojų užimtumas Kauno mieste

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kauno mieste, palyginti su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis, stebimas didžiausias registruotas nedarbas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. Kauno mieste registruotas nedarbas[36] siekė 13,3 proc. ir buvo 0,7 p. p. didesnis nei Lietuvos vidurkis (12,6 proc.). Klaipėdos mieste šis rodiklis siekė 11,6 proc., Vilniuje – 11 proc.

2016–2020 m. laikotarpiu registruoto nedarbo augimo tendencijos pastebimos visoje šalyje ir lyginamose savivaldybėse. 2020 m. bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, palyginti su 2016 m., Kaune augo 6,6 p. p., Vilniuje – 5,1 p. p., Klaipėdoje – 5,2 p. p., Lietuvoje – 4,5 p. p. Tokį registruoto nedarbo augimą lėmė 2020 m. tendencijos, kurioms įtakos turėjo COVID-19 pandemija ir jai suvaldyti paskelbtas karantinas. 2020 m., registruotas nedarbas Kauno mieste augo 4,5 p. p., Vilniuje – 3,8 p. p., Klaipėdoje – 4,5 p. p., Lietuvoje – 4,2 p. p.

2020 m. Kauno mieste bedarbių vyrų dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų buvo 1,1 p. p. didesnė nei moterų (vyrai – 13,9 proc., moterys – 12,8 proc.). 2016–2020 m. laikotarpiu vyrų ir moterų registruotas nedarbas augo vienodais tempais – 6,6 p. p.

[36] Lietuvos statistikos departamentas. Registruotas nedarbas – registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.

Auga jaunų asmenų nedarbas. Remiantis Užimtumo tarnybos duomenimis, 2020 m. gruodžio 31 d. Kauno mieste vidutinis metinis jaunų (16–29 m.) bedarbių skaičius siekė 6617,8 asmenis. 2016–2019 m. laikotarpiu jaunų asmenų nedarbas Kauno mieste augo 34,9 proc., Vilniuje – 31,9 proc., Klaipėdoje – 3,6 proc., Lietuvoje – 1,8 proc. Palyginti su 2019 m., 2020 m. jaunų asmenų bedarbių skaičius Kauno mieste augo 105,3 proc., Vilniuje – 87,4 proc., Klaipėdoje – 96,9 proc., Lietuvoje – 87,1 proc.

121 pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2016–2020 m., proc.

122 pav. Vidutinis metinis jaunų (16–29 m.) bedarbių skaičius 2016–2020 m., tūkst. asm.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Užimtumo tarnyba

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. Kauno mieste jauni (16–29 m.) bedarbiai sudarė 14,5 proc. nuo visų darbingo amžiaus gyventojų. 2016–2020 m. laikotarpiu šis rodiklis Kaune augo 10,2 p. p., Vilniuje – 8,2 p. p., Klaipėdoje – 7,0 p. p.

Užimtumo tarnybos duomenimis, 2020 m. sausio 1 d. Kaune 16–29 m. bedarbiai sudarė 21,7 proc. visų registruotų bedarbių (+3,4 p. p. palyginti su 2016 m. sausio 1 d.), 30–54 m. bedarbiai – 54,8 proc. visų registruotų bedarbių (–7,1 p. p. palyginti su 2016 m. sausio 1 d.), 55–64 m. – 23,3 proc. visų registruotų bedarbių (+3,5 p. p. palyginti su 2016 m. sausio 1 d.).

2020 m. sausio 1 d. Kauno mieste buvo registruoti 4846 bedarbiai be profesinio pasirengimo (30,3 proc. visų registruotų bedarbių). Nors nekvalifikuotų darbo neturinčių asmenų skaičius Kauno mieste nuo 2016 m. sausio 1 d. augo 10 proc., tačiau jų dalis bendroje bedarbių struktūroje palyginti su 2016 m. sausio 1 d. sumažėjo 3,3 p. p.

Pastebimos ilgalaikio nedarbo lygio augimo tendencijos. Higienos instituto duomenimis, 2019 m. ilgalaikio nedarbo lygis Kauno miesto savivaldybėje siekė 2,0 proc. ir nuo 2015 m. augo 0,6 p. p. Lietuvoje šis rodiklis sumažėjo 0,6 p. p., Klaipėdoje – 0,3 p. p. Vilniaus mieste ilgalaikis nedarbas augo 0,1 p. p.

Remiantis Užimtumo tarnybos duomenimis, 2019 m. Kaune buvo 3090 ilgalaikių bedarbių. Tūkstančiui gyventojų teko 10,7 ilgalaikiai bedarbiai. 2015–2019 m. laikotarpiu ilgalaikių bedarbių skaičius Kauno mieste išaugo 16 proc. Ilgalaikių bedarbių skaičius Lietuvoje analizuojamu laikotarpiu mažėjo net 40 proc., Klaipėdos mieste – 43 proc. Vilniaus mieste ilgalaikių bedarbių skaičius išaugo 6 proc.

Socialiai pažeidžiami gyventojai. 2021 m. pradžioje Kauno mieste buvo 79,7 tūkst. senyvo (60 m. ir vyresni) amžiaus gyventojų, kurie sudarė 27,2 proc. visų miesto gyventojų. Nuo 2016 m. senyvo amžiaus asmenų skaičius išaugo 2,8 proc.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2019 m. 15 283 senyvo amžiaus asmenims nustatytas specialiųjų poreikių lygis, 2656 senyvo amžiaus asmenims nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir 2455 senyvo amžiaus asmenims nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

123 pav. Socialiai pažeidžiami gyventojai Kauno mieste

Šaltinis: Sudaryta autorių

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2019 m. Kauno miesto savivaldybėje neįgalių gyventojų skaičius siekė 21 474 asmenis. 2015–2019 m. laikotarpiu neįgalių gyventojų skaičius mieste mažėjo 19 proc. Palyginti, Lietuvoje neįgalių asmenų skaičius mažėjo 5,2 proc., Vilniuje – 0,2 proc., Klaipėdoje – 1,5 proc.

2019 m. Kauno mieste vaikų su negalia skaičius siekė 1555. Nuo 2015 m. vaikų su negalia skaičius mieste augo 8,3 proc., Lietuvoje – 4,4 proc., Vilniuje – 18,8 proc., Klaipėdoje – 12,4 proc.

2019 m. Kauno mieste buvo 19 919 suaugusių neįgalių asmenų. Nuo 2015 m. suaugusių neįgalių asmenų skaičius mažėjo 21,1 proc. Tuo pačiu laikotarpiu Vilniaus mieste suaugusių neįgalių asmenų skaičius mažėjo 1,7 proc., Klaipėdoje – 2,5 proc., šalyje – 5,8 proc.

2019 m. Kauno miesto savivaldybėje vaikai su negalia sudarė 7,2 proc. visų neįgaliųjų, darbingo amžiaus gyventojai – 67,2 proc., pensinio amžiaus asmenys – 25,6 proc.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis[37], 2019 m. Kauno mieste buvo 499 šeimos, patiriančios socialinės rizikos veiksnius, jose gyveno 815 vaikų. Palyginti su 2016 m. šeimų, patiriančių socialinę riziką, skaičius augo 15,8 proc., vaikų skaičius jose – 42,2 proc.

Vaikų gerovės klausimas išlieka labai aktualus, siekiama, kad vaikai augtų saugioje, darnioje, jų poreikius atitinkančioje šeimai artimoje aplinkoje. Per pastaruosius metus šeimose globojamų (rūpinamų) vaikų skaičiaus santykis augo, sumažėjo institucinės globos nustatymo atvejų. 2019 m. Kauno mieste iš viso 529 vaikams nustatyta globa, iš jų 387 vaikams nustatyta globa šeimoje. Vaikai, globojami šeimoje, sudarė 73 proc. visų be tėvų globos likusių vaikų skaičiaus. Palyginti su 2018 m. vaikų, globojamų šeimoje, dalis augo 8 p. p.

Socialinė pagalba. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2019 m. bendruomeninės socialinės paslaugos buvo suteiktos 1800 asmenims, institucines paslaugas gavo 780 asmenų. Institucinių paslaugų ir paslaugų į namus (bendruomeninių paslaugų) santykis siekė 2,3 proc. Palyginti su 2018 m., institucinių paslaugų ir paslaugų į namus santykis augo 1,9 p. p. – savivaldybei perkant papildomas socialines paslaugas iš NVO sektoriaus siekiant nutolinti institucinę globą, vis daugiau asmenų paslaugas gavo savo namuose.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2019 m. Kaune buvo 823 asmenys (šeimos), laukiantys išsinuomoti socialinį būstą, 12,27 proc. visų įtrauktų į sąrašą socialiniam būstui gauti, buvo aprūpinti gyvenamuoju plotu. Palyginti su 2017 m., aprūpinimas gyvenamuoju plotu išaugo 5,38 p. p.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. Kauno mieste socialines pašalpas gavo 8737 asmenys, tūkstančiui gyventojų teko 30 socialines pašalpas gaunančių asmenų. Palyginti su 2016 m., socialinės pašalpos gavėjų skaičius mažėjo 28,6 proc., socialinių pašalpų gavėjų skaičius, tenkantis 1000 asmenų, mažėjo 27,7 proc.

Skurdas ir socialinis saugumas. Skurdo rizikos lygis 2019 m. Lietuvoje siekė 20,6 proc. ir, palyginti su 2015 m., sumažėjo 1,6 p. p. Iš disponuojamųjų pajamų atėmus socialines išmokas (išskyrus senatvės ir našlių pensijas), skurdo rizikos lygis 2019 m. padidėtų iki 30,1 proc. Socialinių išmokų įtaka skurdo rizikos lygiui, palyginti su 2015 m., išaugo nuo 6,4 iki 9,5 p. p.

Lietuvos statistikos departamento eksperimentinės statistikos duomenimis, 2020 m. skurdo rizikos lygis Kauno miesto savivaldybėje buvo 4,3 p. p. mažesnis nei šalies vidurkis ir siekė 17,4 proc.

Kauno miesto savivaldybėje skurdo rizikos lygis, 2016–2018 m. laikotarpiu sumažėjęs 3,2 p. p., nuo 2019 m. pradėjo augti. 2019–2020 m. laikotarpiu skurdo rizikos lygis Kauno mieste augo 6,2 p. p.

[37] Kauno miesto socialinių paslaugų planas 2020.

124 pav. Skurdo rizikos lygis, proc.

125 pav. Socialinio saugumo indeksas, balai

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas | Savivaldybių gerovės indeksas

Vienas iš savivaldybių gerovės indekso komponentų, matuojantis socialinės gerovės situaciją savivaldybėse, – socialinio saugumo indeksas[38]. 2019 m. pagal socialinio saugumo indeksą Kaunas tarp trijų didžiausių Lietuvos miestų užėmė trečią poziciją – miesto rodiklio reikšmė buvo 3,3 balo, Klaipėdos – 5,4, Vilniaus – 4,5 balo. Lietuvos vidurkis siekė 2,1 balo. 2016–2019 m. laikotarpiu socialinio saugumo lygis Kauno ir Vilniaus miestuose krito 0,2 balo, Klaipėdoje augo 0,3 balo. Lietuvos vidurkis išliko nepakitęs.

Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės

4 lentelė. Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities SSGG analizė

SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SOCIALINĖS PASLAUGOS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Ilgėja vidutinė gyvenimo trukmė • Gerėja sveikatai palanki aplinka, mažėja mirtingumas dėl išorinių priežasčių • Auga pasitenkinimas pirminės sveikatos priežiūros paslaugomis • Mažėjant stacionarių lovų (išskyrus tuberkuliozės, reabilitacijos, slaugos ir psichiatrijos ligas) skaičiui, sparčiai auga lovos apyvarta • Operatyvi greitosios medicinos pagalbos (GPM) veikla • Vykdyta Savižudybių prevencijos programa • Savivaldybės, NVO ir privataus sektoriaus partnerystė: vis daugiau teikiamų socialinių paslaugų perduodama NVO ir privačiam sektoriui	• Ilgėjant vidutinei gyvenimo trukmei, blogėja gyventojų, ypač vyresnio amžiaus, sveikata: auga tiek sergamumo, tiek ligotumo rodikliai • Santykinai lėtai vykę gyvensenos pokyčiai ir žemas gyventojų fizinis aktyvumas • Santykinai aukštas savižudybių skaičius • Santykinai aukštas profesinių ligų skaičius • Nepakankamas visuomenės ir asmens sveikatos sistemos veiksmingumas ir efektyvumas • Mobilumo stoka teikiant socialines ir sveikatos paslaugas • Vyresnio amžiaus asmenų įsitraukimo į aktyvias veiklas trūkumas • Sveikatos raštingumą ugdančių priemonių trūkumas

[38] Socialinio saugumo komponentas matuoja socialinės gerovės situaciją savivaldybėse, akcentuojant integraciją į darbo rinką, lygias galimybes (vyrų ir moterų užimtumo santykis) ir socialinės paramos aprėptį.

• Sumažėjęs socialinių pašalpų gavėjų skaičius • Mažesnis nei šalies vidurkis skurdo rizikos lygis • Padidėjęs socialinio būsto prieinamumas • Išaugęs šeimose globojamų vaikų skaičius	• Viešųjų paslaugų prieinamumo trūkumas (socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros srityje) • Paauglių emocinės sveikatos pablogėjimas • Stacionarių slaugos paslaugų trūkumas • Didesnis nei šalies vidurkis registruotas nedarbas • Išaugęs jaunimo nedarbo lygis • Sumažėjęs užimtųjų ir darbingo amžiaus asmenų skaičius • Išaugęs vaikų su negalia skaičius • Skurdo rizikos augimo tendencijos • Išaugęs šeimų, patyrusių socialinę riziką, skaičius ir vaikų skaičius jose • Bendruomenės įsitraukimo trūkumas • Paauglių ir jaunuolių (14–18 metų) užimtumo trūkumas • Užimtumo priemonių trūkumas 18 m. ir vyresniems jauniems asmenims • NVO veiklos priklausomybė nuo viešojo sektoriaus finansavimo
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Didėjančios (santykinai didelės) gyventojų pajamos, užtikrinančios didesnes gyventojų galimybes sporto ir fizinio aktyvumo srityse • Pažangių asmens ir visuomenės sveikatos taikomųjų technologijų diegimas • Didėjantis valstybės dėmesys psichikos sveikatai ir psichikos sveikatos paslaugų prieinamumo didinimas • Europos Sąjungos fondų lėšų, skirtų įvairiems visuomenės ir asmens sveikatos apsaugos sistemos projektams, panaudojimas paslaugų plėtrai ir kokybei gerinti • Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros priemonės siekiant išlaikyti ekonominės, politinės ir socialinės aplinkos stabilumą • Europos Sąjungos parama socialinių paslaugų bendruomenėje plėtrai • Nacionalinė politika, orientuota į socialinės srities priemonių rėmimą ir įgyvendinimą • Nacionalinė politika, orientuota į vaikų ir suaugusiųjų negalią (fizinę, psichikos ir kitą) turinčių asmenų integraciją • Nacionalinė politika, orientuota į vaiko gerovės užtikrinimą	• Dėl pandemijos apribota sporto, fizinio aktyvumo paslaugų pasiūla, vaikų ir jaunimo sporto ir fizinio aktyvumo veikla po pamokų (nuotoliniai užsiėmimai) • Epidemiologinių situacijų poveikis gyventojų sveikatai ir sveikatos apsaugos sistemos funkcionavimui • Valstybės sveikatos politikos nepastovumas ir vykdomos reformos • Demografiniai visuomenės pokyčiai: nėra senėjimo tendencijų strategijos • Pandemijos pasekmės ir jų neigiamas poveikis socialinei situacijai: augantis nedarbas, verslo veikimo apribojimai, išlaidos pandemijai suvaldyti • Migracijos poveikis darbo jėgos apimtims ir socialiniam saugumui • Augantis valstybės biudžeto deficitas • Galima infliacija, turinti tiesioginę įtaką didėjančiai pajamų nelygybei ir augančiai skurdo rizikai

• Nacionalinė politika, orientuota į bendruomenių paslaugų plėtrą	

2.6. SUMANUS MIESTO VALDYMAS, VIEŠOSIOS PASLAUGOS

ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VEIKLA

Savivaldybės funkcijos. Savivaldybė – arčiausiai gyventojų veikianti valdžios institucija, kuri, kasdien įgyvendindama priskirtas valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškąsias funkcijas, vietos gyventojams teikia viešąsias paslaugas. Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į:

- vietos valdžios;
- viešojo administravimo;
- viešųjų paslaugų teikimo[39].

Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba ir meras, įgyvendindami įstatymuose nustatytus įgaliojimus.

Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, meras, savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos), kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje.

Viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys.

Kauno savivaldybės atstovaujamoji institucija yra Taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, o vykdomoji institucija – administracijos direktorius, turintis viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

Taryba. Kauno miesto savivaldybės tarybą sudaro įstatymų nustatyta tvarka ketveriems metams demokratiškai išrinktų Savivaldybės bendruomenės atstovai – 40 savivaldybės tarybos narių (41 – įskaitant merą). 2019–2023 m. kadencijoje moterys sudaro 37,5 proc., vyrai – 62,5 proc. Tarybos narių.

Kauno miesto savivaldybėje sudaryti 8 Kauno miesto savivaldybės tarybos komitetai:

- Darnios plėtros ir investicijų komitetas;
- Ekonomikos ir finansų komitetas;
- Kontrolės komitetas;
- Miesto ūkio ir paslaugų komitetas;
- Sporto, turizmo ir paslaugų komitetas;
- Sveikatos ir socialinių reikalų komitetas;
- Švietimo ir kultūros komitetas;
- Valdymo ir bendruomenių plėtojimo komitetas.

Meras yra atskaitingas savivaldybės tarybai ir bendruomenei už savo ir savivaldybės veiklą. Nuo 2015 m. Lietuvoje savivaldybių merai renkami tiesiogiai. Meras nustato ir sudaro savivaldybės tarybos posėdžių darbotvarkes ir teikia savivaldybės tarybos sprendimų projektus, šaukia

[39] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5884/asr

savivaldybės tarybos posėdžius ir jiems pirmininkauja, koordinuoja savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų veiklą, pasirašo savivaldybės tarybos sprendimus ir posėdžių, kuriems pirmininkavo, protokolus, turi sprendžiamąjį balsą, kai dėl sprendimo tarybos narių balsai pasiskirsto po lygiai, atstovauja savivaldybei įvairiais klausimais.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba prižiūri, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Kauno miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba – viešas juridinis asmuo, kurį sudaro devynios valstybės tarnautojų pareigybės: savivaldybės kontrolierius, 3 savivaldybės kontrolieriaus patarėjai, 3 vyresnieji patarėjai, 2 vyriausieji patarėjai ir 4 vyriausieji specialistai.

Kauno miesto savivaldybės administracijos (KMSA) organizacinė struktūra. Savivaldybės administracija savo paskirtį gali užtikrinti per efektyviai veikiančius struktūrinius padalinius, kuriems aiškiai nustatytos funkcijos, apibrėžti sprendimų priėmimo, atskaitomybės, kontrolės mechanizmai. Savivaldybės administracijos struktūra turi būti nustatyta taip, kad būtų efektyviausiai tenkinami bendruomenės narių viešieji poreikiai, užtikrintas viešųjų paslaugų teikimas, atsižvelgiant į finansines savivaldybės galimybes, žmoniškųjų išteklių situaciją. Kauno miesto savivaldybės administracija vadovaujasi Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. T-290 „Dėl didžiausio leistino Kauno miesto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičiaus ir Kauno miesto savivaldybės administracijos struktūros patvirtinimo“ ir jo pakeitimais patvirtinta KMSA struktūra.

126 pav. Kauno miesto savivaldybės administracijos organizacinė struktūra nuo 2020 m. sausio 10 d.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Nuo 2020 m. sausio 10 d. Tarybos 2019 m. lapkričio 19 d. sprendimu Nr. T-501 „Dėl Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 9 d. sprendimo Nr. T-290 „Dėl didžiausio leistino Kauno

miesto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičiaus ir Kauno miesto savivaldybės administracijos struktūros patvirtinimo“ pakeitimo“ Savivaldybės administraciją sudaro 30 administracijos struktūrinių padalinių (skyrių). Pertvarkius organizacinę struktūrą, palyginti su 2015 m., administracijos struktūrinių padalinių skaičius sumažėjo 9 skyriais.

Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl Administracijos padalinių skaičiaus ir nustato didžiausią leistiną pareigybių skaičių. KMSA struktūra ir didžiausias leistinas pareigybių skaičius peržiūrimas kas dvejus metus. Kauno miesto savivaldybės administracija bent kartą per metus peržiūri ir priima sprendimus dėl darbuotojų skaičiaus.

Savivaldybės organizacinės struktūros pokyčius lemia teisės aktų pasikeitimai, funkcijų dubliavimasis, funkcijų perskirstymas, nauji prioritetai, pokyčių siekis, pastangos mažinti formalumus. Naujiems poskyriams atsirasti užtenka Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimo.

Žmogiškieji ištekliai. Kauno miesto savivaldybės tarybos 2018 m. spalio 9 d. Nr. T-491 sprendimu „Dėl Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 9 d. sprendimo Nr. T-290 „Dėl didžiausio leistino Kauno miesto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičiaus ir Kauno miesto savivaldybės administracijos struktūros patvirtinimo“ pakeitimo“ nustatytas didžiausias leistinas Kauno miesto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičius siekia 644 pareigybes (2015 m. – 630). 2021 m. kovo 31 d. užimtų pareigybių skaičius siekė 591.

2015–2021 m. laikotarpiu Kauno miesto gyventojų skaičius mažėjo 3 proc., administracijos darbuotojų užimtų pareigybių skaičius – 23 proc. Kauno miesto savivaldybės administracijos santykinis dydis mažėja – užimtų pareigybių skaičius traukiasi greičiau nei gyventojų.

127 pav. Kauno miesto gyventojų skaičiaus ir Kauno miesto savivaldybės administracijos užimtų pareigybių skaičiaus kitimo dinamika (kiekvienų metų kovo 31 d. duomenimis), asm.

Šaltiniai: Kauno miesto savivaldybė, Lietuvos statistikos departamentas

2021 m. Kauno mieste 1000 gyventojų tenkantis savivaldybės administravimo subjektų[40] užimtų pareigybių skaičius siekė 2,08, Vilniuje – 1,63, Klaipėdoje – 2,78. 2016–2021 m. laikotarpiu savivaldybių administravimo subjektų užimtų pareigybių skaičius Kauno mieste mažėjo 23 proc., Vilniuje – 22 proc., Klaipėdoje – 12 proc.

Žvelgiant į tą patį rodiklį iš savivaldybės gyventojo pusės, matyti, kad 2021 m. Vilniuje vienam savivaldybės administravimo subjekto darbuotojui teko 615,26 gyventojai, Kaune – 481,34, Klaipėdoje – 359,58. 2016–2021 m. laikotarpiu vienam savivaldybės administravimo subjekto darbuotojui tenkantis gyventojų skaičius Kauno mieste augo 29 proc., Vilniuje – 28 proc., Klaipėdoje – 14 proc.

128 pav. Savivaldybių administravimo subjektų užimtų pareigybių skaičius, tenkantis 1000 gyv., 2016–2021 m.

129 pav. Aptarnautų gyventojų skaičius, tenkantis vienam savivaldybių administravimo subjekto darbuotojui, asm., 2016–2021 m.

Šaltiniai: Valstybės tarnybos departamentas, Lietuvos statistikos departamentas

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2021 m. kovo 31 d. Kauno miesto savivaldybėje dirbo 608 darbuotojai. Nuo 2015 m. darbuotojų skaičius mažėjo 25 proc. Moterys sudarė 76 proc., vyrai – 24 proc. visų darbuotojų. 2015–2021 m. laikotarpiu moterų skaičius mažėjo 22 proc., vyrų – 38 proc. 2015–2020 m. laikotarpiu darbuotojų kaita buvo neigiama visais metais, išskyrus 2019 m., kai daugiau darbuotojų buvo priimta, nei atleista.

[40] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas. Savivaldybės administravimo subjektai – savivaldybės institucijos ir įstaigos, kiti subjektai, turintys teisės aktų suteiktus įgaliojimus, atliekantys jiems pavestas administravimo funkcijas ir atsakingi už šių funkcijų įgyvendinimą.

130 pav. Darbuotojų skaičius* Kauno miesto savivaldybės administracijoje, asm.

131 pav. Darbuotojų priėmimo ir atleidimo koeficientai Kauno miesto savivaldybėje, proc.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė
*kiekvienų metų kovo 31 d. duomenimis

Valstybinio socialinio draudimo fondo (SODRA) duomenimis, 2020 m. Kauno miesto savivaldybės administracijos darbuotojų vidutinis bruto darbo užmokestis siekė 2065,12 Eur, Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje – 2307,3 Eur, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje – 1798,4 Eur. Pašalinus nuo 2019 m. bruto darbo užmokesčio indeksavimo dėl įsigaliojusių mokesčių pasikeitimo įtaką, 2020 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Kauno miesto savivaldybės administracijoje, palyginti su 2019 m., padidėjo[41] 6 proc. Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje – 13 proc., Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje – 7 proc.

132 pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Vilnius, Kauno, Klaipėdos miestų savivaldybių administracijose, 2017–2020 m., Eur

133 pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis privačiame, viešajame sektoriuose ir Kauno miesto savivaldybės administracijoje, 2019 m., Eur

Šaltiniai: SODRA, Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies viešajame sektoriuje siekė 1370 Eur, privačiame sektoriuje – 1264,5 Eur. Tuo pačiu

[41] Nuo 2019 m. sausio 1 d. pakeisti darbdavio ir darbuotojo mokamų valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai. Bruto darbo užmokestis indeksuotas 1,289 karto. Darbo užmokesčio pokytis paskaičiuotas pašalinus nuo 2019 m. bruto darbo užmokesčio indeksavimo dėl įsigaliojusių mokesčių pasikeitimo įtaką.

laikotarpiu Kauno miesto savivaldybės administracijos vidutinis bruto darbo užmokestis buvo daugiau kaip 1,4 kartus didesnis nei viešajame sektoriuje ir 1,5 didesnis nei privačiame sektoriuje.

Siekiant gerinti miesto valdymo ir teikiamų paslaugų kokybę, svarbus aspektas yra Kauno miesto savivaldybės administracijos darbuotojų kompetencijų stiprinimas.

134 pav. Kauno miesto savivaldybės administracijos darbuotojų, dalyvavusių mokymuose ir kvalifikacijos kėlimo kursuose, stažuotėse, skaičius (asmenys) ir suma išleista kvalifikacijos kėlimui, Eur

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. Savivaldybės darbuotojų kvalifikacijos kėlimo išlaidų suma siekė 8383 Eur (2015 m. – 33 649 Eur). Palyginti su 2015 m., kvalifikacijos kėlimo išlaidų suma sumažėjo 75 proc. Dėl COVID-19 pandemijos ir paskelbto karantino, buvo pristabdytos tam tikros veiklos, daugelis planuotų mokymų neįvyko arba jų buvo atsisakyta. Reaguojant į susidariusią situaciją šalyje, mokymams buvo pasirinkta savišvietos forma.

Miesto pajamos ir išlaidos. 2015–2020 m. laikotarpiu nuosekliai augo Kauno miesto savivaldybės surenkamos pajamos, tai leido Savivaldybei kryptingai didinti disponuojamą miesto biudžetą[42], kuris per visą laikotarpį išsaugo 55 proc. nuo 285 iki 441 mln. eurų (arba vidutiniškai 9,1 proc. per metus)[43]. Pajamų šuolis 2020 m. biudžete (19 proc. prieaugis) įvyko dėl suintensyvėjusius fiskalinės politikos atsako masto šalies lygmeniu COVID-19 pandemijos akivaizdoje. Su ekonomikos skatinimo ir koronoviruso plitimo sukeltų pasekmių mažinimo susijusių dotacijų skaičius 2020 metais siekė 28 mln. eurų.

Didžiausią dalį miesto pajamų sudaro gyventojų pajamų mokestis (GPM), kurio augimas gerokai prisidėjo prie spartaus biudžeto didėjimo. Nuo 2015 m. bendros GPM surenkamos pajamos išsaugo 41 proc., daugiausia dėl sparčiai didėjusių miestiečių pajamų, kai vieno asmens per metus sumokamo GPM indėlis 2015–2020 m. laikotarpiu išaugo nuo 421 iki 617 eurų.

[42] Šios ataskaitos kontekste, Kauno miesto savivaldybės biudžeto įvertinimui yra naudojami einamųjų metų gale patikslinti savivaldybės biudžetai.
[43] Biudžeto pajamos ir išlaidos šiame kontekste yra lyginamos neatsižvelgiant į infliaciją.

135 pav. Kauno miesto savivaldybės biudžeto pajamos pagal tipą, mln. Eur, 2015–2021 m. m.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybės administracija
* 2021 m. atskaitos taškui naudojamas metų pradžioje (vasario 23 d.) patvirtintas biudžetas.
** Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos, pajamos iš baudų ir konfiskacijos ir kitos neišvardytos pajamos
*** Finansinių įsipareigojimų prisiėmimo (skolinimosi) pajamos ir biudžeto lėšų likutis

Antras didžiausias pajamų šaltinis yra savivaldybės biudžetui skiriamos dotacijos. Jas sudaro valstybės biudžeto lėšos, Europos Sąjungos fondų lėšos ir kitos programinės lėšos. Žvelgiant į patikslintą 2020 m. Kauno miesto savivaldybės biudžetą, didžiausią dalį dotacijų (48,8 proc.) sudarė lėšos ugdymo reikmėms finansuoti. Toliau sekė valstybinės lėšos ekonomikos skatinimo priemonėms pandemijos metu (apie 17 proc.), Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos (11,8 proc.).

Žvelgiant į Kauno miesto savivaldybės asignavimus pagal Kauno miesto savivaldybės strateginiame plėtros plane iki 2022 m. nustatytas prioritetines sritis, didžiausia biudžeto asignavimų dalis atitenka Sumanios ir pilietiškos visuomenės ugdymo programai (nuo 68 iki 79 proc. viso biudžeto išlaidų 2017–2021 m. laikotarpiu), o mažiausia – Ekonominės raidos skatinimo programai – tarp 4 ir 5 proc. viso biudžeto išlaidų tuo pačiu laikotarpiu.

Augančios pajamos leido didinti ir išlaidas įvairioms miesto infrastruktūros ir gyventojų gerovės gerinimo sritims. 2015–2020 m. laikotarpiu Kauno miesto savivaldybės biudžeto išlaidos išaugo 48,7 proc. (arba vidutiniškai 8,3 proc. per metus) – nuo 273 iki 406 mln. Eur. Didžiausią dalį išlaidų sudaro švietimas: vidutiniškai nuo 40 iki 50 proc. visų biudžeto išlaidų. Toliau seka ekonomika (nuo 10 iki 20 proc.)[44] ir socialinė apsauga (nuo 10 iki 15 proc.).

[44] Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų ekonominę klasifikatorių, į „ekonomikos“ skirsnį įtraukiami su kelių transporto infrastruktūra ir su atsinaujinančių energijos išteklių infrastruktūra susiję projektai, todėl ekonomikos sričiai skiriama biudžeto išlaidų dalis yra didesnė nei procentinė Ekonominės raidos skatinimo programos lėšų dalis.

136 pav. Kauno miesto savivaldybės biudžeto išlaidos pagal sritį, mln. Eur, 2015–2020 m.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybės administracija

Tuo pačiu laikotarpiu Kauno miesto savivaldybės biudžeto lėšos augo beveik kiekvienai sričiai pagal funkcinę klasifikaciją (išskyrus bendrąsias valstybės paslaugas). Proporcingai greičiau augo išlaidos poilsio, kultūros ir religijos, sveikatos apsaugos srityse – atitinkamai, 384 ir 316 proc. prieaugis. Dėl to pirmajai iš minėtų sričių tenkančios išlaidos išaugo nuo 4 iki 13 proc. viso miesto biudžeto.

Miesto skola. 2014–2020 m. laikotarpiu ekonomikos augimas ir efektyvesnė Savivaldybės ir jos prižiūrimų įmonių veikla leido tolygiai mažinti Kauno miesto skolą ir jos naštą miesto gyventojams. Per šį laikotarpį Kauno miesto savivaldybė 38 mln. Eur, arba 27 proc., sumažino savo finansinius įsipareigojimus ir tai leido 23 proc. sumažinti vienam gyventojui tenkančią skolą.

137 pav. Kauno miesto bendra skola ir skola, tenkanti vienam gyventojui, 2014–2020 m. m.

Šaltinis: Sudaryta autorių pagal Kauno miesto savivaldybės administracijos duomenis

Investiciniai projektai. Kauno miesto savivaldybė pasitelkia įvairius finansinius šaltinius siekdama sutraukti reikiamas investicijas plėtros ir pokyčių projektams Kauno mieste. 2021 m. pradžioje Kauno miesto savivaldybėje buvo vykdomi 45 investiciniai projektai, intensyviausiais metais savivaldybė administruoja 85–100[45] projektų vienu metu. Prieš keletą metų buvo atliktas kompetencijų konsolidavimas perkeliant investicinių projektų planavimą ir koordinavimą bei paraiškų ir pasiūlymų rengimo atsakomybę iš individualių skyrių į Investicijų ir projektų skyrių. Ne ES projektus, priklausomai nuo projekto paskirties, įgyvendina Savivaldybės administracijos skyriai.

Savivaldybėje nėra vieningos projektų valdymo sistemos, todėl valdant projektus kyla tam tikrų iššūkių, susijusių su komunikacija tarp skyrių, tarp skirtingų kompetencijų darbuotojų, procesai neveikia pagal tvarkos aprašą, nėra apibrėžta aiškių darbuotojų atsakomybės ribų, neapibrėžti bendri projektų valdymo rodikliai.

Pagal finansavimo šaltinius didžiausią dalį projektinių lėšų sudaro Europos regioninės plėtros fondo priemonės, kuriomis finansuojami kelių bei transporto infrastruktūros, socialinės infrastruktūros projektai.

Kiti finansavimo šaltiniai – Lietuvos valstybinių institucijų konkursinės lėšos, Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG) ir „Horizon 2020“ programinės lėšos. Papildomai nuolat ieškoma finansavimo galimybių per Sporto rėmimo fondo, Kultūros paveldo fondo ar kitas konkursines finansavimo priemones.

Projektų planavimas Kauno miesto savivaldybėje atliekamas atsižvelgiant į šių priemonių prioritetines sritis ir Kauno miesto integruotos teritorijos vystymo programoje išsikeltus tikslus ir uždavinius, kuriame kaip tikslinės teritorijos išskirtos Aleksoto ir Žaliakalnio seniūnijos. Į jas buvo koncentruotai kreipiamos investicijos, regeneruojant visus šių mikrorajonų infrastruktūros aspektus ir darant pastebimą poveikį jų ir miesto bendrai funkcionavimui ir patrauklumui. Be šių integruotų teritorijų vystymo projektų, kiti stambūs infrastruktūros projektai prioretizuojami pagal miesto poreikius Kauno miesto Tarybos sprendimu. Kai kurie didžiausios apimties projektai turėtų būti baigti įgyvendinti iki 2023 m.

Miestui svarbūs infrastruktūriniai bei investiciniai projektai įgyvendinami ir regioniniu mastu, dažniausiai bendradarbiaujant su Kauno rajono savivaldybe. Pastaraisiais metais aukštas prioritetas teiktas viešojo transporto integracijai siekiant užtikrinti geresnį kaimo vietovių ir miesto susisiekimą, taip pat sukurti patogesnes jungtis su Kauno LEZ teritorija. Siekiant formuoti ir užtikrinti sklandžią transporto sistemą, dar reikia iki galo išspręsti maršrutų kofinansavimo ir integruotos vieno bilietų sistemos įgyvendinimo klausimus.

VšĮ „Kaunas IN“ duomenimis, 2014–2020 m. Kauno mieste buvo planuojama įgyvendinti daugiau nei 70 visuomeninės paskirties projektų. Bendra investicija šiems projektams – daugiau nei 170 mln. Eur. Daugiausia lėšų buvo numatyta skirti šiems projektams:

- muziejų rekonstrukcijai;
- teatrams ir bibliotekoms atnaujinti;
- infrastruktūrai gerinti;

[45] Į šį skaičių įtraukiami tik tie investiciniai projektai, kuriuose Kauno miesto savivaldybė yra pareiškėja arba partnerė. Kauno miesto savivaldybės biudžetinių įstaigų savarankiškai įgyvendinami projektai nėra įtraukti. Tačiau dėl administracinių kompetencijų trūkumo Savivaldybė dažnai suteikia pagalbą paraiškas teikti norinčioms Kauno miesto savivaldybės biudžetinėms įstaigoms.

- sporto aikštynams ir arenoms statyti ir atnaujinti;
- dviračių infrastruktūrai;
- švietimo įstaigoms statyti ir atnaujinti;
- M. K. Čiurlinio koncertų centrui;
- mokslo ir inovacijų sklaidos centrui „Mokslo sala“;
- S. Dariaus ir S. Girėno stadiono rekonstrukcijai;
- Laisvės alėjos rekonstrukcijai.

Projekto „Mokslo ir inovacijų sklaidos centro Kaune sukūrimas“ tikslas – skatinti gyventojus (ypač vaikus ir jaunimą) domėtis mokslu, tokiu būdu prisidedant prie aktyvesnio bei įvairesnio turimos ir naujai kuriamos MTEPI infrastruktūros panaudojimo. „Mokslo sala“ taps pirmuoju mokslo populiarinimo centru Lietuvoje, kuriame moksliniai pasiekimai ir technologinės naujovės bus pristatomi interaktyviai. Ekspozicijos bus pritaikytos įvairaus amžiaus lankytojams. Centre įsikurs tyrimų laboratorijos mokiniams, planetariumas ir konferencijų centras. Iš ES struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų centrui įrengti skirta apie 23 mln. Eur. Planuojama projekto pabaiga – 2023 m.

Be mokslo ir inovacijų sklaidos centro „Mokslo sala“, Kaune prie Nemuno taip pat vykdomi kiti stambūs projektai – pradėtas statyti pėsčiųjų tiltas į Nemuno salą, taip pat Nemuno saloje plėtojamas vandens sporto centro prie „Žalgirio“ arenos projektas.

M. K. Čiurlionio koncertų centro projektas planuojamas užbaigti 2022 m. Daugiau kaip 11 000 m² dydžio M. K. Čiurlionio koncertų centre numatytos dvi koncertų salės, kurių didžiojoje tilps apie 1500 žmonių. Taip pat 700 vietų konferencijų centras. Daugiafunkces erdves planuojama naudoti ne tik aukšto lygio muzikiniams renginiams, bet ir kongresams bei simpoziumams. Tikimasi, kad aplink pastatą Nemuno pakrantėje numatytos viešosios erdvės ir pakrantės amfiteatras taps traukos objektu ne vien pasitelkus renginius. Lankytojų patogumui čia suplanuotos požeminės ir antžeminės automobilių stovėjimo aikštelės.

2020 m. baigta Laisvės alėjos rekonstrukcija. Projekto metu atnaujintas ne tik grindinys, bet ši unikali erdvė pritaikyta miestiečių ir miesto svečių poreikiams, atnaujintos komunalinės paslaugos, įrengti dvipusiai dviračių takai ir smulkūs architektūriniai objektai. Darbų vertė siekė 16,4 mln. Eur.

Rekonstruojamas S. Dariaus ir S. Girėno stadionas taps daugiafunkcinio sporto ir laisvalaikio komplekso Ąžuolyne dalimi. Visą kompleksą taip pat sudarys rekonstruota sporto halė, naujas lengvosios atletikos maniežas ir atnaujintas Dainų slėnis. Darbus planuojama užbaigti iki 2022 m.

Pagrindiniai susisiekimo infrastruktūros investiciniai projektai:

- Kėdainių tilto statyba;
- pietrytinio aplinkkelio statyba;
- Vileišio tilto prietilčių statyba.

Kėdainių tiltas sujungs Vilijampolės ir Marvelės krantus. Svarbiausias pokytis, kurio tikimasi pastačius tiltą – nuo didžiulių automobilių srautų atlaisvinti Kauno miesto centrą ir senamiestį, taip pat tikimasi, kad pagerėtų Šilainių ir Vilijampolės gyventojų susisiekimas su kitomis miesto dalimis, atsirastų nauja jungtis pėstiesiems ir dviratininkams. Planuojama projekto vertė – apie 30 mln. Eur.

Kauno pietrytinis aplinkkelis – vienas svarbiausių ir didžiausių mieste vystomų infrastruktūros projektų. 2019 m. baigta Ateities plento rekonstrukcija. Įgyvendinant Pietrytinio Kauno

aplinkkelio projektą, liko užbaigti paskutinį etapą – kelio atkarpos nuo Kauno hidroelektrinės tilto iki Palemono gatvės rekonstrukciją. Naujasis apvažiavimas įsilies į atnaujintą Ateities plentą. Vystant pietrytinio aplinkkelio projektą, buvo suremontuoti tiltai per Jiesios tiltą ir Kauno hidroelektrinę, taip pat Ražiškių viadukas, atnaujintas kelias nuo Garliavos iki hidroelektrinės.

Vileišio tilto prietilčių projektas rengiamas siekiant optimizuoti transporto, važiuojančio P. Vileišio tiltu į Vilijampolės mikrorajoną, eismą.

Be jau minėtų projektų, įgyvendinami ir kiti susisiekimo su Kauno miestu, kelių infrastruktūros gerinimo projektai: tęsiama A1 kelio atkarpos Vilnius–Kaunas rekonstrukcija, Taikos pr. rekonstrukcija, rekonstruojama A5 atkarpa ties Garliava, atnaujintas kelių dangos ženklinimas ties Akademija, įrengiamos vidutinio greičio matavimo sistemos kelyje 1901, asfaltuotos žvyro dangos Ramučiuose, įrengta vidutinio greičio matavimo sistema kelyje 140.

2020 m. Kauno mieste įrengta daugiau kaip 100 km dviračių takų, įrengta 12,4 km dviračių takų prie gatvių. Tai yra 13,7 km mažiau nei 2019 m. Dviračių takų ilgis Kauno mieste siekia 106,4 km. Įrengti takai prie Taikos pr., Kęstučio g., Tvirtovės al., Nuokalnės g., Eigulių g., Kovo 11-osios g., Pramonės pr., Gravgrokų g.

2020 m. rekonstruota 61 gatvė ir šaligatviai. 2021 m. pradėta Vilniaus gatvės rekonstrukcija.

Daugiabučių renovacija vykdoma lygiagrečiai su aplinkos infrastruktūros tvarkymu ir aplinkos želdinimu. 2020 m. suformuoti 35 žemės sklypai, parengti 3 techniniai darbų projektai, atlikti 8 kiemo tvarkymo darbai. Gerinama pėsčiųjų susisiekimo infrastruktūra daugiabučių teritorijose.

Nuolat modernizuojamos bendrojo lavinimo mokyklos, gerinama aplinka: 2020 m. buvo tęsiami bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūros kokybės gerinimo projektai – „Bendrojo ugdymo mokyklų (progimnazijų ir pagrindinių mokyklų) modernizavimas: šiuolaikinių mokymosi erdvių kūrimas“. Kaune, Romainiuose, 2018 m. atidarytas naujas Veršvų mokyklos pastatas (Romainių g. 28). Kauno mokyklose ir darželiuose Kauno miesto savivaldybė, vadovaudamasi 2019–2021 m. strateginiu veiklos planu, renovuoja bendrojo ugdymo įmonių infrastruktūrą.

Ieškoma būdų tenkinti miesto slaugos įstaigų poreikį: buvusioje Kulautuvos tuberkuliozės ligoninėje Kaunas įkurs slaugos namus: Kauno miesto savivaldybė iš Turto banko perima visą Kulautuvos ligoninės-sanatorijos kompleksą.

Toliau vykdoma ikimokyklinio ugdymo įstaigų plėtra ir vystymas: 2020 m. patvirtinta naujo darželio Šilainiuose statyba. Taip pat Savivaldybės planuose numatytas darželis Romainiuose, Vijūkų gatvėje. Per 2020 m. atnaujinti penki darželiai: apšiltinti pastatų fasadai bei stogai, renovuotos vidaus erdvės.

Nuolat atnaujinamos sporto ir aktyvaus laisvalaikio zonos: esamos vaikų žaidimų aikštelės ir sporto įrenginiai, papildant naujais įrenginiais ir demontuojant bei utilizuojant senus įrenginius. 2020 m. atnaujinta 190 vaikų žaidimo aikštelių.

Žvelgiant į ateitį, matomas tam tikras neapibrėžtumas dėl finansavimo galimybių ateinančiu finansavimo laikotarpiu, taip pat ir dėl besikeičiančios nacionalinės plėtros planavimo ir finansavimo paskirstymo sistemos 2021–2027 m. laikotarpiu, Didžiųjų miestų kompleksinės plėtros priemonės lėšų suma neturėtų keistis, tačiau konkrečios sąlygos kol kas nežinomos. Taip pat, suteikus daugiau galių regionų plėtros taryboms, finansuojant strategiškai svarbius projektus, jos turėtų atlikti koordinacinį

vaidmenį, bet aiškumo dėl šio juridinio asmens pajėgumų ir veiklos principų kol kas dar trūksta. Laukiama daugiau aiškumo dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės kriterijų, turėtų paaiškėti ir numatomų Žaliojo kurso finansavimo priemonių ir Teisingos pertvarkos fondo priemonių logika. Visas šių priemonių kompleksas leis toliau siekti subalansuotos miesto infrastruktūros plėtros, gaivinti ir skatinti miesto ekonomiką, užtikrinti aukštesnės pridėtinės vertės verslo ir MTEP plėtrą.

Nepaisant finansavimo neapibrėžtumo 2021 m., pabaigus įgyvendinti esamus infrastruktūrinius projektus, ateities investiciniai projektai gali prisidėti prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, inovacijų, žiedinės ekonomikos plėtros ir socialinių paslaugų stiprinimo. Didelį dėmesį planuojama skirti Kauno darnaus judumo miesto plano priemonėms įgyvendinti (transporto elektrifikacijai, viešojo ir bemotorio transporto plėtrai ir t. t.), Aleksoto inovacijų ir pramonės parko (AIPP) plėtrai, kuriame siekiama pritraukti investuotojų, kursiančių technologiškai pažangius verslus. Ateityje numatoma sudaryti koncesijos sutartis dėl AIPP ir kitų įrengtų infrastruktūrinių objektų valdymo ir įveiklinimo privatiems subjektams, taip užtikrinant teikiamų paslaugų kokybę ir tęstinumą. Be to, jei Kaunas bus įtrauktas į UNESCO Pasaulio paveldo objektų sąrašą, daugiau dėmesio bus skiriama kultūros paveldo įveiklinimo projektams.

Nekilnojamasis turtas. Savivaldybės nekilnojamasis turtas yra viena iš priemonių savivaldybės funkcijoms atlikti. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą[46], valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais. Savivaldybė be gyvenamosios, valdo mokslo, gydymo, sandėliavimo, specialiosios, administracinės, pagalbinio ūkio, gamybos, pramonės ir kitos paskirties pastatus. Taip pat savivaldybė valdo susisiekimo komunikacijas – gatves, aikštes ir aikšteles, kitus inžinerinius statinius ir žemės sklypus.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2021 m. sausio 1 d. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių pastatų ir patalpų plotas siekė 1136,86 tūkst. m². Palyginti su 2015 m., Savivaldybės valdomo turto plotas išaugo 2 proc. 2021 m. vienam gyventojui teko 3,88 m² pastatų ir patalpų ploto. Palyginti su 2015 m., šis rodiklis augo 4 proc.

Savivaldybės administracijai nepanaudojus savivaldybės funkcijoms įgyvendinti nereikalingo turto savo reikmėms, neišnuomojus, neperdavus panaudos pagrindais, jis lieka nenaudojamas. 2021 m. pradžioje Savivaldybės nenaudojamų pastatų ir patalpų plotas siekė 63,88 tūkst. m² (5,6 proc. nuo viso nuosavybės teise priklausančių pastatų ir patalpų ploto) ir, palyginti su 2015 m., augo 64 proc. Tačiau Savivaldybei priklausančių nenaudojamų pastatų ir patalpų plotas, tenkantis 100 Savivaldybės gyventojų, palyginti su 2017 m., mažėjo 18,4 proc. 2020 m. 100 gyventojų teko 20 m² nenaudojamų pastatų ir patalpų ploto (2017 m – 24,50 m²).

[46] 1998 06 12 Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.57676/sQsUGUPwrp?jfwid=14rb0wnrk0

138 pav. Kauno miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančių pastatų ir patalpų plotas ir nenaudojamo nekilnojamojo turto plotas, tūkst. m² ir nenaudojamojo nekilnojamojo turto dalis nuo viso nekilnojamojo turto, proc.

139 pav. Kauno miesto savivaldybei priklausančių pastatų ir patalpų plotas, tenkantis vienam Kauno miesto gyventojui, m²/gyv.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Kauno miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos duomenimis, 2018 m. pabaigoje daugiausia nekilnojamojo turto objektų pagal jų paskirtį ir vertę sudarė mokslo ir gyvenamieji statiniai (patalpos). Mokslo statiniai sudarė 47,77 proc., gyvenamieji pastatai (patalpos) – 14,75 proc. nuo viso Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių pastatų ir patalpų ploto.

Kauno miesto savivaldybės strateginiame 2016–2022 m. plėtros plane ir strateginiuose veiklos planuose yra įtrauktos priemonės, susijusios su nekilnojamojo turto valdymu. Strateginiame 2016–2022 m. plėtros plane Tvarios ekonominės raidos skatinimo ir konkurencingumo didinimo, Sumanios ir pilietiškos visuomenės ir Darnaus teritorijų infrastruktūros vystymo prioritetinėse srityse buvo numatyti atskiri tikslai ir uždaviniai, susiję su nekilnojamojo turto valdymu savivaldybės teritorijoje.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. buvo gauta daugiau kaip 802,5 tūkst. Eur pajamų už Savivaldybės negyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto nuomą (2017 m. – daugiau kaip 594,8 tūkst. Eur). 2017–2020 m. laikotarpiu kasmet buvo surenkama vidutiniškai 1,5 karto daugiau lėšų už Savivaldybės negyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto nuomą, nei numatyta strateginiuose veiklos planuose.

2020 m. buvo gauta daugiau kaip 3,3 mln. Eur lėšų už Savivaldybės nekilnojamojo turto pardavimą aukciono būdu (2018 m. – daugiau kaip 4 mln. Eur.). 2018–2020 m. laikotarpiu kasmet buvo gaunama vidutiniškai 1,2 kartus daugiau lėšų už Savivaldybės nekilnojamojo turto pardavimą aukciono būdu, nei planuota.

2020 m. Savivaldybės būsto pardavimo pajamos siekė daugiau kaip 887 tūkst. Eur (2018 m. – beveik 1,2 mln. Eur). 2018–2020 m. laikotarpiu Savivaldybės būsto pardavimo pajamos viršijo numatytus planus vidutiniškai 1,1 karto kasmet.

2020 m. Savivaldybės būsto nuomos skolos sumažėjo 20 proc. 2018 m. šis rodiklis siekė 29 proc. 2018–2020 m. būsto nuomos skolų lygis kasmet mažėjo vidutiniškai 1,4 karto daugiau, nei numatyta Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose.

2020 m. susigrąžintų Savivaldybės žinion būstų skaičius siekė 112 (2018 m. – 122). 2018–2020 m. laikotarpiu Savivaldybė kasmet susigrąžindavo vidutiniškai 1,8 karto daugiau būstų, nei planavo.

2021 m. balandžio 12 d. Kauno miesto savivaldybės internetiniame puslapyje buvo paskelbti šie Savivaldybės valdomo nekilnojamojo turto sąrašai:

- Kauno miesto savivaldybės valdomo negyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, perduoto valdyti ir naudoti patikėjimo teise sąrašas;
- Kauno miesto savivaldybės valdomo negyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, perduoto naudotojams pagal sutartis sąrašas;
- Kauno miesto savivaldybės nuosavybės teise valdomų, naudotojams neperduotų, negyvenamųjų pastatų ir patalpų sąrašas;
- Kauno miesto savivaldybės būsto fondo sąrašas;
- Kauno miesto savivaldybės socialinio būsto fondo, kaip Savivaldybės būsto fondo dalies, sąrašas;
- Viešame aukcione parduodamo Kauno miesto savivaldybės nekilnojamojo turto sąrašas;
- Viešo konkurso būdu nuomojamo nekilnojamojo turto sąrašas.

Savivaldybės administracijoje užtikrinti efektyvų Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymą, naudojimą, priežiūrą ir disponavimą juo, Savivaldybės gyvenamųjų patalpų (būsto) nuomos administravimą yra pavesta Nekilnojamojo turto skyriui. Tačiau sprendžiant nekilnojamojo turto valdymo klausimus, dalyvauja ir kiti administracijos padaliniai, atsakingi už konkrečias savivaldybės veiklos sritis. Pvz., Švietimo skyrius, teikdamas sprendimus dėl mokyklų tinklo optimizavimo, įvertina ir patalpų poreikį švietimo veiklai vykdyti, Miesto tvarkymo skyrius atsakingas už inžinerinių statinių projektavimo, statybos, rekonstravimo, remonto, nugriovimo ir visos šios veiklos priežiūros organizavimą, Bendrųjų reikalų skyrius atsakingas už Savivaldybės administracijos savo reikmėms naudojamų patalpų priežiūrą ir patalpų remontus ir kt.

Kauno miesto savivaldybė yra įsidiegusi vietinę Savivaldybės valdomo nekilnojamojo turto informacinę sistemą, kuri leidžia kaupti ir analizuoti informaciją apie turimą nekilnojamąjį turtą, turto panaudojimą ir turto naudotojus. Tačiau įdiegta informacinė sistema nesuteikia galimybės atlikti amortizacijos, sąnaudų bei kaštų analizės.

2020 m. kovo 31 d. Kauno miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos Savivaldybės nekilnojamojo turto (pastatų) ir žemės po pastatais valdymo efektyvumo ir (arba) rezultatyvumo požiūriu veiklos audito ataskaitoje[47] nurodoma, kad Savivaldybės tarybos, įgyvendinančios savivaldybės nekilnojamojo turto savininko funkcijas, priimti sprendimai dėl šio turto valdymo ne visada orientuoti į didžiausios naudos visuomenei užtikrinimą:

- nors Taryba yra patvirtinusi strateginius veiklos planus ir strateginį 2016–2022 m. plėtros planą, kuriuose įtrauktos priemonės, susijusios su nekilnojamojo turto valdymu, tačiau Savivaldybė nėra pasitvirtinusi vieningos ir aiškios Kauno miesto savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo strategijos – nėra įvertinta, kiek turto reikia savivaldybės funkcijoms atlikti, kiek jo galima išnuomoti, plėtoti ar

[47] Kauno miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos Savivaldybės nekilnojamojo turto (pastatų) ir žemės po pastatais valdymo efektyvumo ir (arba) rezultatyvumo požiūriu veiklos audito ataskaita, http://www.kaunas.lt/wp-content/uploads/sites/13/2015/04/AP-5-1.pdf

parduoti, nepriimta sisteminių sprendimų dėl mokslo, gydymo, gyvenamosios, kultūros, sporto ir kitų paskirčių turto tolesnio valdymo;

- Savivaldybėje buvo nekilnojamojo turto valdymo problemų: pvz., ne visi savivaldybės nekilnojamojo turto objektai buvo apskaityti ar nurašyti Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje; savivaldybėje buvo turto, kurio reikalingumas savivaldybės funkcijoms atlikti buvo abejotinas; 2018–2019 m. nebuvo atliekama savivaldybės funkcijos nenaudojamo nekilnojamojo turto inventorizacija; kai kurie Savivaldybės nekilnojamojo turto objektai naudojami kitoms reikmėms, nei nurodyta jų paskirtis; neadministruojami kiekvieno nenaudojamo nekilnojamojo turto objekto eksploatacijos kaštai, neatliekama nenaudojamo nekilnojamojo turto išlaidų analizė;
- ne visiems pastatams eksploatuoti suformuoti žemės sklypai;
- naudojama savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo informacinė sistema yra nepakankama funkcine ir prieinamumo prasme.

Kauno miesto savivaldybė iki 2022 m. planuoja parengti Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo strategiją. Nekilnojamojo turto valdymo strategija siekiama įvertinti esamą Savivaldybės nekilnojamojo turto situaciją, nustatyti nekilnojamojo turto valdymo savivaldybės teritorijoje kryptis, numatyti, kiek ir kokio turto ilgalaikėje perspektyvoje reikės funkcijoms atlikti ir kiek jo, siekiant didžiausios naudos, pagal numatytus kriterijus bus galima išnuomoti ar parduoti, taip pat planuojama nustatyti turto valdymo veiklos rodiklius.

Transporto priemonės. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2015–2020 m. laikotarpiu Savivaldybės turimų tarnybinių automobilių skaičius mažėjo 37 proc. 2020 m. Savivaldybės administracijos nuosavybėje buvo 31 tarnybinis automobilis. Šimtui užimtų pareigybių teko 5,2 transporto priemonės. Nuo 2015 m. tarnybinių transporto priemonių skaičius, tenkantis 100 užimtų pareigybių, mažėjo 18 proc.

140 pav. Tarnybinių automobilių skaičius, vnt.

141 pav. Tarnybinių automobilių skaičius, tenkantis 100 užimtų pareigybių, vnt.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Savivaldybės tarnybiniais automobiliais naudojasi ne tik Savivaldybės administracijos darbuotojai, bet ir seniūnijos. Todėl realus 100 užimtų pareigybių tenkantis transporto priemonių skaičius yra mažesnis.

E-paslaugos. Pagrindinis elektroninės valdžios tikslas – naudojant skaitmenines technologijas gerinti viešųjų paslaugų ir informacijos teikimą valstybės ir savivaldybės institucijoms, visuomenei, verslo subjektams. Vienas iš Kauno miesto savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros

plano uždavinių – tobulinti ir plėtoti e. paslaugų spektrą, užtikrinant teisės aktų nustatytų valstybės deleguotų funkcijų vykdymą, mažinant administracinę naštą.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. 81,5 proc. Kauno apskrities namų ūkių turėjo asmeninį kompiuterį, 85,2 proc. – interneto prieigą. Palyginti su 2016 m., gyventojų, turinčių asmeninį kompiuterį, skaičius Kauno apskrityje augo 5 proc., interneto prieigą – 9 proc.

Sparti informacinių technologijų ir interneto naudojimo plėtra didina elektroninėje erdvėje teikiamų paslaugų poreikį. Plečiantis interneto ir kitų elektroninių paslaugų tinklų, ypač mobiliųjų technologijų, prieinamumui ir naudojimui, Savivaldybės administracija daugelį paslaugų perkelia į elektroninę erdvę, užtikrina galimybę verslo procesus perkelti į elektroninę erdvę ir pan.

Kauno miesto savivaldybėje elektroninės paslaugos teikiamos per EPS – Elektroninę paslaugų sistemą ir per VIISP – Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą.

Elektroninės paslaugos apima daugelį gyvenimo atvejų: leidimų, licencijų ir pažymų išdavimas, priėmimas į švietimo įstaigas, gyvenamosios vietos deklaravimas, išmokų ir kompensacijų skyrimas, paslaugos vaikui, socialinė parama, santuokos registravimas ir nutraukimas, gimimo ir mirties registravimas, pranešimai ir skundai dėl triukšmo, viešosios tvarkos pažeidimų ir kt.

142 pav. Kauno miesto savivaldybėje teikiamos elektroninės paslaugos

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. EPS buvo aprašyta 214 paslaugų. 2009–2016 m. laikotarpiu EPS aprašytų paslaugų skaičius augo 77,5 proc. O 2016–2020 m. laikotarpiu EPS aprašytų paslaugų skaičius mažėjo 12,7 proc.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. per EPS suteiktų paslaugų skaičius siekė 12,6 tūkst. Nuo 2009 m. suteiktų per EPS paslaugų skaičius išaugo beveik 12 kartų.

143 pav. Elektroninėje paslaugų sistemoje aprašytų paslaugų kiekis, vnt.

144 pav. Suteiktų per EPS ir per VIISP paslaugų skaičius, tūkst. vnt.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Reaguojant į vykstančius informacinių technologijų pokyčius, Kauno miesto savivaldybėje vis daugiau dokumentų, teisės aktų ir sutarčių pasirašoma elektroniniu parašu.

2017–2020 m. laikotarpiu elektroniniu parašu pasirašytų siunčiamų dokumentų skaičius išaugo beveik 249 kartus, teisės aktų – beveik 30 kartų, sutarčių – beveik 39 kartus. 2020 m. elektroniniu parašu pasirašytas 9451 siunčiamas dokumentas, 5202 teisės aktai, 194 sutartys. Elektroninio parašo naudojimo augimo tendencijos stebimos ir 2021 m. Vien per pirmą 2021 m. ketvirtį elektroniniu parašu pasirašyti 4407 siunčiami dokumentai, 1994 teisės aktai, 202 sutartys.

145 pav. Elektroniniu parašu pasirašytų dokumentų skaičius, vnt.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, 2017–2020 m. laikotarpiu nuotolinių priemonių naudojimas siekiant gauti savivaldybės teikiamas paslaugas augo: besinaudojančių elektroninių paslaugų teikimo priemonėmis gyventojų dalis augo 9,6 p. p., elektroniniu paštu – 6,2 p. p., telefonu – 5,1 p. p. Analizuojamu laikotarpiu gyventojų, fiziškai atvykstančių į savivaldybę siekiant gauti savivaldybės teikiamas paslaugas dalis mažėjo 11,8 p. p.

146 pav. Kauno miesto savivaldybės teikiamų paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės vertinimas, balai

147 pav. Priemonės, kuriomis gyventojai kreipiasi į Kauno miesto savivaldybę, norėdami gauti savivaldybės teikiamas paslaugas, proc.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Nors besinaudojančių elektroninėmis paslaugų teikimo priemonėmis gyventojų skaičius auga, tačiau 2020 m. tik 23,6 proc. gyventojų savivaldybės teikiamas paslaugas užsisakė elektroninėmis paslaugų teikimo priemonėmis, 29,4 proc. – elektroniniu paštu. Beveik 45 proc. gyventojų kreipėsi telefonu, 35 proc. – fiziškai vyko į savivaldybę.

GYVENTOJŲ ĮTRAUKIMAS Į VIEŠOJO VALDYMO PROCESUS, BENDRUOMENIŠKUMAS

Visuomenės dalyvavimas viešojo valdymo procesuose pagal intensyvumą gali būti vertinamas trimis lygiais[48]:

- **Visuomenės informavimas (I lygmuo)**. Pradinis visuomenės dalyvavimo valdyme būdas, kai valstybės sektorius viešai skelbia, dalijasi informacija apie savo veiklą, formuojamą politiką, planuojamus priimti sprendimus, pasiektus rezultatus ir kt., arba pateikia ją piliečiams paprašius.
- **Konsultavimasis su visuomene (II lygmuo)**. Įvairiais būdais valstybės institucijų ir įstaigų vykdomi veiksmai, kuriais siekiama surinkti visuomenės ar tikslinių grupių nuomones, pasiūlymus rengiamam, įgyvendinamam ar vertinamam teisės aktui arba kito tipo sprendimui.
- **Visuomenės įtraukimas į valdymą (III lygmuo).** Visuomenės dalyvavimo valdyme būdas, kai piliečiams suteikiamos galimybės ir reikalingi ištekliai aktyviai paveikti tiek sprendimų priėmimo, tiek jų įgyvendinimo procesus, dalyvauti kuriant viešąsias paslaugas.

Piliečiai į sprendimų priėmimo procesą gali būti įtraukti per visus viešosios politikos etapus[49]: situacijos analizę, naujovių ir pakeitimų inicijavimą, politikos formavimą, sprendimų įgyvendinimą, rezultatų įvertinimą.

Piliečių dalyvavimas viešajame valdyme itin svarbus vietos savivaldos lygmeniu. Gyventojų įtraukimas į savivaldybės sprendimų priėmimo procesus (strateginio plano rengimo, biudžeto formavimo, taisyklių ar nutarimų projektų rengimo, nustatant gyventojų grupių poreikius, dirbant

[48] Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija. Visuomenės dalyvavimo viešojo valdymo procesuose stebėsenos metodika, 2018 m.
[49] Valdžios ir nevyriausybinio sektorių bendradarbiavimo viešosios politikos sprendimų priėmimo procese stiprinimas, http://www.civitas.lt/wp-content/uploads/2015/08/VRM-tyrimo-ataskaita_final.pdf

projektų atrankos konkursų komisijose, teikiant viešąsias paslaugas) tiesiogiai padeda pačiai savivaldybei (tarybai ir administracijai) priimti tinkamus sprendimus ir juos įgyvendinti.

Informavimas. Esminė piliečių dalyvavimo sprendimų priėmimo procesuose ir valdžios atvirumo sąlyga yra visuomenės informuotumas. Kauno miesto savivaldybės administracija, siekdama aktyvios gyventojų įtraukties į miesto gyvenimą, vystymą bei valdymą, informacijos sklaidą vykdo įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis: interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose, vietinėje ir nacionalinėje spaudoje, radijuje, televizijoje.

Kauno miesto savivaldybės pagrindinė komunikacijos priemonė – Savivaldybės interneto puslapis, kuriame pateikiama pagrindinė informacija apie Kauno miestą ir Savivaldybės darbą: vykdomas funkcijas, struktūrą ir kontaktus, priimtus sprendimus ir rengiamus teisės aktų projektus, planavimo dokumentus, veiklos ataskaitas, darbo užmokestį, vadovų dienotvarkes, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, viešuosius pirkimus, teikiamas paslaugas ir kitą miestiečiams aktualią informaciją.

Kauno miesto savivaldybės administracija visuomenę taip pat pasiekia ir kitais interneto puslapiais. 2021 m. balandžio 15 d. Kauno miesto savivaldybės duomenimis, Savivaldybė administruoja apie 92 svetaines. Kauno miesto savivaldybė su gyventojais tiesiogiai bendrauja socialiniuose tinkluose „Facebook“, „Instagram“, „LinkedIn“, transliuoja ir skelbia vaizdo įrašus „YouTube“ kanale.

148 pav. Pagrindiniai komunikacijos kanalai

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Savivaldybės internetinis puslapis ir socialiniai tinklai tampa vis patogesniais įrankiais bendrauti su gyventojais, pateikti miesto aktualijas ir naujienas, išgirsti gyventojų nuomones, vystyti diskusijas.

149 pav. Dažniausiai naudojami informacijos šaltiniai, iš kurių Kauno miesto gyventojai sužino apie Savivaldybės veiklą, proc.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, 2020 m. 70,0 proc. gyventojų apie Kauno miesto savivaldybės veiklą sužinojo iš interneto svetainės, 42,8 proc. – iš socialinių tinklų, 31,5 proc. – draugų ir pažįstamų. Nuo 2017 m. Savivaldybės internetinio puslapio, kaip informacijos šaltinio, naudojimas augo 18 p. p., socialinių tinklų – 6,8 p. p., draugų, pažįstamų – 7,4 p. p. Televizijos, spaudos, radijo ir kitų informacijos šaltinių svarba mažėjo.

2021 m. balandžio 14 d. Kauno miesto savivaldybės „Facebook“ paskyros sekėjų skaičius siekė 73 295 ir daugiau kaip 1,2 kartus lenkė Vilniaus ir 5,1 karto Klaipėdos miestų savivaldybių „Facebook“ paskyrų sekėjų skaičių.

„YouTube“ vaizdo įrašų skaičiumi Kauno miesto savivaldybė daugiau kaip 2,6 karto atsiliko nuo Vilniaus miesto savivaldybės, tačiau beveik 1,4 kartus lenkė Klaipėdos miesto savivaldybę.

150 pav. Savivaldybių „Facebook“ paskyrų sekėjų skaičius, tūkst. asm., 2021 m.

151 pav. Vaizdo įrašų skaičius savivaldybių „YouTube“ kanaluose, 2021 m.

Šaltinis: sudaryta autorių pagal savivaldybių „Facebook“ paskyrų ir „YouTube“ kanalų duomenis

Gyventojų apklausos. Vietos savivaldos įstatymas garantuoja gyventojams galimybę savo nuomonę viešųjų savivaldybės reikalų tvarkymo klausimais pareikšti dalyvaujant vietos gyventojų apklausose, kurių rezultatai yra patariamojo pobūdžio. Kauno miesto savivaldybės administracija, siekdama įvertinti Savivaldybės teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybę, nuo 2013 m. periodiškai atlieka gyventojų apklausas, kurių tikslas išsiaiškinti miesto gyventojų nuomonę apie Savivaldybės, jos struktūrinių padalinių, įvairių tarnybų darbą ir teikiamų paslaugų kokybę.

Siekiant įvertinti vartotojų pasitenkinimą Savivaldybės teikiamomis viešosiomis paslaugomis, gyventojų apklausoje[50] išskirtos šios viešųjų paslaugų grupės:

- Teritorijų būklės ir komunalinės paslaugos;
- Transporto ir susisiekimo paslaugos;
- Sveikatos ir socialinės paslaugos;
- Švietimo ir kultūros įstaigų paslaugos;
- Aktyvaus poilsio, sporto, laisvalaikio ir turizmo paslaugos;
- Bendros Kauno miesto savivaldybės paslaugos ir asmenų aptarnavimas.

Atsižvelgiant į gautus apklausos duomenis, apskaičiuojamas bendras pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis indeksas.

Kauno miesto savivaldybės teikiamų paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės sektorius Kauno miesto gyventojų apklausoje reprezentuojamas 7 rodikliais:

- Miesto mero darbo vertinimu;
- Savivaldybės, kaip patikimos institucijos, vertinimu;

[50] Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimas, http://www.kaunas.lt/wp-content/uploads/sites/13/2018/08/Ataskaita-Kauno.pdf

- Savivaldybės teikiamų paslaugų gyventojams vertinimu;
- Savivaldybės teikiamų viešųjų paslaugų vertinimu;
- Savivaldybės teikiamų elektroninių paslaugų vertinimu;
- Seniūnijų teikiamų administracinių paslaugų vertinimu;
- Seniūnijų teikiamų paslaugų veiklos kokybės vertinimu.

2020 m. Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, gyventojai buvo labiausiai patenkinti Savivaldybės teikiamomis elektroninėmis paslaugomis (8,4 balo). Palyginti su 2017 m., šio rodiklio vertinimas augo 0,5 balo. Taip pat augo ir gyventojų pasitenkinimas seniūnijų teikiamomis administracinėmis paslaugomis. Palyginti su 2017 m., šis rodiklis augo 0,5 balo ir 2020 m. siekė 8,2 balo. Palyginti su 2017 m., mažėjo gyventojų pasitenkinimas Kauno miesto mero darbu (–0,4 balo) ir Kauno miesto savivaldybės, kaip patikimos institucijos, vertinimas (–0,3 balo).

Atliekant gyventojų apklausą atskirai vertinama savivaldybės teikiamų paslaugų (apimant skirtingas veiklų / paslaugų sritis) kokybė. Labiausiai Kauno miesto gyventojai patenkinti archyvo pažymų išdavimu (2017 m. – 7,6 balo, 2020 m. – 7,8 balo), civilinės būklės aktų tvarkymo organizavimu (2017 m. – 7,5 balo, 2020 m. – 7,9 balo) ir Kauno miesto savivaldybės specialistų teikiamų konsultacijų kokybe (2017 m. – 7,4 balo, 2020 m. – 8,0 balo).

Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo 2020 m. ataskaitoje nurodoma, kad Kauno miesto gyventojai labiausiai nepatenkinti specialistų trūkumu, per ilga leidimų išdavimų trukme, viešumo stoka, naudojimosi elektroninėmis paslaugomis sudėtingumu, taip pat pabrėžia glaudesnio bendravimo su gyventojais poreikį.

Bendras pasitenkinimo Kauno miesto savivaldybės teikiamų paslaugų ir asmenų aptarnavimo indeksas 2020 m. siekė 80 proc. ir, palyginti su 2017 m., sumažėjo 1 p. p. Savivaldybės teikiamų paslaugų (apimant skirtingas veiklos / paslaugų sritis) indeksas 2017–2020 m. laikotarpiu augo 8 p. p. ir 2020 m. siekė 80 proc.

152 pav. Bendras pasitenkinimo savivaldybės teikiamomis paslaugomis indeksas, proc.

153 pav. Bendras pasitenkinimo savivaldybės teikiamomis viešosiomis paslaugoms indeksas, proc.

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Bendras pasitenkinimo savivaldybės teikiamomis viešosiomis paslaugomis indeksas 2017–2020 m. laikotarpiu augo 2 p. p. ir 2020 m. siekė 77 proc.

Kauno miesto savivaldybės internetiniame puslapyje galima rasti ir kitas Savivaldybės vykdomas gyventojų apklausas dėl Savivaldybės vykdomų funkcijų, aktualių sprendžiamų klausimų.

Dalyvavimas savivaldos rinkimuose. Pagrindinis piliečių dalyvavimo valstybės valdyme įrankis – visuotiniai, laisvi ir sąžiningi rinkimai, kurių metu valstybės piliečiai išrenka savo atstovus ir jiems patiki svarbiausius šalies valdymo klausimus. Lietuvoje valstybės gyventojai renka Prezidentą, Seimo narius, Savivaldybės tarybos narius, nuo 2015 m. įgyvendinama ir tiesioginių savivaldybės mero rinkimų teisė, seniūnaitijų gyventojai renka savo bendruomenės atstovą – seniūnaitį.

2019 m. vykusiuose savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose balso teisę turinčių Kauno miesto gyventojų aktyvumas siekė 50,59 proc. ir viršijo šalies vidurkį (47,80 proc.), buvo didžiausias palyginti su Vilniaus ir Klaipėdos miesto savivaldybėmis. Neaktyviausi buvo Klaipėdos miesto gyventojai (38,66 proc.). Gera tendencija, kad palyginti su 2015 m. vykusiais savivaldos rinkimais, pilietinę pareigą atlikusių gyventojų dalis Kauno miesto savivaldybėje augo 6,03 p. p., Klaipėdoje – 2,86 p. p. Vilniuje savivaldos rinkimuose gyventojų dalis mažėjo 0,57 p. p.

154 pav. Rinkėjų aktyvumas savivaldos rinkimuose, proc.

Šaltinis: Vyriausioji rinkimų komisija

Seniūnijos. Bendruomenės dalyvavimas priimant sprendimus itin skatintinas seniūnijose. Seniūnija – savivaldybės administracijos teritorinis padalinys, kuris yra arčiausiai vietos bendruomenių. Todėl bendruomenės dalyvavimas seniūnijų veikloje yra labiausiai matomas ir stiprinantis pilietinės visuomenės vaidmenį.

Seniūnijos veiklą reglamentuoja savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinti seniūnijos veiklos nuostatai. Seniūnijos veikla finansuojama iš savivaldybės biudžeto. Kiekvienais metais, tvirtindama savivaldybės biudžetą, savivaldybės taryba tvirtina seniūnijų veiklos programas ir skiria joms įgyvendinti reikalingas lėšas. Savivaldybės taryba nustato seniūnijų veiklos programų sudarymo tvarką ir asignavimų paskirstymo kriterijus. Seniūnijos ir seniūno funkcijoms įgyvendinti reikalingos lėšos gali būti skiriamos ir iš kitų savivaldybės biudžeto asignavimų.

155 pav. Seniūnijų skaičius, 2021 m., vnt.

156 pav. Gyventojų skaičius Kauno miesto seniūnijose, 2021 04 03, tūkst. asm.

Šaltiniai: Savivaldybių viešai skelbiama informacija, Kauno miesto savivaldybė

2021 m. Kauno miesto savivaldybėje yra 11 seniūnijų. Didžiausias gyventojų skaičius buvo Šilainių seniūnijoje (58,45 tūkst.), mažiausias – Petrašiūnuose (13,4 tūkst.).

2020 m. Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, miesto gyventojų pasitenkinimas seniūnijų teikiamomis administracinėmis paslaugomis siekė 8,2 balus ir, palyginti su 2017 m., augo 0,5 balo.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. seniūnijose į savivaldybės veiklas įtrauktų bendruomenių dalis svyravo tarp 50–100 proc. nuo visų bendruomenių skaičiaus. Aktyviausios buvo Vilijampolės seniūnijos bendruomenės – visos šioje seniūnijoje esančios bendruomenės buvo įsitraukusios į savivaldybės veiklas. Šančių seniūnijoje tik pusė veikiančių bendruomenių buvo įsitraukusios į savivaldybės veiklas.

157 pav. Į savivaldybės veiklas įtrauktų bendruomenių dalis nuo visų bendruomenių, 2020 m., proc.

158 pav. Seniūnijų bendruomenės organizacijose į veiklą įtrauktų asmenų skaičius, asmenys

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

2020 m. Centro seniūnijoje bendruomenės organizacijose į veiklą įtrauktų asmenų skaičius siekė 450 asmenų ir buvo didžiausias tarp visų seniūnijų. Mažiausias į veiklą įtrauktų asmenų skaičius buvo Gričiupio ir Šančių seniūnijose (po 100 asmenų). 2017–2020 m. laikotarpiu Kauno miesto seniūnijų bendruomenės organizacijose į veiklą įtrauktų asmenų skaičius labiausiai augo Vilijampolės seniūnijoje (+58 proc.). Centro seniūnijoje šis rodiklis augo 27 proc., Aleksoto – 16 proc., Dainavos – 9 proc., Šilainių – 8 proc. Gričiupio seniūnijoje į veiklą įtrauktų asmenų skaičius mažėjo 46 proc., Panemunės – 38 proc., Šančių – 22 proc., Žaliakalnio – 3 proc. Petrašiūnų seniūnijoje šis rodiklis analizuojamu laikotarpiu nesikeitė.

2020 m. vykdytų iniciatyvų skaičius Kauno miesto seniūnijose svyravo tarp 3–20 iniciatyvų, priklausomai nuo seniūnijos. 2017–2019 m. laikotarpiu beveik visose seniūnijose vykdytų iniciatyvų skaičius viršijo Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose numatytus rodiklius. 2020 m. dėl COVID-19 pandemijos įtakos Aleksoto, Dainavos, Eigulių, Panemunės, Petrašiūnų, Šilainių, Vilijampolės seniūnijose buvo įgyvendinta mažiau iniciatyvų, nei numatyta Savivaldybės 2020–2022 metų strateginiame veiklos plane. Šančių, Žaliakalnio, Gričiupio seniūnijose įvykdytų iniciatyvų skaičius viršijo strateginiame veiklos plane numatytus rodiklius.

159 pav. Iniciatyvų skaičius Kauno miesto savivaldybės seniūnijose

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBEI PAVALDŪS JURIDINIAI ASMENYS

Valstybės ir savivaldybių valdomos įmonės veikia svarbiose ūkio srityse, prisideda prie ekonomikos augimo, užimtumo, pildo biudžetą dividendais ir įmokomis, teikia verslui ir piliečiams svarbias paslaugas, dalyvaudamos įgyvendinant strateginius projektus užtikrina, kad šalies infrastruktūra skatintų tvarią ir ilgalaikę ūkio plėtrą[51]. Per savivaldybės valdomas įmones ir įstaigas, privačius asmenis ir steigdama naujas viešąsias ir kitas įstaigas bei įmones, savivaldybė organizuoja viešųjų paslaugų teikimą.

Savivaldybės taryba steigia savivaldybės biudžetines įstaigas, savivaldybės įmones, savivaldybės viešąsias įstaigas, akcines bendroves, uždarąsias akcines bendroves ir įstatymų nustatyta tvarka priima sprendimus dėl pavaldžių įstaigų ir įmonių reorganizavimo, pertvarkymo ir likvidavimo.

Savivaldybės valdomos įmonės – tai įmonės, veikiančios pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, ir akcinės bendrovės, kurių vienai ar kelioms savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime. Savivaldybės turtą savivaldybės įstaigos, organizacijos bei įmonės valdo ir naudoja patikėjimo teise Biudžetinių įstaigų[52], Valstybės ir savivaldybės įmonių[53], Viešųjų įstaigų[54], Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo[55] ir kitų įstatymų bei savivaldybės tarybos sprendimų nustatyta tvarka.

2021 m. gegužės 10 d. Kauno miesto savivaldybės administracijai buvo pavaldžios 210 įmonių ir įstaigų (biudžetinių, viešųjų ir Kauno miesto savivaldybės valdomų įmonių).

160 pav. Kauno miesto savivaldybei pavaldūs juridiniai asmenys

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

[51] Aukščiausioji audito institucija. Valstybinio audito ataskaita „Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysena“, 2021 m.
[52] 1995 12 05 Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
[53] 1994 12 31 Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas.
[54] 1996 07 19 Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas.
[55] 1998 06 12 Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.

2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis[56] Kauno miesto savivaldybės valdomų įmonių (SĮ, UAB, AB ir VšĮ) skaičius siekė 39.

161 pav. Kauno miesto savivaldybės valdomų įmonių skaičius, vnt.

Šaltinis: Aukščiausioji audito institucija

Kauno miesto savivaldybė periodiškai vykdo Savivaldybės valdomų įmonių stebėseną – kas ketvirtį peržiūrimi veiklos ir finansų rodikliai bei rezultatai. Be to, įmonės kas ketvirtį teikia strateginių veiklos planų įgyvendinimo ataskaitas. 2019 m. viduryje Savivaldybės valdomoms įmonėms buvo suformuoti Savivaldybės lūkesčių raštai, pagal kuriuos įmonės buvo įpareigotos atnaujinti esamus įmonių strateginius veiklos planus.

Kauno miesto savivaldybė, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2017 m. balandžio 25 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2017-P-10-9-11 „Ar valstybės ir savivaldybių dalyvavimas valdant viešąsias įstaigas užtikrina naudą visuomenei“ pateiktas rekomendacijas, analizuoja viešųjų įstaigų, kurių savininkė arba dalininkė yra Savivaldybė, veiklos tęstinumo galimybes, finansavimo šaltinius, informaciją apie valdomą turtą.

2017–2020 m. laikotarpiu siekdama optimizuoti viešųjų įstaigų tinklą, mažinti valdymo išlaidas, racionaliau ir veiksmingiau naudoti finansinius ir materialinius išteklius, Kauno miesto savivaldybės taryba priėmė sprendimus:

- dalį VšĮ dalininko teisių parduoti;
- dalį VšĮ reorganizuoti prijungiant prie kitų;
- nevykdančias veiklos viešąsias įstaigas likviduoti;
- dalį pertvarkyti į biudžetines įstaigas.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. gruodžio 15 d. viešųjų įstaigų skaičius (VšĮ), kurias valdant dalyvavo Savivaldybė, siekė 25 įstaigas. 2019 m. pabaigoje tokių įstaigų buvo 28, 2018 m. pabaigoje – 33, 2017 m. pabaigoje – 41.

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2020 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės valdomose įmonėse patvirtintų etatų (pareigybių) skaičius siekė 3103, užimtų etatų (pareigybių) skaičius – 2741,65, dirbo 2763 darbuotojai. Nuo 2015 m. gruodžio 31 d. patvirtintų etatų (pareigybių) skaičius augo 2,1 proc., tačiau užimtų etatų (pareigybių) ir darbuotojų skaičius mažėjo, atitinkamai 7 proc. ir 7,1 proc.

[56] Aukščiausioji audito institucija. Valstybinio audito ataskaita „Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysena“, 2021 m.

* AB „Kauno energija“, UAB „Kauno švara“, UAB „Kauno vandenys“, UAB Kauno autobusai“, UAB „Kauno gatvių apšvietimas“, UAB „Stoties turgus“, UAB Kauno butų ūkis, UAB Laboratorinių bandymų centras, UAB „Centrinis knygynas“, Kauno SĮ „Kauno planas, Kauno SĮ „Kapinių priežiūra“

162 pav. UAB, AB, SĮ*, pavaldžių Kauno miesto savivaldybei, patvirtintų etatų skaičius, užimtų etatų skaičius, darbuotojų skaičius, 2020 12 31

Šaltinis: Kauno miesto savivaldybė

Kauno miesto savivaldybės duomenimis, 2021 m. balandžio mėn. viduryje viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra Savivaldybė, užimtų etatų skaičius siekė 10 221,81, darbuotojų skaičius – 10 595. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, kurių savininkė yra Savivaldybė, užimtų etatų skaičius siekė 1024,6, darbuotojų skaičius – 1049.

Siekdama optimizuoti veiklą, Savivaldybė taip pat vykdo ir kitas priemones:

- 2018 m. įgyvendinti Savivaldybės valdomų įmonių klientų aptarnavimo paslaugos teikimo pokyčiai – veiklą pradėjo bendras Savivaldybės valdomų įmonių kauniečių aptarnavimo centras „Mano Kaunas“. Pradėjus veikti aptarnavimo centrui „Mano Kaunas“, klientų aptarnavimo paslaugos teikiamos vienoje vietoje, „vieno langelio“ principu: optimizuotas užklausų paskirstymas tarp darbuotojų, įdiegtas pasirašytų sutarčių perdavimas į bendrovių duomenų bazes ir dokumentų valdymo sistemą, padidintas autentifikavimo algoritmo saugumas ir kt. Klientų patogumui 2020 m. įdiegta elektroninė vieninga savitarnos sistema UAB „Kauno vandenys“, AB „Kauno energija“, UAB „Kauno švara“, UAB „Kauno butų ūkis“, UAB „Kauno autobusai“ ir UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ sąskaitoms apmokėti, sutartims sudaryti, pažymoms išduoti, prašymams teikti ir bendras Kauno miesto savivaldybės klientus aptarnaujančių įmonių skambučių centras. Įgyvendintos priemonės lėmė Savivaldybės valdomų įmonių klientų aptarnavimo padaliniuose dirbančių darbuotojų skaičiaus mažėjimą 5 proc.
- 2019 m. sukurta ir įdiegta inovatyvi stebėsenos sistema, leidžianti stebėti ir peržiūrėti juridinių asmenų, kurių akcininkė, savininkė ar dalininkė yra Savivaldybė, rezultatus ir vertinti turto panaudojimo efektyvumą. 2020 m. inovatyvios stebėsenos sistemoje sukurta personalo aplikacija, leidžianti analizuoti duomenis apie darbuotojų atostogas ir jų panaudojimą, darbuotojų vertinimus, kvalifikaciją ir kt.;
- 2020 m. Savivaldybės administracija, vertindama kauniečių aptarnavimo centro „Mano Kaunas“ veiklos perspektyvas, iniciavo bendrovės, kurios veiklos tikslas – centralizuotas paslaugų teikimas bendrai bendrovę kontroliuojantiems bendrovės akcininkams – Savivaldybės valdomoms bendrovėms – perkančiosioms organizacijoms ir (ar) perkantiesiems subjektams, steigimą. 2021 m. sausio 15 d. Juridinių asmenų registre užregistruotas UAB „Kauno miesto paslaugų centras“, kurio akcininkės – Savivaldybės valdomos įmonės UAB „Kauno švara“, UAB „Kauno vandenys“, UAB „Kauno autobusai“, AB „Kauno energija“, UAB „Kauno butų ūkis“.

- Nuo 2017 m. centralizuota Kauno miesto savivaldybės biudžetinių įstaigų apskaita, o nuo 2021 m. balandžio mėn. – centralizuota ir dalies viešųjų įstaigų (kurių savininkė ar dalininkė yra Savivaldybė) buhalterinė apskaita.
- Centralizuota biudžetinių įstaigų ir dalies viešųjų įstaigų (kurių savininkė ar dalininkė yra Savivaldybė) personalo apskaita;
- 2018 m. užbaigta Kauno miesto savivaldybei priklausančių poliklinikų reforma. Dainavos, Šilainių, Kalniečių, Centro ir Šančių poliklinikos apjungtos į vieną juridinį vienetą – VšĮ Kauno miesto poliklinika. Optimizuojant valdymą, vietoj penkių administracijų liko viena;
- Vykdomas tam tikrų viešųjų pirkimų centralizavimas (remonto paslaugų, pavėžėjimo paslaugų, kt.)
- Planuojama įdiegti viešųjų pirkimų sistemą.

2021 m. Aukščiausioji audito institucija atliko savivaldybių valdomų įmonių ir viešųjų įstaigų valdysenos auditą. Kauno miesto savivaldybės administracija buvo vienas iš audituojamųjų subjektų. Atlikto valstybinio audito dėl „Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysenos“ ataskaitoje[57] įvertinta Kauno miesto savivaldybės administracijos pažanga, siekiant išgryninti valdomų juridinių asmenų teisines formas ir dalyvavimo jose tikslingumą, ir siekiant, kad savivaldybės, dalyvaudamos jų valdomų įmonių ir viešųjų įstaigų valdysenoje, užtikrintų, kad jų veikla būtų pagrįsta gero valdymo principais, skaidri ir orientuota į tikslų pasiekimą, pateikti siūlymai savivaldybėms:

- periodiškai įsivertinti poreikį turėti valdomų įmonių ar joms priskirtų funkcijų įgyvendinimo aktualumą ir atsisakyti nepažangios savivaldybių valdomų įmonių teisinės formos (SĮ);
- įsivertinti dalyvavimo viešųjų įstaigų veikloje tikslingumą, siekiant įsitikinti, ar vykdomos veiklos susijusios su savivaldybėms priskirtų funkcijų įgyvendinimu;
- patvirtinti savivaldybių valdomų bendrovių dividendų skyrimo ir mokėjimo politikas ir atlikti jų įgyvendinimo stebėseną;
- įsivertinti vidaus sandorių sudarymo apimtis su valdomomis įmonėmis, kai atitinkamas paslaugas galima įsigyti iš privačių tiekėjų konkurencingomis procedūromis;
- stiprinti kolegialių organų sudarymą įtraukiant ne mažiau nepriklausomų kolegialių organų narių, nei reikalauja teisės aktai;
- inicijuoti kolegialių organų narių privačių interesų deklaravimo ir informacijos apie šiuos organus viešinimo interneto svetainėse vidaus kontrolės procedūrų sustiprinimą.

SAUGUMAS

Gyventojų saugumas. Apklausos rodo, kad Kauno gyventojų saugumo jausmas išlieka stabilus, be aiškios teigiamos tendencijos. Vidaus reikalų ministerijos inicijuoto tyrimo „Gyventojų nuomonė apie teisėsaugos institucijas ir viešojo saugumo situacijos vertinimas“ duomenimis, 2019 m. savo gyvenvietėje saugūs jautėsi tik 73 proc. kauniečių, rodiklio reikšmė per penkerių metų laikotarpį padidėjo tik 4 p. p. ir dar atsilieka nuo aukščiausio užfiksuoto saugumo suvokimo lygio 2015 m.

[57] Aukščiausioji audito institucija. Valstybinio audito ataskaita „Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysena“, 2021 m.

163 pav. Saugumo suvokimo indeksas | Respondentų, kurie jautėsi saugūs savo gyvenvietėje, dalis, proc., 2015–2019 m.

164 pav. Fizinio saugumo lygis, 2016–2019 m.

Šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos tyrimas „Gyventojų nuomonė apie teisėsaugos institucijas ir viešojo saugumo situacijos vertinimas“, Savivaldybių gerovės indeksas

Kaunas pagal šį rodiklį atsilieka ne tik nuo Vilniaus, bet ir nuo bendro šalies vidurkio. 2020 m. Kauno rezultatai buvo geresni nei Klaipėdos mieste, tačiau tai labiau susiję su situacijos prastėjimu Klaipėdoje nei su geresniu saugumo jausmu Kauno mieste.

Vienas iš Vilniaus politikos analizės instituto sudaromo Savivaldybių gerovės indekso komponentų yra fizinio saugumo indeksas[58], kuris nusako potencialių grėsmių gyvybei ir sveikatai visumą, suteikia papildomų įžvalgų dėl bendros saugumo situacijos mieste. 2016–2018 m. laikotarpiu fizinio saugumo lygis visuose trijuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose augo, situacija Kauno mieste buvo įvertinta kaip geresnė nei uostamiestyje, bet blogesnė nei šalies sostinėje: miesto rodiklio reikšmė svyravo tarp 4,1 ir 4,3 balų. 2019 m. situacija kardinaliai pasikeitė, kai visų analizuojamų miestų rodiklių reikšmės nukrito. Labiausiai rodiklis nukrito sostinėje, tačiau fizinio saugumo lygis Kaune įvertinimas kaip žemesnis nei Klaipėdoje.

Siekiant užtikrinti gyventojų saugumą gatvėse, Kauno miesto savivaldybės administracija tikslingai investuoja į gatvių apšvietimą. Kauno miesto apšvietimo sistema yra valdoma UAB „Kauno gatvių apšvietimas“. 2015–2020 m. laikotarpiu Kauno mieste buvo intensyviai vykdoma gatvių ir miesto erdvių apšvietimo plėtros ir modernizacijos programa. Šiuo laikotarpiu bendras šviestuvų skaičius mieste išsaugo 29 proc. – nuo 27 007 iki 34 801 vieneto[59]. Šiuo periodu buvo montuojami nauji šviestuvai ir keičiamos senos natrio lempos į energiją taupančius šviestuvus su LED tipo arba metalo halogeninėmis lempomis. 2021 m. pradžioje Kaune miesto gatvių apšvietimui buvo naudojami 26 148 modernūs šviestuvai (2015 m. pabaigoje jų buvo vos 1034) ir 5191 senos kartos netaupus gatvių žibintas (78 proc. mažiau nei 2015 m.).

Pėsčiųjų perėjų apšvietimo infrastruktūra taip pat gerinama. Iki 2017 m. Kauno mieste buvo įrengtas kryptinis apšvietimas 182 perėjose (iš jų 120 perėjų buvo įrengti energiją taupantys LED šviestuvai). Nuo 2017 m. buvo priimtas sprendimas pėsčiųjų perėjose įrenginėti tik LED šviestuvus. Iki 2021 m. kovo mėn. 739 perėjose buvo įrengtas naujas arba renovuotas esamas apšvietimas – ši

[58] Fizinio saugumo indekso rodiklis susideda iš kelių kintamųjų: saugumo keliuose, nusikalstamumo (baudžiamųjų nusikaltimų santykinio rodiklio) lygio, medicininės pagalbos prieinamumo ir mirštamumo nuo neužkrečiamų ligų statistikos.

[59] 2021 m. kovo 1 d. duomenys. Į bendrą gatvės šviestuvų skaičių yra įtraukti LED šviestuvai, šviestuvai su natrio lempa, šviestuvai su metalo halogenine lempa, dekoratyviniai šviestuvai, liuminescenciniai šviestuvai, prožektoriai ir šviestuvai su gyvsidabrio lempa.

infrastruktūros plėtra leido pasiekti tikslą, kad apie 99 proc.[60] miesto pėsčiųjų perėjų būtų visiškai apšviestos (iš kurių jau 100 proc. apšviestos LED žibintais).

Nusikalstamumas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinis nusikalstamumo lygis Lietuvoje 2015–20120 m. periodu palaipsniui mažėjo ir 2020 m. pasiekė 1,66 tūkst. užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų. Šio rodiklio reikšmės analizuojamu laikotarpiu mažėjo ir didžiuosiuose šalies miestuose, tačiau jos vis dar yra aukštesnės nei Lietuvos vidurkis.

Lyginant Lietuvos didmiesčius, Kaune nusikalstamumo lygis 2020 m. buvo pats aukščiausias – 1946 nusikalstamos veikos 100 tūkst. gyventojų, kai Klaipėdoje šis rodiklis siekia 1833, o sostinėje – 1837. Nepaisant gerėjančių tendencijų, nusikalstamumo lygio mažėjimo tempas Kaune lėčiausias – kasmet nusikalstamų veikų skaičius krinta 9,3 proc., Vilniuje mažėja 9,9 proc., o Klaipėdoje – net 11,5 proc.

165 pav. Nusikalstamumo lygis 2015–2020 m. | Nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų, tūkst.

166 pav. Sunkaus pobūdžio nusikalstamumo lygis 2015–2020 m. | Nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Užregistruotų sunkaus pobūdžio[61] nusikaltimų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, 2015–2020 m. laikotarpiu netolygiai mažėjo tiek Lietuvoje, tiek visuose trijuose Lietuvos didmiesčiuose: Kaune sumažėjo iš viso 34 proc., Vilniuje – 26 proc., o Klaipėdoje – 52 proc. 2020 m. rodiklio reikšmė Kaune (110 atvejai 100 tūkst. gyventojų) buvo geriausia tarp didmiesčių (Vilniuje – 148, Klaipėdoje – 118), bet atsiliekama nuo Lietuvos vidurkio (101 atvejų 100 tūkst. gyventojų).

Viešosios tvarkos pažeidimų lygis per pastaruosius šešerius metus Kaune gerokai sumažėjo: 2020 m. rodiklis buvo lygus 43 atvejams 100 tūkst. gyventojų. Kauno viešosios tvarkos pažeidimų lygis yra šiek tiek geresnis nei Lietuvos vidurkis (44 atvejai), sostinėje (48 atvejai) ir gerokai žemesnis nei uostamiestyje (69 atvejai).

[60] Mieste nėra galimybės turėti šimtaprocentinį padengimą, kadangi yra naujų perėjų, kurių paprasčiausiai nespėjama iš karto tinkamai apšviesti, nes dalis perėjų yra labai smulkios ir jau yra tinkamai apšviestos esamo gatvių apšvietimo (pvz., įvažiavimai į prekybos centrų aikšteles).

[61] Pagal Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą, sunkiu nusikaltimu laikomas tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija šešerius metus laisvės atėmimo, bet neviršija dešimties metų laisvės atėmimo. Labai sunkiu nusikaltimu laikomas tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo.

2020 m. užfiksuotas ryškus viešosios tvarkos pažeidimų skaičiaus mažėjimas tiek šalies, tiek miesto lygmeniu yra tiesiogiai susijęs su įsivyravusia pandemine situacija ir mažesnio intensyvumo veikla viešojoje erdvėje. Iki 2020 m. viešosios tvarkos pažeidimų lygis Kaune kasmet krito tokiu pačiu tempu kaip ir Vilniuje – 17 proc. per metus, o Klaipėdoje situacijos gerėjimas buvo pats sparčiausias – vidutiniškai net 19 proc. mažiau pažeidimų kiekvienas metais.

167 pav. Viešosios tvarkos pažeidimų lygis 2015–2020 m. | Nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų

168 pav. Nepilnamečių nusikalstamumas 2015–2020 m. | Nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Lyginant tris didžiausius šalies miestus, dažniausias nepilnamečių nusikalstamumas pastebimas Kaune – 2020 m. nepilnamečių nusikalstamumo lygis siekė 65 atvejus 100 tūkst. gyventojų (tik 8 proc. mažiau palyginti su 2015 m.) – šis rodiklio įvertis viršija dabartinį Lietuvos vidurkį. Tais pačiais metais sostinėje užfiksuoti 44 atvejai 100 tūkst. gyventojų, Klaipėdoje – 60 atvejų.

Ištirtų nusikalstamų veikų dalimi (44,2 proc. 2020 m. metais) Kaunas atsilieka nuo Lietuvos vidurkio (49,7 proc.) ir Klaipėdos (46,5 proc.), tačiau šiek tiek lenkia Vilnių (38,8 proc.). Svarbu pažymėti, kad ištirtų nusikalstamų veikų lygis tiek Kaune, tiek nacionaliniu mastu banguoja – 2016–2017 m. laikotarpiu pastebimas nemažas kritimas ištirtų nusikalstamų veikų dalyje, o 2018 m. šis rodiklis vėl kilo, tačiau nė vienas iš didmiesčių nepasiekė 2015 m. lygio.

169 pav. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis, proc., 2015–2020 m.

170 pav. Policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų, 2020 m.

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, autorių skaičiavimai pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis

Visoje Lietuvoje ir Kaune pastebimas mažėjantis policijos pareigūnų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, skaičius. 2020 m. pabaigoje Kauno mieste buvo 962 policijos pareigūnai, arba 12,2 proc. visų šalies policijos pareigūnų skaičiaus. 2015–2020 m. laikotarpiu Kauno mieste šis rodiklis sumažėjo 10,4 proc. Šalies mastu tuo pačiu laikotarpiu buvo fiksuojamas 9,1 proc. kritimas.

Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės

5 lentelė. Sumanaus miesto valdymo, viešųjų paslaugų srities SSGG analizė

ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VEIKLA	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Organizacinėje struktūroje sumažėjęs struktūrinių padalinių skaičius • Sumažėjęs Kauno miesto savivaldybės administracijos santykinis dydis – užimtų pareigybių skaičius traukiasi greičiau nei gyventojų skaičius • Išaugęs vienam savivaldybės darbuotojui tenkantis gyventojų skaičius • Išaugęs KMSA vidutinis bruto darbo užmokestis • KMSA sudarytos kvalifikacijos tobulinimo galimybės • Padidėjusios gyventojų vidutinės pajamos prisideda prie didėjančios GPM dalies biudžete ir bendro augančio miesto biudžeto • Išaugęs finansavimas visoms miesto sritims • Santykinai nedidelė savivaldybės skola leidžia laisvai rinktis finansavimo priemones ir ateityje skolintis esant poreikiui ar įgyvendinti numatomus projektus skolintais pinigais • Didelės investicinių projektų apimtys. Įgyvendinama daug miestui reikšmingų projektų, kurie turės poveikį kultūriniam gyvenimui, laisvalaikio kokybei, susisiekimui mieste, sportui ir kitoms sritims • Surenkamos pajamos už nekilnojamojo turto nuomą viršija numatytus planus • Nekilnojamojo turto parduodama daugiau, nei planuota	• Socialinei apsaugai skiriama suma biudžete • Nėra vieningos projektų valdymo sistemos • Didžiausios investicijos – infrastruktūrai vystyti • Iššūkiai derinant ir įgyvendinant svarbius investicinius projektus Kauno regione su besiribojančiomis savivaldybėmis • Neparengta nekilnojamojo turto valdymo strategija • Nekilnojamojo turto valdymo problemos: apskaitymo, nurašymo, inventorizacijos, nekilnojamojo turto naudojimo ne pagal paskirtį, kt. • Nėra tikslių sąsajų tarp strateginio planavimo dokumentų (SPP ir SVP) ir sąsajų su aukštesnio hierarchinio lygio regioniniais ir nacionaliniais planavimo dokumentais • Nebuvo stebimas SPP įgyvendinimas • Komunikacijos trūkumas pasitelkiant technologijas, siekiant geriau suprasti miestiečių gyvenimo ritmą • Nepakankamas miesto „skaitmeninimo“ intensyvumas (pvz., pastatų skaitmeninimas) • Neefektyvus savivaldybės paslaugų kokybės valdymas

• Vietinė nekilnojamojo turto informacinė sistema • Sėkmingi Kauno miesto integruotos teritorijos vystymo programos rezultatai sukuria prielaidas toliau spręsti tam tikrų miesto rajonų vystymąsi kompleksinėmis priemonėmis	
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Augantis elektroninėje erdvėje teikiamų paslaugų poreikis • Informacinių technologijų rinkos branda Lietuvoje ir vystomi bei siūlomi sprendimai • Pandemijos metu išvystyti nuotolinio klientų aptarnavimo sprendimai • „Digital twins“ • Sklandus naujos infrastruktūros įveiklinimas • Efektyvesnis savivaldybės paslaugų kokybės valdymas • Bendradarbiavimas su aukštosiomis mokyklomis surandant darbuotojus	• Augantys gyventojų lūkesčiai aptarnavimo kokybei • Kibernetinio saugumo iššūkiai • Problemiškas naujos infrastruktūros įveiklinimas • Konkurencingumas darbo rinkoje, viešojo sektoriaus darbdavio įvaizdis
E-PASLAUGOS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Išaugęs per Elektroninę paslaugų sistemą suteiktų paslaugų skaičius • Išaugęs e-parašo naudojimas • Išaugęs nuotolinių priemonių naudojimas siekiant gauti savivaldybės paslaugas	• Santykinai nedaug gyventojų naudoja elektronines paslaugas • Nepakankamos kompetencijos, susijusios su e-paslaugų teikimu • Nepakankamai efektyvus paslaugų sąsajų valdymas (procesai) • Neužtikrintos sąsajos su nacionalinėmis duomenų sistemomis • Per mažai dėmesio skiriama klientų edukacijai apie e-paslaugas • Diegiamų sprendimų sąsajų patogumo ir intuityvumo trūkumas • Nepakankamas paslaugos nagrinėjimo veiklos efektyvumas (koordinavimas, procesai)
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Augantis elektroninėje erdvėje teikiamų paslaugų poreikis • Informacinių technologijų rinkos branda Lietuvoje ir vystomi bei siūlomi sprendimai • Pandemijos metu išvystyti nuotolinio klientų aptarnavimo sprendimai • Studentų įtraukimas (hakatonai, miesto skaitmeniniai sprendimai, startuolių	• Augantys gyventojų lūkesčiai aptarnavimo kokybei • Kibernetinio saugumo iššūkiai

ekosistema, studentų praktikos) • „Digital Twins“	
GYVENTOJŲ ĮTRAUKIMAS Į VIEŠOJO VALDYMO PROCESUS, BENDRUOMENIŠKUMAS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Interneto ir socialinių tinklų naudojimas gyventojams informuoti • Reguliariai atliekamos gyventojų apklausos • Aukštas gyventojų aktyvumas savivaldos rinkimuose • Santykinai aukštas bendruomenių aktyvumas • Didelis paslaugas teikiančių nevyriausybinių organizacijų skaičius	• Sumažėjęs iniciatyvų skaičius • NVO labiau orientuotos į vietinių, o ne miesto problemų sprendimus • Nepakankamas dėmesys siekiant įtraukti gyventojus teikti pasiūlymus, aktyviau dalyvauti viešojo valdymo procesuose • Trūksta komunikacijos su bendruomenėmis, gyventojais • Nėra darbo su NVO sistemos, nepakankamas bendradarbiavimas su NVO
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Interneto ir socialinių tinklų galimybės • Pandemijos metu atsiradusios naujos nuotolinio dalyvavimo galimybės • Gyventojų įtraukties į viešojo valdymo procesus formų plėtojimas (pvz., dalyvaujamasis biudžetas, IT įrankiai ir kt.) • NVO įtraukimas į viešųjų paslaugų teikimą • Dalyvaujamasis biudžetas	• Dėl pandemijos apribotos gyventojų dalyvavimo viešojo valdymo procesuose galimybės • Gyventojų nepasitikėjimas politinėmis partijomis ir politikais • Augantys gyventojų lūkesčiai ir nepakankamos žinios apie savivaldybės galimybes
KMSA PAVALDŽIOS ĮSTAIGOS IR ĮMONĖS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Vykdoma Savivaldybės valdomų įmonių ir įstaigų stebėsena • Viešųjų įstaigų tinklo optimizavimas • Savivaldybės valdomų įmonių žmogiškųjų išteklių optimizavimas • Vieninga savitarnos sistema „Mano Kaunas“ • Vykdomas ir planuojamas dalies Savivaldybės valdomų įmonių bendrųjų funkcijų centralizavimas • Pasiteisinusi Kauno miesto poliklinikų reforma	• Neprieinami savivaldybės įmonių ir pavaldžių įstaigų stebėsenos duomenys • Strateginių prioritetų, tikslų integracijos su savivaldybės strateginiais dokumentais trūkumas • Įstaigų ir įmonių savininkiškumo jausmas, trūksta efektyvaus bendradarbiavimo • Trūksta duomenų, kurie leistų efektyviau centralizuoti tam tikras funkcijas
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Tolesnis kai kurių valdymo, stebėsenos, palaikančių veiklų funkcijų centralizavimas, tikintis didesnio veiklos efektyvumo • Gerosios valdysenos praktikos rekomendacijų įgyvendinimas savivaldybės valdomose įmonėse (Valdymo koordinavimo centro, EBPO)	• Biurokratiniai ir teisiniai apribojimai • Konkurencingumas darbo rinkoje • Demografiniai visuomenės pokyčiai

SAUGUMAS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Intensyviai vykdoma perėjų apšvietimo infrastruktūros plėtra • Sumažėjęs nusikalstamumo lygis	• Nors nusikalstamumo lygis krinta, gyventojai nesijaučia saugesni
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Plečiamas gatvės apšvietimo tinklas prisidės prie didėjančio fizinio saugumo jausmo	• Didelė neištirtų nusikaltimų dalis • Mieste yra keletas valstybinės svarbos strateginių teritorijų ir keli pavojingi objektai, galintys tapti stambių neigiamų įvykių židiniu

2.7. SUSISIEKIMAS IR DARNUS JUDUMAS

2021 m. pradžioje Kauno mieste gyveno 293,2 tūkstančių gyventojų, tačiau atsižvelgiant į tai, kad Kauno rajono savivaldybės ribose esantys priemiesčiai glaudžiai funkciškai susiję su Kauno miestu (t. y. priemiesčių gyventojai dirba, mokosi, ugdo vaikus Kauno mieste), realus Kauno miesto transporto infrastruktūra besinaudojančių asmenų skaičius yra didesnis. Darant prielaidą, kad realus gyventojų skaičius mieste yra artimas asmenų, prisiregistravusių Kauno miesto savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros įstaigose, skaičiui, galime teigti, kad miesto susisiekimo sistemos infrastruktūra naudojasi apie 373 tūkst. asmenų[62]. Palyginti, 2021 m. pradžioje Kauno rajono savivaldybės teritorijoje gyveno 97,5 tūkstančių gyventojų.

Modalinis kelionių pasiskirstymas. Kauno miesto susisiekimo plėtros ir modernizavimo politiką apibrėžia 2019 m. patvirtintas Kauno darnaus judumo miesto planas (toliau – Kauno DJMP), kuriame, atliepiant nacionalinio lygmens strateginius dokumentus, iškeliami pagrindiniai darnaus judumo tikslai. Iki 2030 m. Kaune siekiama pagerinti svarbiausių miesto taškų pasiekiamumą ir bendrą infrastruktūros kokybę, integruoti skirtingus keliavimo būdus, pirmenybę teikiant viešajam transportui, dviračiams, pėstiesiems ir aplinką mažai teršiančiam transportui.

Modalinis kelionių pasiskirstymas (toliau – MKP) laikomas vienu pagrindinių rodiklių, leidžiančių įvertinti miesto progresą siekiant darnaus judumo tikslų ir įvertinti pasikeitusius gyventojų keliavimo įpročius. Pagal Kauno DJMP duomenis, 2018 m. daugiau nei pusė kelionių (57 proc.) mieste buvo automobiliu, 29 proc. visų kelionių buvo viešuoju transportu, pėsčiomis – 10 proc., o dviračiu – 4 proc. visų kelionių. Rytinio piko metu automobiliu kelionių dalis yra dar didesnė – 68 proc.

171 pav. Kelionių pasiskirstymas Kaune pagal keliavimo būdą

Šaltinis: Kauno darnaus judumo planas, autorių skaičiavimai
*2020 m. MKP atspindi netipines judumo tendencijas, nulemtas karantino rėžimo apribojimų

Siekiant mažinti oro ir triukšmo taršą mieste ir prisidėti prie ES tikslų įgyvendinimo, Kauno miesto savivaldybė išsikėlė tikslą iki 2030 m. kelionių automobiliu dalį sumažinti iki 49 proc. 2020 m. pabaigoje atliktas MKP tyrimas parodė, kad kelionių lengvuoju automobiliu dalis Kauno mieste padidėjo, tai didžiąja dalimi gali būti paaiškinta pandeminės situacijos ir karantino režimo įtaka. Apie 70 proc. respondentų teigė visiškai nesinaudojantys viešojo transporto paslaugomis karantino metu, kai

62 Kauno teritorinės ligonių kasos duomenys.

tuo pačiu metu lengvųjų automobilių intensyvumas pagrindinėse miesto gatvėse sumažėjo apie 30–60 proc.[63] Dėl susidariusios unikalios situacijos šiuo metu nėra galimybės daryti išvadų apie Kauno DJMP numatytų ir pradėtų įgyvendinti priemonių poveikį kelionių pasiskirstymui.

Transporto parkas. Pastarąjį dešimtmetį automobilių skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų (automobilizacijos lygis), Kauno mieste nuosekliai didėjo. 2015–2019 m. laikotarpiu matomas vidutiniškai 3,8 proc. metinis automobilių skaičiaus augimas, tačiau automobilių skaičiaus augimas yra didesnis nei kituose Lietuvos didmiesčiuose. 2019 m. automobilių skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų, buvo atitinkamai 16 ir 11 proc. didesnis nei sostinėje ir Klaipėdoje.

172 pav. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis tūkst. gyventojų, 2015–2019 m.

173 pav. Sunkiasvorių transporto priemonių (N kategorijos) skaičius metų pradžioje, tenkantis tūkst. gyventojų, 2018–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, autorių skaičiavimai pagal VĮ „Regitra“ duomenis

Panašias tendencijas fiksuoja ir sunkiasvorių transporto priemonių[64] statistika. Kauno mieste registruotų sunkiasvorių transporto priemonių skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų, 2021 m. pradžioje buvo 14,2 proc. didesnis nei Vilniuje ir 46,1 proc. didesnis nei Klaipėdoje. Kasmetinis sunkiasvorių transporto priemonių prieaugis 2018–2021 m. laikotarpiu Kaune buvo sparčiausias.

Augantį transporto priemonių skaičių atspindi transporto eismo intensyvumo statistika. 2015–2019 m. laikotarpiu vidutinis metinis transporto srautas pagrindinėse Kauno periferijos ir užmiesčio tranzitinėse gatvėse augo, bet netolygiai: eismo intensyvumo pokytis skirtinguose ruožuose siekė nuo 4 iki 50 proc. Padidėjęs lengvųjų automobilių srautas miesto prieigose asocijuojasi su augančia kauniečių migracija į priemiesčius. Krovininio transporto atžvilgiu tendencijos išsiskiria – vidutinio metinio paros eismo intensyvumo pokytis skirtingose kelių atkarpose svyravo nuo –28 iki 52 proc.

[63] Pagal greičio matuoklių rodmenis, pirmojo karantino metu (2020 m. kovo–birželio mėn.), judumo pokytis buvo tarp 35 ir 60 proc., o antrojo (2020 m. lapkričio–gruodžio mėn. duomenimis) – 20–30 proc.

[64] Kategorija N – variklio varoma transporto priemonė, turinti ne mažiau kaip keturis ratus ir skirta kroviniams vežti. Į bendrą transporto priemonių skaičių įtrauktos N_1, N_2 ir N_3 kategorijos sunkiasvorės transporto priemonės

KELIO NR.	KELIO PAVADINIMAS	VMPEI	2015 M.	2019 M.	POKYTIS (PROC.)
A1	Vilnius–Kaunas–Klaipėda (Vilniaus link)	Bendras	26 851	33 776	25,8
		Krovinio transporto	4 529	4 144	-8,5
A1	Vilnius–Kaunas–Klaipėda (Klaipėdos link)	Bendras	31 349	36 086	15,1
		Krovinio transporto	4 259	4 735	4,5
A5	Kaunas–Marijampolė–Suvalkai (4,82 km)	Bendras	45 279	55 249	22,0
		Krovinio transporto	6 337	7 167	13,1
A6	Kaunas–Zarasai–Daugpilis	Bendras	20 890	29 269	40,1
		Krovinio transporto	1 820	2 767	52,0
130	Kaunas–Prienai–Alytus	Bendras	21 631	22 497	4,0
		Krovinio transporto	1 468	1 332	-9.3
139	Kauno HE–Garliava	Bendras	5 477	8 236	50,4
		Krovinio transporto	457	465	1,8
140	Kaunas–Zapyškis–Šakiai	Bendras	8 176	9 198	12,6
		Krovinio transporto	569	405	-28,8
141	Kaunas–Jurbarkas–Šilutė–Klaipėda	Bendras	12 262	15 491	26,3
		Krovinio transporto	790	902	14,2

174 pav. Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) magistralinės ir krašto reikšmės keliuose, 2015–2019 m.

Šaltinis: Sudaryta autorių pagal Lietuvos automobilių kelių direkcijos duomenis

Elektromobilių naudojimo tendencijos. Siekiant sumažinti įprastiniu kuru varomų transporto priemonių naudojimo mastą, Kauno miesto savivaldybė DJMP išsikėlė tikslą skatinti judumą elektromobiliais. Per pastaruosius dvejus metus Kaune ir kituose Lietuvos didmiesčiuose gerokai padidėjo įregistruotų elektromobilių skaičius [65]. VĮ „Regitra“ duomenimis, 2020 m. Kaune buvo padvigubintas bendras elektromobilių skaičius: per metus buvo įregistruoti 145 nauji elektromobiliai (32 proc. visų 2020 m. Lietuvoje naujai įregistruotų elektromobilių). Ryškus elektromobilių prieaugis tiesiogiai susijęs su 2020 m. vykdytos kompensacijų elektromobiliams įsigyti iniciatyva, finansuota iš Klimato kaitos programos lėšų[66,67].

Kartu Kauno mieste plėtojamas elektromobilių įkrovimo stotelių tinklas. 2021 m. pradžioje Kauno miesto savivaldybės teritorijoje buvo įrengtos 27 įkrovimo stotelės ir 4 papildomos įkrovimo stotelės šalia pagrindinių magistralinių kelių miesto prieigose (Kauno rajono teritorijoje)[68]. Palyginti, uostamiestyje tuo pačiu metu buvo įrengtos 18, o sostinėje – 107 elektromobilių įkrovimo stotelės.

[65] Šiame kontekste skaičiuojami tik grynieji elektromobiliai (BEV). Iš išorės įkraunami hibridiniai automobiliai (PHEV) neįtraukti į šį rodiklį.
[66] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. D1-615 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas““ tvarkos aprašo patvirtinimo. https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/f9672f910cc211ebbedbd456d2fb030d
[67] https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kita-veikla/pletra-ir-inovacijos/elektromobiliu-skaicius-lietuvoje
[68] Duomenys surinkti naudojanti elektromobilių įkrovimo stotelių žemėlapį „PlugShare“ platformoje: https://www.plugshare.com/

Stovėjimo aikštelės. Per praėjusius penkerius metus augo mokamų bendrojo naudojimo automobilių stovėjimo vietų skaičius Kauno mieste. 2020 m. BĮ „Parkavimas Kaune“ vietinę parkavimo rinkliavą rinko 6215 stovėjimo vietų[69], 54 proc. daugiau nei 2016 m. Mokamų vietų skaičius auga siekiant suvaldyti automobilių srautus miesto centre. Nepaisant to, Kaune apmokestintų rinkliavų zonos apima ganėtinai mažą miesto dalį – beveik visos gatvės už Centro seniūnijos ribų (išskyrus Savanorių pr. ir teritoriją aplink Kauno klinikas) yra neapmokestintos. Tai leidžia miesto gyventojams išvengti mokesčių už automobilių stovėjimą paliekant transporto priemonę aplinkinėse miesto dalyse.

BĮ „Parkavimas Kaune“ duomenimis, 2017–2019 m. laikotarpiu vidutinis metinis centro ir senamiesčio parkavimo vietų užimtumas siekė 63–67 proc. Tai atitinka įstaigos išsikeltą tikslą neviršyti 66 proc. užimtumo šiose teritorijose.

Mieste brangiausios yra oranžinė ir geltonoji zonos: pasistatyti automobilį valandai šiose zonose kainuoja 2 Eur. Valandinė rinkliava raudonojoje zonoje yra šiek tiek mažesnė – 1,2 Eur, o už stovėjimą mėlynojoje ir žaliojoje zonose tenka sumokėti atitinkamai 0,6 ir 0,3 Eur. Nepaisant to, būtina pabrėžti, kad siekiant vengti situacijų, kai gyventojai savo automobilius palieka per savaitgalį, o darbo dienomis, ieškodami nemokamo stovėjimo vietų, užstato jais aplinkines gatves, Kauno m. savivaldybės administracija nuolatos peržiūri ir plečia mokamų automobilių stovėjimo zonas.

Lyginant su sostine, parkavimo įkainiai Kaune išlieka mažesni – Vilniuje automobilių stovėjimo įkainiai pagal rinkliavų zoną siekia 0,3–2,5 eurų už valandą. Tačiau Vilniaus mokamos automobilių stovėjimo zonos yra išsiplėtusios ir į centrinius miesto gyvenamuosius rajonus.

175 pav. Mokamos automobilių stovėjimo vietos Kauno mieste, 2021 m.

176 pav. Vietinės rinkliavos surinkimas, mln. Eur., 2016–2020 m.

Šaltinis: BĮ „Parkavimas Kaune“

Kauno DJMP yra numatyta didinti stovėjimo kainų įkainius ir bendrą rinkliavos zonų plotą, kartu mažinant automobilių stovėjimo vietų skaičių centrinėje miesto dalyje, tokiu būdu sudarant mažesnes paskatas atvykti automobiliu, tačiau tam priemonių dar nesiimta.

[69] Į šį skaičių neįtrauktos ilgalaikio stovėjimo aikštelės.

Augantis apmokestintų stovėjimo vietų skaičius ir 2019 m. prailgintos apmokamo stovėjimo valandos[70] leido surinkti daugiau lėšų į miesto biudžetą. 2019 m. buvo surinkta 4,71 mln. eurų vietinės rinkliavos už parkavimo paslaugas – 48 proc. daugiau nei 2016 m. 2020 m. buvo surinkta gerokai mažiau vietinės parkavimo rinkliavos, kadangi karantino režimo apribojimai smarkiai paveikė gyventojų judumo įpročius – mažesnis eismo intensyvumo ir kelionių į miesto centrą poreikis sumažino parkavimo paslaugų reikiamybę.

Gatvių infrastruktūros būklė. Kauno mieste yra 875 km gatvių. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. pabaigoje tik 69,7 proc., arba 610 km, visų gatvių turėjo patobulintą dangą – 14–16 proc. mažiau nei Vilniuje ir Klaipėdoje. 2015–2019 m. gatvių su patobulinta danga dalis išsaugo 7,9 proc.

Susisiekimo infrastruktūros išvystymo lygį galima įvertinti pasitelkus gatvių tankio rodiklį. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. pabaigoje Kauno miesto savivaldybės gatvių tankis siekė 5 km/m^2 – tai pati didžiausia rodiklio vertė Lietuvos didmiesčių kontekste. Tankus gatvių tinklas leidžia efektyviau paskirstyti transporto srautus Kauno mieste[71].

177 pav. Gatvių pasiskirstymas pagal kelio dangos tipą, proc., 2015–2019 m.

178 pav. Dviračių takų ilgis kilometrais, 2015–2019 m.[72]

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Dviračių ir pėsčiųjų infrastruktūra. Kauno DJMP yra numatyta plėsti ir modernizuoti dviračių takų tinklą, siekiant prijungti priemiesčius ir įrengti geresnes jungtis miesto ribose ir sumažinti poreikį naudotis automobiliu. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015–2019 m. laikotarpiu Kaune buvo nutiesti 48 km naujų dviračių takų. Tai leido padidinti bendrą dviračių takų tinklo ilgį 67 proc. Bendras dviračių takų tinklo ilgis 2019 m. siekė 110 km.

Tuo pačiu laikotarpiu dviračių takų vystymas buvo labiausiai orientuotas į kasdienio keliavimo maršrutų plėtrą. Vadovaujantis gerosiomis Europos miestų patirtimis, didžioji dalis naujų dviračių takų buvo įrengiama šalia pagrindinių miesto gatvių, tokiu būdu sukuriant galimybes dviratininkams keliauti greitai ir patogiai pasiekti pagrindinius miesto traukos centrus. Svarbiausiais išskiriami nauji dviračių takai Savanorių ir Pramonės prospektuose ir Veiverių gatvėje. Kartu Kauno miesto savivaldybės administracija skiria lėšų rekreacinių dviračių takų renovacijai ir plėtrai, kurių

[70] https://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/miesto-pulsas/paaiskes-ar-miesto-centre-keisis-automobiliu-stovejimo-tvarka-923261
[71] Kauno miesto savivaldybės teritorijos bendrasis planas, sprendiniai.
[72] Dėl metodologinių skirtumų nėra galimybės palyginti Lietuvos statistikos departamento ir atskirų miestų savivaldybių administracijų (ar joms pavaldžių įstaigų) kaupiamų duomenų, todėl į šį grafiką neįtraukti 2020 m. duomenys.

didžiausia dalis buvo skirtas Panemunės maršrutui. Šiuo metu Kaune neatliekamas kiekybinis dviračių infrastruktūros tinklo būklės įvertinimas, tačiau Kauno miesto savivaldybės administracijos teigimu, mieste buvo sėkmingai atlikta dviračių takų inventorizacija, t. y. mieste renovuoti visi pasenę dviračių takai. Visi Kauno miesto savivaldybės teritorijoje esantys dviračių takai nuolatos valomi, šluojami ir yra užtikrinama, kad nebūtų nepravažiuojamų takų.

Pagal bendrą dviračių takų ilgį Kauno miesto savivaldybė dar atsilieka nuo Vilniaus (152 km), tačiau lenkia Klaipėdą (94 km). Vertinant Lietuvos didmiesčius pagal dviračių takų tankį, sostinės dviračių infrastruktūra yra mažiausiai išvystyta (0,38 km/km^2), Klaipėdos – labiausiai išvystyta (0,96 km/km^2), o Kaunas atsiduria viduryje (0,7 km/km^2).

Šiuo metu prasčiausias pasiekiamumas dviračiu su Romainių, Petrašiūnų ir Palemono mikrorajonais. Tolesnės dviračių takų plėtros prioritetuose numatyta įrengti naujus dviračius takus šalia pagrindinių Kauno miesto magistralinių gatvių (stengiantis suderinti takų įrengimą su gatvių remonto darbais) – kaip svarbiausi projektai išskiriami planuojami dviračių takai Žemaičių plente, Romainių gatvėje, Didžiojoje / Piliuonos gatvėse.

Kauno mieste išskiriamos trys pagrindinės dviračių tinklo plėtrą apsunkinančios sąlygos ir problemos: 1) kalvotas miesto reljefas apsunkina sudaryti tinkamas dviratininkų judėjimo galimybes visuose miesto mikrorajonuose (pažymėtina, kad augantis paspirtukus ir el. dviračius naudojančių gyventojų skaičius mažina šio veiksnio įtaką bevariklio transporto kelionėms Kauno mieste); 2) kai kuriose miesto vietose dar trūksta tinkamų jungčių, kurios užtikrintų, kad dviračių takai nenutrūktų ties požeminėmis perėjomis, sankryžomis, tiltais ar laiptais; 3) miegamųjų mikrorajonų gyventojai neturi galimybių saugiai ir patogiai laikyti nuosavų dviračių, t. y. daugiabučių butai, rūsiai ir kiemai tam nepritaikyti, o naujai renovuotose gatvėse ne visada įrengiami dviračių stovai.

179 pav. Pėsčiųjų takų tankis km^2, 2018 m.

Šaltinis: Kauno miesto darnaus judumo planas

Kartu siekiant gerinti sąlygas darniai judėti Kauno mieste, DJMP numato atnaujinti ir plėsti pėsčiųjų takų tinklą. Kauno DJMP rengimo metu atlikus įvertinimą paaiškėjo, kad esamas pėsčiųjų takų

(šaligatvių) infrastruktūros išsivystymo lygis vertinamas neblogai. Centrinėje miesto dalyje vidutinis takų tankis yra daugiau kaip 30 km/km^2.

Viešojo transporto infrastruktūra ir kokybė. Viena svarbiausių sudedamųjų dalių, padedanti subalansuoti miesto susisiekimo sistemą ir skatinti gyventojus mažiau naudotis automobiliais, yra patrauklus ir prieinamas viešasis transportas.

2015–2019 m. viešojo transporto keleivių skaičius vidutiniškai mažėjo po 1,1 proc. kasmet, palyginti – Kauno miesto nuolatinių gyventojų skaičius tuo pačiu laikotarpiu vidutiniškai mažėjo po 1,2 proc. kiekvienais metais. 2019 m. iš viso Kauno mieste per metus viešasis transportas pervežė 78 mln. keleivių, t. y. 272 kelionės vienam gyventojui per metus. Palyginti, sostinėje vienam gyventojui vidutiniškai tenka 353 kelionės[73], uostamiestyje – 252[74]. 2020 m. dėl karantino rėžimo įsigaliojusių apribojimų bendras pervežtų keleivių skaičius sumažėjo 30 proc.

2019 m. pabaigoje UAB „Kauno autobusai“ transporto priemonių parką sudarė 288 keleiviams vežti naudojami autobusai ir 143 troleibusai. Nuoseklus transporto parko priemonių atnaujinimas leido smarkiai sumažinti vidutinį transporto priemonių amžių. Vien 2019 m. UAB „Kauno autobusai“ įsigijo 77 naujus troleibusus (tai sudaro pusę visų Kauno naudojamų troleibusų skaičiaus), 25 naujus autobusus ir 30 naujų mažos talpos autobusų. Vidutinis viso transporto parko priemonių amžius 2019 m. pabaigoje siekė 9,24 metų, tai yra aukščiau Kauno DJMP išsikelto tikslo, kad iki 2030 m. vidutinis viešojo transporto priemonių amžius siektų ne daugiau kaip 10 metų.

180 pav. Viešojo transporto keleivių skaičius ir bendras gyventojų viešojo transporto paslaugų kokybės vertinimo rodiklis, 2015–2020 m.

181 pav. Vidutinis Kauno viešojo transporto parko priemonių amžius, metai, 2016–2019 m.

Šaltinis: UAB „Kauno autobusai“

UAB „Kauno autobusai“ duomenimis, Kauno viešojo transporto parkas yra visiškai pritaikytas specialiuosius poreikius turintiems asmenims (SPTŽ): 100 proc. transporto priemonių yra žemagrindės, veikia garsinių pranešimų sistema, turi specialiai įrengtą vietą asmenims, keliaujantiems vežimėliuose, ir integruotas įvažiavimo rampas. Susisiekimo sistemos pritaikymas SPTŽ yra vienas iš esminių tikslingo darnaus judumo plano įgyvendinimo principų.

Vienas iš papildomų rodiklių, nusakančių viešojo transporto sistemos kokybės lygį, yra viešojo transporto pasiekiamumas. Reglamentuose numatyta, kad „norminiu“ viešojo transporto tinklo

[73] Autoriaus skaičiavimai pagal SĮ „Susisiekimo paslaugos“ duomenis.
[74] Autoriaus skaičiavimai pagal VšĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ duomenis.

tankiu laikoma toks teritorijų planavimas, kai 500 m spinduliu (apie 5 min. pėsčiomis) pasiekiama bent viena viešojo transporto stotelė[75]. Kauno DJMP duomenimis, 89 proc. kauniečių gyvena teritorijose, kuriose yra bent viena stotelė tokiu atstumu. Toks rodiklio įvertis tenkina reikalavimą, kad viešojo transporto aptarnavimo teritorija didelėuose miestuose turėtų būti ne mažesnė nei 80 proc. užstatytos miesto teritorijos.

Pagal UAB „Kauno autobusai“ atliktą viešosios nuomonės tyrimą, 2016–2019 m. laikotarpiu buvo stebimas bendras gyventojų pasitenkinimo Kauno viešojo transporto paslaugų kokybe rodiklis. Miesto gyventojai viešojo transporto sistemą vertina vidutiniškai ir labiau teigiamai, o pats rodiklis nesmarkiai kyla į viršų. Geriausiai vertinama viešojo transporto priemonių švara (7,8 balų), prasčiausiai – vairuotojų kultūra (7,1 balų).

Neigiamas transporto poveikis aplinkai. Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis[76], transporto sektorius šalies mastu sudaro 51 proc. visų išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD)[77] kiekį. Be to, transporto priemonės į atmosferą išmeta kitus oro kokybę bloginančius teršalus, kaip anglies monoksidas, azoto dioksidas, sieros dioksidas, kietosios daleles (dulkės, suodžiai) ir kiti.

182 pav. Vidutinė metinė azoto dioksido (NO_2) koncentracija (C_{vid}), µg/m3, 2015–2020 m.[78]

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Motorinis transportas (ypač dyzeliniai automobiliai) daro pačią didžiausią neigiamą įtaką aplinkos oro kokybei, be to, tai yra pagrindinis mieste azoto dioksido (NO_2) teršalų šaltinis. Lietuvos Respublikos teisės aktuose[79] nustatyta, kad vidutinė metinė azoto dioksido koncentracija neturėtų viršyti 40 µg/m^3 ribinės žymos. 2015–2020 m. laikotarpiu nė vienas Lietuvos didmiestis neviršijo metinės koncentracijos ribos, tačiau Kaune oro tarša buvo pati žemiausia. Analizuojant kasmetinius taršos rodiklius, fiksuojamas orą teršiančių medžiagų kiekio ore nepastovumas.

---

[75] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. vasario 12 d. įsakymas Nr. D1-110 „Dėl urbanizuotų teritorijų susisiekimo sistemų planavimo normų patvirtinimo“, https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/03d583b0b2a511e486d695b7d843f736?jfwid=3d5v2ieqj.

[76] „Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis Lietuvoje 2018 m. ir tendencijos 1990-2018 m.“ https://klimatas.gamta.lt/files/Tendencijos_1990-2018.pdf

[77] Šiltnamio efektą sukeliančios dujos – anglies dioksidas (CO2), metanas (CH4), azoto suboksidas (N2O), hidrofluorangliavandeniliai (HFC), perfluorangliavandeniliai (PFC), sieros heksafluoridas (SF6) ir azoto trifluoridas (NF3);

[78] Iki 2018 m. oro kokybė Kauno miesto savivaldybėje buvo matuojama ir Dainavos stotyje. Aplinkos apsaugos agentūra Kauno miestui yra priskyrusi ir Noreikiškių aplinkos oro kokybės matavimo stotį, tačiau ji įrengta Kauno rajono savivaldybės ribose, dėl to šios stoties duomenys neįtraukti į šį grafiką.

[79] Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymas Nr. D1-585/V-611 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.378076.

Vertinant kitų pagrindinių atmosferos orą teršiančių medžiagų išskiriamus kiekius, Kauno mieste oro kokybė yra gera, t. y ribinės oro užterštumo vertės neviršijamos. Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, 2020 metais:

- anglies monoksido (CO) koncentracija Kauno mieste neviršijo nustatytos ribinės vertės (10 mg/m^3, matuojant 8 valandų vidurkį). Maksimali teršalų koncentracijos ore pasiekta vertė siekė 1,6 mg/m^3 [80]. Palyginti, Vilniuje maksimali užfiksuota tarša siekė 0,9–1,4 mg/m^3, Klaipėdoje – 1,7–2,2 mg/m^3;

- vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija Kauno miesto teritorijoje siekė 17–23 µg/m^3 (ribinė vertė – 40 µg/m^3). Ribinė paros vertė (50 µg/m^3) buvo viršyta 14 kartų (per metus ribinę vertę galima viršyti iki 35 kartų). Palyginti, Vilniuje vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija siekė 13–27 µg/m^3 (ribinė paros vertė viršyta 6–16 kartų), Klaipėdoje – 18–20 µg/m^3 (ribinė paros vertė viršyta 5–7 kartus);

- sieros dioksido (SO_2) maksimali vidutinė paros koncentracija buvo 6,8 µg/m^3 (ribinė vertė – 125 µg/m^3). Palyginti, Vilniuje maksimalus užterštumo lygis siekė 15 µg/m^3, Klaipėdoje – 6,7 µg/m^3;

- ozono (O_3) koncentracija nustatytą 8 valandų ribinę vertę[81] (120 µg/m^3) Kaune nebuvo viršyta nė karto – maksimali periodinė ozono tarša siekė 112 µg/m^3. Palyginti, Vilniuje ribinė užterštumo vertė buvo viršyta 2 kartus, Klaipėdoje – nė karto.

Siekiant mažinti neigiamą transporto poveikį aplinkai, Kauno miesto savivaldybė įgyvendina Aplinkos oro kokybės valdymo programoje numatytas priemones. 2015–2019 m. laikotarpiu Kaune skatinamas darnesnių transporto priemonių naudojimas (elektromobilių įkrovimo stotelių įrengimas, dviračių takų tiesimas), intelektinių eismo valdymų sistemų diegimas, ekologiškų viešojo transporto priemonių įsigijimas, „Park&Ride“ aikštelių įrengimas, druskuoto vandens laistymas žvyruotose gatvėse, siekiant sumažinti dulkėtumą, ir kitos priemonės.

Lengvųjų ir sunkiasvorių transporto priemonių srautai yra vieni didžiausių triukšmo taršos sukėlėjų. Palyginti su kitais Lietuvos didmiesčiais, situacija Kaune yra sąlyginai geresnė: pagal 2017 m. atlikto triukšmo strateginio kartografavimo duomenis[82], Kauno mieste 13 proc. (apie 35 tūkst.) gyventojų gyveno teritorijose, kuriose triukšmo sklaida viršija visos paros ribinę vertę (65 dB[83]), kai Vilniuje ir Klaipėdoje šis rodiklis siekia atitinkamai 21 ir 38 proc.

Siekiant kompensuoti automobilizacijos padarinius, Kauno miesto savivaldybė parengė Kauno miesto triukšmo prevencijos veiksmų planą 2019–2023 m., kuriame numatyti 58 įgyvendinti ar projektuojami gatvių ir kelių dangos atnaujinimo projektai. Be to, 2016–2020 m. laikotarpiu Kaune, miesto savivaldybės teritorijoje, buvo įrengta 6,8 km triukšmą mažinančių sienelių[84] ir įstatymiškai suformuota 14 tyliųjų gamtos zonų[85]. Šiuo metu vykdomas pietrytinio aplinkkelio projektas,

---

[80] Petrašiūnų aplinkos oro kokybės matavimo stoties duomenys.
[81] 2018–2020 m. laikotarpiu.
[82] „Triukšmo strateginio kartografavimo 2017 metais rezultatai Lietuvoje“. https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/informacija-apie-triuksma/triuksmo-strateginis-kartografavimas/triuksmo-strateginio-kartografavimo-2017-metais-rezultatai-lietuvoje.
[83] Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymas.
[84] Kauno miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaitos.
[85] Tylioji gamtos zona – zona, netrikdoma transporto, pramonės ar kitų mechanizmų skleidžiamo triukšmo ir buitinės veiklos, kaimynų ar lankytojų keliamo triukšmo ar rekreacinės veiklos triukšmo. „Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymas“: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.244674/BWfLBIZROI

nukreipsiantis intensyvų automobilių srautų nuo gyvenamųjų rajonų, įvardijamas kaip vienas svarbiausių triukšmo prevencijos priemonių Kauno mieste[86]. Tačiau tyrimų trūkumas neleidžia kiekybiškai įvertinti Kauno miesto savivaldybės pastangų mažinti triukšmo taršą.

183 pav. Kelių transporto visos paros keliamo triukšmo lygis (L_{dvn}), gyventojų skaičiaus dalis, proc., 2017 m.

Šaltinis: Sveikatos apsaugos ministerija

Eismo saugumas. Auganti miesto apkrova automobiliais sietina ir su kitu neigiamu padariniu – eismo įvykiais ir jų pasekmėmis. Nuo 2014 m. eismo saugumo situacija Kauno mieste keitėsi netolygiai. Vertinant įskaitinių eismo įvykių[87] statistiką, 2014–2017 m. fiksuotas vidutiniškai 4,2 proc. metinis augimas. 2018–2019 m. įskaitinių eismo įvykių rodiklis sumažėjo, bet turimi duomenys neleidžia daryti prielaidos, kad įskaitinių eismo įvykių mažėjimas nurodo gerėjančią eismo saugumo tendenciją – 2019 m. rodiklio vertė viršija 2014 m. įskaitinių eismo įvykių lygį. Sužeistų asmenų statistikoje matomos identiškos tendencijos.

Žuvusiųjų eismo įvykiuose skaičius analizuotu laikotarpiu svyravo Kauno mieste ir 2019 m. siekė 3,8 šimtui tūkstančių gyventojų (17 proc. mažesnis įvertis nei 2014 m.). Kauno rodiklis gerokai viršija valstybinės eismo saugumo programos „Vizija – Nulis“ numatytą strateginį tikslą, kad 2030 m. milijonui gyventojų tektų ne daugiau kaip 25 žuvusieji (dabartinė Kauno miesto savivaldybės vertė – 38,6 žuvusiųjų milijonui gyventojų).

Palyginti su Vilniumi ir Klaipėda, Kaune eismo saugumo situacija pati blogiausia. 2019 m. įskaitinių eismo įvykių skaičius šimtui tūkst. gyventojų Vilniuje siekė 120,1 (15 proc. geresnis rodiklis nei Kaune), o Klaipėdoje – 114,9 (19 proc. geresnis rodiklis nei Kaune). Pagal sužeistųjų statistiką, tendencijos irgi neigiamos: sužeistų asmenų skaičius 100 tūkst. gyventojų Vilniuje siekė 128 (20 proc. geresnis rodiklis nei Kaune), o Klaipėdoje – 132,5 (17 proc. geresnis rodiklis nei Kaune). Žuvusių asmenų kontekste, Kaune situacija panaši kaip ir kituose didmiesčiuose: 2019 m. žuvusių asmenių skaičius 100 tūkst. gyventojų sostinėje siekė 3,9, uostamiestyje – 3,4.

[86] Kauno miesto triukšmo prevencijos veiksmų planas 2019-2023 m.
[87] Įvykiai, kurių metu žuvo ir/ar buvo sužalotas žmogus.

184 pav. Kauno miesto eismo saugumo statistika 100 tūkst. gyventojų, 2014–2019 m.

Šaltinis: Autorių skaičiavimai pagal Lietuvos automobilių kelių direkcijos duomenis

Miesto pasiekiamumas ir logistika. Žinant, kad Kaunas įsikūręs pačiame šalies viduryje, miestas patogiai ir lengvai pasiekiamas visomis transporto rūšimis ar keliavimo būdais ir yra gerai integruotas ne tik į bendrą Lietuvos susisiekimo sistemą, bet ir į tarptautinį transporto koridorių tinklą.

Kaune kertasi transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) jungčių keliai. Savivaldybę kerta trys europinės reikšmės automagistralės: E67 (A1/A5) – „Via Baltica“ Panevėžys-Kaunas-Varšuva, E85 (A1) – Klaipėda-Kaunas-Vilnius ir E262 (A6) – Kaunas-Daugpilis. Tai vieni svarbiausių transporto koridorių Baltijos valstybėse, nes jais eina svarbiausi tarptautiniai tranzitiniai ir logistiniai srautai.

Kauno regione yra ne tik reikšmingiausi automobilių koridoriai, bet ir svarbiausias šalyje geležinkelių mazgas. Mieste susikerta I koridoriaus („Rail Baltica“) atšakos Ryga–Varšuva ir Vilnius–Klaipėda, IXB (Kijevas–Minskas–Vilnius–Klaipėda) geležinkelio koridorius (violetiniu atspalvio koridorius 150 paveiksle) ir IXD atšaka nuo Kaišiadorių per Kauną iki valstybės sienos su Rusijos Federacija (geltono atspalvio koridorius 150 paveiksle).

Europinės vėžės geležinkelio „Rail Baltica“ trasos įgyvendinimas yra vienas svarbiausių susisiekimo projektų Kauno miestui, kuris leis efektyviai įsijungti į ES transporto tinklą, didinti krovinių vežimo geležinkeliais galimybes ir pagerinti keleivių susisiekimą su kaimyninėmis valstybėmis. Be to, „Rail Baltica“ suteiks naujų galimybių Kauno LEZ įsikūrusioms (ir ateityje įsikursiančioms) įmonėms, kadangi geležinkelio jungtis sumažins žaliavų atgabenimo, prekių išvežimo ir kitas logistines sąnaudas. Numatoma projekto įgyvendinimo data – 2026 m.

Šaltinis: Lietuvos automobilių kelių direkcija, VĮ „Vidaus vandens kelių direkcija“

185 pav. Europos transporto koridoriai ir E kategorijos keliai Kauno regione

186 pav. Vidaus vandenų keliai Kauno regione

Su „Rail Baltic“ projektu susieta ir Kauno intermodalinio terminalo (KIT) plėtra. KIT yra įrengta perkrovimo tarp skirtingų transporto rūšių, krovinių išdėstymo ir saugojimo įranga. Įgyvendinus projektą, KIT taps vienu moderniausių ir svarbiausių geležinkelių mazgų ne tik Lietuvoje, bet ir visame regione. Galimybė geležinkeliais gabenti puspriekabes sumažins krovinių gabenimą ilgais atstumais ir prisėdės prie krovininio transporto neigiamo poveikio aplinkai mažinimo. 2020 m. pabaigoje buvo baigti geležinkelio mazgo modernizacijos darbai Kaunas–Palemonas, Jiesia–Kaunas, Jiesia–Rokai ruožuose, o 2021 m. bus pradėta paskutinio ruožo Rokai–Palemonas rekonstrukcija.

Vidaus vandenų keliai. TEN-T koridoriui taip pat priklauso tarptautinės reikšmės vidaus vandenų kelias E-41 Kaunas–Jurbarkas–Klaipėda. Kaune kroviniams krauti naudojamas VĮ „Vidaus vandens kelių direkcija“ priklausantis Kauno žiemos uostas. Kauno DJMP duomenimis, Nemuno upe pervežama apie 50 tūkst. tonų krovinių per metus, o dar 25 tūkst. keleivių pervežami pramoginiais maršrutais. Dėl žemo upės gylio Nemunas nėra tinkamiausias nuolatiniai laivybai, todėl bandymai modernizuoti vidaus vandenų kelią 2015–2020 m. laikotarpiu buvo vystomi lėtai[88].

2020 m. pabaigoje VĮ „Vidaus vandens kelių direkcija“ pasirašė finansavimo sutartį dėl E-41 vidaus vandens kelio modernizavimo projekto, kurio metu 2023 m. bus rekonstruoti ir įrengti 500 tinkamą vandens gylį užtikrinantys pylimai (bunos)[89], kurie visus metus sudarys palankias sąlygas laivybai. Tikimasi, kad įgyvendinus projektą krovinių vežimo vandens transportu paklausa pasieks 300 tūkst. tonų per metus.

[88] Kauno miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsena 2018–2019 m.
[89] „Europos Sąjungos investicijos – laivybai Nemunu tarp Kauno ir Kuršių marių gerinti“. https://sumin.lrv.lt/lt/naujienos/europos-sajungos-investicijos-laivybai-nemunu-tarp-kauno-ir-kursiu-mariu-gerinti

2015 m. Kauno miesto savivaldybės teritorijoje baigta statyti Marvelės krovinių prieplauka, tačiau dėl nepakankamo upės ilgio ir nesėkmingo koncesijos proceso[90], prieplauka įveiklinama lėtai. Pirmoji krovininė barža Marvelės uoste prisišvartavo tik 2019 m.

Oro susisiekimas. Planuojant „Rail Baltica“ projekto eigą ir vystant Kauno laisvąją ekonominę zoną, toliau plečiamas ir Kauno tarptautinis oro uostas (KNO), kuriame ne tik aptarnaujami keleiviai, bet ir vystomas krovinių gabenimas, plečiama oro linijų bazių ir orlaivių aptarnavimo infrastruktūra. VĮ „Lietuvos oro uostai“ duomenimis, 2015–2020 m. laikotarpiu aptarnautų krovinių skaičius KNO išaugo nuo 0,5 iki 5,4 tūkst. t. per metus[91].

Kauno oro uosto pakilimo ir nusileidimo takas yra ilgiausias Lietuvoje (3250 m) ir turi 16 km^2 plotą, tai leidžia KNO plėsti aviacijos techninės priežiūros, remonto ir eksploatacijos (MRO) sektoriaus paslaugas. Šiuo projektu siekiama pritraukti 10–50 mln. Eur užsienio kapitalo investicijų ir sukurti daugiau negu 400 aukštos kvalifikacijos darbo vietų Kauno regione[92].

187 pav. Kauno oro uosto aptarnautų keleivių skaičius ir skrydžių kryptys, 2011–2020 m.

Šaltinis: Lietuvos oro uostai, Civilinės aviacijos administracija[93]

2011–2019 m. keleivių srautas KNO augo, bet netolygiai. Su keliais nukrypimais, susidariusiais dėl laikino „Ryanair“ skrydžių perkėlimo į Vilnių[94], metinis keleivių skaičius šiuo laikotarpiu kasmet vidutiniškai augo apie 3 proc. Keleivių skaičiaus rekordas 2017 m. buvo pasiektas dalinai dėl Vilniaus oro uoste vykusios pakilimo ir nusileidimo tako rekonstrukcijos, dėl kurios visas keleivių srautas buvo perkeltas į Kauną. Krypčių kiekis tolygiai augo ir 2019 m. pasiekė 28 skirtingas skrydžių kryptis.

---

[90] „Krovininė Marvelės prieplauka nedomina verslininkų“. https://www.delfi.lt/verslas/transportas/krovinine-marveles-prieplauka-nedomina-verslininku.d?id=73529484

[91] 2020 m. metinis aptarnautų krovinių skaičius KNO išsaugo 69 proc. (nuo 3,2 tūkst. t.) dėl pandemijos metu išaugusio poreikio gabenti medicinines priemones.

[92] VĮ Lietuvos oro uostų 2020 m. 6 mėn. tarpinė veiklos ataskaita.

[93] 2018 m. gruodžio 31 d. biudžetinė įstaiga Civilinės aviacijos administracija buvo reorganizuota jungimo būdu, prijungiant ją prie BĮ „Lietuvos transporto saugos administracija“.

[94] Skrydžių perkėlimas 2012 metais: https://www.delfi.lt/verslas/transportas/ryanair-skrydzius-is-kauno-kelia-i-vilniu.d?id=59193285
Skrydžių perkėlimas 2015 metais: https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/2821/ryanair-perkelia-skrydzius-is-kauno-i-vilniu

2020 m. matyti, kad smarkiai sumažėjo bendras keleivių ir krypčių skaičius – tai tiesioginė globalios pandemijos pasekmė. Nepaisant to, 2020 m. buvo pradėtas ruošti keleivių terminalo plėtros projektas, kurio pabaigoje siekiama, kad Kauno oro uostas aptarnautų iki 2 mln. keleivių per metus[95].

Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės

6 lentelė. Susisiekimo ir darnaus judumo srities SSGG analizė

MIESTO APKROVA IR NEIGIAMO POVEIKIO MAŽINIMAS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Parengtas Kauno darnaus judumo miesto planas • Išaugusi viešojo transporto kokybė, būklė ir patogumas • Aukštas viešojo transporto sistemos pasiekiamumo lygis • Tikslingai išplėtotas dviračių takų tinklas • Neviršijamos oro taršos ribos • Nedidelė dalis gyventojų, gyvenančių didelio triukšmo taršos zonose • Įdiegtos išmaniosios eismo valdymo sistemos	• Aukštas automobilizacijos lygis. Rytinio ir vakarinio piko metu mieste dominuoja automobiliai • Gyventojų kėlimasis į priemiesčius didina bendrą eismo intensyvumą ir kelių apkrovą • Mažas parkavimo rinkliavų zonų plotas • Miesto ir rajono gyventojų judumo duomenų ir transporto modelio neturėjimas • Judumo įpročių ir eismo intensyvumo tyrimų trūkumas • Eismo dalyvių kultūros trūkumas ir nepakankamas darnaus judumo populiarinimo visuomenėje lygis • Nepakankamas viešojo transporto intensyvumas • Dėl netinkamo gatvių planavimo, mažo intensyvumo siauros gyvenamųjų teritorijų gatvės naudojamos tranzitiniam automobilių judėjimui, todėl didėja šių teritorijų oro ir triukšmo tarša • Žemas susisiekimo infrastruktūros saugumo lygis • Neišnaudotos eismo organizavimo priemonių galimybės • Didelė gyvensenos stiliaus priklausomybė nuo lengvojo automobilio • Mažas gerai sutvarkytų, saugių ir prižiūrėtų pėsčiųjų takų tinklas • Judumo infrastruktūros turto valdymo duomenų bazės, atitinkamų išteklių ir procesų šiam turtui valdyti trūkumas • Nekilnojamojo turto vystymo projektai pirmiausia orientuoti į susisiekimą lengvaisiais automobiliais. Dažnai pasiekiamumas pėsčiomis, dviračiu ar viešuoju transportu nevertinamas /

[95] https://www.kaunas-airport.lt/lt/naujienos/erdvesnis-kauno-oro-uostas-jau-greitai-ruosiamas-pletros-projektas

	neprojektuojamas arba laikomas antrinės svarbos • Ilgalaikio planavimo ir finansavimo judumo infrastruktūros vystymui ir priežiūrai stoka, taip pat ilgalaikių finansavimo galimybių neišnaudojimas
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Didėjantis Europos Sąjungos dėmesys ir nacionalinio lygmens finansavimo prioretizavimas darnaus judumo plėtrai • Plėtojamos sąlygos patogiau naudoti elektromobilius • Atsinaujinantis viešasis transportas gali prisidėti prie didėjančio jo patrauklumo • Bemotorio transporto populiarumo didėjimas • Kaunas – kompaktiškas miestas, visi pagrindiniai traukos centrai galėtų būti pasiekiami dviračiu per 20 min. • Ateityje mažėjantis lengvųjų automobilių parkas sumažins kelių ir stovėjimo aikštelių poreikį ir atneš papildomų pajamų miesto viešajam transportui • Priemiestinio transporto kokybės augimas ir integracija į vieningą miesto viešojo transporto sistemą leis mažinti kelių infrastruktūros apkrovimą ir poreikį • Saugaus eismo zonų plėtra, kartu ribojant leistiną automobilių greitį iki 30 km/val. ir prioritetą teikiant pėstiesiems skatins trumpas keliones pėsčiomis ir didins miesto saugumą bei patrauklumą • Pėsčiųjų tiltų per upes, patogių ir saugių laiptų miesto šlaituose plėtra skatintų keliones pėsčiomis • Prioritetinių viešojo transporto juostų plėtra didintų viešojo transporto patrauklumą, mažintų biudžetinio finansavimo poreikį ir oro bei triukšmo taršą, taip pat CO_2 emisijas	• COVID-19 pandemijos nulemtas mažesnis naudojimasis viešuoju transportu • Sumažėjusios pajamos gali apsunkinti darnaus judumo projektų finansavimo galimybes • Priemiesčių drieka, didelė vidinė migracija į Kauno rajoną pareikalaus daugiau išlaidų judumo infrastruktūrai ir didins bendrą paslaugų kainą miestui • Didelė vidinė migracija į Kauno rajoną kelia kliūtis sklandžiai pereiti prie darnesnio transporto – rajonai, kuriuose geriausiai išvystytas viešojo transporto tinklas, mažėja, o tie, kuriuose pasiūla prasčiausia, auga • Netolygus viešojo transporto keleivių skaičius – rizika, kad dėl mažėjančios viešojo transporto paklausos mažės ir viešojo transporto pasiūla • Didėsiantys automobilių išlaikymo kaštai didins gyventojų spaudimą miestui teikti daugiau viešojo transporto paslaugų (važiuoti dažniau, teikti paslaugas ilgiau, važiuoti didesnės talpos autobusais) • Ambicingi nacionaliniai tikslai turės būti įgyvendinti daugiausia vietos savivaldos ištekliais, nes įsipareigotas pasiekti CO_2 emisijų sumažinimas ir jam siekti būtinos ES ir nacionalinės priemonės reikš drastiškai didėjančius automobilių turėjimo kaštus, jų naudojimo mažėjimą ir alternatyvių būdu susisiekimui užtikrinti paklausą. Jos pasiūlą ir finansavimą turės užtikrinti savivalda • Lėtas įprastų automobilių keitimo elektromobiliais tempas nulemtas lėta reikalingos infrastruktūros plėtra ir gyventojų perkamąja galia
MIESTO PASIEKIAMUMAS IR SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS

• Patogi savivaldybės geografinė padėtis. Išvystyta kelių, geležinkelio, oro transporto sistema ir susisiekimas su Lietuvos ir Europos miestais • Tankus pagrindinių gatvių tinklas gerai sujungia pagrindinius miesto centrus • Kauno oro uostas užtikrina tarptautinio oro susisiekimo galimybę • Miestas pasiekiamas vidaus vandenų keliais, gilinamas pagrindinis vidaus vandenų kelias – Klaipėda–Kaunas • Per Kauno miesto teritoriją teka dvi didžiausios Lietuvos upės. Per artimiausius dvejus metus Nemunas Kauno miesto teritorijoje bus tinkamas laivybai	• Prasta gatvių būklė, palyginti su kitomis didžiųjų miestų savivaldybėmis • Didelis eismo įvykių skaičius, dideli sužeistų ir žuvusių kelių eismo įvykiuose asmenų skaičiai • Nepakankamas Kauno miesto ir rajono viešojo transporto sistemų integracijos lygis • Dviračių takų infrastruktūros neatitikimas miestiečių poreikiams ir augančiai paklausai • Prasta pėsčiųjų takų infrastruktūros kokybė daugiabučių mikrorajonuose ir senuosiuose rajonuose • Nėra gatvių infrastruktūros kokybės standarto • Ilgalaikių finansavimo priemonių planavimo kompetencijų darnaus judumo plėtrai trūkumas • Nepakankamas jungčių skaičius užtikrinant patogų pėsčiųjų ir dviratininkų judėjimą • Pėsčiųjų ir susisiekimo infrastruktūra dar visiškai nepritaikyta SPTŽ poreikiams • Nėra vieningos Kauno miesto ir Kauno rajono viešojo transporto sistemos • Nėra priemiestinio / tarpmiestinio viešojo transporto terminalų • Jungtys per tiltus nepatraukios judėti pėstiesiems bei dviratininkams (siauri praėjimai, didelė oro tarša)
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Įgyvendinus „Rail Baltica“ europinę vėžę, miestas įgis konkurencingą keleivinį susisiekimą su trimis pagrindiniais regiono miestais ir naujas galimybes logistikos sektoriaus plėtrai • Miestas svarbių tarptautinių transporto koridorių sankirtoje – galima manyti, kad didės Kauno, kaip susisiekimo ir logistikos centro, daugiarūšio transporto mazgo reikšmė • Nacionalinio lygmens investicijos į vidaus vandens kelių infrastruktūrą gali padidinti aptarnaujamų krovinių kiekį • Oro uosto konkurencingumą bei patrauklumą didintų patogus ir geras susisiekimas su miesto centru ir pagrindiniais šalies miestais	• Po pandemijos lėtai atsigaunantys skrydžiai • Didelė dalis naujos miesto plėtros orientuota į automobilių naudotojus, todėl didėja atotrūkis tarp galimybių pasiekti darbo vietas automobiliu, viešuoju transportu ir bemotoriu transportu • Tolesnė nevaldoma priemiesčio drieka ir su tuo susijęs didėjantis finansavimo poreikis viešojo transporto paslaugoms • Dabartiniai gatvių įrengimo standartai / reglamentas neleidžia įgyvendinti modernius gatvės reorganizavimo sprendinius, tokius kaip gatvių humanizavimą • Nėra aiškaus įsipareigojimo ir politinio įsipareigojimo, kam teikiamas pirmumas: žmogui – pėsčiajam, važiuojančiam dviračiu, viešuoju transportu ar vykstančiam

• Bendros ir glaudžiai integruotos Kauno regiono keleivinio susisiekimo sistemos sukūrimas • Miesto centrinės dalies ir jos artimiausių gyvenamųjų bei komercinių rajonų sujungimas aukštos kokybės infrastruktūra pėstiesiems ir dviratininkams, pirmumo atidavimas viešuoju transportu važiuojantiems miestiečiams	automobiliu ir pertvarkant nekilnojamo turto projektus ir transporto infrastruktūrą

2.8. DARNI TERITORIJŲ IR GYVENAMOSIOS APLINKOS PLĖTRA

Teritorijų planavimas. Teritorijų planavimas ir savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas yra savarankiška savivaldybės funkcija. Įgyvendindama šias funkcijas, Kauno miesto savivaldybė rengia Savivaldybės bendrąjį planą, specialiuosius planus, detaliuosius planus ir įgyvendina jų sprendinius. Šiuo metu galioja Kauno miesto bendrasis planas, kuris yra koreguojamas, atsižvelgiant į vykdomą Bendrojo plano sprendinių stebėseną, todėl vykstant sparčiai miesto plėtrai ir keičiantis ekonominei ir socialinei situacijai, atliekami koregavimai.

Kauno miesto urbanistinėje vizijoje numatyti šie pagrindiniai miesto vaidmenys:

- polifunkcinis miestas, kuriame suderinta patraukli gyvenamoji aplinka su verslo, visuomeninėmis, rekreacinėmis zonomis ir išplėtota socialinė infrastruktūra;
- svarbus nacionalinės ir tarptautinės reikšmės kelių transporto, logistikos ir multimodalinio pervežimo mazgas;
- miestas, kuriame istorinė aplinka išsaugota ir panaudojama turizmo, poilsio ir kultūros reikmėms.

Dokumente taip pat numatyta užtikrinti tinkamą Kauno miesto savivaldybės viešųjų erdvių, miesto želdinių, gatvių ir inžinerinės infrastruktūros kokybę ir būklę.

Patvirtintame naujame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane iki 2030 m. Kaunas priskiriamas metropoliniams centrams, kurie pasižymi didžiausiu paslaugų spektru ir turi mišrios ekonominės veiklos variklį. Kauno regionas išskiriamas kaip ekonominis branduolys, labiausiai sufokusuotas į transnacionalinių ryšių puoselėjimą. Pažymima, kad pilnavertei Kauno miesto integracijai į europinę ekonomiką ir miesto konkurencingumui didinti itin svarbūs europinio lygio išoriniai ryšiai.

Regioninė padėtis ir infrastruktūra. Kaunas yra šalia pagrindinių Lietuvos strateginių infrastruktūros objektų ir kelių. Tai sudaro palankias sąlygas miesto konkurencingumo vystymui. Kauno šiaurinėje dalyje esanti A1 magistralė Vilnius–Klaipėda, rytuose / vakaruose – tarptautinė „Via Baltica“ magistralė ir „Rail Baltica“ europinė geležinkelio trasa kartu su intermodaliniu terminalu sudaro palankias sąlygas logistikos ir pramonės teritorijoms vystytis šalia šių infrastruktūros objektų. Taip pat šiaurinėje dalyje esantis oro uostas sukuria palankias sąlygas pritraukti tarptautines įmones.

Kaunas yra arti kitų didžiųjų regioninių miestų, tokių kaip Jonava, Kaišiadorys, Elektrėnai, Marijampolė, Prienai, Kazlų Rūda, Vilkija. Dauguma šių miestų sujungti su Kaunu pagrindiniais magistraliniais automobilių keliais, o miestai, tokie kaip Jonava, Kaišiadorys, Kėdainiai, turi ir plačiai naudojamas geležinkelio jungtis.

Kauno regione 30 km spinduliu gyvena 425 tūkst. gyventojų, tačiau per paskutinius 10 metų gyventojų skaičius sumažėjo apie 4 proc. Aplink Kauno miesto savivaldybę esantys nedideli ir unikalūs miesteliai, turintys savitą identitetą, socialines ir kultūrines funkcijas, pritraukia nemažai naujakurių, iš kurių dalis dažnai dirba ir (ar) mokosi Kauno mieste.

Polifunkcinis miestas. Kaunas yra nedidelis ir mažų atstumų miestas su tradiciška miesto struktūra: Senamiestis, miesto centras (Naujamiestis), senieji priemiesčiai, tankūs daugiabučių rajonai ir priemiestinės teritorijos. Vertinant Kauno mieste išsidėsčiusias darbo vietas ir pagrindinius traukos objektus, galima teigti, kad Kauno miestas turi keletą aktyvių miesto centrų, kurie pritraukia didelius gyventojų ir svečių srautus.

188 pav. Pagrindiniai Kauno miesto funkciniai traukos centrai

Šaltinis: Kauno darnaus judumo miesto planas

Pagrindiniu centru išlieka Naujamiestis, kuriame koncentruojasi pagrindiniai reprezentatyvūs objektai, didžioji dauguma kultūros įstaigų. Savanorių prospektas išsiskiria darbo vietų bei paslaugų koncentracija ir yra arti stambiausių gyvenamųjų rajonų. Pramonės teritorijoje, ypač Urmo bazės prieigose, esančios įmonės pritraukia nemažai lankytojų ir darbuotojų, tačiau čia funkcijos yra teritoriškai gana plačiai pasiskirsčiusios. Aleksote, Veiverių gatvės prieigose, kuriasi naujos prekybos, gamybinės ir kitos darbo vietos, formuojasi naujas aktyvus traukos centras. Aplink A1 ir „Via Baltica“ kelius formuojasi nauji biurų ir gamybiniai pastatai, statomi stambūs prekybos centrai ir komercinės paskirties pastatai. Visos šios teritorijos yra atpažįstamos miestiečių, tačiau tik Naujamiesčio rajonas suvokiamas kaip miesto centras, kuriame yra pėstiesiems judėti pritaikyta infrastruktūra ir išvystytos viešosios erdvės.

Kiti miesto centrai stokoja urbanistinių savybių, nusakančių ar identifikuojančių miesto centrus. Čia mažai išvystytų viešųjų erdvių, sinergijos tarp skirtingų funkcijų. Judėjimas šiuose centruose pagrįstas automobiliu, dažnai nėra pėsčiųjų takų (arba jie prastos būklės), trūksta tinkamos dviratininkų infrastruktūros, socialinių ir kultūrinių funkcijų.

Darbo aplinka, komercija, industrija ir lokalūs centrai. Darbo vietos pasiskirsčiusios gana tolygiai tarp mikrorajonų. Kauno centrinėje dalyje, Senamiestyje ir Naujamiestyje yra apie 20 proc. visų darbo vietų, dar penktadalis visų darbo vietų yra Petrašiūnų mikrorajone. Savanorių prospekto prieigose koncentruojasi apie 15 proc. visų darbo vietų Kauno mieste.

Kaune yra specializuotų teritorijų, kuriose telkiasi panašios funkcijos. Galima išskirti Kauno klinikų teritoriją su labai didele gydymo įstaigų ir paslaugų koncentracija, mokslo įstaigų teritorijas su sutelktomis mokslo, tyrimų bei inovatyvių verslų funkcijomis. Šiose teritorijose urbanistinė aplinka bei integravimo į miesto struktūrą klausimas nėra tinkamai išspręstas: dažnai aplinka nepritaikyta patogiam judėjimui pėsčiomis, trūksta viešųjų erdvių, nauja plėtra vyksta gana atsitiktinai ir retai

planuojama kompleksiškai, tačiau dauguma šių teritorijų turi gerą susisiekimą su visu miestu ir pritraukia didelius darbuotojų studentų bei lankytojų srautus.

Galima išskirti ir Aleksoto inovacijų parko teritoriją, kaip didžiausią plėtros potencialą turinčią miesto dalį, kuri planuojama, kad turės novatoriškų įmonių koncentraciją, joje planuojamos viešos erdvės, miesto želdynai, o pati parko teritorija yra arti miesto centro. Šiuo metu Aleksoto mikrorajone didelė dalis teritorijų yra neišvystytos, tačiau smarkiai plečiasi, statomi nauji gyvenamieji kvartalai, komerciniai objektai, kuriamos darbo vietos. Kita vertus, neskaitant sparčiai vystomo Aleksoto inovacijų pramonės parko projekto, šalimais esančių teritorijų plėtra ir vystymas nėra koordinuojamas – matoma nesistemiška gamybinių ir komercinių zonų plėtra, nekuriami aiškūs mikrorajono traukos centrai, kuriuose galėtų būtų įrengiamos viešosios erdvės ir vyktų socialinis ir kultūrinis gyvenimas.

„Rail Baltica“ geležinkelio vėžė ir intermodalinis punktas pastūmėjo esamų pramoninių teritorijų Palemono rajone atsinaujinimą ir naujų sukūrimą, didėja darbo vietų skaičius, atsiranda didesnis poreikis papildančių paslaugų. Tačiau šios teritorijos nėra planuotos dideliam lankytojų skaičiui, stokoja aptarnaujančių funkcijų ir nėra nuosekliai integruojamos į aplinkinių teritorijų urbanistinę struktūrą.

Didžiosios pramoninės teritorijos Petrašiūnuose ir Palemone yra sutelktos teritoriškai, turi jau išvystytą pagrindinę bazinę infrastruktūrą, yra greta pagrindinių infrastruktūros koridorių („Via Baltica“ ir A1 magistralės, Kauno tarptautinis oro uostas), o šiose teritorijose jau dirba nemaža dalis miestiečių. Pabrėžtina, kad esama infrastruktūra ne visada atitinka naujai atsirandančius poreikius, teritorijų urbanistinė plėtra ir regeneracija vykdoma nenuosekliai, nėra parengtos urbanistinės strategijos dėl šių teritorijų ateities, vizijos ar reikšmės miesto kontekste. Kartu vystomi pavieniai projektai dažnai nesiejami tarpusavyje, nėra planuojama rajono lygio infrastruktūra, neplanuojami nauji ar neatnaujinami esami urbanistiniai pocentriai. Taip pat galima išskirti teritorijas, kurios yra arti miesto centro ar greta patrauklių gamtinių teritorijų, kuriose nevykdoma aktyvi pramoninė veikla, tačiau taip pat nėra vykdoma ir konversija į mišrios paskirties teritorijas (Petrašiūnai palei Nemuną, Vilijampolė, Aleksotas, Freda).

Nauji komerciniai objektai vystomi visame mieste, tačiau nemaža dalis naujų objektų kuriasi šalia pagrindinių transporto arterijų, prastai integruojant naują plėtra su esamomis aplinkinėmis teritorijomis, su maža viešojo transporto aptarnavimo kokybe, prasta dviračių ir pėsčiųjų takų integracija. Naujai statomi ar renovuojami esami pastatai dažnai nėra orientuoti į darnios miesto aplinkos kūrimą, dažnai prastai integruojami į miesto pėsčiųjų takų ir viešųjų erdvių sistemą.

Pagrindiniai Kauno miesto traukos objektai pagal lankytojų skaičių yra didieji prekybos centrai („Akropolis“, „Mega“, „Urmo bazė“, „Molas“), Nemuno sala su joje esančia „Žalgirio“ arena, Sporto halė, S. Dariaus ir S. Girėno stadionas. Didieji prekybos centrai sutraukia gyventojų srautus iš atitinkamų miesto dalių: „Mega“ – šiaurės vakaruose, „Urmo bazė“ – rytinėje miesto dalyje. „Akropolis“ pritraukia lankytojus iš viso Kauno. Prekybos centrų teritorijos, nevertinant gyventojų pačiame prekybos centro viduje, taip pat pasižymi ir monofunkciškumu: savaitgaliais ar po darbo valandų lankytojų čia beveik nebūna, nekuriama sinergija tarp aplinkinių teritorijų ir didelius lankytojų srautus pritraukiančių objektų. Pietinėje miesto dalyje, kur fiksuojama sparčiausia priemiesčių plėtra, komercinių centrų ar parduotuvių yra sąlyginai mažiau, todėl šių teritorijų gyventojai, norėdami apsipirkti, priversti daugiau laiko praleisti kelionėje.

Kauno mieste esamų miegamųjų mikrorajonų centrai neatnaujinami kompleksiškai ir sistemingai. Čia dažnai vystomi pavieniai komerciniai objektai, statosi parduotuvės, nauji verslo centrai,

automobilių plovyklos. Šie centrai neformuojami kaip mišrios paskirties centrai, nėra kuriamos miesto erdvės, kurios būtų orientuojamos į socialinio ar kultūrinio gyvenimo pagerinimą, nauji pastatai retai papildo esamą urbanistinę struktūrą.

189 pav. Darbo vietų pasiskirstymas Kauno mieste, 2019 m.

190 pav. Kauno miesto savivaldybės rinkimų apygardose registruotų rinkėjų skaičiaus kitimas 2008–2018 m. laikotarpiu

Šaltinis: Kauno darnaus judumo miesto planas

Gyvenamųjų teritorijų infrastruktūra. Gyvenamosios teritorijos Kauno mieste skiriasi viena nuo kitos ne tik savo erdviniu charakteriu, bet ir gyventojų kaitos dinamika. 2008–2018 m. laikotarpiu matoma tendencija, kad gyventojų skaičius sparčiausiai mažėjo centrinėse miesto teritorijose, sovietmečiu pastatytuose daugiabučių rajonuose ir augo Kauno priemiesčiuose. Tai sukuria iššūkių gyvenamuosiuose rajonuose, kur gyventojų skaičius mažėja (t. y. demografinė situacija prastėja): miesto viešoji infrastruktūra nespėja prisitaikyti prie naujų gyventojų įpročių ar aptarnauja miestiečius iš priemiestinių rajonų, kur sparčiai augantys rajonai neturi pakankamai naujos infrastruktūros naujakurių poreikiams patenkinti.

Pastebima, kad savivaldybėje bendrai trūksta strateginio požiūrio į gyvenamųjų teritorijų planavimą, nėra rengiamų kompleksinių atnaujinimo ir plėtros urbanistinių vizijų atskiriems miesto rajonams, užtikrinančių gyvenamosios aplinkos erdvinę kokybę. Mieste teritorijos vystomos gana chaotiškai, vyksta atsitiktiniai plėtros projektai, kurie ne visada sukuria pridėtinę vertę miestui ir aplinkinėms bendruomenėms. Kaunas taip susiduria su keletu struktūrinių problemų, apsunkinančių darnų teritorijų vystymąsi: miestas neturi daug įrankių plėtrai valdyti, negali pasiūlyti pakankamai žemės plotų, nėra išvystytas municipalinis būstas ir neaiškios strategijos tokiam būstui vystyti, ir, galiausiai, trūksta sinergijos tarp vystytojų ir miesto plėtros planų. Visi šie veiksniai sukuria prielaidas netvariam gyvenimui mieste, ekstensyviam teritorijų naudojimui, kuris kelia grėsmę.

Miesto centrinė dalis (miesto centras ir aplink jį išsidėstę artimi rajonai (Centras, Vilijampolė, Žaliakalnis, Aleksotas (iki Europos pr.), Šančiai). Kauno miesto centrinė dalis yra įvairialypė ir unikali. Nors dauguma šių rajonų yra mažo gyventojų tankumo (apie 30 gyventojų / ha), tačiau dauguma teritorijų turi didelę socialinių, kultūrinių ir komercinių paslaugų įvairovę savo rajonuose arba artimoje kaimynystėje. Šių rajonų aplinką nuo kitų miesto rajonų išskiria tai, kad čia yra įvairių laikotarpių ir tipologijų pastatų, išskirtinės architektūros, vertingo paveldo pastatų, skirtingo tipo viešųjų erdvių ir miesto želdynų, kurių visuma kuria autentišką ir unikalią gyvenimo kokybę.

Kauno Senamiesčio ir Naujamiesčio teritorijose mažėja gyventojų skaičius: 2011–2021 m. laikotarpiu susitraukė 10 proc. tačiau matomos suaktyvėjusios statybos, rengiami renovacijos ir rekonstrukcijos projektai, juntamas pozityvus pokytis. Tačiau miesto centre vis dar yra didelis kiekis neįveiklintų teritorijų, kuriose dominuoja pastatų rekonstrukcijos ir remonto projektai, mažai vyksta naujos statybos projektų, kurie visiškai išnaudotų teritorijų potencialą, nepaisant to, kad Kaune yra dideli konversijai tinkami žemės plotai, buvusios industrinės teritorijos (Stoties prieigos, Minkovskių gatvės prieigos, Vilijampolės pramoninė teritorija), kurios gali virsti į gyvenamąsias ar mišrios paskirties zonas, turinčias visą reikiamą miesto inžinerinę ir socialinę infrastruktūrą.

Miesto centre per paskutinius 5-erius metus išduota beveik pusė visų mieste išduotų administracinių paskirties pastatų statybos leidimų. Čia kuriasi nauji biurų pastatai, taip besiformuojant į paslaugų sektorių orientuoto miesto įvaizdžiui, o tai leidžia padidinti miesto centro lankytojų įvairovę. Taip pat didėja sutvarkytų viešųjų erdvių skaičius, atnaujinamos gatvės, pėsčiųjų ir dviratininkų takai, todėl miesto centre darosi vis patogiau judėti pėsčiomis, paspirtukais ar dviračiais.

191 pav. Eigulių rajono palydovinė nuotrauka 2019 m.

192 pav. Senamiesčio palydovinė nuotrauka, 2019 m.

Šaltinis: „Maps.lt“

Taip pat centrinė Kauno miesto dalis turi didelių vis dar neišnaudotų potencialo vektorių: Nemuno ir Neries upes, stoties rajoną. Šiuo metu judrus Karaliaus Mindaugo prospektas ir Jonavos gatvė riboja vizualinį ryšį su Nemuno ir Neries upėmis ir blokuoja prieigą prie gamtinio karkaso. Tai unikalios miesto vietos, kurios gali smarkiai padidinti tiek miesto centro patrauklumą lankytojams ir gerokai pagerinti gyvenimo ar darbo kokybę centro gyventojams ar darbuotojams. Naujoji „Rail Baltica“ vėžė, dėl kurios bus sukurtos naujos ir greitos jungtys su Vilniumi, Varšuva ir Ryga, smarkiai padidins stoties rajono patrauklumą, atsiras poreikis naujų būstų ir verslo kūrimuisi šalia naujo tarptautinio mazgo. Čia esantys pastatai bei teritorijos turi potencialą virsti į naują mišrios paskirties rajoną, kuriame persipintų infrastruktūros, industrijos, gamtos charakteriai ir papildytų miesto centro įvaizdį unikaliomis regeneruotomis teritorijomis.

Tarpukario architektūra. Kauno miesto centrinė dalis sulaukė ir didelio tarptautinio dėmesio pateikus paraišką UNESCO pasaulio paveldo statusui gauti. Miestiečių ir ekspertų aktyvus domėjimasis tarpukario architektūra, šio laikmečio pastatais ir interjerais formuoja savitą ir unikalų miesto centro charakterį. Miesto centre sėkmingai veikia paveldotvarkos programa, atnaujinami pastatai pritaikomi ir naujoms funkcijoms, taip iš naujo pabrėžiant unikalų miesto charakterį. Būtina pabrėžti, kad kartu juntamas nepakankamas dėmesys šių unikalių pastatų ar interjerų savininkų švietimui ir priemonių paveldo apsaugai, trūksta bendros miesto strateginės vizijos, kaip elgtis su kultūros paveldo pastatais ir teritorijomis. Tarpukario architektūros potencialiai vertingi pastatai didele apimtimi neįtraukti į jokius oficialiuosius registrus, ir kartu nėra teikiama pakankamai informacijos jų savininkams dėl

priežiūros ar jų vertės. Mieste galima aptikti virš 6000 pastatų, turinčių šio laikotarpio vertingų bruožų. Medinė architektūra taip pat nėra sistemingai prižiūrima ar tvarkoma, trūksta pagalbos pastatų savininkams priežiūros, renovacijos klausimais. Miesto centre atsiranda nemažai naujai vystomų projektų, kurie ne visada sėkmingai integruojasi į rajono urbanistinį audinį ar darniai susilieja su rajono identitetu. Tai sukelia visuomenės neigiamą reakciją ir kuria prielaidas konfliktinėms situacijoms atsirasti.

193 pav. Naujamiesčio palydovinė nuotrauka

194 pav. Žaliakalnio palydovinė nuotrauka

Šaltinis: „Maps.lt“

Daugiabučių miegamieji mikrorajonai. Kauno mieste didžiausia dalis gyventojų gyvena sovietmečiu statytuose daugiabučių mikrorajonuose (apie 50 proc. visų miesto gyventojų). Šiose teritorijose nuo jų pastatymo nebuvo imtasi esminių infrastruktūrinių pokyčių, dėl to didelė dalis daugiabučių nusidėvėję, iki 2020 metų atnaujinta tik 207 daugiabučiai namai. Mikrorajonai nebeatitinka gyventojų poreikių dėl nepakankamai plėtojamų paslaugų ir gyvenimo sąlygų kokybės, trūksta kasdienio gyvenimo paslaugų (smulkioji komercija, paslaugos, socialinės paslaugos, sutvarkytų mažųjų viešųjų erdvių trūkumas, fizinis aplinkos nusidėvėjimas, chaotiškas aplinkos organizavimas, sporto infrastruktūros trūkumas ir pan.). dėl nepakankamai plėtojamų paslaugų ir gyvenimo sąlygų kokybės. Gyvenimo kokybę prastina ir automobilių stovėjimo aikštelių trūkumas kiemuose, kadangi daugiabučių mikrorajonai buvo projektuojami nedideliam automobilių skaičiui. Dėl šių priežasčių 2011–2021 m. laikotarpiu daugiabučių mikrorajonai neteko apie 9–13 proc. gyventojų.

Esami pastatai dažnu atveju nepritaikyti komercinėms funkcijoms, nauji komerciniai objektai dažniausiai įrengiami pagrindinėse gatvėse, nekuriant pėsčiųjų takų tinklo ryšių, daugiau orientuojantis į automobiliais besinaudojančių gyventojų patogumą. Be to, čia būdinga monotoniška aplinka ir bendras monofunkciškumas, viešosios erdvės dažnai yra apleistos ir prastai apšviestos, o jų paskirtis neapibrėžta. Privačios ir viešos žemės neapibrėžtumas apsunkina bendruomenių ir kaimynysčių formavimą, nejaučiama atsakomybė už aplinkos priežiūrą ir gerinimą. Taip pat nėra daug iniciatyvų ar planų formuoti bendruomenių ar rajonų centrus. Dėl šios priežasties daugiabučių mikrorajonuose nesiformuoja gyvybingi centrai.

Priemiesčio rajonai. Per pastaruosius 10 metų, Kauno miesto gyventojai intensyviausiai kėlėsi gyventi į priemiesčio rajonus (Romainiai, Vaišvydava, Aleksotas, Freda ir t. t.). Per paskutinius 5-erius metus 70 proc. visų Kauno mieste išduotų statybos leidimų skirti vienbučių namų statybai. Kai kuriose teritorijose gyventojų skaičius išaugo tūkstančiais naujakurių, dažniausiai jaunų šeimų. Tačiau, šie rajonai vis dar neturi kokybiškai išvystytos socialinės ir inžinerinės infrastruktūros: dažnai trūksta asfaltuotų gatvių, pėsčiųjų takų, apšvietimo, ne visur yra miesto inžinerinė infrastruktūra.

Nors gyventojų skaičius sparčiai auga, o juose dominuoja jaunos šeimos, kol kas nėra pakankamai prieinamos miesto socialinės infrastruktūros: gyventojams trūksta darželių, mokyklų, viešojo transporto paslaugų, patrauklių viešųjų erdvių. Nauja priemiesčio rajonų plėtra vyksta nekoordinuotai, dažnai vystoma pavieniuose sklypuose be vientisos urbanistinės vizijos, ir taip nėra paliekama vietos socialinėms ar kultūrinėms funkcijoms atsirasti. Nors beveik visi rajonai turi unikalias gamtines ar istorines teritorijas, tačiau šie unikalūs elementai retai būna sėkmingai integruojami į rajono urbanistinę struktūrą.

Bene didžiausia šių mikrorajonų vystymo daroma įtaka Kauno miestui yra didėjanti automobilizacija. Šiuose rajonuose gyventojų tankumas yra sąlyginai mažas, todėl nėra pakankamai kokybiškai išvystyto viešojo transporto tinklo. Kadangi šiuose rajonuose trūksta ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus ugdymo įstaigų, didžioji dauguma šeimų yra priverstos vežti vaikus į skirtingas miesto ugdymo mokyklas ir darželius – dažnu atveju važiavimas viešuoju transportu ar judėjimas dviračiu tampa arba neįmanomas arba labai nepatogus. Verta pabrėžti, kad nemažai naujų komercinių objektų yra planuojami su prioritetu automobilių naudotojams: prekybos, darbo vietos kuriasi šalia pagrindinių automobilių arterijų, dažnai šalia miesto periferinių rajonų, nesudarant sąlygų juos tiesiogiai pasiekti dviračiais ar pėsčiomis. Ilgainiui, didėjanti miesto gyventojų dalis, kuriems judėjimas mieste be automobilio yra nepatogus, kuria papildomus iššūkius miesto centriniams rajonams, dėl ko jie tampa nebepatogūs automobiliu atvykstantiems gyventojams ir nepatrauklūs daliai verslų.

Socialinių funkcijų pasiskirstymas. Kauno, miesto mokyklose besimokančių moksleivių skaičius siekia apie 35 tūkst. Didžiausia dalis mokyklų su 30 proc. visų mokinių koncentruojasi tankiausiai gyvenamose šiaurinėje miesto dalyse (Eiguliuose, Kalniečiuose ir Dainavoje). Dar 25 proc. moksleivių mokosi centrinėje miesto dalyje, Šilainiuose – 20 proc. visų Kauno moksleivių.

Darželiai taip pat labiau sutelkti šiaurinėje miesto dalyje, kurioje yra apie 50 proc. visų darželių (apie 7500 vietų). Didžioji dalis naujų vaikų darželiai atsiranda Šilainiuose, Romainiuose, Vilijampolėje

Didžioji dalis aukštojo mokslo institucijų (KTU studentų miestelis, Kauno klinikų teritorija – LSMU) yra išsidėsčiusios miesto centre.

Kauno mieste įvairios gydymo įstaigos ir poliklinikos yra beveik visuose pagrindiniuose miesto rajonuose. Pagrindinis traukos taškas, Kauno klinikos, yra gan centrinėje miesto dalyje, dėl ko lengvai pasiekiamos tiek viešuoju transportu, tiek nuosavu automobiliu.

Kita socialinė infrastruktūra tokia, kaip bibliotekos, bendruomenių namai, jaunimo centrai, senelių namai ir pan., yra pasklidusi po visą Kauno miestą, be aiškios sistemos: ne visuose rajonuose yra tolygus šių funkcijų pasiskirstymas, o senose patalpose įsikūrusios įstaigos dažnai nebetenkina šiandienos lankytojų poreikių.

195 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal mokyklas Kauno mieste, 2018 m.

196 pav. Kauno darželiuose esančių vietų skaičius, 2018 m.

Šaltinis: Kauno darnaus judumo miesto planas

Miesto želdynai ir viešosios erdvės. Viešųjų erdvių problemos ir galimybės skiriasi priklausomai nuo Kauno miesto dalies. Didžiausi miesto želdynai yra Ąžuolyno parkas, Panemunės šilas, Pažaislio šilas, Kleboniškio miškas, Kauno marių regioninis parkas, Nemuno ir Neries krantinės, kurie prisideda prie unikalaus miestovaizdžio kūrimo. Didžioji dalis šių želdinių yra arti gyvenamųjų ir darbo vietų, tačiau dar ne visos teritorijos pritaikytos patogiai naudoti. Tarkim, dalis Nemuno ir Neries krantinės nėra gerai integruotos su miesto gyvenamaisiais rajonais, tik maža dalis krantinių pritaikytos miestiečiams lankyti, gamtines sąlygas užgožia šalia esanti infrastruktūra.

Kauno miesto savivaldybės administracija atnaujino didžiąją dalį pagrindinių mikrorajonų didžiųjų parkų, tačiau mažesnės žalios erdvės, kurios vienodai svarbios gyvenimo kokybei ir gyventojams kasdien naudoti, nėra masiškai atnaujinamos ir pilnai neatitinka kasdienių gyventojų poreikių. Taip pat, šiuo metu neformuojami mikrorajonų lygio socialiniai ir kultūriniai centrai bei miestietiškos viešosios erdvės, kaip aikštės ar skverai. Dėl didėjančios miesto urbanizacijos ir gyventojų noro įsikurti arčiau žaliųjų plotų, sunkiau tinkamai išsaugoti gamtinius elementus, ypač mažuosius Kauno žaliuosius plotus. Kauno mieste trūksta gamtinio karkaso inventorizacijos, nėra vykdomas nuoseklius urbanizacijos pasekmių bei taršos monitoringas. Galiausiai, Kauno m. sav. nepakankamai išnaudojamas rekreacinis upių vandens telkinių potencialas: mieste trūksta įrengtų pliažų ar priėjimo prie vandens tankiai apgyvendintuose rajonuose.

Kauno tvirtovė. Kauno miestas turi unikalių tvirtovės pastatų ir teritorijų palikimą, kuris pasklidęs per visą miesto teritoriją. Šios teritorijos, kartu su to laikmečio rajonais jungiasi į išskirtinį miesto identiteto naratyvą – miestas tvirtovė. Didžioji dalis įtvirtinimų, pagalbinių pastatų bei teritorijų yra arti gyvenamųjų teritorijų, per laiką integruotos į miesto urbanistinį audinį ir tai sukuria didelius iššūkius miestiečiams pilnai atrasti šį potencialą. Nors jau yra pradėtas dalinis Kauno tvirtovės teritorijų įveiklinimas, didelė dalis teritorijų vis dar apleistos, nykstančios ir nepritaikytos lankymui, dėl ko, per laiką dalis teritorijų pavirto nusirūpinamomis žaliosiomis zonomis. Kauno tvirtovės kompleksų visuma turi potencialą virsti į unikalią kultūrinę, paveldo ir viešųjų erdvių sistemą, kuri sukuria miestui papildomo savitumo ir tuo pačiu kuria naujas erdves kasdieniam naudojimui.

Miesto prisitaikymas ateities pokyčiams. Kaunas turi didelį potencialą tvariam miesto vystymui: Pagrindinės gyvenamosios teritorijos yra nutolusios apie 5 km nuo miesto centro, kuriose gyvena apie 80 proc. visų miestiečių, o vidutinė kelionės trukmė yra iki 30 minučių, nepriklausomai nuo pasirinkto keliavimo būdo ar transporto priemonės. Miesto centrinėse teritorijose yra daug laisvų ir nepilnai išvystytų teritorijų, buvusių pramoninių teritorijų, esančių strateginėse vietose, netoli miesto želdynų, upių, kurios turi didelį potencialą transformuotis ir integruotis į miesto struktūrą.

Kartu matomas augantis elektrinių paspirtukų, dviračių, ir kitų mikromobilumo priemonių populiarumas. Šie aspektai kuria teigiamas paskatas Kauno miestą vystyti kaip mažų atstumų, lengvai be automobilio visas pagrindines funkcijas pasiekiamą miestą, taip skatinant gyvenimą be automobilio, mažinant gyventojų finansines išlaidas ir efektyvinant išnaudojamos energijos kiekius judėjimui mieste. Tačiau, pabrėžtina, kad kol kas teritorijų planavimo dokumentų reglamentavimas nepakankamai užtikrina tvarios plėtros principų įgyvendinimą: žalių dangų kiekis sklypuose, automobilių stovėjimo vietų reglamentavimas, plėtra paremta viešojo transporto pasiekiamumu, atsinaujinančių energetinių šaltinių naudojimas ir kitos panašios temos nėra tinkamai sprendžiamos administraciniu lygmeniu.

Kauno mieste yra aiški gamtinio karkaso sistema, didieji miesto želdynai, kurie yra ypač svarbūs miesto bioįvairovei, tačiau jie yra nepakankamai integruoti ir išnaudoti miesto elementai. Upių ir upelių šlaitų zonos, žaliojo karkaso teritorijos yra smarkiai įtakojamos pakraščių urbanizacijos, tačiau, nepaisant to, mieste nėra vykdoma šių procesų pasekmių stebėsena.

Taip pat, miesto teritorijose yra daug mažų žalių teritorijų ar atskirų želdynų esančių tiek sovietinių daugiabučių teritorijose, tiek didelėse vienbučių ar dvibučių teritorijose. Dažnu atveju, tai yra dideli sklypai su didelėmis žaliosiomis zonomis ir želdynais, kurie gali tiesiogiai prisidėti prie gamtinio karkaso ir bioįvairovės stiprinimo, tačiau potencialas dar nėra pakankamai vystomas. Nepaisant to, įžvelgiama teigiama tendencija dėl suaktyvėjusio visuomenės susidomėjimo bioįvairovės bei tvaraus miestų vystymosi temomis. Tikėtina, kad nepakankamos kokybės inžinerinių tinklų nebuvimas gali paskatinti bendruomenes burtis ir vystyti tvarias bei save išlaikančias bendruomenes (angl. *self sustaining neighbourhoods, off-grid neighbourhoods*).

Galiausiai, būtina pabrėžti, kad Kaune jau yra matomi klimato kaitos pokyčiai ir padariniai. Mieste dažnėja smarkių liūčių, su kuriomis sunkiai susitvarko esamo miesto lietaus inžinerinės sistemos, dažniau apsemiamos viešosios erdvės, gatvės, pastatai, ko pasėkoje, pridaroma žalos tiek miestui, tiek pastatų savininkams ar jų naudotojams. Pastebima, kad karštuoju periodu, Kauno viešose erdvėse trūksta pakankamai želdynų ar šešėlio vietų, o pačios gatvės nėra pilnai apželdintos, dėl ko mieste susidaro karščio salos efektas[96]. Taip pat, dėl karščio ar pavėsio trūkumo sparčiai auga energijos naudojimas pastatų ar automobilių vėsinimui.

Inžinerinė infrastruktūra. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Kauno miesto savivaldybės gyventojams geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikia UAB „Kauno vandenys“. Remiantis 2019 m. duomenimis, centralizuotomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojosi 338 945 gyventojai Kauno mieste ir rajone (1,3 proc. daugiau nei 2016 m.).

Kauno miesto savivaldybėje centralizuotą vandens tiekimo sistemą sudaro 4 vandenvietės (Eigulių, Kleboniškio, Vičiūnų ir Petrašiūnų), 74 antro ir trečio vandens pakėlimo siurblinės, 1 geriamojo

[96] Karščio salos efektas yra reiškinys, kai tam tikrose vietose oro temperatūra yra aukštesnė nei aplinkinėse vietovėse.

vandens gerinimo įrenginys, 1 vandens bokštas, 23 vandens rezervuarai, 58 priešgaisriniai hidrantai ir 1434 km geriamojo vandens tinklų (5,7 proc. daugiau nei 2016 m.). Nepaisant augančio vandens tiekimo tinklo ir augančių investicijų, kai 2016–2019 m. laikotarpiu lėšos tinklų vandens tiekimo ir nuotekų sistemoms atnaujinti padidėjo nuo 24,3 mln. iki 28,6 mln. per metus, vandens tiekimo ir nuotekų valymo tinklų infrastruktūros būklė vertinama kaip nepakankamai gera[97].

2020 m. UAB „Kauno vandenys“ per parą iš požeminių vandens šaltinių išgavo 65,5 tūkst. m^3 vandens (6,7 proc. daugiau nei 2015 m.) ir per visą metų laikotarpį paruošė apie 18 062 tūkst. m^3 geriamojo vandens Kauno miesto gyventojams (13,6 proc. daugiau nei 2015 m.).

Vandens suvartojimas pagal 2019 m. duomenis pasiskirsto taip: 85,1 proc. – gyventojams, 14,9 proc. – įmonėms (pramonei ir energijos gamybai). Vienas aptarnaujamos teritorijos gyventojas savo namų ūkyje buičiai vidutiniškai suvartojo 133,5 l vandens per parą. Bendras gyventojų vandens suvartojimas 2019 m. šiek tiek krito, tačiau, palyginti su 2015 m., išaugo 4,9 proc. Pramonėje šis rodiklis tuo pačiu laikotarpiu išaugo net 49,7 proc.

197 pav. Vandens paėmimas ir sunaudojimas, mln. m³, 2015–2019 m.

198 pav. Ūkio, buities ir gamybos nuotekų išleidimas į paviršinius vandenis, mln. m³, 2015–2019 m.

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

2019 m. duomenimis, Kauno miesto savivaldybėje eksploatuojamos 215 nuotekų perpumpavimo stotys, 4 nuotekų valymo įrenginiai ir 965,5 km buitinių nuotekų tinklų (6,1 proc. daugiau nei 2016 m.). 2015–2019 m. ūkio, buities ir gamybos nuotekų, išleidžiamų į paviršinius vandenis, kiekis sudarė nuo 22 iki 28 mln. m^3. Šiuo laikotarpiu 100 proc. visų išleidžiamų nuotekų buvo išvalytos iki nustatytų normų arba nereikalavo valymo, tad situacija yra stabiliai gera. Palyginti, 2019 m. sostinėje net 95 proc. nuotekų buvo nepakankamai išvalytos, bet tai labiau išimtis, kadangi Klaipėdoje rodiklis buvo artimas Kauno miesto savivaldybei.

Kaune pagrindinis centralizuotai tiekiamos šilumos tiekėjas yra AB „Kauno energija“. Bendrovė tiekia šilumą Kauno, Kauno rajono ir Jurbarko gyventojams. 2020 m. duomenimis, šiluma vartotojams tiekiama iš bendrovės valdomos Petrašiūnų elektrinės, 60 regioninių ir vietinių katilinių, kurių bendras galingumas siekia 663 MW. Be to, AB „Kauno energija“ superka šilumos energiją iš

[97] UAB „Kauno vandenys“ 2019 m. metinis pranešimas.

12 nepriklausomų šilumos gamintojų (NŠG) Kaune ir Kauno rajone. 2020 m. supirktos šilumos kiekis sudarė 66,7 proc. (6,3 p. p. daugiau nei 2015 m.) visos į tinklą pateiktos šilumos.

Gamtinės dujos AB „Kauno energija“ šilumos gamyboje sudaro apie 21,1 proc. (2,0 p. p. daugiau nei 2015 m.) iš viso sunaudojamo kuro, o kietasis biokuras – apie 78,6 proc. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją nurodoma, kad iki 2020 m. pabaigos atsinaujinančių išteklių dalis bendrai galutinei energijai suvartoti turi sudaryti ne mažiau kaip 23 proc., tačiau jau 2015 m., įtraukus visus NŠG, šis rodiklis Kaune viršijo 80 proc.[98] Techniniai šilumos nuostoliai centralizuotoje šilumos tiekimo sistemoje 2019 m. sudarė apie 15 proc. (Lietuvos vidurkis siekia 14,8 proc.[99]).

199 pav. Vidutinės centralizuotai tiekiamos šilumos kainos (ct/kWh) (su PVM) santykis su Lietuvos kainos vidurkiu, 2016–2021 m.

Šaltinis: Sudaryta autorių pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos duomenis

Vertinant centralizuotai tiekiamos šilumos kainas, 2016–2020 m. laikotarpiu Kaune ir visoje Lietuvoje matyti, kad AB „Kauno energija“ aptarnaujamiems vartotojams šilumos kaina yra žemiau Lietuvos vidurkio. Dėl bendrovės įvykdytų investicijų į šilumos gamybos ir tiekimo efektyvumo didinimą, kaina jau keletą metų iš eilės yra viena žemiausių Lietuvoje. 2020 m. santykinė šilumos kaina visais sezonais buvo mažesnė nei Vilniuje ar Klaipėdoje. 2021 m. vasario mėn. šilumos kaina Kaune buvo pati mažiausia Lietuvoje, palyginti su kitomis savivaldybėmis – 3,72 ct/kWh. Sostinėje kaina siekė 4,11 ct/kWh, o uostamiestyje – 5,31 ct/kWh. Pastarojo meto šilumos kainos mažėjimas Kaune iš dalies yra siejamas su padidėjusia konkurencija komunalines atliekas pradėjus deginti Kauno kogeneracinei jėgainei.

2019 m. Pasaulinėje miestų energetikos klimato apdovanojimų ceremonijoje („Global District Energy Climate Awards“) AB „Kauno energija“ pelnė apdovanojimą už Kauno šilumos ūkio modernizavimą ir drastiškai sumažintą gamtinių dujų sunaudojimą. Šis pokytis padarė didžiausią teigiamą poveikį miesto šilumos ūkio efektyvumui ir anglies dioksido (CO_2) emisijai mažinti.

[98] Aukšta atsinaujinančių išteklių dalis paaiškinama tuo, kad 9 iš 11 nepriklausomų šilumos gamintojų Kaune naudoja biokurą ir biodujas šilumos gamybai.
[99] Lietuvos centralizuoto šildymo tiekimo sektoriaus 2019 m. apžvalga. https://lsta.lt/wp-content/uploads/2020/12/Apzvalga_Silumin%C4%97je_technikoje.pdf

Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės

7 lentelė. Darnių teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities SSGG analizė

REGIONINĖ PADĖTIS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Miestas greta regioninės svarbos infrastruktūros: A1 kelio, „Rail Baltica“ geležinkelio, Kauno oro uosto, „Via Baltica“ kelio • Netoli nutolę didesni miestai arti Kauno ir tiesiogiai sujungti su regiono infrastruktūra	• Aplink Kauną 30 km atstumu gyvena tik 425 tūkst. gyventojų ir šis skaičius nesmarkiai mažėja: gyventojų skaičius 30 km atstumu per paskutinius 10 metų sumažėjo 2 proc., 50 km atstumu – 4 proc.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Lietuvos Respublikos bendrajame plane numatyta Vilniaus – Kauno teritorijoje aktyviai vystoma integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) veikla • Lietuvos Respublikos bendrajame plane Kaunas numatytas kaip metropolinis centras, Marijampolė ir Alytus – regioniniai palaikomojo tipo urbanistiniai centrai, kas sudarys sąlygas partnerysčių vystymui	• Neigiamos demografinės tendencijos – toliau mažėjantis gyventojų skaičius regione • Dėl aukšto sąlyginio sostinės konkurencingumo tarptautiniame kontekste, Kaunui vis dar sunku pritraukti aukšto lygio tarptautines organizacijas įsikurti mieste
MIESTO SAVITUMAS, KULTŪROS PAVELDAS, GAMTINĖ APLINKA	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Kauno senamiestis ir naujamiestis sutelkęs didelę koncentraciją kultūros paveldo objektų • Naujamiesčio ir Žaliakalnio rajonuose (ypač UNESCO paveldo paraiškos teritorijoje) yra virš 6000 potencialiai vertingų tarpukario laikotarpio pastatų • Miesto tvirtovės ir kariniai objektai pasklidę po visą Kauno teritoriją ir yra apsupti urbanizuotomis teritorijomis • Upės ir jų slėniai sukūrę unikalias gamtines sąlygas • Kauno marių regioninis parkas turi daug kraštovaizdžio, kultūros paveldo unikalių objektų • Didieji rekreaciniai želdynai išsidėstę netoli gyvenamųjų teritorijų ir yra pritaikyti naudoti	• Nepaisant to, kad jau pradėtas dalies Kauno tvirtovės teritorijų įveiklinimas, didelė dalis teritorijų vis dar apleistos, nykstančios, nepritaikytos lankyti • Nepakankamai integruoti ir išnaudoti miesto želdynai ir gamtiniai elementai • Nepakankamai išnaudojamas rekreacinis upių vandens telkinių potencialas: nėra įrengtų paplūdimių ar priėjimo prie vandens tankiai apgyvendintuose rajonuose • Medinė architektūra nėra sistemingai prižiūrima ar tvarkoma, trūksta pagalbos pastatų savininkams priežiūros, renovacijos klausimais • Tarpukario architektūros potencialiai vertingi pastatai didele apimtimi neįtraukti į jokius oficialiuosius registrus, ir kartu nėra teikiama pakankamai informacijos jų savininkams dėl priežiūros ar jų vertės • Ne visas industrinis paveldas pramoninėse teritorijose prižiūrimas, saugomas ar įtrauktas į registrus
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS

• Sustiprėjęs Europos sąjungos siekis didinti ir išsaugoti ekologines sistemas pritrauks naujas finansavimo galimybes • Suaktyvėjęs gyventojų sąmoningumas kultūros paveldui ir rajonų savitumui išsaugoti didina įvairių projektų kokybę • Galimybės įveiklinti ir pritaikyti miesto upes (Nemuną, Nerį ir kitus intakus), teikiant prioritetą bioįvairovei, rekreacijai ir darniam judėjimui	• Žaliųjų teritorijų „sukultūrinimas“ ir urbanizavimas neskiriant pakankamai dėmesio ekologinei temai suprastina miesto želdynų kokybę ir mažina gamtinio karkaso pajėgumą • Strateginės ir kryptingos veiklos trūkumas dėl kultūrinio paveldo išlaikymo ir įveiklinimo • Besitęsianti gyventojų ir pastatų savininkų netinkama paveldo objektų priežiūra ir tvarkymas, dėl kurių nyksta vertingosios savybės
DARBO APLINKA, KOMERCIJA, INDUSTRIJA, LOKALŪS CENTRAI	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Darbo vietos išsidėsčiusios keliuose centruose – susiformavęs policentrinis miestas • Kaune yra specializuotų teritorijų klasterių, kur telkiasi universitetai, mokslo įstaigos, gydymo įstaigos • „Rail Baltica“ intermodalinis punktas spartino industrinių teritorijų vystymą Palemone • Kaune pagrindinės pramoninės teritorijos yra didelės ir susitelkusios teritoriškai, čia dirba didelė dalis miestiečių – teritorijos yra strategiškai išsidėsčiusios šalia pagrindinių šalies transporto koridorių • Pramoniniai rajonai turi jau išvystytą inžinerinę infrastruktūrą • Aleksoto inovacijų pramonės parkas yra arti miesto centro, su įrengta infrastruktūra – investicijoms pritraukti paruoštos teritorijos • Sėkminga Kauno LEZ teritorijos plėtra	• Esami mikrorajonų centrai atsinaujina chaotiškai, statomi pavieniai statiniai, nėra formuojami / planuojami kaip mišrios paskirties miesto centrai, kurie būtų orientuoti į miestietiško gyvenimo kūrimą • Nauji komerciniai pastatai statomi mažai integravus juos į aplinkinio rajono struktūrą, nėra skatinama sinergija tarp esamų ir naujų pastatų, prastai organizuoti pėsčiųjų ir dviratininkų srautai • Pramoninių rajonų teritorijos didele apimtimi jau išvystytos, nėra daug erdvės naujai plėtrai • Pramoninėse teritorijose dirba nemaža dalis miestiečių, tačiau nėra gerai išvystyti pėsčiųjų takai, dviračių takai, nėra aiškių centrų • Nekonvertuojami pramoniniai rajonai, kuriuose nevykdoma aktyvi veikla ir jie tinkami mišrios paskirties funkcijoms
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Dideli savivaldybės žemės sklypai Aleksote, kuriuose galima koncentruotai vystyti mišrios paskirties teritorijas • Mieste daugėjant paslaugų sektoriaus įmonių, atsiranda didesnis poreikis tvariam vystymui ir įvairioms paslaugoms, atsiranda galimybės vykdyti teritorijų konversiją • Kauno specializacija gamybos ir logistikos srityse: galimybė tikslingai vystyti didelius ir svarbius projektus numatant jų potencialias lokacijas bei integraciją į miesto struktūrą • Galimybė minkštosiomis priemonėmis įgalinti bendrajame plane numatytą	• Miesto logistikos ir gamybinių sričių specializacija smarkiai suaktyvins miesto pakraščiuose esančių teritorijų atnaujinimą, didelė darbo vietų ir komercinių objektų koncentracija toliau smarkiai didins automobilizacijos lygį

pramoninių teritorijų regeneraciją, kuri kol kas vyksta vangiai	
CENTRINĖ MIESTO DALIS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Centriniai miesto rajonai yra mažo tankumo (apie 30 gyv./ha), tačiau turintys didelę socialinių, kultūrinių ir komercinių paslaugų įvairovę rajonuose arba netoli kaimynystėje • Aplink miesto centrą (3 km spinduliu) yra daug įvairių tipologijų pastatų, išskirtinės architektūros, paveldosauginių pastatų, viešųjų erdvių, miesto želdynų kurių visuma kuria įvairialypę ir išskirtinę miesto aplinką, autentišką gyvenimo kokybę • Nors centrinė miesto dalis per paskutinius 10 metų prarado apie 10 proc. gyventojų, tačiau matyti suaktyvėjusios statybos, renovacijos, pastatų atnaujinimai, juntamas pozityvus pokytis • Didelis miesto dėmesys skiriamas Centrui ir Žaliakalniui, kurių dalys nominuotos UNESCO kultūros paveldo sąrašui • Sėkmingai vykdoma Kauno miesto paveldotvarkos programa • Miesto centre kuriasi nauji biurų pastatai, formuojasi į paslaugų sektorių orientuoto miesto įvaizdis, didėja miesto centro lankytojų įvairovė • Miesto centro viešosios erdvės atnaujinamos ir gyvybingos	• Nepakankamai intensyviai išnaudojamas miesto vidinių teritorijų vystymo potencialas – miesto centre dominuoja pastatų rekonstrukcijos, remonto projektai, beveik nevyksta naujos statybos projektai, nors tam dar yra pakankamai teritorijų • Centrinėje miesto dalyje vis dar yra didelių pramoninių teritorijų, kuriose vykdoma ne centrui būdinga veikla, vangiai vyksta tokių teritorijų konversija • Nepakankamas priemonių skaičius kultūros paveldo apsaugai, savininkų švietimui, nėra bendros strateginės vizijos, kaip elgtis su kultūros paveldo pastatais bei teritorijomis • Žemos mažesnes pajamas gaunančių namų ūkių galimybės įsigyti ar nuomotis nuosavą būstą centrinėje miesto teritorijoje
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• UNESCO Pasaulio paveldo statusas, jei bus suteiktas, padidins centrinės miesto dalies patrauklumą • „Rail Baltica“ greitoji keleivių jungtis gali paskatinti Naujamiesčio atsinaujinimą ir naujų verslų kūrimąsi, stoties teritorijoje esančios infrastruktūros teritorijos turi potencialą virsti naujomis miesto teritorijomis • Miesto centrinėje dalyje yra dideli konversijai tinkami žemės plotai, buvusios industrinės teritorijos, kurios gali virsti į gyvenamąsias ar mišrios paskirties zonas,	• Aleksote vystant naujus komercinius projektus, daugėjant darbo vietų ir augant gyventojų skaičiui, ilgainiui trūks socialinės infrastruktūros • Naujai vystomi projektai ne visada sėkmingai integruojasi į Centro urbanistinį audinį ar darniai susilieja su rajono identitetu • Centre esant didesnėms kainoms ir galiojant papildomiems architektūriniams reikalavimams, miesto centras praras patrauklumą vystyti projektus

turinčias visą miesto inžinerinę ir socialinę infrastruktūrą	
MIEGAMIEJI MIKRORAJONAI	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Mikrorajonuose tankiai išdėstyta socialinė infrastruktūra, geras viešojo transporto aptarnavimas • Atnaujinti pagrindiniai miegamųjų mikrorajonų parkai • Kompleksiškai atnaujinama pėsčiųjų infrastruktūra • Atnaujinami vieši pastatai (mokyklos, darželiai, bibliotekos ir t. t.)	• Per paskutinius 10 metų rajonai prarado apie 10 proc. gyventojų, didėja vidutinis gyventojų amžius, smarkiai mažėja jaunų gyventojų • Miesto rajonų infrastruktūros, būsto fondo senėjimas ir nusidėvėjimas lėmė tokių rajonų sumažėjusį patrauklumą • Lėta daugiabučių renovacija ir lėta arba visai sustojusi kvartalinė renovacija • Maža tipologijų įvairovė, dominuoja kelių tipų pastatai, kurie neskatina socialinės įvairovės • Trūksta kasdienių gyvenimo paslaugų, nėra didelės funkcijų įvairovės, mažai komercinių paslaugų, neformuojami mikrorajono lygio socialiniai ir kultūriniai centrai, viešosios erdvės • Prastos būklės mažosios viešosios erdvės, neaiški viešųjų erdvių struktūra • Nauja statyba atsitiktinė, nėra kompleksinių atnaujinimo ir plėtros urbanistinių vizijų užtikrinančių gyvenamosios aplinkos erdvinę kokybę, urbanistinį vientisumą ir integralumą
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Sąlyginai maža būsto kaina gali paskatinti naujakurių atsiradimą • Didelis gyventojų tankis kuria tinkamas sąlygas atsirasti įvairiems paslaugų sektoriaus verslams	• Mažas gyventojų bendruomeniškumas išnaudojant savo aplinkos teritorijas ir kaimynijas nekuria socialinių ryšių, nesiformuoja atsakingumo už savo aplinką praktikos • Prastėjantys demografiniai rodikliai, t. y. senėjanti visuomenė, kurs naujus socialinės infrastruktūros poreikius
PRIEMIESČIO RAJONAI	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Priemiestinės teritorijos išsidėsčiusios netoli arba turi unikalių gamtinių objektų	• Neišvystyta miesto infrastruktūra: nėra asfaltuotų gatvių, šaligatvių, ne visur išvystyta miesto inžinerinė infrastruktūra • Nauja plėtra nekoordinuota, dažnai pavienė, be vientisos urbanistinės vizijos • Naujos gyvenamosios teritorijos neturi gero viešojo transporto susisiekimo, todėl susidaręs aukštas automobilizacijos lygis • Nauji komerciniai objektai planuojami automobilių naudotojams, nėra numatoma patogiai atvykti į juos pėsčiomis ar dviračiais

	• Gyventojų skaičius sparčiai auga, dominuoja jaunos šeimos, tačiau nėra pakankamos miesto ir socialinės infrastruktūros, trūksta darželių, mokyklų, viešųjų erdvių
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Išnaudoti infrastruktūros mokestį įrengiant naują infrastruktūrą	• Naujai vystomi gyvenamieji kvartalai pavieniai, formuojasi naujakurių anklavai ir uždaros bendruomenės, dažnai menkai integruotos į rajono urbanistinę struktūrą, užsidaro, nesiekia susijungti su aplinka, nekuria senųjų ir naujųjų gyventojų bendravimo galimybių, kartais net ir fiziškai atsitveria nuo supančios aplinkos
MIESTO PLANAVIMAS IR PLĖTROS VALDYMAS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Didėjantis savivaldybės pateikiamos informacijos kiekis GIS formatu ir bendras atvirų duomenų prieinamumas • Patvirtintas teritorinę ir erdvinę dimensiją turintis dokumentas (miesto bendrasis planas), kuriame numatyta teritorinė perspektyva urbanistinėje, susisiekimo, ekonominėje, socialinėje, gamtinėje ir kultūros paveldo srityse. • Nuolat atliekama Bendrojo plano sprendinių stebėsena • Rengiamos Bendrojo plano ir specialiųjų planų korektūros • Sėkmingai organizuojami urbanistiniai, architektūriniai konkursai, kūrybinės dirbtuvės	• Ribota naujų gyvenamųjų pastatų įvairovė – per paskutinius 5-erius metus 70 proc. naujai išduotų statybos leidimų buvo vienbučių namų statybai • Trūksta strateginio požiūrio į gyvenamųjų teritorijų planavimą, nėra kompleksinių atnaujinimo ir plėtros urbanistinių vizijų, užtikrinančių gyvenamosios aplinkos erdvinę kokybę, mieste teritorijos vystomos gana chaotiškai, vyksta atsitiktiniai plėtros projektai, ne visada sukuriantys pridėtinę vertę miestui ir aplinkinėms bendruomenėms • Dalyje teritorijų su esama visa socialine ir inžinerine infrastruktūra nenumatytas didesnis užstatymo tankis • Neišvystytas municipalinis būstas, nėra aiškios miesto strategijos tokiam būstui vystyti • Nepakankamai priemonių kultūros paveldo apsaugai ir tvarkymui, savininkų švietimui, nėra bendros strateginės vizijos, kaip elgtis su kultūros paveldo pastatais ir teritorijomis • Nėra rengiami atskirų miesto dalių planavimo dokumentai, nerengiamos urbanistinės vizijos ar studijos • Nesutampa Kauno miesto ir Kauno rajonų bendrųjų planų rengimo terminai, tikslai ir keliami uždaviniai, dalyje rajono ir miesto teritorijų nevienodai suplanuota infrastruktūra
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS

• Infrastruktūros įstatymo nuostatų taikymas gali leisti kryptingiau valdyti miesto plėtrą nustatant prioritetines ir neprioritetines teritorijas • Tinkamai įgyvendinamas Kauno miesto darnaus judumo planas pagerins gyvenamųjų rajonų patrauklumą ir įvairių funkcijų pasiekiamumą • Stiprėjantis miesto bendruomenių aktyvus dalyvavimas miestui svarbiuose projektuose, didins viešųjų projektų aktualumą vietos bendruomenėms ir kels vykdomų projektų kokybę	• Nesuvaldyta Kauno urbanistinė plėtra sukurs prielaidas netvariam gyvenimui, ekstensyviam teritorijų išnaudojimui • Netinkamai ar visai nesuplanuotos teritorijos sukuria papildomą savivaldybės išteklių poreikį „gesinti gaisrus“, šalinti pasekmes ar užkerta kelią būti pasiruošusiems ateities iššūkiams • Dėl planavimo procesų trūkumų gali sumenkti vertingas ir unikalus miesto charakteris
MIESTO PRISITAIKYMAS ATEITIES POKYČIAMS	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Kaunas – nedidelis ir mažų atstumų miestas • Buvusios pramonės teritorijos, esančios strategiškai centrinėse miesto vietose, turi potencialą transformuotis ir integruotis į miestą • Mikrorajonai turi daug atviros erdvės su nemažu žalių erdvių kiekiu • Kaune plačiai išsidėstę vienbučiai ir dvibučiai namai turi didelius sklypus su didelėmis žaliomis zonomis ir želdynais, kurie gali prisidėti prie gamtinio karkaso ir bioįvairovės stiprinimo • Padidėjęs finansavimas klimato kaitos padarinių sušvelninimo ir prisitaikymo priemonėms	• Teritorijų planavimo dokumentų reglamentavimas nepakankamai užtikrina tvarios plėtros principų laikymąsi • Nėra miesto strategijos dėl karščio mažinimo mieste • Nėra pakankamai planuojamas lietaus vandens užlaikymas, surinkimas ir infiltracija panaudojant miesto žaliąsias teritorijas ir viešąsias erdves • Gyvenamųjų teritorijų plėtra priemiestinėse teritorijose ir darbo vietų kūrimasis šalia pagrindinių miesto apvažiavimų ar automobilių kelių skatina gyventojus naudotis nuosavu automobiliu, didina kelionių atstumus
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Suaktyvėjęs visuomenės susidomėjimas bioįvairove ir tvariu miestų vystymu, inžinerinių tinklų nebuvimas gali paskatinti bendruomenes burtis ir vystyti tvarias ir save išlaikančias bendruomenes • Sparčiai populiarėjantys elektriniai paspirtukai, elektriniai dviračiai ir augantis dviratininkų skaičius centrines miesto teritorijas daro patrauklias gyventi ir dirbti • Ekonominis Kauno augimas gali paskatinti centrinių teritorijų atsinaujinimą ir transformaciją	• Intensyvėjančios smarkios liūtys kelia didesnę grėsmę viešąsias miesto erdves bei pastatus, pridarydamos didelės žalos tiek miestui, tiek pastatų savininkams ir naudotojams • Smarkiai augantis energijos poreikis pastatams vėsinti
MIESTO INFRASTRUKTŪRA	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS

• Dėl sėkmingos šiluminių tinklų ir pastatų modernizacijos pasiekta mažiausia šilumos kaina Lietuvoje. • Naudojamos ES struktūrinių fondų lėšos atnaujinant ir plėtojant inžinerinę infrastruktūrą.	• Nepaisant augančių investicijų, geriamojo vandens ir nuotekų valdymo tinklų infrastruktūros kokybė išlieka bloga • Dėl ilgėjančių sausrų ir intensyvėjančios suburbanizacijos išaugęs vandens suvartojimo kiekis • Priemiestinės miesto teritorijos, kuriose numatyta miesto plėtra, dar neturi išvystytos inžinerinės infrastruktūros
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Inžinerinės infrastruktūros vystymas atsižvelgiant į klimato kaitos iššūkius ir finansines galimybes • Atsinaujinančių išteklių naudojimo plėtra sudaro galimybes pritraukti ES lėšas šilumos perdavimo infrastruktūros plėtrai • Specialusis infrastruktūros planas susies miesto bendrąjį planą ir inžinierinės infrastruktūros vystymą	• ES struktūrinių fondų investicijų korekcijos, susijusios su nepakankamu stebėsenos rodiklių pasiekimu

2.9. ŽALIASIS KURSAS

Atliekų tvarkymas. Augant gyventojų skaičiui Kauno mieste, kartu didėja ir susidarančių komunalinių atliekų kiekis. Aplinkos apsaugos agentūros (AAA) duomenimis, 2015–2019 m. laikotarpiu šis rodiklis išaugo 14 proc. ir 2019 m. pasiekė 139 tūkst. t. Palyginti su kitais didžiaisiais Lietuvos miestais, Kaune 2019 m. susidarė 0,5 karto mažiau komunalinių atliekų nei Vilniuje ir 2,1 karto daugiau nei Klaipėdoje. Komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui Kauno miesto savivaldybėje 2015–2019 m. laikotarpiu, išaugo 27 proc. ir 2019 m. pasiekė 518 kg/asm. Vilniuje rodiklis augo 19 proc. ir pasiekė 400 kg/asm., Klaipėdoje rodiklis beveik nepakito, jo reikšmė 2019 m. buvo lygi 456 kg/asm.

200 pav. Komunalinių atliekų susidarymas, tūkst. t

201 pav. Komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui, kg., 2014–2018 m.

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Susidariusios komunalinės atliekos tvarkomos trejopai – jos perdirbamos / panaudojamos, deginamos arba pašalinamos sąvartyne. Pagal AAA, 2015–2019 m. laikotarpiu Kauno mieste sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis sumažėjo 41 proc., Vilniuje – 66 proc., Klaipėdoje – 60 proc. 2019 m. Kauno sąvartynuose pašalinta 59,5 tūkst. t, arba 43 proc., komunalinių atliekų.

202 pav. Komunalinių atliekų tvarkymas Kauno mieste, tūkst. t.

203 pav. Pašalintų sąvartyne ir perdirbtų atliekų dalis Kauno mieste, proc.

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Perdirbtų ar kitaip panaudotų komunalinių atliekų apimtys Kauno mieste nuo 2015 m. išaugo daugiau kaip 2,9 karto. 2019 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudota 65 tūkst. t (47 proc.) komunalinių atliekų, Vilniuje – 140 tūkst. t (54 proc.), Klaipėdoje – 19 tūkst. t (29 proc.) komunalinių atliekų.

Remiantis AAA, biologiškai skaidžių atliekų dalis tarp komunalinių atliekų Kauno mieste 2019 m. siekė 57 proc., Vilniuje – 55 proc., Klaipėdoje – 30 proc. (Lietuvos vidurkis – 50 proc.). 2016–2019 m. laikotarpiu šis rodiklis Kauno miesto savivaldybėje sumažėjo 0,6 p. p., Vilniuje – 8,0 p. p., Klaipėdoje – 10,1 p. p.

AAA duomenimis, analizuojamu laikotarpiu konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius palaipsniui mažėjo visuose trijuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose. 2019 m. Kaune buvo 834 antrinių žaliavų konteinerių aikštelės. Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (VATP)[100] nurodyta, kad 600 gyventojų turi tekti viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė. Pagal šį reikalavimą, 2019 m. Kauno mieste konteinerinių aikštelių netrūko.

2019 m. Kauno miesto savivaldybėje buvo 834 antrinių žaliavų konteineriai popieriui, 875 – stiklui, 204 – tekstilei. VšĮ „Užstato sistemos administratorius“ duomenimis, Kauno mieste vienkartinės pakuotės buvo surenkamos 174 taromatuose ir 185 vienkartinių pakuočių rankinio surinkimo vietose. 2020 m. Kauno mieste buvo surinkta 3198,2 t vienkartinių pakuočių atliekų, 63,5 proc. daugiau nei 2016 m.

2019 m. 100 proc. Kauno miesto gyventojų ir 96,78 proc. ūkio subjektų naudojosi atliekų tvarkymo paslaugomis. Vidutiniškai šalyje – atitinkamai 99,4 proc. ir 97,59 proc., Vilniuje – atitinkamai 99 proc. ir 97,27 proc., Klaipėdoje abu šie rodikliai siekė 100 proc.

204 pav. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius | 205 pav. Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė 2019 m., vnt. | 206 pav. Gyventojai ir ūkio subjektai, besinaudojantys atliekų tvarkymo paslaugomis 2019 m., proc.

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

[100] Lietuvos Respublikos vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimas Nr. 366 „Dėl valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plano patvirtinimo“: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/8a7c3ca0cfa811e39b2ab5bbcc4f49fb

Kauno regiono atliekų tvarkymo centro (Kauno RATC) duomenimis, 2020 m. Kauno mieste veikė 8 didelių gabaritų ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelės, 1 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė.

Aplinkos oro tarša. Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, 2019 m. Kauno mieste veikė 40 taršių įmonių, kurios sudarė 6,3 proc. visų šalies orą iš stacionarių šaltinių teršiančių įmonių. Taršių įmonių skaičius buvo didžiausias tarp analizuojamų savivaldybių.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, į aplinkos orą išmestų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių kiekis šalyje palaipsniui mažėja. Kauno miesto savivaldybėje 2015–2019 m. periodu šis rodiklis sumažėjo 11 proc. ir 2019 m. siekė 4,6 tūkst. t. Vilniuje ir Klaipėdoje šis rodiklis analizuojamu laikotarpiu augo: Vilniuje – 9 proc. (2019 m. – 3,4 tūkst. t), Klaipėdoje – 1 proc. (2019 m. – 2,9 tūkst. t). Reikia atkreipti dėmesį, kad 2019 m., palyginti su 2018 m., rodiklių reikšmės visuose didžiuosiuose miestuose pradėjo mažėti pirmą kartą po kelerių metų augimo.

207 pav. Taršių įmonių skaičius 2019 m.

208 pav. Į aplinkos orą išmestų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių kiekis 2015–2019 m., tūkst. t

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Aplinkos apsaugos agentūra

Taip pat miesto oro kokybę nusako parų skaičius, kai buvo viršyta kietųjų dalelių KD10 paros ribinė vertė. Lietuvos Respublikos teisės aktuose[101] nustatyta, kad KD10 paros ribinė vertė negali būti viršyta daugiau kaip 35 paras per kalendorinius metus. Rodiklis Kauno miesto savivaldybėje matuojamas Petrašiūnuose. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. Kauno mieste, Petrašiūnuose, rodiklio reikšmė viršijo nustatytą ribinę normą 5 paromis.

[101] Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymas Nr. D1-585/V-611 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.378076

209 pav. Parų skaičius, kai buvo viršyta kietųjų dalelių KD10 paros ribinė vertė 2015–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Anglies monoksido koncentraciją daugiausia lemia namų ūkiai (stacionarus kuro deginimas). Namų ūkių sektorius apima kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia dažniausiai yra <50 kV, veiklą. Maži deginimo įrenginiai dažniausiai skirti individualiems namams šildyti / maistui ruošti. Namų ūkių katilinės ir krosnys yra pagrindinis šaltinis, išmetantis į aplinką CO. Kaune, taip pat kaip Vilniuje ir Klaipėdoje, anglies monoksido didžiausia 8 val. periodo koncentracija 2016–2020 m. nebuvo viršijusi leistinos 10 mg/m^3 ribos.

210 pav. Anglies monoksido (CO) kiekis (didžiausia 8 val. periodo koncentracija), 2016–2020 m., mg/m^3

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Vienas iš kelių transporto taršos rodiklių yra azoto oksidas. Kelių transportas lemia apie 58 proc. azoto oksidų kiekio, patenkančio į aplinkos orą. Todėl didžiausios NO_2 koncentracijos susidaro miestuose, kur eismo intensyvumas didžiausias. Noreikiškėse Kaune ir Žirmūnuose Vilniuje didžiausia 8 val. periodo koncentracija 2020 m. buvo viršijusi leistiną 200 µg/m^3 ribą, tačiau vidutinė NO_2 reikšmė 2016–2020 m. nebuvo viršyta.

211 pav. Vidutinis azoto dioksido (NO_2) kiekis, 2016–2020 m., µg/m^3

212 pav. Maksimalus azoto dioksido (NO2) kiekis, 2016–2020 m., µg/m3

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Pasaulinė sveikatos organizacija žmonių sveikatos apsaugai rekomenduoja taikyti griežtesnius, nei šiuo metu Lietuvoje ir visoje Europos Sąjungoje galiojantys oro kokybės standartus (gaires). Tikėtina, kad šios koncentracijos vertinimo normos taps privalomos tiek ES, tiek Lietuvoje.

Siekiant gerinti miesto oro kokybę, Kauno miesto savivaldybė diegia intelektines eismo valdymo sistemas, plėtoja intelektualių informacinių sistemų diegimą viešojo ir motorinio transporto srautų valdymo ir automobilių statymo srityse, diegia darnaus judumo priemones, atnaujina miesto viešąjį transportą, atlieka miesto viešosios infrastruktūros priežiūros, modernizavimo ir rekonstrukcijos darbus, vykdo visuomenės švietėjišką veiklą aplinkos apsaugos ir atliekų tvarkymo klausimais.

Žiedinė ekonomika. Pagrindinis Europos Sąjungos aplinkos apsaugos politikos tikslas – užtikrinti, kad 2050 m. gyventume gerai, kiek leidžia planetos ištekliai. Todėl norint neutralizuoti poveikį klimatui ir sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, siekiama pereiti prie mažai anglies dioksido išskiriančios ir veiksmingai išteklius naudojančios ekonomikos.

2020 m. kovo mėn. Europos Komisija priėmė Žiedinės ekonomikos veiksmų planą[102], kuris yra viena iš pagrindinių Europos žaliojo kurso – ES perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui gairių – priemonių.

[102] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9903b325-6388-11ea-b735-01aa75ed71a1.0006.02/DOC_1&format=PDF

213 pav. Žiedinės ekonomikos principai

214 pav. Žiedinės ekonomikos veiksmų plano priemonių tikslai

Šaltinis: ES aplinkos politika, žiedinė ekonomika, Europos parlamento sprendimai

Žiedinė ekonomika siekia kuo ilgiau išlaikyti produktų ir medžiagų vertę, išmesti kuo mažiau atliekų ir naudoti kuo mažiau išteklių, o produktui atgyvenus, išteklius išlaikyti ekonomikos cikle, kad jie dar ne kartą būtų naudojami naujai vertei sukurti. Naujajame veiksmų plane skelbiamos iniciatyvos, susijusios su visu gaminių gyvavimo ciklu – nuo projektavimo ir gamybos iki vartojimo, taisymo, pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir išteklių grąžinimo į ekonomiką.

Pasaulyje žiedinė ekonomika nėra nauja tema, tačiau Lietuvoje kol kas matomos tik pavienės iniciatyvos, šiuo metu galiojančiuose teritorijų planavimo dokumentuose nėra aiškių nuorodų į perėjimą į žiedinę ekonomiką. Tačiau pokyčiai galimi tik sutelkus suinteresuotas šalis, visuomenę, savivaldą ir nacionalines valdžios institucijas.

Siekdamas išnaudoti tokias galimybes ir naujų verslo modelių atsiradimą, 2020 m. Kaunas pradėjo įgyvendinti Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ projektą, kurio metu siekiama suburti tvaria žiedine ekonomika besivadovaujančių gamintojų bendruomenę, skatinti žiedinės ekonomikos principais veikiančių bendruomenių veiklą ir naujų bendruomenių atsiradimą. Skatinant atliekų perdirbimą ir antrinį panaudojimą, Kauno miesto savivaldybėje vykdomos šios miesto teritorijos bendrajame plane numatytos priemonės:

215 pav. Žiedinės ekonomikos priemonės Kauno mieste

Šaltinis: Sudaryta autorių

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos 2018 m. direktyvoje[103] nustatytas atliekų pakartotinio panaudojimo ir perdirbimo taisykles, ES valstybės narės iki 2030 m. turės perdirbti 60,0 proc. surenkamų komunalinių atliekų. 2019 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudota 72 tūkst. t (52 proc.) komunalinių atliekų.

Įgyvendinant žiedinės ekonomikos tikslus, prisideda ir Kauno RATC, kuris, siekiant mažinti vartojimą ir išmetamų atliekų kiekį, gyventojams siūlo keistis daiktais. Didelių gabaritų ir pavojingų atliekų priėmimo aikštelėse operatoriai, įvertinę priimtų atliekų (baldų, buitinės technikos, žaislų) būklę, juos sandėliuoja atskirai, o gyventojai atvykę į aikštelę gali nemokamai juos pasiimti.

Žalioji infrastruktūra: bioįvairovė ir klimato kaita. Miestams augant ir plėtojantis, labai svarbu didinti ir miestų žaliosios infrastruktūros plotus, gerinti jų kokybę ir pasiekiamumą. Želdynai Lietuvos urbanizuotose teritorijose yra fragmentuoti, jiems nekeliami kokybės reikalavimai, neatsižvelgiama į jų potencialą teikti platesnį spektrą ekosisteminių paslaugų, tarp jų ir prisidėti švelninant klimato kaitos poveikį. Miestų žalioji infrastruktūra – tai natūralių, pusiau natūralių ir žaliųjų erdvių tinklas, teikiantis ekosistemos funkcijas, kuriomis grindžiama žmonių gerovė ir gyvenimo kokybė. Žalioji infrastruktūra gali teikti įvairių funkcijų ir naudos toje pačioje erdvinėje zonoje. Tokios funkcijos gali būti aplinkos (pvz., biologinės įvairovės išsaugojimo arba prisitaikymo prie klimato kaitos), socialinės (pvz., vandens šalinimo arba žaliųjų erdvių) ir ekonominės (pvz., darbo vietų kūrimo ir nekilnojamojo turto kainų didinimo). Žalioji infrastruktūra yra įtvirtinta ES ES biologinės įvairovės strategijoje iki 2030 m., tačiau ji nėra tik biologinės įvairovės išsaugojimo priemonė.

Remiantis Kauno miesto savivaldybės duomenimis, Kauno mieste nustatytos vietinės reikšmės gamtinio karkaso teritorijos. Gamtiniam karkasui priskiriamos natūralios ir pusiau natūralios teritorijos, o nustatytos gamtinio karkaso teritorijos gali realiai atlikti didesnio ar mažesnio lygmens ekologinio kompensavimo funkcijas. Gamtiniam karkasui priskiriami miškai, ekstensyviai lankyti naudojami želdynai, neurbanizuojamos teritorijos, esančios saugomose teritorijose, intensyviai lankyti naudojami želdynai (išskyrus miesto aikštes), valstybinis vandenų fondas. Taip pat gamtiniam karkasui priskiriami statesni nei 15º šlaitai, o Kauno miesto šlaitai pasižymi sudėtingomis inžinerinėmis ir geologinėmis sąlygomis. Bendrajame plane buvo siūlyta, kad prieš pradedant statybos darbus, turi būti atliktas sklypų geologinis įvertinimas, nustatant šlaitų stabilumą. Taip pat stebėsenos ataskaitose įvardyta, kad nevykdoma šlaitų būklės ir urbanizacijos įtakos šlaitams stebėsena, kelianti didelę riziką nepastebėti galimų sisteminės nepriežiūros problemų galinčio daryti neigiamą poveikį saugomoms miesto dalims.

216 pav. Saugomos gamtinės teritorijos, ha

Šaltinis: Sudaryta autorių

[103] Europos Parlamento Ir Tarybos Direktyva (ES) 2018/851 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L0851&from=EN

Draustiniai ir valstybiniai parkai Kauno miesto savivaldybės teritorijoje sudaro apie 2 proc. Kauno miesto savivaldybės ploto, buveinių apsaugai svarbios teritorijos Kauno miesto savivaldybėje sudaro apie 8,5 proc. ploto, iš kurių didžiausios Kauno marių ir Neries upės. Paukščių apsaugai svarbios Kauno marios, kurių saugoma teritorija sudaro 5 proc. Kauno miesto savivaldybės ploto. Taip pat Kauno miesto savivaldybėje yra 8 gamtos paveldo objektai. Kauno miesto savivaldybės planuose yra parengti gamtinio karkaso palaikymo ir kraštovaizdžio geoekologinės pusiausvyros (eroziniai procesai, nuošliaužos ir kt.) esamos būklės analizę ir parengti apsaugos priemonių ir tvarkymo gaires, kurios prisidėtų prie gamtinio karkaso išsaugojimo.

Kauno miškai priklauso dviem grupėms: ekosistemų apsaugos miškai, esantys saugomose teritorijose, ir rekreaciniai miškai, kuriems priklauso visi likę miško plotai. Dalis šių vadinamųjų rekreacinių miškų auga stačiuose šlaituose ir nėra tinkami rekreacinėms funkcijoms atlikti, todėl rekreacinė infrastruktūra plėtojama pirmiausia didžiuosiuose miesto rekreaciniuose miškuose (Kleboniškio, Lampėdžių, Pažaislio, Panemunės miškų parkai), kurie atlieka rekreacinių miesto želdynų funkcijas.

Remiantis Kauno miesto savivaldybės duomenimis, intensyviai lankomi želdynai (užima apie 5 ha plotą, skaičiuojant esamus ir siūlomus želdynus). Tokių želdynų vienam gyventojui tenka apie 17 m^2. Želdynų funkcijas atlieka ir miesto rekreaciniai miškai. Kartu paėmus želdynus ir rekreacinius miškus, vienam gyventojui tenka apie 48 m^2 žaliųjų plotų, atliekančių arba galinčių atlikti realias rekreacinių želdynų funkcijas. Tokie žalieji plotai sudaro 12 proc. miesto teritorijos.

217 pav. Želdynai Kauno mieste

Šaltinis: Sudaryta autorių

Apsauginiai želdynai sudaro 135 ha – tai ekstensyviai lankomi miesto želdynai ir žoline augalija apaugę plotai, skirti apsaugoti gamtinius elementus nuo intensyvios ūkinės veiklos, taip pat gyvenamąją aplinką nuo įvairių taršos šaltinių. Sumedėjusia augalija padengti miesto plotai užima apie 32 proc. teritorijos. Priklausomieji želdynai užima apie 17 proc. Kauno miesto teritorijų. Vidutinis miesto teritorijų apželdinimo intensyvumas yra apie 30 proc. Kauno mieste siekiama, kad didžiausias pasiekiamumo spindulys nuo kvartalo gyventojo iki želdyno būtų 300 m, o vienam gyventojui tektų ne mažiau kaip 25 m^2 rekreacinių želdynų ploto.

Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės

8 lentelė. Žaliojo kurso srities SSGG analizė

APLINKOS APSAUGA	
STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Išaugusi miesto gyventojų ekologinė savimonė • Sumažėjusi tarša iš stacionarių taršos šaltinių • Tankus antrinių žaliavų konteinerių aikštelių tinklas • Išaugęs surenkamų vienkartinių pakuočių atliekų kiekis • Veikiantys taisymo, tvarkymo, remonto, naudotų daiktų ir žaliavų pirkimo / pardavimo verslai • Išvystyta dviračių takų infrastruktūra mažina motorinių transporto priemonių sukeliamą taršą • Miesto struktūra ir lokacija tinkama žiedinės ekonomikos infrastruktūrai kurti ir jos plėtrai • Didelis intelektinis potencialas Kauno universitetuose ir tyrimų centruose • Sumažėjusi tarša dėl plėtojamo centralizuoto šilumos tiekimo ir vėsinimo tinklo • Buitinių nuotekų ir geriamojo vandens aglomeracijos didėjimas ir paviršinių nuotekų (lietaus vandens) valymo infrastruktūros gerinimas mieste • Žaliųjų plotų (parkų, miškų) plėtra priemiesčiuose • Centralizuotos šilumos bei vėsinimo tiekimo plėtra	• Didelė biologiškai skaidžių atliekų dalis komunalinių atliekų sudėtyje • Didelis taršių įmonių skaičius • Didelis kietojo kuro ir senos šildymo įrangos naudojimo mastas individualiems namams šildyti • Pirminių išteklių naudojimo mažinimą skatinančių veiksmų trūkumas • Žymaus atliekų srauto nukreipimas į deginimo įrenginius, taip prarandant medžiagų vertę • Atliekų rūšiavimo infrastruktūros, skirtos juridiniams asmenims, trūkumas • Atliekų rūšiavimo infrastruktūros trūkumas miesto įstaigose (mokyklos, darželiai, gydymo ar kultūros įstaigos) • Eismo spūsčių susidarymas dėl darbo vietų koncentracijos centrinėje miesto dalyje • Antrinių žaliavų, automobilių atliekų tvarkymo aikštelių ir panašių atliekų kaupimo vietų buvimas miesto teritorijoje, kurie gali lemti gaisrus ir didesnę oro taršą • Trūksta žiedinės ekonomikos ir žaliojo kurso temų integracijos visose miesto valdymo srityse • Savivaldos funkcijų ribotumas įgyvendinant ES politikos priemones • Edukacijos trūkumas • Modalinis pasiskirstymas, kuriame dominuoja automobiliai • Aplinkos oro užterštumas • Žiedinė ekonomika matoma tik kaip atliekų tvarkymo priemonė, ne kaip nauja galimybė verslo ir ekonomikos plėtrai
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS

• Lietuva sparčiai tobulėja ekologinių inovacijų srityje • Galimybė didinti transporto priemonių, varomų elektra arba kombinuotais varikliais, skaičių • ES formuojama politika skatina žiedinę ekonomiką ir mažina aplinkos taršą • ES miestų aplinkos politika skatina novatorišką požiūrį į miestų viešąjį transportą ir judumą, darnią statybą, energijos vartojimo efektyvumą ir biologinės įvairovės išsaugojimą • Didėjantis ES finansavimas Europos žaliojo kurso tikslams įgyvendinti • Nacionaliniu lygmeniu vykdoma darnaus vystymosi politika, grindžiama aplinkos apsaugos principais • Tinkama geografinė padėtis pritraukti ir optimizuoti kelių regionų atliekų tvarkymo įrenginius • Miesto struktūra ir lokacija tinkama žiedinės ekonomikos infrastruktūrai kurti ir jos plėtrai • Mieste yra daug potencialo kurti žiedinės ekonomikos principais paremtas darbo vietas • Centralizuotos šilumos bei vėsinimo tiekimo plėtra • Atsinaujinančių energetikos išteklių panaudojimo plėtra • „Kvartalinės“ renovacijos vystymas	• Augantis vartojimas ir automobilizacija • Tarši šilumos energijos gamyba namų ūkyje • Astravo atominė elektrinė dėl potencialios radiologinės taršos gali sutrikdyti ekologinę pusiausvyrą • Daugėjant ekstremalių klimato reiškinių, bus būtina taikyti didelių išlaidų reikalaujančias apsaugos priemones • Dėl klimato kaitos kyla grėsmė kraštovaizdžio stabilumui, ekosistemų funkcijoms ir biologinei įvairovei • Dėl dalies atliekų srauto nukreipimo deginti potencialių medžiagų perdirbimo ir atgavimo būdų ir pajėgumų neišnaudojimas • Vartotojų sąmoningumo ir švietimo trūkumas vykdant modernizavimo procesus • Po pandeminė tendencija mažiau naudotis viešuoju transportu ir kita viešąja infrastruktūra

III. KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO IKI 2030 M. ELEMENTAI

3.1. KAUNO MIESTO VIZIJA IR PRIORITETINĖS KRYPTYS

Nepaisant pandemijos sukeltų iššūkių, Kaunas nesustojo augęs, tai rodo ne tik gerėjantys statistiniai rodikliai, tačiau ir realūs pokyčiai mieste – didėjantis veržlių ir miestą keičiančių projektų skaičius. Esami ir netolimoje ateityje vyksiantys tvariai valdomi pokyčiai leis miestui tapti dar sumanesniu ir dinamiškesniu. Miestu didžiuosis ne tik gyventojai, bet ir į jį atvykstantys keliautojai.

Kauno miesto vizija iki 2030 m.:

218 pav. Kauno miesto vizija iki 2030 m.

Kartu su svarbiausiu miesto vizijos siekiu norima užkoduoti ir kitus įvairioms miesto suinteresuotoms šalims svarbius miesto ateities vizijos aspektus – t. y. atsakyti į klausimą, koks bus Kaunas gyventojui, verslui, miesto svečiui, čia veikiančioms įvairioms organizacijoms, miesto partneriams ir kitoms suinteresuotoms šalims. Šiuo tikslu vizijos formuluotė buvo papildyta ir vizijos sudėtinėmis dalimis:

Kaunas – sumanus ir dinamiškas miestas, traukos centras

Tai įtraukiantis miestas, kuriame lengva kurti ateitį ir išnaudoti galimybes, atrasti, mėgautis kultūra. Dinamiškas miestas – drąsiai įgyvendinantis pokyčius, atviras, gyvas. Tai sumanus, ambicingai augantis ir kuriantis inovatyvią ateitį, grįstą išmaniais sprendimais, sėkmingai pritraukiantis vietos ir užsienio investuotojus. Skatinantis dinamišką ekonomikos augimą, turizmo plėtrą ir aktyvų gyventojų įsitraukimą į miesto kultūrinį gyvenimą.

Kaunas – sumanių ir laimingų žmonių miestas

Pagrindinė miesto varomoji jėga – čia gyvenantys sumanūs ir laimingi žmonės, aktyviai įsitraukę į miesto gyvenimą, galintys jaustis visaverčiais miesto šeimininkais. Miestas, kuriame patogu ir gera gyventi, mokytis, dirbti, kurti šeimą, leisti laisvalaikį. Jis suprojektuotas taip, kad būtų patogus šiuolaikiškai asmenybei gyventi saugų ir komfortišką gyvenimą. Galima drąsiai teigti, kad Kaunas – gerai suprantantis ir atliepiantis žmonių poreikius, užtikrindamas išskirtinę paslaugų kokybę. Gyventojai pasitiki vadovų priimamais sprendimais, vieni kitais, didžiuojasi miestu.

Kaunas – tvarių pokyčių miestas

Miesto, kuriame tvariai ir sklandžiai veikia miesto ekosistema, valdymas paremtas žaliojo kurso principais. Siekiama užtikrinti tvarius pokyčius ir plėtrą ne tik mieste, bet ir visame regione. Miesto gyventojai suvokia žaliojo kurso principus, todėl atsakingai vartoja ir naudoja miesto išteklius, aktyviai įsitraukia į darnios aplinkos puoselėjimą, gyvena žaliame ir ekologiškame mieste.

Miesto vizijai ir jos dedamosioms įgyvendinti buvo suformuoti 3 pagrindiniai strateginiai prioritetai:

1. Atvirumas ir bendradarbiavimas plėtojant miesto ekonomiką, kultūrą ir turizmą;
2. Gyventojo poreikius atliepianti gyvenimo kokybė sumaniam, aktyviam ir sveikam gyventojui;
3. Tvarumo bei žaliojo kurso principais sumaniai valdomas miestas.

Prioritetų įgyvendinimas planuojamas per 8 strategines sritis. Kiekvienas prioritetas prisidės prie vizijos įgyvendinimo, tiesiogiai atlieps vizijos dedamąsias. Žemiau paveiksle pavaizduotas ryšys tarp vizijos, vizijos dedamųjų, prioritetų ir strateginių sričių:

219 pav. Ryšys tarp vizijos, vizijos dedamųjų, prioritetų ir strateginių sričių

1-ojo strateginio prioriteto įgyvendinimas planuojamas 2-ose strateginėse srityse, kuriose atitinkamai formuluojami strateginiai tikslai:

220 pav. 1-ojo strateginio prioriteto įgyvendinimas

2-ojo strateginio prioriteto įgyvendinimas planuojamas 2-ose strateginėse srityse, kuriose atitinkamai formuluojami strateginiai tikslai:

221 pav. 2-ojo strateginio prioriteto įgyvendinimas

3-iojo strateginio prioriteto įgyvendinimas planuojamas 4-iose strateginėse srityse, kuriose atitinkamai formuluojami strateginiai tikslai:

222 pav. 3-iojo strateginio prioriteto įgyvendinimas

3.2. I PRIORITETAS: ATVIRUMAS IR BENDRADARBIAVIMAS PLĖTOJANT MIESTO EKONOMIKĄ, KULTŪRĄ IR TURIZMĄ

Pirmasis Kauno miesto strateginio plėtros plano prioritetas – *atvirumas ir bendradarbiavimas plėtojant miesto ekonomiką, kultūrą ir turizmą*.

Įgyvendinant pirmąjį miesto prioritetą siekiama pratęsti dinamišką miesto augimą, paremtą atvirumo ir bendradarbiavimo principais. Dinamiškumas išreiškiamas ekonomine ir kultūrine pažanga, kuri bus pasiekta transformuojantis į sumanų, modernų ir aukštą pridėtinę vertę kuriantį technologijų miestą, kuris bus pajėgus priimti visus iššūkius ir kurti galimybes realizuoti naujas idėjas ir verslus. Puoselėdamas išskirtinumą, miestas išnaudos savo atvirumo potencialą ir pritrauks turistų srautus įtraukia ir inovatyvia kultūra, skatins miesto gyventojus aktyviai dalyvauti kultūrinėse veiklose. Bendradarbiavimo vertybės atsiskleis per verslo subjektų, mokslo ir bendruomenių bendradarbiavimo skatinimą, bendrakūros procesus įvairiose miesto veiklose.

Strateginio prioriteto įgyvendinimas planuojamas 2-ose strateginėse srityse, kuriose atitinkamai formuluojami strateginiai tikslai:

- EKONOMIKA, SĄLYGOS VERSLUI IR INVESTICINIS PATRAUKLUMAS | Modernus ir aukštą pridėtinę vertę kuriantis technologijų miestas
- KULTŪRA IR TURIZMAS | Kaunas – Baltijos jūros regiono įtraukios ir inovatyvios kultūros, konkurencingas keliautojų miestas, atviras idėjų mainams ir bendradarbiavimui

Siekiant įvertinti I prioriteto įgyvendinimą, bus matuojami 3 rodikliai:

9 lentelė. 1 prioriteto įgyvendinimą matuojantys rodikliai

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO APRAŠYMAS	ESAMA REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	SIEKIAMO RODIKLIO REIKŠMĖS APRAŠYMAS	ŠALTINIS
1.-1	Kauno miesto gyventojų skaičius	Nuolatinių gyventojų skaičius Kauno miesto teritorijoje metų pradžioje.	297 214 gyv. (2022 m.)	>300 000 gyv. (2030 m.)	2011–2019 m. laikotarpiu gyventojų skaičius Kauno m. sav. sumažėjo apie 9,6 proc. (Kauno apskrityje – 8 proc.), tačiau, Jungtinei Karalystei pasitraukus iš ES, Kaune ir visoje Lietuvoje akivaizdžiai padidėjo reemigracijos apimtys. 2022 m. sausio 1 d. Kauno m. sav. jau buvo 10 tūkst., arba 3,5 proc., daugiau nuolatinių gyventojų nei 2019 m. pradžioje. Apskrities lygmeniu gyventojų skaičius išaugo 1,2 proc. Toks gyventojų skaičiaus pokytis paneigė Eurostato sudarytas gyventojų prognozes 2019–2021 metams, pagal kurias gyventojų skaičius Kauno apskrityje turėjo sumažėti 0,3 proc.[104] Atsižvelgiant į tai, tolesnė Kauno m. sav. gyventojų skaičiaus prognozė negali visiškai remtis Eurostato duomenimis. Dėl to gyventojų skaičiaus kaitos modelis paremtas: 1) paskutiniojo dešimtmečio Kauno m. sav. ir Kauno aps. gyventojų	Lietuvos statistikos departamentas

[104] Eurostatas nerengia gyventojų skaičiaus prognozių žemesnių nei NUTS 3 (t. y. savivaldybių) lygmeniu.

					skaičiaus santykio dinamika, 2) harmonizuota, atsižvelgus į 2019–2021 m. Eurostato gyventojų skaičiaus tendencijas, prognoze Kauno apskričiai, ir 3) Kauno miesto iškeltomis ekonomikos augimo ambicijomis (tarptautinių imigrantų pritraukimas, emigracijos stabdymas) ir išoriniais veiksniais, darančiais įtaką Kauno demografinei struktūrai (atvykstantieji pabėgėliai iš Ukrainos ir (ar) kitų karo paveiktų šalių). Įvertinus šiuos kintamuosius siekiama, kad nuolatinių gyventojų skaičius Kauno m. sav. 2031 m. metų pradžioje siektų ne mažiau nei 300 tūkst.	
1.-2	Kauno apskrities[105] BVP vienam gyventojui	BVP, tenkantis vienam gyventojui, to meto kainomis.	18 Eur (2020 m.)	24,9 Eur (2029 m.)	2011–2020 m. Kauno apskrities BVP, tenkančio vienam gyventojo, apimtis augo apie 6,6 proc. kiekvienais metais nuo 10,1 iki 18 tūkst. eurų. Tolesnis BVP vienam gyventojui prieaugis sumodeliuotas atsižvelgiant į istorinius Kauno apskrities duomenis ir kitų, trijų Projektų rengėjų pasirinktų, Centrinės ir Vakarų Europos antrųjų didžiausių miestų (Roterdamo – Pietų Olandijos provincija, Geteborgas – Vestra Jotalando provincija ir Brno – Pietų Moravijos kraštas) istorines augimo tendencijas.	Lietuvos statistikos departamentas
1.-3	Kultūros ir kūrybingų miestų indeksas (*Cultural and Creative Cities Index)*[106]	Miestai vertinami pagal 29 rodiklius 3 kategorijose (kultūros gyvybingumas, kūrybinė ekonomika ir įgalinanti aplinka), atsižvelgiant į gyventojų skaičių, BVP vienam gyventojui ir užimtumo lygį. Indeksas matuojamas 0–100 balais.	21,7 balai (2019 m.)	31,5 balai (2030 m.)	2019 m. Kaunas buvo pirmą kartą įtrauktas į Kultūros ir kūrybinių miestų indeksą, kurį atlieka Europos Komisijos kompetencijų centras. Tai puikus įrankis savivaldos politikos formuotojams nustatyti vietos stipriąsias puses ir galimybes, pasilyginti su panašiais miestų centrais. 2019 m. miestas pasiekė aukštesnį rezultatą nei bendras kategorijos vidurkis (palyginti su visais miestais) vienoje iš trijų kategorijų – kūrybinė ekonomika. Indeksas taip pat matuoja kitus didžiuosius Lietuvos miestus – Vilnių (31,2 balai) ir Klaipėdą (21,7 balai). 2022 m. vykstantys Kaunas Europos kultūros sostinės 2022 renginiai, tikėtina, padidins gyventojų ir miesto svečių kultūrinę savimonę, prisidės prie naujų darbo vietų sukūrimo, prie geresnės ir įgalinančios kultūrinės aplinkos kūrimo. Palaikant aktyvią gyventojų įtrauktį į įvairias kultūrines veiklas, Kaunas iki 2030 m. sieks tapti konkurencingu, įtraukios kultūros ir kūrybingu miestu Baltijos jūros regione, o kultūros ir kūrybingų miestų indekse pagal gyventojų dydį būti tarp 5 geriausių valstybių.	*The European Commission's Competence Center on Composite Indicators and Scoreboards* (COIN)

[105] Duomenys apie savivaldybių lygmens BVP (tiek Lietuvoje, tiek dažniausiai ir užsienyje) nerenkami, todėl Kauno m. SPP kontekste galime prognozuoti tik Kauno apskrities ekonomines tendencijas. Atsižvelgiant į tai, kad pagal LSD teikiamus sukuriamos pridėtinės vertės duomenis, 2020 m. Kauno m. sav. veiklą vykdančios įmonės sudarė 67 proc. visos Kauno apskrityje sukuriamos pridėtinės vertės, galima teigti, kad Kauno m. sav. ypač ženkliai prisideda prie šio rodiklio pokyčio.

[106] Kultūrinių ir kūrybinių miestų stebėsenos koncepciją rengia Jungtinis tyrimų centras kartu su Europos Komisija. Stebėseną apima trys pagrindinės kategorijos: kultūros gyvybingumas, kūrybinė ekonomika ir įgalinanti aplinka, kurios susideda iš 9 dimensijų ir 29 indikatorių. Stebėsenai įgyvendinti renkami kiekybiniai ir kokybiniai duomenys. Kiekybiniai duomenys renkami atsižvelgiant į penkis kriterijus: aprėptį, aktualumą, prieinamumą, kokybę ir savalaikiškumą. Renkant duomenis remiamasi šiais pagrindiniais šaltiniais: „Urban Audit"; „Eurostat"; regionine statistika; „Eurobarometru"; regioninių reikalų generaliniu direktoratu ir miesto politika; universitetų reitingais (QS, Šanchajus, Leidenas, „Times"); Europos aukštojo mokslo registru; „TripAdvisor" ir „OpenStreetMap". Kokybiniai duomenys renkami iš internetinių šaltinių, tokių kaip miestų tarybų ir turizmo biurų svetainių, URBACT programos svetainės ir Europos projektų svetainių, kuriose galima rasti oficialią miestų administracijų informaciją. Vertinami miestai atrenkami pagal tris pagrindinius kriterijus: miestai, kurie buvo arba bus Europos kultūros sostinės; UNESCO kūrybiniai miestai; miestai, kuriuose vyksta bent du reguliarūs tarptautiniai kultūros festivaliai.

3.2.1. EKONOMIKA, SĄLYGOS VERSLUI IR INVESTICINIS PATRAUKLUMAS

Jau dabar Kaunas žinomas kaip stiprus pramonės ir logistikos centras, tačiau, siekiant per šį dešimtmetį užtikrinti sklandų ir spartų ekonomikos augimą, Kaunui keliama vizija – tapti aukštųjų technologijų ir modernios pramonės miestu. Siekiant tai įgyvendinti, Savivaldybė siekia teigiamai daryti įtaką visiems svarbiausiems verslo bendruomenės segmentams, ir išsikelia sau tikslą išpildyti keturis pagrindinius uždavinius: užtikrinti, kad mieste būtų prieinama visa tinkama infrastruktūra pritraukti naujus stambius investuotojus; sudaryti tinkamas sąlygas naujam inovatyviam ir aukštą pridėtinę vertę kuriančiam verslui steigti; puoselėti ir skatinti esamų smulkių ir vidutinių įmonių plėtrą; užtikrinti, kad žmonės ir kroviniai iš ir į Kauną keliautų patogiai, greitai ir darniai. Sėkmingai įgyvendinus ekonominės aplinkos gerinimo srities uždavinius, Kaunas taps konkurencingu proveržio miestu ne tik šalyje, bet ir visame regione.

3.2.1.1. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srities tikslas ir uždaviniai pateikiami paveiksle:

223 pav. Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srities tikslas ir uždaviniai

Įgyvendinant tikslą bus prisidedama prie 5-ių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo:

Pirmuoju uždaviniu siekiama užtikrinti, kad užsienio investuotojų kelionė iki Kauno ir įsikūrimas Kaune būtų kuo paprastesnis, kartu dedant dideles pastangas, kad Kaune įsikūrę investuotojai būtų suinteresuoti plėsti savo veiklą ir vystyti naujus, aukštą pridėtinę vertę kuriančius projektus bei produktus. Nepaisant to, kad šiuo metu didžiausias užsienio investuotojų traukos centras yra Kauno r. sav. teritorijoje įsikūrusi Kauno laisvoji ekonominė zona, naujų įmonių atėjimas prisideda prie bendros Kauno apskrities ekonomikos stiprinimo ir stiprina miesto matomumą investicijų žemėlapyje. Savivaldybė kartu su VšĮ „Kaunas IN“ toliau nuosekliai dirbs gerindama investicinę aplinką Kaune ir tęs darbą su potencialiais užsienio investuotojais. Taip pat numatoma, kad Kauno Aleksoto inovacijų ir pramonės parko atidarymas smarkiai padidins investicinį Kauno patrauklumą ir padės įtvirtinti pagrindines miesto ekonomines specializacijas: inžinerinę ir automobilių pramonę, gyvybės mokslus, informacijos ir ryšių technologijas. Investuotojų pritraukimas yra neatsiejamas nuo miesto įvaizdžio kūrimo, todėl Savivaldybė kartu su miesto bendruomene turi siekti Kauno miesto matomumo užsienio žiniasklaidos pranešimuose, taip tiesiogiai gerinant pozicionavimą tarp prioritetinių užsienio investuotojų. Įgyvendinant šį uždavinį, Savivaldybė sieks toliau stiprinti VšĮ „Kaunas IN“, kaip pagrindinės investuotojų pritraukimo institucijos ir verslo aplinkos kūrėjo, vaidmenį ir pajėgumus.

10 lentelė. Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srities pirmo uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
1.1.1.	**UŽDAVINYS**	**Stiprinti kryptingą ekonominę specializaciją pritraukiant tiesiogines užsienio ir vietos investicijas**
1.1.1.1.	PRIEMONĖ	Siekti, kad Kaunas būtų prioritetinė steigimosi ir plėtros vieta aukštos pridėtinės vertės investuotojams ir verslams
1.1.1.2.	PRIEMONĖ	Vystyti tarptautinio miesto žinomumą ir įvaizdį didinančią rinkodarą

Lietuvoje startuolių bendruomenė plečiasi itin sparčiai, tačiau daugelis ekspertų sutinka, kad Kauno mieste inovacijų bendruomenė dar nėra išnaudojusi savo potencialo. Antrasis ekonominės aplinkos gerinimo srities uždavinys siekia išbandyti ir plačiai taikyti naujas ir pagerinti esamas priemones, skatinančias pilnavertę Kauno miesto inovacijų ekosistemos plėtrą. Tam būtinas produktyvus bendradarbiavimas su miesto akademine bendruomene ir MTEP veiklas vystančiomis įmonėmis. Savivaldybė siekia prisidėti, kad mieste būtų prieinamos kokybiškos verslo paramos paslaugos visiems novatoriškas idėjas turintiems startuoliams, ir kartu tikslingai vystyti naujas patrauklias erdves, kurios leis lengviau sinergizuoti jaunų įmonių ambicijas, idėjas ir stiprinti pačią Kauno startuolių bendruomenę. Galiausiai, Savivaldybė sieks tiesiogiai prisidėti prie inovacijų plėtros numatydama platesnį ikiprekybinių ir kitų inovacinių viešųjų pirkimų taikymą, taip

kuriant paskatas inovacijoms pritaikyti viešajame sektoriuje, ir paskatinti inovatyvias vietos įmones ir jų bendruomenę vystyti rinkos potencialą turinčius naujus produktus ir paslaugas.

11 lentelė. Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srities antro uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
1.1.2.	**UŽDAVINYS**	**Įgalinti inovacijomis grįsto verslo plėtrą**
1.1.2.1.	PRIEMONĖ	Sudaryti tinkamas sąlygas inovatyvių ir kitų pažangių pramonės šakų ekosistemoms augti
1.1.2.2.	PRIEMONĖ	Remti regiono inovacines veiklas ir skatinti jų panaudojimą miesto aplinkoje

Kauno miesto ekonomikos augimas priklauso ne tik nuo aukštos pridėtinės vertės įmonių kūrimosi ir plėtros, bet ir nuo bendros vietos smulkaus ir vidutinio verslo gerovės. Pandeminės realybės metu gyvuojantis verslas bus priverstas prisitaikyti prie žaliosios ekonomikos ir skaitmeninės transformacijos kuriamų pokyčių. Savivaldybė, bendradarbiaudama su kitomis suinteresuotomis šalimis, sieks gerinti informacijos sklaidą ir kurti skatinimo programas, padėsiančias verslams reaguoti į ateities iššūkius. Siekiant kurti patogų miestą ne tik gyventojams, bet ir verslui, Savivaldybė sieks užtikrinti aukštą paslaugų lygį verslo subjektams. Sklandumas, aiškios procedūros ir greitas sprendimų priėmimas turi išlikti Kauno, kaip kompaktiško verslo centro su giliomis verslumo tradicijomis, privalumais. Siekiant atliepti užsienio ir vietos verslo poreikius, būtina užtikrinti, kad Kauno mieste būtų tinkamas tiek kvalifikuotos, tiek paslaugų sektoriaus ir profesinių sričių darbo jėgos lygis – tam reikės ypač glaudaus tarpsektorinio bendradarbiavimo ir įvairių skatinimo priemonių, bus išnaudojamas Kauno, kaip akademiškiausio miesto, potencialas. Savivaldybė kurs prielaidas būti geriausiu pasirinkimu savo ambicingų absolventų ir abiturientų tolesniam gyvenimui ir karjerai. Tam bus kuriamos ir įgyvendinamos naujos priemonės, kuriomis bus nukreipiamas darbo jėgos ir verslumo potencialas kurti inovacijas ir vystyti aukštą darbo produktyvumo ekonomiką mieste.

12 lentelė. Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srities trečio uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
1.1.3.	**UŽDAVINYS**	**Didinti miesto patrauklumą naujiems ir augantiems verslams**
1.1.3.1.	PRIEMONĖ	Užtikrinti pakankamą aukštos ir vidutinės pridėtinės vertės industrijų darbo jėgos pasiūlą
1.1.3.2.	PRIEMONĖ	Skatinti kauniečių verslumą
1.1.3.3.	PRIEMONĖ	Vystyti kokybiškas paslaugas verslui

Kaunas turi toliau stiprinti savo, kaip strategiškai palankios lokacijos, geografinio Lietuvos centro pozicijas, įsiliejant ir išnaudojant nacionalinius ir tarptautinius logistinius tinklus („Via Baltica“, „Rail Baltica“, vandens kelias E41). Gerinant svarbų investiciniam patrauklumui miesto pasiekiamumą, bus siekiama, kad keleivių atvykimas į Kauną būtų kuo greitesnis ir paprastesnis – taip prisidėtų ir prie atvykstamojo turizmo skatinimo. Išskirtinis dėmesys bus skiriamas ir vandens kelių įveiklinimui – siekiant vystyti darnią ir intermodalią

logistiką, Savivaldybė kartu su nacionalinėmis institucijomis stengsis „atverti“ Nemuną komercinei laivybai. Be to, viena iš kertinių uždavinio priemonių – pramoninio pobūdžio ir logistinės paskirties infrastruktūra, logistinių jungčių ir susijusios infrastruktūros vystymas – ypač aktuali verslui. Įgyvendinant šį uždavinį Savivaldybė bendradarbiaus su Kauno oru uostu, „LTG Cargo“ ir kitais logistikos sąlygas gerinančiais subjektais.

13 lentelė. Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srities ketvirto uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
1.1.4.	**UŽDAVINYS**	**Stiprinti miesto išorinį keleivių ir krovinių susisiekimą**
1.1.4.1.	PRIEMONĖ	Didinti miesto tarptautinį pasiekiamumą
1.1.4.2.	PRIEMONĖ	Vystyti vandens kelių komercinį potencialą

3.2.1.2. RODIKLIAI

Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srityje progresui stebėti bus naudojami 2 tikslo, 9 uždavinių ir 11 priemonių rodikliai, leisiantys išmatuoti ekonomikos ir gyventojų pajamų lygio augimą ir pažangą užtikrinant tam būtinas prielaidas. Tikslo ir uždavinio rodikliai, jų aprašymai ir siektinos vertės pateikiamos lentelėje žemiau.

14 lentelė. Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srities tikslo ir uždavinio rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.1.	**TIKSLAS. MODERNUS IR AUKŠTĄ PRIDĖTINĘ VERTĘ KURIANTIS TECHNOLOGIJŲ MIESTAS**						
1.1.-1	Kauno m. savivaldybėje sukuriama pridėtinė vertė (gamybos sąnaudomis).	mlrd. Eur	Rodiklis parodo produkcijos vertės ir tarpinio vartojimo skirtumas, pridėjus subsidijas ir atėmus gamybos mokesčius. Rodiklio vertei nustatyti imami einamųjų metų duomenys.	LSD	3,48 (2020 m.)	5,29 (2029 m.)	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.-2	Vidutinio mėnesinio (bruto) darbo užmokesčio santykis su Vilniaus m. sav. darbo užmokesčio lygiu	koef.	Išvestinis rodiklis parodo vidutinio mėnesinio (bruto, šalies ūkis su individualiosiomis įmonėmis) darbo užmokesčio Kauno m. sav. santykį su vidutiniu mėnesinio (bruto, šalies ūkis su individualiosiomis įmonėmis) darbo užmokesčiu Vilniaus m. sav. Rodiklio skaičiavimui imami einamųjų metų trečiojo ketvirčio duomenys.	LSD	0,92 (2021 m.)	1,00 (2030 m.)	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.1.	**UŽDAVINYS. STIPRINTI KRYPTINGĄ EKONOMINĘ SPECIALIZACIJĄ PRITRAUKIANT TIESIOGINES UŽSIENIO IR VIETOS INVESTICIJAS**						

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.1.1.-1	Naujų užsienio investicinio kapitalo projektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo suminį naujų, užsienio kapitalo projektų skaičių Kauno m. savivaldybėje. Į projektų skaičių įtraukiami naujų užsienio investuotojų atėjimo į rinką projektai ir esamo užsienio kapitalo investuotojo plėtros projektai Kaune, kuriais sukuriamos naujos darbo vietos ir pritraukiamos investicijos į kapitalą.	VšĮ „Investuok Lietuvoje“	7 (2021 m.)	102 (2023-2030 m.)	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.1.-2	Kaune registruotų užsienio kapitalo įmonių naujai sukurtų darbo vietų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo suminį Kauno regione (Kauno m. sav. ir Kauno r. sav.) registruotų užsienio kapitalo įmonių naujai (nuo 2021 m.), sukurtų darbo vietų skaičių.	VšĮ „Kaunas IN“ / Sodra	1 516 (2021 m.)	23 200 (2023-2030 m.)	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.2.	**UŽVADINYS. ĮGALINTI INOVACIJOMIS GRĮSTO VERSLO PLĖTRĄ**						
1.1.2.-1	Įmonių, vykdančių MTEP veiklą, dalis nuo visų įmonių	proc.	Rodiklis parodo verslo subjektų, kurie vykdo MTEP ir kitas inovacines veiklas įmonės viduje, dalį lyginant su visomis Kauno apskrities įmonėmis. Rodiklio vertei nustatyti imami einamųjų metų duomenys.	LSD	13,2 (2016-2018 m.)	Siektinos vertės bus nustatytos gavus 2022 m. tyrimo rezultatus.	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.2.-2	Aukštojo mokslo bei valdžios sektoriaus išlaidos MTEP	mln. Eur	Rodiklis parodo aukštojo mokslo ir valdžios sektorių vidinių MTEP veiklų išlaidų kiekį. Rodiklio vertei nustatyti imami einamųjų metų duomenys.	LSD	98,6 (2020 m.)	142,9 (2029 m.)	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.3.	**UŽDAVINYS. DIDINTI MIESTO PATRAUKLUMĄ NAUJIEMS IR AUGANTIEMS VERSLAMS**						
1.1.3.-1	Veikiančių įmonių skaičius tenkantis tūkstančiui gyventojų	vnt.	Išvestinis rodiklis parodantis veikiančių įmonių Kauno m. sav. skaičių metų pradžioje, tenkantį tūkstančiui nuolatinių Kauno miesto gyventojui. Rodiklio skaičiavimui imami sekančių metų sausio 1 d. duomenys, pvz. 2021 m. vertė nustatyta imant 2022 m. sausio 1 d. „Įregistruoti ūkio subjektai metų pradžioje“ rodiklio duomenis, ir 2022 m. sausio 1 d. Lietuvos statistikos departamento „Nuolatinių gyventojų skaičiaus metų pradžioje“ rodiklio duomenys.	LSD	42,7 (2021 m.)	53,2 (2030 m.)	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.3.-2	Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui	Eur	Rodiklis parodo vienam Kauno m. sav. gyventojui tenkantį materialinių investicijų kiekį. Rodiklio vertei nustatyti imami einamųjų metų duomenys.	LSD	2859 (2020 m.)	4829 (2029 m.)	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.4.	**UŽDAVINYS. STIPRINTI MIESTO IŠORINĮ KELEIVIŲ IR KROVINIŲ SUSISIEKIMĄ**						

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.1.4.-1	Keleivių skaičius Kauno oro uoste	mln. keleivių	Rodiklis parodo kasmetinį Kauno oro uostu besinaudojančių keleivių skaičių.	VšĮ „Kaunas IN“ / VĮ „Lietuvos oro uostas“	0,49 (2021 m.)	2 (2030 m.)	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.4.-2	Kauno intermodaliniame terminale perkrautų krovinių skaičius	TEU ekvivalentai	Rodiklis parodo Kauno intermodaliniame terminale kasmet perkraunamų krovinių kiekį, skaičiuojant 20 pėdų konteinerio ekvivalentui – TEU.	AB „LTG Cargo“	3 881 (2021 m.)	348 433 (2030 m.)	Investicijų ir projektų skyrius

Lentelėje pateikiami priemonių lygmens vertinimo rodikliai ir jų aprašymai, kurių stebėsena bus atliekama Kauno m. SVP.

15 lentelė. Ekonomikos, sąlygų verslui ir investicinio patrauklumo srities priemonių vertinimo rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.1.	**MODERNUS IR AUKŠTĄ PRIDĖTINĘ VERTĘ KURIANTIS TECHNOLOGIJŲ MIESTAS**				
1.1.1.	**STIPRINTI KRYPTINGĄ EKONOMINĘ SPECIALIZACIJĄ PRITRAUKIANT TIESIOGINES UŽSIENIO IR VIETOS INVESTICIJAS**				
1.1.1.1.	**SIEKTI, KAD KAUNAS BŪTŲ PRIORITETINĖ STEIGIMOSI IR PLĖTROS VIETA AUKŠTOS PRIDĖTINĖS VERTĖS INVESTUOTOJAMS IR VERSLAMS**				
1.1.1.1.-1	Investuotojų pasitenkinimo miesto investicine aplinka indeksas	balai	Rodiklis parodo Kauno miesto investicinės aplinkos patrauklumą užsienio investuotojams. Rodiklis vertinamas kiekybinės apklausos metodu, penkiabalėje sistemoje.	VšĮ „Kaunas IN“	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.1.2.	**VYSTYTI TARPTAUTINIO MIESTO ŽINOMUMĄ IR ĮVAIZDĮ DIDINANČIĄ RINKODARĄ**				
1.1.1.2.-1	Reikšmingų pranešimų apie Kauno miestą skaičius	vnt.	Rodiklis parodo einamųjų metų reikšmingų pranešimų apie Kauno miestą skaičių užsienio žiniasklaidoje. Rodiklis skaičiuojamas naudojant Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Lietuvos įvaizdžio grupės metodologijos raktažodžiais (*Co-Create Solutions* ir *Co-Create Life* kategorijose). Reikšmingi pranešimai apibrėžiami, kaip pagrindinio vaidmens pranešimai (skirti išskirtinai Kauno įvykiams ar su Kaunu susijusiai informacijai apžvelgti arba kuriuose informacija apie Kauną sudaro daugiau kaip 50 proc. pranešimo teksto) ir papildomo vaidmens pranešimas (kuriuose informacija apie Kauno nėra vyraujanti, tačiau užima reikšmingą pranešimo apimties dalį – nuo vienos pastraipos iki 50 proc. pranešimo teksto).	VšĮ „Kaunas IN“ / LRVK Lietuvos įvaizdžio grupė	Ryšių su visuomene skyrius
1.1.2.	**ĮGALINTI INOVACIJOMIS GRĮSTO VERSLO PLĖTRĄ**				
1.1.2.1.	**SUDARYTI TINKAMAS SĄLYGAS INOVATYVIŲ IR KITŲ PAŽANGIŲ PRAMONĖS ŠAKŲ EKOSISTEMOMS AUGTI**				
1.1.2.1.-1	Kauno Aleksoto inovacijų pramonės parke sukurtų darbo vietų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo bendrą Kauno Aleksoto inovacijų pramonės parke įsikūrusių įmonių sukurtų darbo vietų skaičių.	KMSA	Investicijų ir projektų skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.1.2.1.-2	Aukštojo mokslo įstaigose sukurtų atžalinių įmonių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo Kauno miesto universitetuose įsteigtų atžalinių įmonių skaičių per einamuosius metus. Į rodiklį įtraukiamos tik tos atžalinės įmonės, kurių akcininkas yra Kauno mieste esantis universitetas (KTU, LSMU, VDU) arba (ir) kurioms aukštojo mokslo įstaiga perduoda arba licencijuoja intelektinę nuosavybę.	KTU, LSMU, VDU	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.2.2.	**REMTI REGIONO INOVACINES VEIKLAS IR SKATINTI JŲ PANAUDOJIMĄ MIESTO APLINKOJE**				
1.1.2.2.-1	Vykdomų inovatyvių viešųjų pirkimų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo Kauno miesto savivaldybės administracijos einamaisiais metais vykdomų ikiprekybinių ir kitų inovatyvių viešųjų pirkimų skaičių.	KMSA	Centrinis viešųjų pirkimų ir koncesijų skyrius
1.1.2.2.-2	Startuolių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo Kauno miesto savivaldybėje registruotų startuolių (įmonių) skaičių. Rodiklis matuojamas einamųjų metų pabaigoje.	VšĮ „Startup Lithuania“	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.3.	**DIDINTI MIESTO PATRAUKLUMĄ NAUJIEMS IR AUGANTIEMS VERSLAMS**				
1.1.3.1.	**UŽTIKRINTI PAKANKAMĄ AUKŠTOS IR VIDUTINĖS PRIDĖTINĖS VERTĖS INDUSTRIJŲ DARBO JĖGOS PASIŪLĄ**				
1.1.3.1.-1	Užimtų gyventojų skaičius	tūkst. asmenų	Rodiklis parodo Kauno m. sav. dirbančių asmenų (užimtos darbo jėgos) skaičių.	LSD	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.3.2..	**SKATINTI KAUNIEČIŲ VERSLUMĄ**				
1.1.3.2.-1	Per metus įregistruotas mažų ir vidutinių įmonių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo Kauno m. savivaldybėje naujai per metus įkurtų mažo ir vidutinio dydžio įmonių skaičių.	LSD	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.3.3.	**VYSTYTI KOKYBIŠKAS PASLAUGAS VERSLUI**				
1.1.3.3.-1	Galimybių kurti ir vystyti verslą Kaune indeksas	balai	Rodiklis parodo, kaip Kauno miesto gyventojai vertina patrauklumą kurti ir vystyti verslą Kauno mieste. Rodiklio vertės gaunamos iš Kauno gyventojų apklausos rezultatų (2021 m. anketos Q3.3. klausimas). Rodiklio vertės skaičiuojamos kas du metus. Įvertinimas išreiškiamas penkiabalėje sistemoje.	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
1.1.4.	**STIPRINTI MIESTO IŠORINĮ KELEIVIŲ IR KROVINIŲ SUSISIEKIMĄ**				
1.1.4.1.	**DIDINTI MIESTO TARPTAUTINĮ PASIEKIAMUMĄ**				
1.1.4.1. -1	Užsienio miestų, iš kurių sausumos, oro ir vandens transporto maršrutais (tiesiogiai) galima pasiekti Kauno miestą, skaičius	vnt.	Rodiklis vertina Kauno tarptautinį pasiekiamumą keleiviu transportu. Į rodiklio skaičiavimą įtraukiami šių organizacijų duomenys apie vykdomus reisus: VĮ „Lietuvos oro uostas“, UAB „Kautra“, „Eurolines“, „Flix Bus“, „Lux Express“ (ir kiti naujai įsikūrę vežėjai). Miestas, kuris yra pasiekiamas skirtingais keliavimo būdais, nėra skaičiuojamas du kartus. Rodiklio vertė matuojama einamųjų metų liepos 1 d.	VšĮ „Kaunas IN“	Investicijų ir projektų skyrius
1.1.4.2.	**VYSTYTI VANDENS KELIŲ KOMERCINĮ POTENCIALĄ**				
1.1.4.2.-1	Nemunu perplukdytų krovinių kiekis	tūkst. tonų	Rodiklis parodo tarptautinės reikšmės vidaus vandenų keliu E41 (Kaunas–Klaipėda) perplukdytų krovinių kiekį.	VĮ „Vidaus vandens kelių direkcija“	Transporto ir eismo organizavimo skyrius

3.2.2. KULTŪRA IR TURIZMAS

Kauno miesto kultūros strategijoje iki 2027 m. kultūra apibrėžiama kaip horizontalių ir vertikalių siekinių ir veiklų dermė, aprėpianti paveldą, bendruomenes, verslus ir menininkus, atskleidžianti meno prieinamumą ir jo aukštą vertę, demokratiškumą, unikalius stilius ir kūrinius. Europos kultūros darbotvarkėje[107] kultūros svarba visuomenės raidai grindžiama socialinės sanglaudos ir pilietinės visuomenės stiprinimu. Kultūriniame gyvenime dalyvaujantys asmenys ne tik ugdo gebėjimus, turtina savo asmenybę, tačiau pasižymi ir stipresniu subjektyviu gerovės jausmu, geba suprasti, kritiškai vertinti visuomenėje vykstančius pokyčius. Taigi galima teigti, kad kultūra – puikus visuomenės socialinių problemų sprendimo įrankis, kuris privalo tapti neatsiejama kiekvieno individo gyvenimo dalimi, o tai pasiekti galima tik padarius kultūrą visiems prieinamą ir įtraukią. Siekiant didinti kultūros naudą ir dar aktyviau įtraukti gyventojus į kultūrines veiklas, svarbu, kad kultūros ir meno lauke veikiantys subjektai nuolatos atnaujintų savo veiklą, permąstytų aktualius visuomenėje vykstančius procesus, integruotų inovatyvius sprendimus. Prie socialinės sanglaudos stiprinimo ir ekonominės vertės kūrimo taip pat prisideda tinkamai išsaugotas ir įveiklintas kultūros paveldas, kuris leidžia išsaugoti istorinę atmintį, suvokti savo miesto daugiakultūres tradicijas. Galima teigti, kad kultūra ir kultūros paveldas yra viena pagrindinių turizmo priežasčių, kadangi sudaro didžiąją ir esminę kiekvieno pasakojimo apie lankytinus objektus dalį. Dėl šios priežasties kultūros turinys generuoja didžiąją dalį turizmo srautų ir skatina vidaus turizmą. Turizmui skatinti svarbus ir miesto turistinio potencialo panaudojimas, darniai vystoma turizmo infrastruktūra, didinama turizmo paslaugų ir produktų įvairovė, kuriamas savitas miesto įvaizdis ir efektyvi tikslinių rinkų komunikacija. Tai sudaro prielaidas didinti miesto žinomumą, augti turistų ir jų nakvynių skaičiui, keliautojų pasitenkinimui lankantis Kauno mieste.

[107] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir regionų komitetui: „Nauja Europos kultūros darbotvarkė“. Briuselis, 2018 05 22, COM (2018) 267 Final.

3.2.2.1. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Kultūros ir turizmo srities tikslas ir uždaviniai pateikiami paveiksle:

224 pav. Kultūros ir turizmo srities tikslas ir uždaviniai

Įgyvendinant tikslą bus prisidedama prie 2-jų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo:

Pirmuoju uždaviniu siekiama, kad mieste būtų užtikrinta įtraukios, prieinamos, kokybiškos kultūros plėtra ir inovacijos. Europos kultūros sostinės 2022 titulas leis miestui įtvirtinti kultūrą ir kūrybiškumą kaip vieną esminių tvarios miesto raidos sąlygų, užtikrinti gausią kultūros renginių pasiūlą. Gyventojų įtrauktis į kultūrinį gyvenimą bus visų kultūros paslaugas teikiančių subjektų prioritetinė kryptis, siekiant palaikyti 2022 m. vykusio kultūrinio gyvenimo ritmą. Inovatyvių kultūros paslaugų ir produktų įvairovė mieste prisidės prie kultūros įstaigų paslaugų gerinimo ir gyventojų įsitraukimo į dalyvavimą kultūros veiklose. Bus siekiama didinti dėmesį socialiai pažeidžiamoms grupėms, užtikrinant jų integraciją į kultūrinį gyvenimą. Kultūros srityje veikiančių organizacijų, švietimo įstaigų ir verslo bendradarbiavimo skatinimas prisidės prie įvairesnio kultūrinių paslaugų spektro, įtrauks daugiau gyventojų į kultūrinį užimtumą ir gerins vartotojų patirtis – pasitenkinimą kultūros paslaugomis ir kultūros paveldo tvarkymu.

16 lentelė. Kultūros ir turizmo srities pirmo uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
1.2.1.	**UŽDAVINYS**	**Užtikrinti įtraukios, prieinamos, kokybiškos kultūros plėtrą ir inovacijas**
1.2.1.1.	PRIEMONĖ	Gerinti kultūros įstaigų paslaugų kokybę (vartotojų patirtis)
1.2.1.2.	PRIEMONĖ	Didinti inovatyvių kultūros paslaugų ir produktų įvairovę
1.2.1.3.	PRIEMONĖ	Skatinti miestiečių kultūrinį dalyvavimą (įtraukti į kultūrines veiklas įvairias miestiečių grupes)
1.2.1.4.	PRIEMONĖ	Skatinti kultūros ir kitose srityse veikiančių organizacijų, švietimo įstaigų ir verslo bendradarbiavimą

Antruoju uždaviniu bus siekiama užtikrinti darnų kultūros įstaigų ir infrastruktūros valdymą, paveldo ir miesto viešųjų erdvių įveiklinimą. Viešosios kultūros infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra – informatyvių nuorodų į kultūros paveldo objektus ir institucijas įrengimas, kultūros informavimo stendų miesto centre bei mikrorajonuose įrengimas, informacijos sklaida kitomis priemonėmis, neįgaliųjų ir šeimų su mažais vaikais patekimo į pastatus užtikrinimas – taps svarbiu veiksniu, padėsiančiu pagerinti ir užtikrinti kultūros paslaugų prieinamumą visoms asmenų grupėms, įskaitant visus, turinčius mažiau galimybių dėl negalios ar sveikatos problemų ir kitų socialinių iššūkių. Bus siekiama pritaikyti ne tik kultūros įstaigų infrastruktūrą, tačiau didelį dėmesį skirti ir kultūros paslaugų pritaikymui atskirtį dėl negalios ar kitų sveikatos problemų patiriančioms asmenų grupėms. Plėtojant viešąją kultūros infrastruktūrą bus užtikrintas kultūros paveldo saugojimas, tvarkymas, populiarinimas ir pritaikymas šiuolaikinės visuomenės kultūros reikmėms. Dėmesys bus skiriamas ir efektyviam kultūros paslaugų valdymui, kuris leis užtikrinti geros kokybės paslaugas, atitiks visuomenės poreikius ir skatins kultūrinį dalyvavimą.

17 lentelė. Kultūros ir turizmo srities antro uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
1.2.2.	**UŽDAVINYS**	**Užtikrinti darnų kultūros įstaigų ir infrastruktūros valdymą, paveldo ir miesto viešųjų erdvių įveiklinimą**
1.2.2.1.	PRIEMONĖ	Užtikrinti viešosios kultūros infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą, pagerinti kultūros paslaugų prieinamumą
1.2.2.2.	PRIEMONĖ	Sudaryti sąlygas saugoti, įveiklinti miesto paveldą, pritaikyti šiandieniniams poreikiams, įveiklinti miesto viešąsias erdves
1.2.2.3.	PRIEMONĖ	Skatinti efektyvų kultūros paslaugų valdymą

Trečiuoju uždaviniu bus siekiama efektyviai išnaudoti Kauno miesto turizmo potencialą, didinti turistinės vietovės patrauklumą, mažinti turizmo sezoniškumą, pritraukti didesnį turistų skaičių ir didinti keliautojų pasitenkinimą. Darniai vystant turizmo infrastruktūrą, bus plėtojamas pėsčiųjų, gamtos (pažintinių) ir dviračių takų tinklas, skatinama vandens turizmo ir pramoginės laivybos plėtra. Kuriant naujus ir atnaujinant esamus traukos objektus, bus kuriama šiuolaikiška turizmo infrastruktūra. Skatinant viešosios ir privačios partnerystės projektus ir iniciatyvas, bus siekiama kurti novatoriškus ir konkurencingus turizmo produktus pritraukiant tarptautinio lygio renginius. Turizmo paslaugų kokybės gerinimas ir konkurencingų bei inovatyvių turizmo produktų vystymas apims naujų turizmo patirčių, maršrutų ir produktų kūrimą,

turizmo paslaugų kokybės gerinimą, turizmo ir svetingumo sektoriaus dalyvių kompetencijų stiprinimą, turizmo verslo ir mokslo įstaigų bendradarbiavimo skatinimą. Kuriamas savitas (*Kaunastiškas*) miesto turistinis įvaizdis ir kryptinga turizmo rinkodara vykdoma tikslinėse rinkose leis įgyvendinti kūrybingus ir efektyvius integruotos rinkodaros komunikacijos projektus. Kauno miesto pažinimas bus skatinamas įgyvendinant tradicines ir skaitmenines rinkodaros priemones, kurios prisidės prie didėjančio atvykstamojo ir vietinio turizmo. Kauną pozicionuojant kaip patrauklią turistinę vietovę, bus siekiama vykdyti darnų turizmo plėtros planavimą, įgyvendinimą ir stebėseną, atsižvelgiant į turistų poreikius, ekonominę naudą miestui ir gyventojams, tai pat analizuoti ir reaguoti į Kauno miesto keliautojų poreikius, atliekant turistų apklausas ir slapto pirkėjo (vietovės analizės) tyrimus.

18 lentelė. Kultūros ir turizmo srities trečio uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
1.2.3.	**UŽDAVINYS**	**Vystyti Kauną kaip atvirą, konkurencingą ir išskirtinę vertę kuriantį turizmo traukos centrą**
1.2.3.1.	PRIEMONĖ	Darniai vystyti konkurencingą turizmo infrastruktūrą
1.2.3.2.	PRIEMONĖ	Skatinti viešosios ir privačios partnerystės projektus, vystant traukos objektus ir su turizmu susijusias iniciatyvas
1.2.3.3.	PRIEMONĖ	Gerinti turizmo paslaugų kokybę, vystyti konkurencingus ir inovatyvius turizmo produktus
1.2.3.4.	PRIEMONĖ	Vystyti savitą (*Kaunastišką*) turistinį įvaizdį ir kryptingai vykdyti turizmo rinkodarą
1.2.3.5.	PRIEMONĖ	Užtikrinti efektyvų ir atsakingą Kauno, kaip patrauklios turistinės vietovės, valdymą

3.2.2.2. RODIKLIAI

Kultūros ir turizmo srityje progresui stebėti bus naudojami 1 tikslo, 4 uždavinių ir 23 priemonių rodikliai. Tikslo ir uždavinių rodikliai, jų aprašymai ir siektinos reikšmės pateikiamos lentelėje žemiau.

19 lentelė. Kultūros ir turizmo srities tikslo ir uždavinių rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.2.	**TIKSLAS. KAUNAS – BALTIJOS JŪROS REGIONO ĮTRAUKIOS IR INOVATYVIOS KULTŪROS, KONKURENCINGAS KELIAUTOJŲ MIESTAS, ATVIRAS IDĖJŲ MAINAMS IR BENDRADARBIAVIMUI**						
1.2.-1	Kultūros biudžeto dalis bendrame miesto biudžete	proc.	Rodiklis parodo kultūrai ir kultūros paveldui skiriamą biudžeto dalį nuo bendro Savivaldybės biudžeto.	KMSA	4,8 (2021 m.)	5,4 (2030 m.)	Finansų ir ekonomikos skyrius
1.2.1.	**UŽDAVINYS. UŽTIKRINTI ĮTRAUKIOS, PRIEINAMOS, KOKYBIŠKOS KULTŪROS PLĖTRĄ IR INOVACIJAS**						

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.2.1.-1	Kultūros įstaigų suminio lankytojų skaičiaus pokytis	proc.	Rodiklis parodo visų Savivaldybės kultūros įstaigų lankytojų skaičiaus pokytį.	KMSA	-30 (2021 m.)	29,5 (2023-2030 m.)	Kultūros skyrius
1.2.2.	**UŽDAVINYS. UŽTIKRINTI DARNŲ KULTŪROS ĮSTAIGŲ IR INFRASTRUKTŪROS VALDYMĄ, PAVELDO IR MIESTO VIEŠŲJŲ ERDVIŲ ĮVEIKLINIMĄ**						
1.2.2.-1	Biudžeto dalis, skirta tvarkyti, atnaujinti kultūros įstaigų infrastruktūrą, kultūros paveldo objektus ir teritorijas, nuo viso Kultūros ir kultūros paveldo biudžeto	proc.	Rodiklis parodo, kokia Savivaldybės biudžeto dalis skiriama tvarkyti, atnaujinti kultūros įstaigų infrastruktūrą, kultūros paveldo objektus ir teritorijas.	KMSA	11,5 (2021 m.)	10 (2030 m.)	Finansų ir ekonomikos skyrius
1.2.3.	**UŽDAVINYS. VYSTYTI KAUNĄ KAIP ATVIRĄ, KONKURENCINGĄ IR IŠSKIRTINĘ VERTĘ KURIANTĮ TURIZMO TRAUKOS CENTRĄ**						
1.2.3.-1	Turistų nakvynių skaičiaus pokytis	proc.	Rodiklis parodo vietinių ir užsienio turistų nakvynių skaičiaus pokytį Kauno miesto apgyvendinimo įstaigose.	LSD	-59,5 (2020 m.)	85 (2023-2030 m.)	Investicijų ir projektų skyrius, VšĮ „Kaunas IN“
1.2.3.-2	Turistų skaičiaus pokytis	proc.	Rodiklis parodo vietinių ir užsienio turistų skaičiaus pokytį Kauno miesto apgyvendinimo įstaigose.	LSD	-58,1 (2020 m.)	87 (2023-2030 m.)	Investicijų ir projektų skyrius, VšĮ „Kaunas IN“

Lentelėje pateikiami priemonių lygmens vertinimo rodikliai ir jų aprašymai, kurių stebėsena bus atliekama Kauno m. SVP.

20 lentelė. Kultūros ir turizmo srities priemonių vertinimo rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.2.	**KAUNAS – BALTIJOS JŪROS REGIONO ĮTRAUKIOS IR INOVATYVIOS KULTŪROS, KONKURENCINGAS KELIAUTOJŲ MIESTAS, ATVIRAS IDĖJŲ MAINAMS IR BENDRADARBIAVIMUI**				
1.2.1.	**UŽTIKRINTI ĮTRAUKIOS, PRIEINAMOS, KOKYBIŠKOS KULTŪROS PLĖTRĄ IR INOVACIJAS**				
1.2.1.1.	**GERINTI KULTŪROS ĮSTAIGŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ (VARTOTOJŲ PATIRTIS)**				
1.2.1.1.-1	Gyventojų pasitenkinimo kultūros paslaugomis indeksas	balai	Rodiklis parodo gyventojų pasitenkinimą kultūros įstaigų teikiamomis paslaugomis, kultūros renginiais bei infrastruktūra, skirta gyventojų kultūriniams poreikiams tenkinti (muziejai, teatrai, parkai, renginiams skirtos vietos).	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
1.2.1.2.	**DIDINTI INOVATYVIŲ KULTŪROS PASLAUGŲ IR PRODUKTŲ ĮVAIROVĘ**				
1.2.1.2.-1	Gyventojų (15 metų ir vyresnių), per pastaruosius 12 mėnesių vartojusių scenos menų kultūros produktus / paslaugas, dalis	proc.	Rodiklis parodo, kiek procentų Kauno miesto gyventojų (15 metų ir vyresnių) per pastaruosius 12 mėnesių vartojo scenos menų kultūros produktus ar paslaugas.	LKT „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas	Kultūros skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
				kultūros paslaugomis“ tyrimas	
1.2.1.2.-2	Gyventojų (15 metų ir vyresnių), per pastaruosius 12 mėnesių vartojusių kultūros paveldo produktus / paslaugas, dalis	proc.	Rodiklis parodo, kiek procentų Kauno miesto gyventojų (15 metų ir vyresnių) per pastaruosius 12 mėnesių vartojo kultūros paveldo produktus ar paslaugas.	LKT „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis“ tyrimas	Kultūros skyrius
1.2.1.2.-3	Gyventojų (15 metų ir vyresnių), per pastaruosius 12 mėnesių vartojusių bibliotekų produktus / paslaugas, dalis	proc.	Rodiklis parodo, kiek procentų Kauno miesto gyventojų (15 metų ir vyresnių) per pastaruosius 12 mėnesių vartojo bibliotekų produktus ar paslaugas.	LKT „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis“ tyrimas	Kultūros skyrius
1.2.1.2.-4	Gyventojų (15 metų ir vyresnių), per pastaruosius 12 mėnesių vartojusių filmų ir video menų produktus / paslaugas, dalis	proc.	Rodiklis parodo, kiek procentų Kauno miesto gyventojų (15 metų ir vyresnių) per pastaruosius 12 mėnesių vartojo filmų ir video menų produktus ar paslaugas.	LKT „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis“ tyrimas	Kultūros skyrius
1.2.1.3.	**SKATINTI MIESTIEČIŲ KULTŪRINĮ DALYVAVIMĄ (ĮTRAUKTI Į KULTŪRINES VEIKLAS ĮVAIRIAS MIESTIEČIŲ GRUPES)**				
1.2.1.3.-1	Gyventojų, kurie yra dalyvavę mecenatystės labdaringoje, savanorystės, bendruomeninėje veikloje, dalis	proc.	Rodiklis parodo gyventojų socialinį įsitraukimą į kultūrinę veiklą. Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas – tai gyventojų socialinė, savanoriška veikla, susijusi su kultūros klubais, draugijomis, grupėmis, organizacijomis, prisidėjimas prie jų veiklos savo laiku ar resursais. Toks dalyvavimas apima mecenatystės, labdaringą, bendruomeninę veiklą, susijusią su kultūra.	LKT „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis“ tyrimas	Kultūros skyrius
1.2.1.3.-2	Gyventojų, kurie patys aktyviai dalyvauja kultūrinėse veiklose, dalis	proc.	Rodiklis parodo, kiek procentų Kauno miesto gyventojų (15 metų ir vyresnių) per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo kultūros veiklose.	LKT „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir	Kultūros skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
				pasitenkinimas kultūros paslaugomis“ tyrimas	
1.2.1.3.-3	Socialinę ir kultūrinę atskirtį patiriančių grupių dalyvaujančių kultūrinėse veiklose dalis nuo visų gyventojų	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis (nuo bendro gyventojų skaičiaus) socialinės ir kultūrinės atskirties grupės žmonių dalyvavo kultūrinėse veiklose. Socialinės ir kultūrinės atskirties grupė – asmenys, kurie priskiriami bent vienai iš šių kategorijų: neįgalieji, vieniši senyvo amžiaus žmonės, asmenys, kuriems suteiktas bedarbio statusas, socialinės rizikos vaikai, buvę vaikų socialinės globos namų ar specialiųjų internatinių mokyklų auklėtiniai (16-29 metų), socialinės pašalpos gavėjai, sunkumus patiriančios (socialinės rizikos) šeimos, benamiai, prieglobstį gavę užsieniečiai, asmenys, paleisti iš laisvės atėmimo vietų.	Kauno menininkų namai	Kultūros skyrius
1.2.1.4.	**SKATINTI KULTŪROS IR KITOSE SRITYSE VEIKIANČIŲ ORGANIZACIJŲ, ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ IR VERSLO BENDRADARBIAVIMĄ**				
1.2.1.4. -1	Kultūros projektų / veiklų, vykdytų bendradarbiaujant su kitomis organizacijomis, skaičius	vnt.	Skaičiuojami kultūros projektai / veiklos, vykdyti bendradarbiaujant su kitomis organizacijomis. Rodiklis apskaičiuojamas, remiantis Kultūros įstaigų metinės veiklos ataskaitomis, taip pat pridedamas kultūros projektų, vykdytų pagal programą „Iniciatyvos Kaunui“, skaičius.	KMSA	Kultūros skyrius
1.2.2.	**UŽTIKRINTI DARNŲ KULTŪROS ĮSTAIGŲ IR INFRASTRUKTŪROS VALDYMĄ, PAVELDO IR MIESTO VIEŠŲJŲ ERDVIŲ ĮVEIKLINIMĄ**				
1.2.2.1.	**UŽTIKRINTI VIEŠOSIOS KULTŪROS INFRASTRUKTŪROS ATNAUJINIMĄ IR PLĖTRĄ, PAGERINTI KULTŪROS PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ**				
1.2.2.1.-1	Kultūros objektų, kuriuose pagerintos sąlygos ir jų prieinamumas, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo, kiek Savivaldybės kultūros įstaigų objektų buvo pritaikyta asmenims turintiems judėjimo, klausos, regos ir kt. negalią.	KMSA	Kultūros skyrius
1.2.2.1.-2	Savivaldybės kultūros įstaigų paslaugų, pritaikytų žmonėms su negalia, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo kiek Savivaldybės kultūros įstaigų teikiamų paslaugų pritaikyta asmenims turintiems judėjimo, klausos, regos ir kt. negalią.	KMSA	Kultūros skyrius
1.2.2.1.-3	Kultūros objektų, kuriuose pagerintos sąlygos ir jų prieinamumas, skaičiaus pokytis lyginant su praėjusiais metais	proc.	Rodiklis parodo pagerintų Savivaldybės kultūros įstaigų objektų prieinamumo pokytį asmenims turintiems judėjimo, klausos, regos ir kt. negalią.	KMSA	Kultūros skyrius
1.2.2.2.	**SUDARYTI SĄLYGAS SAUGOTI, ĮVEIKLINTI MIESTO PAVELDĄ, PRITAIKYTI ŠIANDIENINIAMS POREIKIAMS, ĮVEIKLINTI MIESTO VIEŠĄSIAS ERDVES**				
1.2.2.2.-1	Kultūros veiklų / renginių, įvykusių Kauno viešosiose erdvėse, skaičiaus pokytis	proc.	Rodiklis parodo renginių / veiklų, įvykusių Kauno viešosiose vietose ir kuriems išduodami savivaldybės leidimai nustatyta tvarka, pokytį, palyginti su ankstesniais metais. Rodiklis skaičiuojamas susumuojant Savivaldybės Kultūros įstaigų vykdytus renginius (neišduodami leidimai) ir Savivaldybės išduotus leidimus vykdyti	KMSA	Kultūros skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			renginius (išduodami leidimai išoriniams organizatoriams) ir išvedant skaičiaus pokytį, palyginti su praėjusiais metais.		
1.2.2.2.-2	Pablogėjusios būklės kultūros paveldo objektų, dalis	proc.	Rodiklis skaičiuojamas pagal KMSA, Kultūros paveldo skyriaus stebėseną, sumuojama reikšmė – būklė pablogėjo, labai pablogėjo. Siekiamas rodiklio reikšmės mažėjimas.	KMSA, Kultūros paveldo departamentas	Kultūros paveldo skyrius
1.2.2.2.-3	Pagerėjusios arba nepakitusios būklės kultūros paveldo objektų, dalis	proc.	Rodiklis skaičiuojamas pagal KMSA, Kultūros paveldo skyriaus stebėseną, sumuojama reikšmė – būklė nepakito, labai pagerėjo, pagerėjo. Siekiamas rodiklio reikšmės didėjimas.	KMSA, Kultūros paveldo departamentas	Kultūros paveldo skyrius
1.2.2.2.-4	Gyventojų pasitenkinimo kultūros paveldo tvarkymu Kauno m. indeksas	balai	Rodiklis parodo gyventojų pasitenkinimo lygį kultūros paveldui priskirtų objektų tvarkymu Kauno mieste.	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
1.2.2.3.	**SKATINTI EFEKTYVŲ KULTŪROS PASLAUGŲ VALDYMĄ**				
1.2.2.3.-1	Savivaldybės kultūros biudžetinių įstaigų pajamų, gautų už mokamas paslaugas, pokytis	proc.	Rodiklis parodo Savivaldybės kultūros biudžetinių įstaigų pajamų, gautų už mokamas paslaugas, pokytį palyginti su praėjusiais metais.	KMSA	Kultūros skyrius
1.2.3.	**VYSTYTI KAUNĄ KAIP ATVIRĄ, KONKURENCINGĄ IR IŠSKIRTINĘ VERTĘ KURIANTĮ TURIZMO TRAUKOS CENTRĄ**				
1.2.3.1.	**DARNIAI VYSTYTI KONKURENCINGĄ TURIZMO INFRASTRUKTŪRĄ**				
1.2.3.1.-1	Naujų turizmo traukos objektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo naujų turizmo traukos objektų skaičių per metus.	KMSA	Investicijų ir projektų skyrius
1.2.3.2.	**SKATINTI VIEŠOSIOS IR PRIVAČIOS PARTNERYSTĖS PROJEKTUS, VYSTANT TRAUKOS OBJEKTUS IR SU TURIZMU SUSIJUSIAS INICIATYVAS**				
2.1.3.1.-1	Įgyvendintų programų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo įgyvendintų programų skaičių per metus.	KMSA	Investicijų ir projektų skyrius
2.1.3.1.-2	Naujų turizmo traukos ir paslaugų objektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo naujų turizmo traukos ir paslaugų objektų skaičių per metus.	KMSA	Investicijų ir projektų skyrius
1.2.3.3.	**GERINTI TURIZMO PASLAUGŲ KOKYBĘ, VYSTYTI KONKURENCINGUS IR INOVATYVIUS TURIZMO PRODUKTUS**				
1.2.3.3.-1	Turizmo produktų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo naujai sukurtų turizmo produktų skaičių per metus.	KMSA	VšĮ „Kaunas IN“, Investicijų ir projektų skyrius
1.2.3.4.	**VYSTYTI SAVITĄ (*KAUNASTIŠKĄ*) TURISTINĮ ĮVAIZDĮ IR KRYPTINGAI VYKDYTI TURIZMO RINKODARĄ**				
1.2.3.4.-1	Interneto svetainės „Visit Kaunas“ lankytojų skaičiaus pokytis	proc.	Rodiklis parodo turistų, vienadienių keliautojų, miesto gyventojų, apsilankiusių Kauno miesto turizmo interneto svetainėje, skaičiaus pokytį.	VšĮ „Kaunas IN“	VšĮ „Kaunas IN“, Investicijų ir projektų skyrius
1.2.3.5.	**UŽTIKRINTI EFEKTYVŲ IR ATSAKINGĄ KAUNO, KAIP PATRAUKLIOS TURISTINĖS VIETOVĖS, VALDYMĄ**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
1.2.3.5.-1	Turistų pasitenkinimo lygis	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis turistų yra patenkinta viešnage Kauno mieste.	VšĮ „Kaunas IN“	Investicijų ir projektų skyrius, VšĮ „Kaunas IN“

3.3. II PRIORITETAS: GYVENTOJO POREIKIUS ATLIEPIANTI GYVENIMO KOKYBĖ SUMANIAM, AKTYVIAM IR SVEIKAM GYVENTOJUI

Antrasis Kauno miesto strateginio plėtros plano prioritetas – *gyventojo poreikius atliepianti gyvenimo kokybė sumaniam, aktyviam ir sveikam gyventojui.*

Įgyvendinant antrąjį miesto prioritetą, bus siekiama atliepti ateities poreikius, sudaryti palankias sąlygas patogiai gyventi visų amžiaus grupių asmenims ir gauti lengvai prieinamas paslaugas – švietimo, fizinio aktyvumo, sveikatos ir socialinėse srityse. Miesto plėtra visų pirma orientuota į žmogų ir jo poreikius. Akademiniame ir visų švietimo sistemos lygių išplėtotame mieste augs jaunieji talentai, kurie, įgiję aktualių profesinių žinių, prisidės prie miesto progresyvaus augimo. Asmeninę gyventojų gerovę užtikrins galimybės užsiimti aktyvia fizine veikla, laiku gauti svarbiausias sveikatos priežiūros, sveikatinimo ir socialines paslaugas.

Strateginio prioriteto įgyvendinimas planuojamas 2-ose strateginėse srityse, kuriose atitinkamai formuluojami strateginiai tikslai:

- ŠVIETIMO IR SPORTO PASLAUGOS | Įtraukus, sumanus, besimokantis ir sportuojantis miestas
- SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SOCIALINĖS PASLAUGOS | Sveikai, socialiai aktyviai ir kokybiškai gyvenantis kaunietis

Siekiant įvertinti II prioriteto įgyvendinimą, bus matuojami 2 rodikliai:

21 lentelė. II prioriteto įgyvendinimą matuojantys rodikliai

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO APRAŠYMAS	ESAMA REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	SIEKIAMO RODIKLIO REIKŠMĖS APRAŠYMAS	ŠALTINIS
2.-1	Kauno miesto savivaldybės gyvenimo kokybės indeksas	Kompleksinis, 6 skirtingų sričių (materialinių gyvenimo sąlygų, verslo konkurencingumo, viešųjų paslaugų ir gyvenamosios aplinkos kokybės, švietimo, sveikatos paslaugų, saugumo, demografinės situacijos bei pilietinio aktyvumo, viešosios infrastruktūros, gyvenamosios aplinkos kokybės ir saugumo) indeksas, reprezentuojantis gyvenimo kokybę, socialinę ir ekonominę situaciją savivaldybėje.	0,70 balai (2018 m.)	0,92 balai (2030 m.)	Gyvenimo kokybės indeksu galima statistiškai įvertinti ir parodyti įvairius, vienas kitą papildančius, gyvenimo kokybės aspektus. Kauno miestas 2018 m. užėmė 3 vietą tarp Lietuvos savivaldybių (0,7 balai), Vilnius užėmė 1 vietą (0,87 balai), Klaipėda – 2 vietą (0,71 balai). Kaunas, palyginti su minimais miestais, surinko mažiausias sub-indekso reikšmes šiose srityse: materialinė gerovė, gyventojų verslumas ir konkurencingumas, viešoji infrastruktūra, gyvenamosios aplinkos kokybė ir saugumas. Sveikatos ir Švietimo paslaugų srityse, Kaunas surinko didesnę sub-indekso reikšmę nei lyginamieji miestai. Atsižvelgiant į tai, kad Kaunas užsibrėžė ambicingus tikslus, gerinant gyventojų gyvenimo kokybės sąlygas, bus siekiama išsilaikyti tarp didžiausią gyventojų kokybės indeksą turinčių savivaldybių bei pakilti į 1–2 poziciją.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
2.-2	Kauno miesto gyventojų pasitenkinimo	Indeksas reprezentuoja bendrą Kauno miesto gyventojų pasitenkinimą savivaldybės (ir jai	–	–	Naujas rodiklis, planuojamas įtraukti į 2023 m. gyventojų nuomonės tyrimą. Siektina reikšmė bus pateikta, įvertinus 2023 m. atlikto gyventojų nuomonės tyrimo rezultatus.	Kauno miesto savivaldybė, Gyventojų

	savivaldybės teikiamomis paslaugomis indeksas	pavaldžių įstaigų / įmonių) teikiamomis paslaugomis.				nuomonės tyrimas

3.3.1. ŠVIETIMO IR SPORTO PASLAUGOS

Švietimo ir mokymosi svarba šiuolaikinėje visuomenėje užima neabejotinai svarbią vietą. Kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumas užtikrina ne tik miesto gyventojų išsilavinimo poreikius, sudaro prielaidas įgyvendinti profesines ir finansines ambicijas, tačiau yra ir neatsiejama miestų raidos sudedamoji dalis, kuri turi teigiamos įtakos ekonominei ir socialinei miesto ir jo gyventojų raidai. Svarbus iššūkis kurti integralias, optimalias ir kokybiškas ugdymo sąlygas, kurios leis sumažinti mokinių tarpusavio pasiekimų atotrūkį ir kurti tolygiai subalansuotą akademinį miestą. Siekiant ugdyti aukštą pridėtinę vertę kuriančius talentus, reikia orientuotis ir į fizinę sveiką gyvenseną, t. y. sportą ir fizinį aktyvumą. Aktyvi fizinė veikla padeda besimokantiems, nes visuotinai pripažįstama, kad sportuojant gerinamas protinės veiklos darbas. Reikiamų pasirengimo sąlygų sudarymas sportininkams ir jų treneriams siekti aukštų profesionalaus sporto rezultatų prisideda prie miesto prestižo ir žinomumo skatinimo, pritraukia žiūrovus, motyvuoja visų amžiaus grupių miesto gyventojus užsiimti aktyvia fizine veikla.

3.3.1.1. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Sporto ir švietimo paslaugų srities tikslas ir uždaviniai pateikiami paveiksle:

225 pav. Sporto ir švietimo paslaugų srities tikslas ir uždaviniai

Įgyvendinant tikslą bus prisidedama prie 4-ių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo:

Kaunas garsėja savo, kaip akademinio miesto, įvaizdžiu, kuriame veikia platus ir įvairius poreikius tenkinantis švietimo įstaigų tinklas. Aukštosios, profesinės ir bendrojo ugdymo mokyklos pritraukia studentus ir mokinius iš įvairių Lietuvos ir pasaulio miestų. Pirmuoju uždaviniu siekiama skatinti bendradarbiavimą su suinteresuotomis šalimis ir koreguoti studijų programų turinį, atliepiant poreikius ugdyti specialistus, kurie būtų kompetentingi ir įgytų karjerai ir asmeniniam gyvenimui reikalingų įgūdžių. Bus siekiama ne tik pritraukti norinčius mokytis bei studijuoti mieste, tačiau ir sudaryti palankias sąlygas jauniesiems talentams tęsti savo profesinę karjerą Kauno mieste. Laisvosios akademinės zonos, kaip švietimo koncepcijos idėja, viena iš pasiūlytų naujų reikšmingų priemonių, panaikina „teritorijas“ tarp mieste esančių aukštųjų, profesinių ir bendrojo ugdymo mokyklų ir įgalina besimokančiųjų specializacijos plėtrą. Taigi Kauno mieste besimokantiems studentams siūloma galimybė dalyvauti Kauno miesto aukštųjų ir profesinių mokyklų rengiamuose moduliuose. Į Laisvosios akademinės zonos koncepciją įeina ir karjeros ugdymo galimybės. Siekiama plėtoti tarptautiškumą aukštojo, profesinio ir bendrojo ugdymo mokyklose, taip prisidedant prie švietimo sistemos kokybės gerinimo ir konkurencingumo užtikrinimo.

22 lentelė. Švietimo ir sporto paslaugų srities pirmo uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
2.1.1.	**UŽDAVINYS**	**Vystyti akademinį miestą su kokybiškų paslaugų prieinamumu**
2.1.1.1.	PRIEMONĖ	Bendradarbiauti su aukštosiomis, profesinėmis ir bendrojo ugdymo mokyklomis, socialiniais-ekonominiais partneriais ruošiant specialistus
2.1.1.2.	PRIEMONĖ	Sudaryti palankias sąlygas studijas baigusiems specialistams likti gyventi ir dirbti pagal įgytą kvalifikaciją Kaune
2.1.1.3.	PRIEMONĖ	Įgyvendinti Laisvosios akademinės zonos, kaip švietimo zonos, koncepciją
2.1.1.4.	PRIEMONĖ	Sukurti palankias sąlygas tarptautiškumo plėtrai švietimo sistemoje

Antruoju uždaviniu siekiama sudaryti sąlygas visiems gauti kokybiškas ir prieinamas švietimo paslaugas, kurios yra ne tik kiekvieno gyventojo teisė, bet ir visuomenės tobulėjimo pagrindas. Nors Kauno mieste veikia platus ir įvairus švietimo paslaugų tinklas, tačiau iššūkius kelia bendrojo ugdymo įstaigų teikiamų paslaugų kokybės netolygumas. Dėl nevienodos teikiamų paslaugų kokybės ir infrastruktūros būklės pailgėja keliavimo ir paslaugos gavimo laikas, kadangi mokiniai į mokyklas atvažiuoja iš kitų mikrorajonų. Pastebimas didelis susidomėjimas patraukliausiomis miesto ugdymo įstaigomis, o mažiau patrauklios ugdymo įstaigos sunkiau pritraukia besimokančiuosius. Bendrojo ugdymo mokyklose augant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičiui, švietimo pagalbos specialistų prieinamumas vis

dar sunkiai pasiekiamas. Kauno miesto švietimo sistemos specialistai sieks ugdyti asmenybę, atsižvelgiant į kiekvieno mokinio ugdymosi galimybes ir poreikius, tokiu būdu garantuos įtraukiojo ugdymo principinių nuostatų įgyvendinimą visuose švietimo sistemos lygmenyse. Augančiai ir bręstančiai asmenybei svarbu sudaryti sąlygas įsitraukti į veiklas ir skatinti sąmoningai bei atsakingai kurti savo asmeninį, profesinį gyvenimą, tapti aktyviais ir pilnaverčiais visuomenės nariais. Bus siekiama įgyvendinti efektyvią jaunimo politiką, užtikrinančią aktyvų jaunimo įsitraukimą į vietos savivaldos veiklas. Sutinkama, kad kokybiškas švietimo paslaugas gali teikti kompetentingas, mokantis sudominti ir motyvuotas pedagogas ir pakankamas tokių darbuotojų skaičius. Paskutiniu metu bendrojo ugdymo mokyklose, augant mokinių skaičiui, pedagoginių darbuotojų skaičius mažėjo. Vienas iš mokytojo profesijos populiarumą mažinančių veiksnių – žemi pedagogų atlyginimai. Bus skiriamas dėmesys gerinti darbo sąlygas įvairiuose švietimo įstaigų lygmenyse. Saugi emocinė ir moderni fizinė mokyklos aplinka svarbi ir mokinių akademiniams pasiekimams, todėl svarbu imtis priemonių, kurios užtikrintų socialinį-emocinį saugumą visiems švietimo bendruomenės nariams.

23 lentelė. Švietimo ir sporto paslaugų srities antro uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
2.1.2.	**UŽDAVINYS**	**Užtikrinti kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumą**
2.1.2.1.	PRIEMONĖ	Užtikrinti įtraukiojo ugdymo principinių nuostatų įgyvendinimą visuose švietimo sistemos lygiuose
2.1.2.2.	PRIEMONĖ	Įgyvendinti efektyvią jaunimo politiką, užtikrinant jaunimo vietą savivaldos veiklose
2.1.2.3.	PRIEMONĖ	Gerinti ugdymo specialistams patrauklias darbo sąlygas įvairiuose švietimo įstaigų lygmenyse
2.1.2.4.	PRIEMONĖ	Užtikrinti socialinį-emocinį saugumą visiems švietimo bendruomenės nariams

Trečiuoju uždaviniu siekiama užtikrinti kokybiškas ir visoms grupėms – mėgėjams, profesionaliems sportininkams – prieinamas fizinio aktyvumo ir sporto paslaugas, skatinti didesnius profesionalaus sporto pasiekimus. Siekiant ugdyti aukšto meistriškumo sportininkus ir sudaryti motyvuojančias sąlygas siekti sporto rezultatų aukštumų, svarbu išskirti prioritetines sporto sritis, kuriose miestas turėtų lyginamąjį pranašumą. Planuojama parengti ilgalaikę miesto sporto ir sveikatinimo strategiją ir sutarti dėl sporto ir sveikatingumo prioritetų. Miestas, turėdamas plataus spektro sporto infrastruktūrą, sieks pritraukti profesionalaus sporto renginius Kauno mieste. Profesionalių sporto renginių gausa ir auginami aukšto meistriškumo sportininkai tiesiogiai prisidės prie miesto gyventojų fizinio aktyvumo skatinimo, miesto garsinimo ir prestižo didinimo. Bus siekiama užtikrinti palankias, motyvuojančias darbo sąlygas ir pritraukti motyvuotus ir kompetentingus specialistus į miesto formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigas. Siekiant sinergijos bus skatinamas sporto ir sveikatingumo įstaigų bendradarbiavimas su aukštojo mokslo įstaigomis, sveikatos priežiūros įstaigomis, sudaromos sąlygos karjerai ir praktikai.

24 lentelė. Švietimo ir sporto paslaugų srities trečio uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
2.1.3.	**UŽDAVINYS**	**Užtikrinti kokybiškas ir prieinamas fizinio aktyvumo ir sporto paslaugas, skatinti profesionalaus sporto plėtrą**

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
2.1.3.1.	PRIEMONĖ	Užtikrinti sporto paslaugų kokybę ir prieinamumą Kauno mieste
2.1.3.2.	PRIEMONĖ	Parengti ilgalaikę miesto sporto ir sveikatinimo strategiją / sutarti dėl sporto ir sveikatingumo prioritetų
2.1.3.3.	PRIEMONĖ	Užtikrinti palankias ir motyvuojančias darbo sąlygas miesto formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigose
2.1.3.4.	PRIEMONĖ	Skatinti efektyvų sporto ir sveikatingumo įstaigų bendradarbiavimą su aukštojo mokymo įstaigomis, sveikatos priežiūros įstaigomis
2.1.3.5.	PRIEMONĖ	Pritraukti profesionalaus sporto renginius tarptautiniu ir nacionaliniu lygiu

Siekiant įgyvendinti ankščiau minėtus uždavinius – stiprinti miesto bendruomenę, suteikti kokybiškas švietimo paslaugas, didinti vaikų bei jaunimo laisvalaikio užimtumą, skatinti užsiimti fizine veikla ir gerinti sveikatą – reikalingas efektyviai veikiantis švietimo ir sporto įstaigų tinklas, išplėtota infrastruktūra. Ketvirtuoju uždaviniu bus siekiama plėtoti efektyvų formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų tinklą. Taip pat plėtoti, atnaujinti švietimo įstaigų ir kūno kultūros, mėgėjiško sporto infrastruktūrą, atliepiant besimokančiųjų poreikius.

25 lentelė. Švietimo ir sporto paslaugų srities ketvirto uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
2.1.4.	**UŽDAVINYS**	**Vystyti efektyvaus švietimo ir sporto įstaigų tinklą ir plėtoti infrastruktūrą**
2.1.4.1.	PRIEMONĖ	Vystyti efektyvų formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų tinklą
2.1.4.2.	PRIEMONĖ	Plėtoti švietimo ir sporto infrastruktūrą ypatingiems besimokančiųjų poreikiams

3.3.1.2. RODIKLIAI

Švietimo ir sporto paslaugų srityje progresui stebėti bus naudojami 2 tikslo, 7 uždavinių ir 33 priemonių rodikliai. Tikslo ir uždavinio rodikliai, jų aprašymai bei siektinos vertės pateikiamos lentelėje žemiau.

26 lentelė. Švietimo ir sporto paslaugų srities tikslo ir uždavinio rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.1.	**TIKSLAS. ĮTRAUKUS, SUMANUS, BESIMOKANTIS IR SPORTO MIESTAS**						
2.1.-1	Mokinių, pasiekusių patenkinamą mokymosi lygį dalis, nuo bendro besimokančiųjų skaičiaus	proc.	Rodiklis parodo mokinių, pasiekusių bent patenkinamą mokymosi lygį, nuo bendro besimokančiųjų skaičiaus. Rodiklis skaičiuojamas 5–12 klasių mokinių skaičių, kurių bendras mokymosi pasiekimų ir pažangos	KMSA	65,5 (2021 m.)	70 (2030 m.)	Švietimo skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			vertinimas įvertintas 4–5 balais, padalijus iš visų mokinių skaičiaus.				
2.1.-2	Reguliariai sportuojančių ir fizinio aktyvumo veikla užsiimančių gyventojų dalis nuo visų gyventojų	proc.	Gyventojų nuomonės tyrimo metu gauti rezultatai apie reguliariai (2–3 k. per savaitę) sportuojančiųjų asmenų procentinę dalį nuo visų gyventojų.	Gyventojų nuomonės tyrimas	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2023 m.		Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
2.1.1.	**UŽDAVINYS. VYSTYTI AKADEMINĮ MIESTĄ SU KOKYBIŠKŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMU**						
2.1.1.-1	Teigiamai vertinančių Kauną, kaip akademinį miestą su kokybišku paslaugų prieinamumu, gyventojų dalis	proc.	Rodiklis parodo, kuri gyventojų dalis teigiamai vertina Kauną, kaip akademinį miestą su kokybišku paslaugų prieinamumu.	Gyventojų nuomonės tyrimas	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2023 m.		Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
2.1.1.-2	Studentų santykis Kauno mieste, lyginant su visais Lietuvos studentais	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis studentų, palyginti su visu Lietuvos studentų kiekiu, mokosi Kauno mieste. Rodiklis apskaičiuojamas Kauno mieste studijuojančių (profesinėse mokyklose, kolegijose, universitetuose) studentų skaičių padalinus iš viso Lietuvos studentų skaičiaus.	LSD	31,7 (2020–2021 m.)	35 (2029–2030 m.)	Administracija (Jaunimo reikalų koordinatorius)
2.1.2.	**UŽDAVINYS. UŽTIKRINTI KOKYBIŠKŲ ŠVIETIMO PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ**						
2.1.2.-1	Gyventojų pasitenkinimo Savivaldybės finansuojamomis švietimo įstaigų teikiamomis paslaugomis indeksas	balai	Indeksas parodo gyventojų pasitenkinimą Savivaldybės finansuojamų formaliojo švietimo įstaigų teikiamomis paslaugomis ir prieinamumu.	Gyventojų nuomonės tyrimas	6,9 (2021 m.)	7,3 (2030 m.)	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
2.1.3.	**UŽDAVINYS. UŽTIKRINTI KOKYBIŠKAS IR PRIEINAMAS FIZINIO AKTYVUMO IR SPORTO PASLAUGAS, SKATINTI PROFESIONALAUS SPORTO PLĖTRĄ**						
2.1.3.-1	Gyventojų pasitenkinimo sporto paslaugomis Kauno mieste indeksas	balai	Indeksas parodo gyventojų pasitenkinimo lygį sporto organizacijų teikiamomis paslaugomis, sporto renginiais.	Gyventojų nuomonės tyrimas	6,8 (2021 m.)	8 (2030 m.)	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
2.1.3.-2	Masinių sporto renginių mieste skaičiaus pokytis	proc.	Rodiklis parodo masinių sporto renginių skaičiaus pokytį Kauno mieste. Masinis renginys – didelei žmonių grupei skirtas renginys, kurį organizuoja valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos, fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos ar jų filialai, suderinę renginio laiką ir jo organizavimo tvarką su Kauno miesto	KMSA	60 (2021 m.)	50 (2023–2030 m.)	Sporto skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			savivaldybe. Masiniu sporto renginiu laikomas vienos dienos renginys viešoje erdvėje, pritraukiantis ne mažiau 150 dalyvių arba 500 dalyvių ir žiūrovų.				
2.1.4.	**UŽDAVINYS 2.1.4. PLĖTOTI EFEKTYVAUS ŠVIETIMO IR SPORTO ĮSTAIGŲ TINKLĄ IR INFRASTRUKTŪRĄ**						
2.1.4.-1	Gyventojų pasitenkinimo viešąja sporto infrastruktūra mieste indeksas	balai	Indeksas parodo Kauno miesto gyventojų pasitenkinimo lygį sporto ir švietimo įstaigų infrastruktūra. Sporto infrastruktūra yra skirta gyventojų sporto poreikiams tenkinti (sporto aikštynai, renginiams skirtos vietos ir kt.) bei švietimo infrastruktūra, skirta besimokančiųjų poreikiams tenkinti (įstaigos modernumas, pritaikymas specialiųjų poreikių turintiems asmenims ir kt.).	Gyventojų nuomonės tyrimas	7,4 (2021 m.)	8,2 (2030 m.)	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
2.1.4.-2	Tris ir daugiau valstybinių brandos egzaminų išlaikiusiųjų abiturientų dalis	proc.	Rodiklis parodo mokinių, išlaikiusiųjų tris ir daugiau valstybinius brandos egzaminus, dalį. Rodiklis apskaičiuojamas tris ir daugiau valstybinių brandos egzaminų išlaikiusiųjų abiturientų dalį, padalinus iš visų abiturientų, laikiusiųjų valstybinius brandos egzaminus.	KMSA	65,94 (2021 m.)	70 (2030 m.)	Švietimo skyrius

Lentelėje pateikiami priemonių lygmens vertinimo rodikliai ir jų aprašymai, kurių stebėsena bus atliekama Kauno m. SVP.

27 lentelė. Švietimo ir sporto paslaugų srities priemonių vertinimo rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.1.	**ĮTRAUKUS, SUMANUS, BESIMOKANTIS IR SPORTO MIESTAS**				
2.1.1.	**VYSTYTI AKADEMINĮ MIESTĄ SU KOKYBIŠKŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMU**				
2.1.1.1.	**BENDRADARBIAUTI SU AUKŠTOSIOMIS, PROFESINĖMIS IR BENDROJO UGDYMO MOKYKLOMIS, SOCIALINIAIS-EKONOMINIAIS PARTNERIAIS RUOŠIANT SPECIALISTUS**				
2.1.1.1.-1	Įgyvendintų bendradarbiavimo projektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo savivaldos ir mokslo arba savivaldos, mokslo ir verslo/kitų viešųjų subjektų įvykdytų bendradarbiavimo projektų skaičių švietimo srityje.	KMSA	Švietimo skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.1.1.2.	**SUDARYTI PALANKIAS SĄLYGAS STUDIJAS BAIGUSIEMS SPECIALISTAMS LIKTI GYVENTI IR DIRBTI PAGAL ĮGYTĄ KVALIFIKACIJĄ KAUNE**				
2.1.1.2. -1	Baigusiųjų studijas specialistų, liekančių dirbti Kaune pagal įgytą kvalifikaciją, dalis	proc.	Rodiklis parodo absolventų, baigusių studijas (universitete, kolegijose ir profesinėse mokyklose) ir likusių dirbti Kaune, dalį, proc.	ŠVIS	Administracija (Jaunimo reikalų koordinatorius)
2.1.1.3.	**ĮGYVENDINTI LAISVOSIOS AKADEMINĖS ZONOS, KAIP ŠVIETIMO ZONOS, KONCEPCIJĄ**				
2.1.1.3.-1	Laisvos akademinės zonos programoje esančių modulių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo tarp universitetinėje programoje "Laisvoji akademinė zona" esančių modulių skaičių.	VDU	Administracija (Jaunimo reikalų koordinatorius)
2.1.1.3.-2	Studentų, dalyvaujančių Laisvos akademinės zonos programoje, dalis	proc.	Rodiklis parodo tarp universitetinėje programoje Laisvoji akademinė zona dalyvaujančių Kauno miesto universitetų studentų dalį nuo visų studentų.	VDU	Administracija (Jaunimo reikalų koordinatorius)
2.1.1.3.-3	Mokinių, dalyvaujančių lyderystės, ugdymo karjerai ir kituose projektuose dalis nuo visų mokinių	proc.	Rodiklis parodo mokinių, dalyvaujančių bendrojo ugdymo ir (ar) profesinio mokymo įstaigų rengiamose lyderystės, ugdymo karjerai ir kt. projektuose dalį nuo visų mokinių.	KMSA	Švietimo skyrius
2.1.1.4.	**SUKURTI PALANKIAS SĄLYGAS TARPTAUTIŠKUMO PLĖTRAI ŠVIETIMO SISTEMOJE**				
2.1.1.4. -1	Bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių mokinių skaičiaus pokytis pagal vykdomas bakalaureato programas	proc.	Rodiklis parodo mokinių, besimokančių bendrojo ugdymo mokyklose ir dalyvaujančių bakalaureato programose, skaičiaus pokytį.	KMSA	Švietimo skyrius
2.1.1.4. -2	Ikimokyklinio, neformaliojo ir BUM akademinių pasiekimų / laimėjimų tarptautiniuose renginiuose skaičius	vnt.	Rodiklis parodo ikimokyklynio, neformaliolojo ir BUM akademinių pasiekimų / laimėjimų tarptautiniuose renginiuose skaičių.	KMSA	Švietimo skyrius
2.1.1.4. -3	Ikimokyklinio, neformaliojo ir BUM bendrai įgyvendinamų tarptautinių projektų su miesto užsienio partneriais ir švietimo įstaigomis skaičius	vnt.	Rodiklis parodo bendrai įgyvendintų tarptautinių projektų su miesto užsienio partneriais ir švietimo įstaigomis skaičių.	KMSA	Švietimo skyrius
2.1.2.	**UŽTIKRINTI KOKYBIŠKŲ ŠVIETIMO PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ**				
2.1.2.1.	**UŽTIKRINTI ĮTRAUKIOJO UGDYMO PRINCIPINIŲ NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMĄ VISUOSE ŠVIETIMO SISTEMOS LYGIUOSE**				
2.1.2.1.-1	Mokinių, ugdomų įtraukiuoju būdu bendrojo ugdymo mokyklose, dalis nuo mokinių, turinčių specialiuosius ugdymosi poreikius	proc.	Rodiklis parodo mokinių, besimokančiųjų įtraukiuoju būdu bendrojo ugdymo mokyklose, dalį, kuri skaičiuojama nuo visų mokinių, turinčių specialiuosius ugdymosi poreikius. Skaičiuojant rodiklį neįtraukiama J. Laužiko, Specialiosios, KKNUC, P. Daunio, Kovo 11-osios mokyklų mokinių.	KMSA	Švietimo skyrius
2.1.2.2.	**ĮGYVENDINTI EFEKTYVIĄ JAUNIMO POLITIKĄ, UŽTIKRINANT JAUNIMO VIETĄ SAVIVALDOS VEIKLOSE**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.1.2.2.-1	Iniciatyvose dalyvaujančio jaunimo dalis nuo viso Kauno miesto jaunimo	proc.	Rodiklis parodo kokia dalis jaunimo dalyvauja Kauno miesto savivaldybės rengiamose iniciatyvose. Rodiklis apskaičiuojamas iniciatyvose dalyvaujančio jaunimo skaičių (programos „Iniciatyvos Kaunui“ projektuose dalyvavusių jaunų asmenų skaičius) padalinus iš viso Kauno miesto jaunimo skaičiaus. Kauno miesto jaunimo duomenys imami iš Jaunimo reikalų departamento duomenų bazės.	KMSA	Administracija (Jaunimo reikalų koordinatorius)
2.1.2.2.-2	Jaunimo ir/ar su jaunimu dirbančių organizacijų suorganizuotų iniciatyvų / veiklų, skirtų jaunimui, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo jaunimo tarpe veikiančių organizacijų aktyvumo ir galimybių jaunimui įsitraukti į įvairias veiklas pasiūlos pokytį. Rodiklis skaičiuojamas metų eigoje skaičiuojant veiklas ir iniciatyvas finansuojamas per jaunimo projektų finansavimo programą, taip pat metų gale apklausiant organizacijas siekiant surinkti informaciją apie vykdytas veiklas.	KMSA	Administracija (Jaunimo reikalų koordinatorius)
2.1.2.3.	**GERINTI UGDYMO SPECIALISTAMS PATRAUKLIAS DARBO SĄLYGAS ĮVAIRIUOSE ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ LYGMENYSE**				
2.1.2.3.-1	Naujų, pedagoginių darbuotojų, Kauno ugdymo įstaigose dalis	proc.	Rodiklis parodo naujų pedagoginių darbuotojų Kauno ugdymo įstaigose, dalį. Rodiklis paskaičiuotas pagal darbuotojų stažą. Jeigu 2022 m. įgyvendintas pedagogų rengimo modulis, reikšmės bus pakoreguotos.	Pedagogų registras	Švietimo skyrius
2.1.2.3.-2	Pedagoginių darbuotojų trūkumas Kauno ugdymo įstaigose	vnt.	Rodiklis parodo pedagoginių darbuotojų skaičiaus trūkumą Kauno ugdymo įstaigose. Rodiklis apskaičiuojamas gavus informaciją iš visų Kauno miesto mokyklų.	KMSA	Švietimo skyrius
2.1.2.4.	**UŽTIKRINTI SOCIALINĮ-EMOCINĮ SAUGUMĄ VISIEMS ŠVIETIMO BENDRUOMENĖS NARIAMS**				
2.1.2.4.-1	Mokinių, patiriančių patyčias, smurtą miesto švietimo įstaigose, dalis	proc.	Rodiklis matuoja mokyklinio amžiaus vaikų, iš kurių tyčiojosi kiti mokiniai per paskutinius 2 mėnesius, dalį.	HI	Švietimo skyrius
2.1.2.4.-2	Įstaigoje užfiksuotų patyčias, smurtą patyrusių mokinių (vaikų) dalis nuo bendro besimokančiųjų skaičiaus	proc.	Rodiklis parodo patyčių bendrojo ugdymo mokyklose indekso pokytį.	KMSA	Švietimo skyrius
2.1.2.4.-3	Bendrojo ugdymo mokyklų, įgyvendinančių smurto ir patyčių prevencines programas (ne mažiau nei 2), dalis	proc.	Rodiklis parodo bendrojo ugdymo mokyklų, įgyvendinančių ne mažiau nei 2 smurto ir patyčių prevencines programas, pokytį.	KMSA	Švietimo skyrius
2.1.3.	**UŽTIKRINTI KOKYBIŠKAS IR PRIEINAMAS FIZINIO AKTYVUMO IR SPORTO PASLAUGAS, SKATINTI PROFESIONALAUS SPORTO PLĖTRĄ**				
2.1.3.1.	**UŽTIKRINTI SPORTO PASLAUGŲ KOKYBĘ IR PRIEINAMUMĄ KAUNO MIESTE**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.1.3.1.-1	Mieste parengtų nacionalinių rinktinių narių skaičius	Vnt.	Rodiklis parodo mieste parengtų sportininkų, įtrauktų į olimpinių sporto šakų nacionalines rinktines, skaičių Kauno mieste. Į rodiklio skaičiavimą įtraukiami parengti Olimpinės rinktinės nariai, Olimpinės rinktinės kandidatai, olimpinių sporto šakų nacionalinės rinktinės nariai, jaunimo rinktinės nariai, jaunių rinktinės nariai.	Lietuvos sporto centras, LTOK	Sporto skyrius
2.1.3.1.-2	Reikšmingų sportinių pasiekimų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo reikšmingų sportinių pasiekimų skaičių olimpinėse sporto šakose, vnt. Reikšmingi sportiniai pasiekimai – laimėtos prizinės vietos Olimpinėse ir Paralimpinėse žaidynėse, Pasaulio ir Europos čempionatuose (įskaitant neįgaliųjų čempionatus), Pasaulio ar Europos rekordo pagerinimas.	KMSA	Sporto skyrius
2.1.3.1.-3	Savivaldybės biudžetinėse įstaigose sportuojančių moksleivių dalis nuo visų moksleivių	proc.	Rodiklis parodo miesto biudžetinėse įstaigose arba įstaigose, sportinio ugdymo veiklai finansuoti gaunančiose projektinį arba NVŠ finansavimą, sportuojančių moksleivių dalį nuo visų miesto moksleivių.	KMSA	Sporto skyrius
2.1.3.2.	**PARENGTI ILGALAIKĘ MIESTO SPORTO IR SVEIKATINIMO STRATEGIJĄ / SUTARTI DĖL SPORTO IR SVEIKATINGUMO PRIORITETŲ (PASLAUGŲ KOKYBĖ)**				
2.1.3.2.-1	Parengtos miesto sporto ir sveikatinimo strateginės gairės	vnt.	Numatyta parengti Kauno miesto sporto ir sveikatinimo gaires.	KMSA	Sporto skyrius
2.1.3.2.-2	Patvirtintos prioritetinės sporto šakos	vnt.	Kauno miesto sporto ir sveikatinimo gairėse patvirtintos prioritetinės sporto šakos.	KMSA	Sporto skyrius
2.1.3.3.	**UŽTIKRINTI PALANKIAS IR MOTYVUOJANČIAS DARBO SĄLYGAS MIESTO UGDYMO ĮSTAIGOSE**				
2.1.3.3.-1	Sporto specialistų skaičius / 1000 gyv.	vnt.	Rodiklis parodo sporto specialistų skaičių 1000 Kauno miesto gyventojų. Skaičiuojami visi sporto srities specialistai pagal Lietuvos sporto centro pateiktą ataskaitą.	Lietuvos sporto centras	Sporto skyrius
2.1.3.3.-2	Naujų sporto specialistų Kauno sporto įstaigose dalis	vnt.	Rodiklis parodo naujų, studijas baigusių sporto specialistų Kauno biudžetinėse sporto įstaigose, dalį. Rodiklis paskaičiuotas pagal darbuotojų stažą.* (turinčių ne didesnį nei 5 m. darbo stažą).	Pavaldžios sporto mokyklos	Sporto skyrius
2.1.3.4.	**SKATINTI EFEKTYVŲ SPORTO IR SVEIKATINGUMO ĮSTAIGŲ BENDRADARBIAVIMĄ SU AUKŠTOJO MOKYMO ĮSTAIGOMIS, SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOMIS**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.1.3.4.-1	Bendradarbiavimo sutartys tarp universiteto ir sporto įstaigų / bendrų projektų įgyvendinimas	vnt.	Rodiklis parodo pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių tarp universiteto ir sporto įstaigų skaičių, įgyvendintus bendrus projektus.	LSMU, VDU, LSU	Sporto skyrius
2.1.3.4.-2	Praktikos sutarčių skaičius sporto įstaigose	vnt.	Rodiklis parodo pasirašytų trišalių (studentas, universitetas, įstaiga) praktikos sutarčių skaičių sporto įstaigose.	LSMU, VDU, LSU	Sporto skyrius
2.1.3.5.	**PRITRAUKTI PROFESIONALAUS SPORTO RENGINIUS TARPTAUTINIU IR NACIONALINIU LYGIU**				
2.1.3.5.-1	Prioritetinių sporto šakų, suorganizuotų tarptautiniu, nacionaliniu mastu, renginių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo miesto sporto ir sveikatinimo gairėse išskirtų prioritetinių sporto šakų suorganizuotų tarptautinių ir nacionalinių renginių skaičių.	KMSA	Sporto skyrius
2.1.4.	**PLĖTOTI EFEKTYVAUS ŠVIETIMO IR SPORTO ĮSTAIGŲ TINKLĄ IR INFRASTRUKTŪRĄ**				
2.1.4.1.	**VYSTYTI EFEKTYVŲ FORMALIOJO IR NEFORMALIOJO ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ TINKLĄ**				
2.1.4.1. -1	Lietuvių kalbos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis	proc.	Rodiklis parodo mokinių, lietuvių kalbos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu pasiekusių bent pagrindinį mokymosi pasiekimo lygį, dalį.	ŠVIS	Švietimo skyrius
2.1.4.1. -2	Matematikos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis	proc.	Rodiklis parodo mokinių, matematikos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu pasiekusių bent pagrindinį mokymosi pasiekimo lygį, dalį.	ŠVIS	Švietimo skyrius
2.1.4.1. -3	Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 2–5 m. vaikų dalis	proc.	Rodiklis parodo ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 2–5 m. vaikų dalį.	ŠVIS	Švietimo skyrius
2.1.4.2.	**PLĖTOTI ŠVIETIMO IR SPORTO INFRASTRUKTŪRĄ YPATINGIEMS BESIMOKANČIŲJŲ POREIKIAMS**				
2.1.4.2.-1	Modernizuotų sporto bazių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo modernizuotų sporto bazių skaičių Kauno mieste. Sporto bazė – profesionaliam sportui skirtos bazės, BUM turimos bazės, susijusios su sporto infrastruktūra.	KMSA	Sporto skyrius
2.1.4.2.-2	Sporto infrastruktūros įrengimui ir tvarkymui skirtų lėšų vienam Kauno miesto gyventojui suma	Eur	Rodiklis parodo, kiek lėšų vienam Kauno miesto gyventojui tenka sporto infrastruktūros įrengimui ir tvarkymui.	KMSA	Sporto skyrius
2.1.4.2.-3	Sporto bazių, pritaikytų negalią turintiems asmenims, dalis	proc.	Rodiklis parodo sporto bazių, pritaikytų negalią turintiems asmenims, dalį.	KMSA	Sporto skyrius
2.1.4.2.-4	Švietimo įstaigų, pritaikytų negalią turintiems asmenims, dalis	proc.	Rodiklis parodo švietimo įstaigų, pritaikytų negalią turintiems asmenims, dalį.	KMSA	Švietimo skyrius

3.3.2. SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SOCIALINĖS PASLAUGOS

Siekiant užtikrinti orų, visavertį ir kokybišką kiekvieno kauniečio gyvenimą ir socialinį saugumą, tenka įveikti daug iššūkių. Sveikos gyvensenos ir aktyvaus įsitraukimo į socialinį miesto bendruomenės tinklą plėtojimas visame mieste, kiekviename miesto mikrorajone yra svarbus veiksnys, užtikrinantis miestiečių galimybes gyventi visavertį, sveikatą puoselėjantį ir socialiai aktyvų gyvenimą. Visavertį ir aktyvų žmogaus gyvenimą lemia ir gera psichinė sveikata, todėl svarbu užtikrinti ir plėtoti psichoemocinės pagalbos prieinamumą. Sveikatos ir socialinių problemų neišvengiamai iškyla daugeliui, todėl svarbu, kad mieste būtų teikiamos kokybiškos tiek sveikatos, tiek socialinės paslaugos visiems kauniečiams, didinti šių paslaugų prieinamumą bei inovatyvumą. Sprendžiant sveikatos ir socialines problemas itin reikšmingas yra bendruomenės ir kiekvieno miestiečių aktyvus įsitraukimas į pagalbos tinklą. Todėl sveikatinimo ir socialinėse srityse numatoma įveiklinti kauniečių bendruomenę ir NVO sektorių, skatinant savanorišką veiklą, vykdant prevencines akcijas, stiprinant kompetencijas sveikatinimo ir socialinių paslaugų teikimo srityse.

3.3.2.1. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities tikslas ir uždaviniai pateikiami paveiksle:

226 pav. Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities tikslas ir uždaviniai

Įgyvendinant tikslą bus prisidedama prie 4-ių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo:

Visuomenės sveikatos prevencija ir ankstyvoji prevencija turi tapti vienu pagrindinių aspektų, siekiant užtikrinti sveiką ir kokybišką kiekvieno kauniečio gyvenimą. Todėl pirmuoju uždaviniu siekiama plėtoti sveikos gyvensenos galimybes kauniečiams. Sveiko gyvenimo būdo ir sveiko gyvenimo suvokimo visuomenėje formavimas gali būti sėkmingas, jeigu pasiekia kuo daugiau žmonių. Todėl itin svarbu, kad sveikos gyvensenos programos bei priemonės – sveikos mitybos, fizinio aktyvumo, sveikos aplinkos, sužalojimų prevencija pasiektų visus Kauno miesto mikrorajonus tolygiai. Nors mieste įrengta nemažai sporto aikštynų, parkų, kitų viešųjų erdvių, tačiau svarbu užtikrinti ir šių erdvių įveiklinimą organizuojant sporto, meno ir kultūros renginius, vykdant ilgalaikes sveikos gyvensenos ir aktyvaus bendruomenės įsitraukimo programas. Psichikos sveikata ir psichologinis atsparumas tiesiogiai susijęs su žmogaus gebėjimu sveikai ir kokybiškai gyventi. Kauno mieste sėkmingai vykdoma vis daugiau psichikos sveikatos prevencinių programų, plečiamas psichologinės pagalbos prieinamumas, tačiau poreikis psichoemocinei pagalbai išlieka didelis, ypač – pirminei psichoemocinei pagalbai. Šios pagalbos tinklo plėtra gali padėti išvengti gilesnių psichikos sveikatos problemų – psichikos ligų, savižudybių, alkoholio, narkotinių ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimo, perdegimo sindromo ir kitų. Todėl svarbu plėtoti šių programų bei priemonių ir intervencijų apimtis, ieškant inovatyvių formų, diegiant mokslu grįstas metodikas, įtraukiant daugiau specialistų, galinčių teikti pirminę psichoemocinę pagalbą.

28 lentelė. Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities pirmo uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
2.2.1.	**UŽDAVINYS**	**Didinti sveikos gyvensenos galimybių plėtrą kauniečiams**
2.2.1.1.	PRIEMONĖ	Skatinti tolygią prevencinių sveikos gyvensenos stiprinimo priemonių plėtrą visame mieste
2.2.1.2.	PRIEMONĖ	Užtikrinti pirminės psichoemocinės pagalbos prieinamumą
2.2.1.3.	PRIEMONĖ	Įveiklinti patrauklias erdves, skirtas sveikatinimui

Antruoju uždaviniu siekiama, kad sveikatos ir socialinės paslaugos, teikiamos gyventojams, atitiktų aukščiausius kokybės standartus, sukuriant inovatyvią ir efektyvią sveikatos ir socialinių paslaugų sistemą. Kokybiškų sveikatos ir socialinių paslaugų, orientuotų į gyventojų poreikius, užtikrinimas yra svarbus, siekiant sudaryti palankias sąlygas gyventojams jaustis sveikais, saugiais ir gyventi visavertį gyvenimą. Saugesnė socialinė aplinka, sveikatos ir socialinių paslaugų prieinamumas mažina socialinę atskirtį ir sudaro galimybę visiems miesto gyventojams palaikyti gerą sveikatos būklę. Todėl svarbu, kad tiek sveikatos, tiek socialinės paslaugos būtų ir kokybiškos, paremtos inovatyviais, įrodymais paremtais metodais, ir prieinamos kiekvienam gyventojui pagal poreikius. Sveikatos ir socialinių paslaugų kokybei ir efektyvumui gerinti numatoma atnaujinti ir plėtoti paslaugoms teikti reikiamą infrastruktūrą bei įrangą, diegti inovatyvius paslaugų teikimo metodus, skatinti tarpžinybinį kompleksinį bendradarbiavimą, didinti socialinės ir sveikatos sričių sanglaudą. Šių paslaugų prieinamumą didina tinkamas informacijos apie teikiamas paslaugas pateikimas ir galimybė paslaugas gauti elektroniniu būdu. Todėl planuojama sukurti ir įdiegti bendrą informavimo sistemą, apimančią sveikatos, sveikatinimo ir socialinių paslaugų sritis, ir plėtoti elektronines paslaugas socialinių ir sveikatos paslaugų sektoriuose. Įgyvendinus planuojamas priemones bus sumažinti socialinių ir sveikatos paslaugų netolygumai.

29 lentelė. Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities antro uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
2.2.2.	**UŽDAVINYS**	**Užtikrinti kokybiškas sveikatos ir socialines paslaugas, plėtojant inovatyvią ir efektyvią pagalbos paslaugų sistemą**
2.2.2.1.	PRIEMONĖ	Didinti sveikatos ir socialinės srities specialistų paslaugų prieinamumą
2.2.2.2.	PRIEMONĖ	Gerinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų kokybę
2.2.2.3.	PRIEMONĖ	Plėtoti tvarų socialinių paslaugų tinklą mieste
2.2.2.4.	PRIEMONĖ	Sukurti bendrą informavimo sistemą ir didinti informacijos prieinamumą skirtingoms gyventojų grupėms sveikatos, sveikatinimo ir socialinių paslaugų srityse
2.2.2.5.	PRIEMONĖ	Diegti ir plėtoti elektronines paslaugas socialinių ir sveikatos paslaugų sektoriuose

Trečiuoju uždaviniu siekiama skatinti bendruomenes aktyviau įsitraukti ir veikti sveikatinimo ir socialinėje srityse. Viena iš galimybių išvengti mirties atvejų yra kiekvieno žmogaus gebėjimas skubiai suteikti reikiamą pagalbą. Kauno miesto greitosios medicinos pagalbos sistemoje aktyviai pradėta įtraukti visuomenę teikiant pirmąją pagalbą: organizuojami pirmos pagalbos staigios mirties atveju ir gyvybes gelbstinčio išorinio automatinio defibriliatoriaus naudojimo mokymai miesto gyventojams, apmokyti žmonės įtraukiami į pagalbos teikėjų tinklą. Šios priemonės reikšmingai prisideda prie mirtingumo mažinimo, todėl numatoma aktyviai plėtoti pirmosios pagalbos teikėjų tinklo ir staigios mirties prevencijos sistemų plėtrą Kauno mieste. Sveikatinimo ir socialinės pagalbos tinklui plėtoti ir paslaugų prieinamumui didinti didelę įtaką daro ir tai, kiek pati visuomenė yra įsitraukusi į šios pagalbos organizavimą, kiek išplėtotas savanorystės tinklas. Savanorių sukuriama socialinė nauda reikšminga, socialinis poveikis ilgalaikis, reikšmingas pačiam savanoriui, savanorį priimančiai organizacijai, paslaugos teikimo bendruomenei, paslaugos gavėjui. Savanorystės bendruomenės iniciatyvų skatinimas reikalauja savivaldybės palaikymo, todėl numatoma skatinti savanorystės iniciatyvas sveikatinimo ir socialinėje srityse. Norint užtikrinti aukštą sveikatinimo ir socialinių paslaugų kokybę ir gyventojų poreikių tenkinimą, svarbu, kad teikiantys sveikatinimo bei socialines paslaugas profesionalai, dirbantys įvairiose įstaigose ir įmonėse ar NVO organizacijos turėtų reikiamą kvalifikaciją ir ją nuolat tobulintų. Todėl planuojama nuolat stiprinti viešojo sektoriaus įstaigų, NVO ir privačių tiekėjų kompetencijas sveikatinimo ir socialinių paslaugų teikimo srityse.

30 lentelė. Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities trečio uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
2.2.3.	**UŽDAVINYS**	**Įveiklinti bendruomenes sveikatinimo ir socialinėje srityse**
2.2.3.1.	PRIEMONĖ	Didinti pirmosios pagalbos teikėjų tinklo ir staigios mirties prevencijos sistemų plėtrą Kauno mieste
2.2.3.2.	PRIEMONĖ	Skatinti savanorystės iniciatyvas sveikatinimo ir socialinėje srityse
2.2.3.3.	PRIEMONĖ	Stiprinti viešojo sektoriaus įstaigų, NVO ir privačių tiekėjų kompetencijas sveikatinimo ir socialinių paslaugų teikimo srityse

3.3.2.2. RODIKLIAI

Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srityje progresui stebėti bus naudojami 2 tikslo, 5 uždavinių ir 25 priemonių rodikliai. Tikslo ir uždavinio rodikliai, jų aprašymai ir siektinos vertės pateikiamos lentelėje žemiau.

31 lentelė. Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities tikslo ir uždavinio rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.2.	**TIKSLAS. SVEIKAI, SOCIALIAI AKTYVIAI IR KOKYBIŠKAI GYVENANTIS KAUNIETIS**						
2.2.-1	Vidutinė tikėtina Kauno m. vyrų gyventojų gyvenimo trukmė	metai	Tikimybinis rodiklis, parodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekvienas gimęs arba sulaukęs tam tikro amžiaus vyras, jeigu visą būsimą tiriamos kartos gyvenimą mirtingumo lygis vyrų amžiaus grupėje liks nepakitęs.	LSD	71,5 (2020 m.)	73,6 (2030 m.)	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.-2	Vidutinė tikėtina Kauno m. moterų gyventojų gyvenimo trukmė	metai	Tikimybinis rodiklis, parodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekviena gimusi arba sulaukusi tam tikro amžiaus moteris, jeigu visą būsimą tiriamos kartos gyvenimą mirtingumo lygis moterų amžiaus grupėje liks nepakitęs.	LSD	81,3 (2020 m.)	82,2 (2030 m.)	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.1.	**UŽDAVINYS. DIDINTI SVEIKOS GYVENSENOS GALIMYBIŲ PLĖTRĄ KAUNIEČIAMS**						
2.2.1.-1	Gyvenimo kokybės, sveikatos, laimingumo vertinimas	proc.	Rodiklis parodo, kokia suaugusiųjų, kurie savo gyvenimo kokybę ir sveikatą vertina kaip gerą ir labai gerą bei suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ir labai laimingi, dalis. Rodiklis apskaičiuojamas iš klausimo „Kaip vertintumėte savo gyvenimo kokybę?“, „Kaip vertintumėte dabartinę savo sveikatos būklę?“, atsakymų „Gera“ ir „Labai gera“, klausimo „Ar jaučiatės laimingas (-a)?“ atsakymų „Laimingas (-a)“, ir „Labai laimingas (-a)“ reikšmių. Skaičiuojamas kas 4-erius metus.	Kauno m. VSB	49 (2018 m.)	62 (2030 m.)	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.2.	**UŽDAVINYS. UŽTIKRINTI KOKYBIŠKAS SVEIKATOS IR SOCIALINES PASLAUGAS, PLĖTOJANT INOVATYVIĄ IR EFEKTYVIĄ PAGALBOS PASLAUGŲ SISTEMĄ**						
2.2.2.-1	Sveikatos paslaugų prieinamumas	proc.	Paciento patekimas pas šeimos gydytoją per 7 kalendorines dienas. Rodiklis parodo, kokia dalis pacientų (proc.), kurie kreipiasi šeimos gydytojo konsultacijos, pas jį patenka per 7 kalendorines dienas.	Kauno teritorinė ligonių kasa	90 (2020 m.)	97 (2030 m.)	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.2.-2	Socialinių paslaugų prieinamumas	mėn.	Rodiklis parodo laiką nuo viso paslaugų poreikį turinčių asmenų, laukiančių paslaugų ilgiau nei 2 mėnesius. Vertinama, per kiek laiko nuo poreikio	KMSA	2,0 (2020 m.)	1,0 (2030 m.)	Socialinių paslaugų skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			įvertinimo asmuo pradėjo gauti paslaugą (išskyrus, kai pats nurodė vėlesnę paslaugos teikimo pradžios datą.				
2.2.3.	**UŽDAVINYS. ĮVEIKLINTI BENDRUOMENES SVEIKATINIMO IR SOCIALINĖJE SRITYSE**						
2.2.3.-1	Pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo, kiek bendradarbiavimo sutarčių buvo pasirašyta su Kauno miesto bendruomenėmis ir Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuru.	Kauno m. VSB	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2022 m.		Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.3.-2	Asmenų, gavusių socialines paslaugas ne valstybiniame / savivaldybiniame sektoriuje (NVO, socialinis verslas, bendruomeninės organizacijos, kt.) dalis nuo visų gavusių šias paslaugas	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis Kauno miesto gyventojų gauna socialines paslaugas ne valstybiniame / savivaldybiniame sektoriuje. Rodiklis gaunamas, skaičiuojant paslaugų gavėjus, gaunančius paslaugas NVO, privačiam sektoriui ir pas kitus socialinių paslaugų teikėjus, kurių savininkas / dalininkas nėra valstybė / savivaldybė, nuo visų paslaugų gavėjų.	Paslaugų teikėjai	60 (2021 m.)	80 (2030 m.)	Socialinių paslaugų skyrius

Lentelėje pateikiami priemonių lygmens vertinimo rodikliai ir jų aprašymai, kurių stebėsena bus atliekama Kauno m. SVP.

32 lentelė. Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities priemonių vertinimo rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.2.	**SVEIKAI, SOCIALIAI AKTYVIAI IR KOKYBIŠKAI GYVENANTIS KAUNIETIS**				
2.2.1.	**DIDINTI SVEIKOS GYVENSENOS GALIMYBIŲ PLĖTRĄ KAUNIEČIAMS**				
2.2.1.1.	**SKATINTI TOLYGIĄ PREVENCINIŲ SVEIKOS GYVENSENOS STIPRINIMO PRIEMONIŲ PLĖTRĄ VISAME MIESTE**				
2.2.1.1.-1	Fizinio aktyvumo įpročių vertinimas	proc.	Rodiklis parodo suaugusiųjų, kurie užsiima aktyvia fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas per savaitę ar dažniau, dalį. Rodiklis apskaičiuojamas iš klausimo „Kiek dienų per savaitę mažiausiai 30 min. užsiimate energinga fizine veikla, kai reikia didesnių nei įprasta pastangų, pagreitėja kvėpavimas ir pulsas, pvz., aktyviai mankštinatės, sportuojate, bėgiojate, greitai einate, važiuojate dviračiu, energingai dirbate namų ūkio darbus ir pan.?“ atsakymo „5 dienas ir daugiau“ reikšmės. Skaičiuojamas kas 4-erius metus.	Kauno m. VSB	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.1.1.-2	Mitybos įpročių vertinimas	proc.	Rodiklis parodo suaugusiųjų, kurie, kurie bent kartą per dieną ir dažniau valgo daržoves (neįskaitant bulvių) ir vaisius, dalį. Rodiklis apskaičiuojamas iš klausimų „Kaip dažnai vartojate šiuos maisto produktus: daržoves (neskaitant bulvių) ir vaisius (neskaitant sulčių)?“	Kauno m. VSB	Sveikatos apsaugos skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			atsakymų „Kasdien, kartą per dieną“ ir „Kasdien, kelis kartus per dieną“ reikšmių. Skaičiuojamas kas 4-erius metus.		
2.2.1.1.-3	Prislėgtos nuotaikos ir nerimo vertinimas	proc.	Rodiklis parodo, suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ir daug labiau nei anksčiau, dalį. Rodiklis apskaičiuojamas iš klausimo „Ar per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas?“ atsakymų „Ne, nebuvo“ ir „Taip, bet ne labiau nei anksčiau“ reikšmes. Skaičiuojamas kas 4-erius metus.	Kauno m. VSB	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.1.2.	**UŽTIKRINTI PIRMINĖS PSICHOEMOCINĖS PAGALBOS PRIEINAMUMĄ**				
2.2.1.2. -1	Skubios psichoemocinės pagalbos konsultacijų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo savižudybių prevencijos modelio atvejo vadybos ir skubios psichologinės pagalbos suteiktų konsultacijų skaičių.	Kauno m. VSB	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.1.2. -2	Mirčių skaičius dėl savižudybių 100 tūkst. gyventojų Kauno m.	vnt.	Rodiklis parodo, kiek nusižudžiusių asmenų tenka 100 tūkst. gyventojų Kauno m.	LSD	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.1.2. -3	Bandymų žudytis skaičius 100 tūkst. gyventojų	vnt.	Rodiklis parodo, kiek bandžiusių žudytis asmenų tenka 100 tūkst. gyventojų Kauno m.	LSD	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.1.3.	**ĮVEIKLINTI PATRAUKLIAS ERDVES, SKIRTAS SVEIKATINIMUI**				
2.2.1.3.-1	Asmenų, 18–64 m. amžiaus, dalyvavusių reguliariuose Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro organizuojamuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo asmenų, 18–64 m. amžiaus, dalyvavusių reguliariuose Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro organizuojamuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičių.	Kauno m. VSB	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.1.3.-2	Vyresnio amžiaus asmenų, 65 m. ir daugiau, dalyvavusių reguliariuose Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro organizuojamuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo vyresnio amžiaus asmenų, dalyvavusių reguliariuose Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro organizuojamuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičių.	Kauno m. VSB	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.2.	**UŽTIKRINTI KOKYBIŠKAS SVEIKATOS IR SOCIALINES PASLAUGAS, PLĖTOJANT INOVATYVIĄ IR EFEKTYVIĄ PAGALBOS PASLAUGŲ SISTEMĄ**				
2.2.2.1.	**DIDINTI SVEIKATOS IR SOCIALINĖS SRITIES SPECIALISTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ**				
2.2.2.1.-1	Jaunimo darbuotojų etatų skaičius, tenkantis 1000 jaunuolių	vnt.	Rodiklis parodo jaunimo darbuotojų etatų skaičių, tenkantį 1000 jaunuolių Rodiklis atspindi darbo su jaunimu paplitimą ir prieinamumą Kauno mieste. Preliminariais paskaičiavimais pilnai išvystytas atvirojo darbo ir darbo su	KMSA	Administracija (Jaunimo reikalų koordinatorius)

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			jaunimu gatvėje paslaugų tinklas apimtų ~29 jaunimo darbuotojų etatus 49000 Jaunų žmonių.		
2.2.2.1.-2	Šeimos gydytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, Kauno m.	vnt.	Rodiklis parodo pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą.	HI	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.2.1.-3	Socialinių paslaugų srities darbuotojų, dirbančių Kauno mieste socialinių paslaugų srityje, skaičius 10 tūkst. gyventojų	vnt.	Rodiklis parodo, kiek socialinių paslaugų srities darbuotojų, dirbančių Kauno mieste socialinių paslaugų srityje tenka 10 tūkst. Kauno miesto gyventojų. Socialinių paslaugų srities darbuotojai suprantami taip, kaip apibrėžti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakyme.	KMSA, paslaugų teikėjai	Socialinių paslaugų skyrius
2.2.2.2.	**GERINTI SVEIKATOS PRIEŽIŪROS IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ**				
2.2.2.2.-1	Pirminės sveikatos priežiūros paslaugų gavėjų, vertinančių Kauno mieste teikiamas paslaugas teigiamai, dalis nuo visų apklaustų šios paslaugos gavėjų	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugų gavėjų teigiamai vertina Kauno miesto poliklinikoje teikiamas paslaugas. Rodiklis skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų.	Kauno miesto poliklinika	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.2.2.-2	Socialinių paslaugų gavėjų, vertinančių Kauno miesto gyventojams teikiamas socialines paslaugas teigiamai, dalis nuo visų apklaustų šių paslaugų gavėjų	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis socialinių paslaugų gavėjų teigiamai vertina Kauno miesto gyventojams teikiamas socialines paslaugas. Rodiklis skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, proc. Teigiamai vertinama paslauga – kai paslaugų gavėjas įvertino (10 balų sistemoje) ne mažiau kaip 6 balais.	KMSA	Socialinių paslaugų skyrius
2.2.2.3.	**PLĖTOTI TVARŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TINKLĄ MIESTE**				
2.2.2.3.-1	Nepatenkinta socialinių paslaugų gavėjų poreikio dalis nuo visų socialinių paslaugų gavėjų	proc.	Rodiklis parodo nepatenkintą socialinių gavėjų poreikio dalį, kada asmeniui įvertintos paslaugos reikia laukti ilgiau nei 2 mėn. Rodiklis skaičiuojamas nuo visų socialinių paslaugų gavėjų.	KMSA	Socialinių paslaugų skyrius
2.2.2.3.-2	Seniūnijų skaičius, kuriose yra teikiamos atvirojo darbo paslaugos	vnt.	Rodiklis parodo seniūnijų skaičių, kuriose teikiamos atvirojo darbo arba darbo su jaunimu gatvėje paslaugos.	KMSA	Administracija (Jaunimo reikalų koordinatorius)
2.2.2.4.	**SUKURTI BENDRĄ INFORMAVIMO SISTEMĄ IR DIDINTI INFORMACIJOS PRIEINAMUMĄ SKIRTINGOMS GYVENTOJŲ GRUPĖMS SVEIKATOS, SVEIKATINIMO IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SRITYSE**				
2.2.2.4.-1	Sukurta bendra sveikatos ir socialinių paslaugų informavimo sistema	vnt.	Rodiklis parodo bendros sveikatos ir socialinių paslaugų informavimo sistemos sukūrimą.	KMSA	Socialinių paslaugų skyrius
2.2.2.5.	**DIEGTI IR PLĖTOTI ELEKTRONINES PASLAUGAS SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PASLAUGŲ SEKTORIUOSE**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
2.2.2.5.-1	Socialinės paslaugos, kurių poreikio įvertinimas, tikslinimas ir pan. užsakomas elektroniniu ar nuotoliniu būdu, dalis nuo visų šių paslaugų užsakymo	proc.	Rodiklis parodo, kiek socialinių paslaugų poreikių vertinimo (pervertinimo, patikslinimo) buvo atlikta reaguojant į nuotoliniu (telefonu, elektroniniu paštu) ar per specializuotas sistemas pateiktus prašymus, gautus pranešimus nuo visų atliktų socialinių paslaugų poreikių vertinimo (pervertinimo, patikslinimo).	KMSA, paslaugų teikėjai	Socialinių paslaugų skyrius
2.2.2.5.-2	Automatizuotos socialinių paslaugų gavėjų pasitenkinimo ir paslaugų kokybės atlikimo ir vertinimo sistemos sukūrimas	vnt.	Parengta ir sukurta automatizuota socialinių paslaugų gavėjų pasitenkinimo ir paslaugų kokybės atlikimo ir vertinimo sistema.	KMSA	Socialinių paslaugų skyrius
2.2.2.5.-3	Pacientų, užsiregistravusių pas gydytojus elektroniniu būdu, dalis nuo visų užsiregistravusiųjų per IPR IS (išankstinę pacientų registracijos informacinę sistemą)	proc.	Rodiklis parodo, kiek Kauno miesto gyventojų užsiregistravo pas gydytojus naudojant elektroninę registracijos sistemą.	Kauno miesto poliklinika	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.3.	**ĮVEIKLINTI BENDRUOMENES SVEIKATINIMO IR SOCIALINĖJE SRITYSE**				
2.2.3.1.	**DIDINTI PIRMOSIOS PAGALBOS TEIKĖJŲ TINKLO IR STAIGIOS MIRTIES PREVENCIJOS SISTEMŲ PLĖTRĄ KAUNO MIESTE**				
2.2.3.1.-1	Sėkmingų gaivinimų procentas Kauno mieste, esant defibriliuojamam ritmui	proc.	Rodiklis parodo sėkmingą Greitosios medicinos pagalbos (GMP) dispečerinės, visuomenės bei Automatinio išorinio defibriliatoriaus (AID) veikimo kartu tinklo, teikiant pagalbą įvykus staigiai mirčiai, sukūrimą regione: 1. GMP dispečerinės darbas: inicijuojami gaivinimo veiksmai – krūtinės paspaudimai bei atnešti ir panaudoti AID. 2. Visuomenės pasirengimas atlikti gaivinimo veiksmus ir panaudoti AID. 3. AID prieinamumas. Rodiklio apskaičiuojamas pacientų, kuriems atvykus GMP diagnozuota klinikinė mirtis dėl skilvelių virpėjimo ir atgaivintų (atstatyta spontaninė kraujotaka) iki stacionarinio gydymo procentas nuo visų atvejų, kuriems atvykus GMP diagnozuota klinikinė mirtis dėl skilvelių virpėjimo.	VšĮ Kauno miesto greitosios medicinos pagalbos stotis	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.3.2.	**SKATINTI SAVANORYSTĖS INICIATYVAS SVEIKATINIMO IR SOCIALINĖJE SRITYSE**				
2.2.3.2.-1	Į savanorišką veiklą įsitraukusių 14–29 m. Kauno miesto gyventojų dalis nuo visų tos amžiaus grupės Kauno miesto gyventojų	proc.	Rodiklis parodo 14–29 m. gyventojų dalį, įsitraukusių į savanorišką veiklą. Rodiklis skaičiuojamas nuo visų tos amžiaus grupės Kauno miesto gyventojų. Savanoriškai veikla matuojama sveikatinimo ir socialinėje srityse. Rodiklis apskaičiuojamas informaciją apie savanorius gaunant iš paslaugų teikėjų.	Paslaugų teikėjai	Socialinių paslaugų skyrius, Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.3.2.-2	Į savanorišką veiklą įsitraukusių 30–65 m. Kauno miesto gyventojų dalis nuo	proc.	Rodiklis parodo 30–65 m. gyventojų dalį, įsitraukusių į savanorišką veiklą. Rodiklis skaičiuojamas nuo visų tos amžiaus grupės Kauno miesto gyventojų. Savanoriškai veikla matuojama sveikatinimo ir socialinėje srityse.	Paslaugų teikėjai	Socialinių paslaugų skyrius, Sveikatos apsaugos skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
	visų tos amžiaus grupės Kauno miesto gyventojų		Rodiklis apskaičiuojamas informaciją apie savanorius gaunant iš paslaugų teikėjų.		
2.2.3.2.-3	Į savanorišką veiklą įsitraukusių 66 m. ir vyresnių Kauno miesto gyventojų dalis nuo visų tos amžiaus grupės Kauno miesto gyventojų	proc.	Rodiklis parodo 65 m. ir vyresnių gyventojų dalį, įsitraukusių į savanorišką veiklą. Rodiklis skaičiuojamas nuo visų tos amžiaus grupės Kauno miesto gyventojų. Savanoriškai veikla matuojama sveikatinimo ir socialinėje srityse. Rodiklis apskaičiuojamas informaciją apie savanorius gaunant iš paslaugų teikėjų.	Paslaugų teikėjai	Socialinių paslaugų skyrius, Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.3.2.	**SKATINTI SAVANORYSTĖS INICIATYVAS SVEIKATINIMO IR SOCIALINĖJE SRITYSE**				
2.2.3.2.-1	Neprivalomuose sveikatinimo paslaugų teikimo mokymuose kvalifikaciją kėlusių darbuotojų dalis nuo visų tos įstaigos darbuotojų (dirbančių įstaigoje ne mažiau kaip 6 mėn.)	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis darbuotojų (dirbančių įstaigoje ne mažiau kaip 6 mėn.), kėlė kvalifikaciją sveikatinimo paslaugų teikime.	Kauno m. VSB	Sveikatos apsaugos skyrius
2.2.3.2.-1	Mokymuose kvalifikaciją kėlusių socialinių paslaugų srities darbuotojų (dirbančių ne mažiau kaip 6 mėn.) dalis nuo visų socialinių paslaugų srities darbuotojų	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis socialinių paslaugų srities darbuotojų (dirbančių įstaigoje ne mažiau kaip 6 mėn.), kėlė kvalifikaciją skaičiuojant nuo visų (dirbančių įstaigoje ne mažiau kaip 6 mėn.) toje įstaigoje dirbančių socialinių paslaugų srities darbuotojų (proc.).	Paslaugų teikėjai	Socialinių paslaugų skyrius

3.4. III PRIORITETAS: TVARUMO BEI ŽALIOJO KURSO PRINCIPAIS TVARIAI VARLDOMAS MIESTAS

Trečiasis Kauno miesto SPP prioritetas – *tvarumo bei žaliojo kurso principais tvariai valdomas miestas.*

Įgyvendinant trečiąjį prioritetą, bus siekiama tvarios, nuolat tobulėjančios organizacijos ir žaliojo kurso principais besivadovaujančio lyderiaujančio miesto statuso. Norint kurti tvarią ir darniai besivystančią aplinką, bus skatinamas tvarus ir įtraukus teritorijų vystymas, kurio metu bus kuriama į kasdienius žmonių poreikius orientuota kokybiška miesto aplinka. Taip pat siekiant mažinti transporto priemonių sukeliamą neigiamą poveikį gamtai ir žmogui, bus užtikrinamas saugus visų eismo dalyvių susisiekimas, didinant tvarių kelionių apimtis. Siekiama kurti miestą, kuris visose srityse gebės integruoti žaliojo kurso principus, sieks efektyvaus išteklių panaudojimo ir savo aktyviais veiksmais mažins klimato kaitos poveikį.

Strateginio prioriteto įgyvendinimas planuojamas 4-iose strateginėse srityse, kuriose atitinkamai formuluojami strateginiai tikslai:

- SUMANUS MIESTO VALDYMAS, VIEŠOSIOS PASLAUGOS | Tvari, nuolat tobulėjanti organizacija patogiam miestiečių gyvenimui
- SUSISIEKIMAS IR DARNUS JUDUMAS | Saugus visų eismo dalyvių susisiekimas, didinant tvarių kelionių dalį ir mažinant transporto keliamą taršą
- DARNI TERITORIJŲ IR GYVENAMOSIOS APLINKOS PLĖTRA | Tvarus ir įtraukus teritorijų vystymas, orientuotas į kasdienius kiekvieno žmogaus poreikius ir kokybišką miesto aplinką
- ŽALIASIS KURSAS | Žaliojo kurso principais paremtas modernus, efektyviai išteklius naudojantis klimato kaitą švelninantis ir konkurencingas miestas

Siekiant įvertinti III prioriteto įgyvendinimą, bus matuojami 2 rodikliai:

33 lentelė. III prioriteto įgyvendinimą matuojantys rodikliai

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO APRAŠYMAS	ESAMA REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	SIEKIAMO RODIKLIO REIKŠMĖS APRAŠYMAS	ŠALTINIS
3.-1	Kauno miesto savivaldybės darnios energetikos plėtros indeksas	Kompleksinis, vienuolikos kriterijų (merų pakto iniciatyva; atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtros veiksmų planų instrumentas; renovuotų daugiabučių dalis; vidutinė šilumos kaina; biokuro pajėgumų išnaudojimas;	45,5 balai (4 vieta) (2020 m.)	80 balai (3 vieta) (2030 m.)	Lietuvos savivaldybių darnios energetikos plėtros pažangos vertinimas, pradėtas skaičiuoti 2019 m. Nors nuo 2019 m., Kauno miesto indekso reikšmė pakilo 4 % (nuo 41,5 iki 45,5 balo), tačiau bendroje savivaldybių statistikoje, Kauno miesto savivaldybė nusileido iš 3 į 4 vietą. 2020 m. 1 vietą užėmė – Druskininkų m. savivaldybė (55 balai), 2 vietoje – Birštono m. savivaldybė (48 balai), 3 vietoje – Vilniaus m. savivaldybė (45,5 balai). Indekso skaičiavime didžiausią svorį turi šie kriterijai: renovuotų daugiabučių dalis, biokuro	Lietuvos energetikos agentūra

		savivaldybių darnios plėtros projektai; gaminančių vartotojų įrenginių galia; elektromobilių skaičius; elektromobilių įkrovimo stotelių skaičius; pritrauktas finansavimas; NT mokestis atsinaujinančių energijos išteklių projektams) indeksas, parodantis savivaldybių pasiektą pažangą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse. Balai 0–100.			pajėgumų išnaudojimas, AEI (atsinaujinančių energetikos išteklių) panaudojimo plėtros veiksmų planas ir merų paktas. Kauno m. savivaldybė užėmė tik 41 vietą daugiabučių gyvenamųjų namų renovavimo veikloje. Pagal biokuro pajėgumų panaudojimo kriteijų Kauno m. savivaldybė užėmė 8 vietą. Įgyvendinant ES klimato ir energetikos tikslus pagal merų paktą, Kauno m. Savivaldybė užėmė 2 vietą. Vertinant savivaldybių veiklą rengiant ir įgyvendinant AEI plėtros planus, Kauno m. Savivaldybė užėmė 8 vietą. Atsižvelgiant į suplanuotas žaliojo kurso iniciatyvas, skatinamą darnią plėtrą ir judumą, Kauno m. savivaldybė sieks išlikti tarp 3 darniausiai valdančių savo energetinius išteklius savivaldybių.	
3.-2	Planuojamas rodiklis su sutaupyto išmetamo CO_2 kiekio matavimu[108]	-	-	-	-	-

[108] Strategiškai svarbus rodiklis, tačiau nacionaliniu mastu dar nėra nutarta rodiklio skaičiavimo metodika.

3.4.1. SUMANUS MIESTO VALDYMAS, VIEŠOSIOS PASLAUGOS

Kūrybingumas, atvirumas ir atsakomybė – vertybės, kuriomis turi būti vadovaujamasi, priimant strateginius ir miestui svarbius sprendimus. Kauno miesto savivaldybės administracijos, jos įstaigų ir įmonių ekosistemos valdymas grindžiamas rezultatyvumu ir galimybe veikti. Siekiant išlaikyti nuolat tobulėjančios organizacijos statusą, svarbu ugdyti darbuotojų profesinę kompetenciją, būti orientuotai į rezultatus, turėti reikiamų gebėjimų kurti ir įgyvendinti strategijas, kūrybiškai ir inovatyviai pritaikyti geriausią patirtį. Be to, Savivaldybės administracijos požiūris į visuomenės jai keliamus tikslus ir būdai jiems pasiekti yra svarbus miesto raidos veiksnys. Kuriant patogų ir kiekvienam gyventojui pritaikytą miestą, turi būti tenkinami ne tik pagrindiniai saugumo, žmogiškojo orumo poreikiai, bet ir teikiamos reikalingos ir aukštos kokybės paslaugos. Viešosios paslaugos teikiamos įtraukiant piliečius, privatų sektorių, vietos bendruomenes ir nevyriausybines organizacijas.

3.4.1.1. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Sumanaus miesto valdymo, viešųjų paslaugų srities tikslas ir uždaviniai pateikiami paveiksle:

227 pav. Sumanaus miesto valdymo viešųjų paslaugų srities tikslas ir uždaviniai

Įgyvendinant tikslą bus prisidedama prie 4-ių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo:

Pirmuoju uždaviniu Savivaldybė sieks taikyti įvairius inovatyvius technologinius, organizacinius ir personalo valdymo sprendimus, siekdama tapti maksimalaus efektyvumo organizacija. Auginant Savivaldybės administracijos darbuotojų kompetencijas ir prisidedant prie jų analitinių gebėjimų stiprinimo, bus užtikrinamas sklandesnis ir efektyvesnis Savivaldybės funkcijų vykdymas. Savivaldybės administracijos ir jos atliekamų funkcijų skaitmenizacijos lygio didinimas, panaudojant optimalius skaitmenizacijos sprendimus, leis pertvarkyti darbo procesus į spartesnius ir lankstesnius bei išvengti funkcijų dubliavimo. Didinant Savivaldybės skaitmenizacijos lygį, kartu didės ir sukuriamų duomenų apimtis, todėl Savivaldybėje bus siekiama skatinti atvirų duomenų naudojimą, kuris palengvins trečiųjų šalių prieigą prie informacijos, ir duomenų antrinį analitinį panaudojimą. Nuolatinis dalijimasis duomenimis įgalins gerinti viešųjų įstaigų veiklos efektyvumą bei skaidrumą ir teikiamų paslaugų kokybę. Siekiant užtikrinti centralizuotą, nuoseklų ir optimizuotą strateginį planavimą visuose Savivaldybės valdymo lygiuose ir teikiamų paslaugų srityse, bus kuriama integruota planavimo ir rezultatų stebėsenos sistema. Galiausiai, pažangiausių Savivaldybės ir Savivaldybei pavaldžių įstaigų turto valdymo sprendimų vystymas sudarys prielaidas efektyviau valdyti turtą ir priimti turto valdymo sprendimus, užtikrinančius tokią Savivaldybės nekilnojamojo turto apimtį, kuri yra tinkamai optimizuota pagal Savivaldybei tenkančius kaštus ir reikalinga visuomenės poreikiams tenkinti.

34 lentelė. Sumanaus miesto valdymo, viešųjų paslaugų srities pirmo uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.1.1.	**UŽDAVINYS**	**Tapti pirmaujančia organizacija, efektyviai naudojančia pažangius skaitmeninius sprendimus**
3.1.1.1.	PRIEMONĖ	Užtikrinti efektyvų pagrindinių miesto funkcijų vykdymą, auginant Savivaldybės administracijos darbuotojų kompetencijas
3.1.1.2.	PRIEMONĖ	Didinti Savivaldybės administracijos ir jos atliekamų funkcijų skaitmenizacijos lygį
3.1.1.3.	PRIEMONĖ	Skatinti atvirų duomenų naudojimą sprendimų priėmimo procesuose
3.1.1.4.	PRIEMONĖ	Siekti integruotos, į rezultatų užtikrinimą nukreiptos, planavimo ir rezultatų stebėsenos sistemos
3.1.1.5.	PRIEMONĖ	Vystyti pažangiausius Savivaldybės ir Savivaldybei pavaldžių įstaigų turto valdymo sprendimus

Antruoju uždaviniu siekiama gerinti Savivaldybės teikiamų paslaugų kokybę ir didinti gyventojų pasitenkinimą jomis, užtikrinant, kad paslaugos būtų veiksmingos ir atliepiančios kiekvieno poreikius. Savivaldybė skirs didesnį dėmesį viešųjų paslaugų vartotojų poreikių supratimui, siekiant vystyti daugiau bendru sutarimu, prieinamumu ir vientisumu grįstas, aukštos kokybės paslaugas. Be to, Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų paslaugų teikimui bus naudojamos naujausios technologijos ir organizaciniai sprendimai, kurių pagalba bus siekiama maksimalaus paslaugų perkėlimo į elektroninę erdvę. Taip pat numatoma nustatyti paslaugų kokybės ir aptarnavimo standartus, kurie leis tikslingiau tobulinti Savivaldybės teikiamas paslaugas ir teikti tobulinimo pasiūlymus nacionaliniams partneriams.

35 lentelė. Sumanaus miesto valdymo, viešųjų paslaugų srities antro uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.1.2.	**UŽDAVINYS**	**Skatinti tvarų, visą organizaciją apjungiantį paslaugų kūrimo ir tobulinimo procesą**
3.1.2.1.	PRIEMONĖ	Didinti gyventojų pasitenkinimą Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų teikiamomis paslaugomis
3.1.2.2.	PRIEMONĖ	Siekti lyderystės kuriant ir tobulinant Savivaldybės teikiamas paslaugas

Trečiuoju uždaviniu siekiama didinti nevyriausybinių organizacijų ir kitų partnerių įtrauktį į viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijas ir siekti ryžtingesnės lyderystės Kauno regione. Vienas iš svarbiausių aspektų, susijusių su visuomenės aktyviu dalyvavimu – realus piliečių įtraukimas į sprendimų priėmimo procesus, neapsiribojant tik informavimu ir konsultavimu. Piliečių įtraukimas į paslaugų teikimo ir tobulinimo procesų nustatymą ne rečiau nei kas 2 metus atliekant gyventojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis vertinimą, leis kurti „Atviro Kauno“ viziją ir pasiekti abipusį susitarimą dėl paslaugų teikimo standartų. Siekiant įgalinti organizacijas teikti paslaugas miesto gyventojams, bus sudaromos realios galimybės viešąsias paslaugas teikti ne tik valdžios institucijoms, bet ir bendruomenėms, nevyriausybinėms organizacijoms ir privačiam sektoriui. Taip pat svarbu paminėti, kad teigiamas miesto įvaizdis padeda išlaikyti esamus ir pritraukti naujus verslus, investicijas, turistus, kvalifikuotus darbuotojus ir naujus gyventojus. Bus kuriamas toks miesto įvaizdis, kuris atspindėtų Kauno miesto ypatybes ir unikalumą, atlieptų skirtingas tikslines grupes. Be to, nauju vizijos šūkiu „Kaunas – traukia“ bus skiriamas dėmesys įrodyti brandaus miesto perspektyvas pritraukti potencialius stambius pažangos projektus ir siekti lyderio pozicijos Kauno regione. Didinant saugumo bei atsparumo įvairioms galimoms grėsmėms lygį, bus siekiama užtikrinti sąlygas saugiai gyventi ir dirbti mieste.

36 lentelė. Sumanaus miesto valdymo, viešųjų paslaugų srities trečio uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.1.3.	**UŽDAVINYS**	**Didinti įtraukų bendradarbiavimą su suinteresuotomis šalimis, tapti lydere regione**
3.1.3.1.	PRIEMONĖ	Įgyvendinti „Atviro Kauno“ viziją, užtikrinant skaidrų visuomenės įtraukimą į sprendimų priėmimo procesą
3.1.3.2.	PRIEMONĖ	Skatinti organizacijas teikti paslaugas miesto gyventojams
3.1.3.3.	PRIEMONĖ	Efektyvinti miesto komunikaciją ir rinkodarą
3.1.3.4.	PRIEMONĖ	Siekti Kauno lyderystės regione
3.1.3.5.	PRIEMONĖ	Užtikrinti sąlygas saugiai gyventi ir dirbti mieste

3.4.1.2. RODIKLIAI

Sumanaus miesto valdymo, viešųjų paslaugų srityje progresui stebėti bus naudojami 1 tikslo strateginiai rodikliai, 7 uždavinių ir 20 priemonių rodikliai. Tikslo ir uždavinio rodikliai, jų aprašymai ir siektinos vertės pateikiamos lentelėje žemiau.

37 lentelė. Sumanaus miesto valdymo, viešųjų paslaugų srities rodiklių sistema

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.1.	**TIKSLAS. TVARI, NUOLAT TOBULĖJANTI ORGANIZACIJA PATOGIAM MIESTIEČIŲ GYVENIMUI**						
3.1.-1	Gyventojų pasitenkinimo Savivaldybe indeksas	balai	Rodiklis parodo gyventojų pasitenkinimą Savivaldybe. Rodiklis apskaičiuojamas remiantis NPS metodologija ((-100) -100 balai).	Gyventojų nuomonės tyrimas	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2023 m.		Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.1.	**UŽDAVINYS. TAPTI PIRMAUJANČIA ORGANIZACIJA, EFEKTYVIAI NAUDOJANČIA PAŽANGIUS SKAITMENINIUS SPRENDIMUS**						
3.1.1.-1	Užimtų pareigybių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų	vnt.	Rodiklis parodo, kiek Savivaldybėje užimamų pareigybių tenka 1000 gyventojų. Rodiklio reikšmė gaunama Savivaldybėje dirbančių asmenų skaičių padalinus iš gyventojų skaičiaus ir padauginus iš 1000.	KMSA	1,59 (2021 m.)	1,73 (2030 m.)	Personalo valdymo skyrius
3.1.1.-2	Darbuotojų kaitos indeksas	balai	Rodiklis parodo, kokia yra darbuotojų kaita Savivaldybėje. Rodiklio reikšmė gaunama Savivaldybės išėjusių darbuotojų skaičių padalinus iš vidutinio (metinio) darbuotojų skaičiaus.	KMSA	0,07 (2021 m.)	0,07 (2030 m.)	Personalo valdymo skyrius
3.1.1.-3	Tarpusavyje integruotų informacinių sistemų sprendimų, taikant pažangius skaitmeninius metodus, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo (bendrą) KMSA ar ES lėšomis finansuojamų (ar vidiniais KMSA resursais įgyvendintų) projektų, kurių metu yra tarpusavyje integruojamos dvi ar daugiau esamos, vidinės Kauno miesto savivaldybės administracijos darbo aplinkoje naudojamos IT sistemos ir (ar) programinės įrangos, skaičių.	KMSA	11 (2021 m.)	25 (2030 m.)	E. paslaugų ir informacinių technologijų skyrius
3.1.2.	**UŽDAVINYS. SKATINTI TVARŲ, VISĄ ORGANIZACIJĄ APJUNGIANTĮ PASLAUGŲ KŪRIMO IR TOBULINIMO PROCESĄ**						
3.1.2.-1	Elektroninių paslaugų dalis nuo bendro KMSA teikiamų administracinių paslaugų skaičiaus	proc.	Rodiklis parodo elektroninių paslaugų dalį nuo bendro KMSA teikiamų administracinių paslaugų skaičiaus. Rodiklis apskaičiuojamas paslaugas, kurios teikiamos elektroniniu būdu, padalijus iš visų KMSA teikiamų administracinių paslaugų.	KMSA	52,14 (2021 m.)	70 (2030 m.)	E. paslaugų ir informacinių technologijų skyrius, Klientų aptarnavimo ir informavimo skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.1.2.-2	Gyventojų pasitenkinimo Savivaldybės teikiamomis paslaugomis indeksas	balai	Rodiklis parodo gyventojų pasitenkinimo lygį Savivaldybės teikiamomis paslaugomis (1–10 balai).	Gyventojų nuomonės tyrimas	6,6 (2021 m.)	8,2 (2030 m.)	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.3.	**UŽDAVINYS. DIDINTI ĮTRAUKŲ BENDRADARBIAVIMĄ SU SUINTERESUOTOMIS ŠALIMIS, TAPTI LYDERE REGIONE**						
3.1.3.-1	Gyventojų įsitraukimo indeksas	balai	Rodiklis parodo ar gyventojai jaučiasi įtraukti į Savivaldybės sprendimų priėmimą (1–10 balai).	Gyventojų nuomonės tyrimas	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2023 m.		Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.3.-2	Pateiktų ir įgyvendintų bendradarbiavimo projektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo pateiktų ir įgyvendintų bendradarbiavimo projektų skaičių, finansuojamų per finansavimo programas.	KMSA	233 (2021 m.)	250 (2030 m.)	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius, sutarčių vykdytojai/koordinatoriai

Lentelėje pateikiami priemonių lygmens vertinimo rodikliai ir jų aprašymai, kurių stebėsena bus atliekama Kauno m. SVP.

38 lentelė. Sumanaus miesto valdymo, viešųjų paslaugų srities priemonių vertinimo rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.1.	**TVARI, NUOLAT TOBULĖJANTI ORGANIZACIJA PATOGIAM MIESTIEČIŲ GYVENIMUI**				
3.1.1.	**TAPTI PIRMAUJANČIA ORGANIZACIJA, EFEKTYVIAI NAUDOJANČIA PAŽANGIUS SKAITMENINIUS SPRENDIMUS**				
3.1.1.1.	**UŽTIKRINTI EFEKTYVŲ PAGRINDINIŲ MIESTO FUNKCIJŲ VYKDYMĄ, AUGINANT SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DARBUOTOJŲ KOMPETENCIJAS**				
3.1.1.1.-1	Darbuotojų įsitraukimo indeksas	balai	Rodiklis parodo darbuotojų pasitenkinimą darbo sąlygomis Savivaldybėje.	KMSA	Personalo valdymo skyrius
3.1.1.1.-2	Savivaldybės darbuotojų, per metus tobulinusių kvalifikaciją, dalis	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis Savivaldybės darbuotojų tobulino kvalifikaciją einamaisiais metais. Rodiklis apskaičiuojamas tobulinusių kvalifikaciją Savivaldybės darbuotojų skaičių padalinus iš visų Savivaldybės darbuotojų ir padauginus iš 100.	KMSA	Personalo valdymo skyrius
3.1.1.2.	**DIDINTI SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS IR JOS ATLIEKAMŲ FUNKCIJŲ SKAITMENIZACIJOS LYGĮ**				
3.1.1.2.-1	Transformacinių (pokyčių) IT projektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo (bendrą) KMSA ar ES lėšomis finansuojamų (ar vidiniais KMSA resursais įgyvendintų) projektų, kuriais siekiama sutrumpinti ir (ar) palengvinti Kauno miesto savivaldybės administracijos darbuotojų atliekamų funkcijų procesą, skaičių.	KMSA	E. paslaugų ir informacinių technologijų skyrius
3.1.1.2.-2	Kibernetinių incidentų skaičius Savivaldybės administracijoje	vnt.	Rodiklis parodo kiek kibernetinių incidentų įvyko Savivaldybės administracijoje.	KMSA	E. paslaugų ir informacinių technologijų skyrius
3.1.1.3.	**SKATINTI ATVIRŲ DUOMENŲ NAUDOJIMĄ SPRENDIMŲ PRIĖMIMO PROCESUOSE**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.1.1.3-1	Atvertų duomenų rinkinių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo Kauno miesto savivaldybės atvertų duomenų rinkinių skaičių.	KMSA	E. paslaugų ir informacinių technologijų skyrius
3.1.1.4.	**SIEKTI INTEGRUOTOS, Į REZULTATŲ UŽTIKRINIMĄ NUKREIPTOS, PLANAVIMO IR REZULTATŲ STEBĖSENOS SISTEMOS**				
3.1.1.4.-1	Automatiškai, per duomenų integracijas atnaujinamų rodiklių dalis bendroje sistemoje	proc.	Rodiklis parodo automatiškai Kauno miesto savivaldybės Biudžeto ir strateginio planavimo informacinėje sistemoje (STRAPIS) atnaujinamų rodiklių dalį.	KMSA	E. paslaugų ir informacinių technologijų skyrius, Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.1.5.	**VYSTYTI PAŽANGIAUSIUS SAVIVALDYBĖS IR SAVIVALDYBEI PAVALDŽIŲ ĮSTAIGŲ TURTO VALDYMO SPRENDIMUS**				
3.1.1.5.-1	Savivaldybei priklausančių nenaudojamų pastatų ir patalpų (išskyrus laikinai nenaudojamus) plotas, tenkantis 100 Savivaldybės gyventojų	m²	Rodiklis parodo kiek Savivaldybei priklausančių nenaudojamų pastatų ir patalpų, išskyrus laikinai nenaudojamus dėl remonto, teisės aktų rengimo ir pan., ploto tenka 100 Savivaldybės gyventojų. Apskaičiuojama nenaudojamą pastatų ir patalpų plotą padalinus iš gyventojų skaičiaus ir padauginus iš 100.	KMSA	Nekilnojamojo turto skyrius
3.1.2.	**SKATINTI TVARŲ, VISĄ ORGANIZACIJĄ APJUNGIANTĮ PASLAUGŲ KŪRIMO IR TOBULINIMO PROCESĄ**				
3.1.2.1.	**DIDINTI GYVENTOJŲ PASITENKINIMĄ SAVIVALDYBĖS IR JAI PAVALDŽIŲ ĮSTAIGŲ TEIKIAMOMIS PASLAUGOMIS**				
3.1.2.1.-1	Savivaldybės administracijos teikiamų paslaugų vertinimo indeksas	balai	Rodiklis parodo kaip gyventojai vertina Savivaldybės administracijos teikiamas paslaugas (1–10 balai).	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.2.2.	**SIEKTI LYDERYSTĖS KURIANT IR TOBULINANT SAVIVALDYBĖS TEIKIAMAS PASLAUGAS**				
3.1.2.2.-1	Savivaldybės administracijos teikiamų paslaugų, kurioms nustatyti kokybės / aptarnavimo standartai, dalis nuo visų savivaldybės administracijos teikiamų paslaugų	proc.	Rodiklis parodo kokiai daliai Savivaldybės paslaugų nustatyti kokybės / aptarnavimo standartai. Rodiklis apskaičiuojamas paslaugas, kurioms nustatyti kokybės / aptarnavimo standartai padalinus iš visų Savivaldybės teikiamų paslaugų.	KMSA	Visi KMSA padaliniai, vykdantys funkcijas
3.1.2.2.-2	Gyventojų pasitenkinimas Savivaldybes deleguotų paslaugų teikimu indeksas	balai	Rodiklis parodo gyventojų pasitenkinimo lygį Savivaldybei deleguotų paslaugų teikimu (1–10 balai).	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.3.	**DIDINTI ĮTRAUKŲ BENDRADARBIAVIMĄ SU SUINTERESUOTOMIS ŠALIMIS, TAPTI LYDERE REGIONE**				
3.1.3.1.	**ĮGYVENDINTI „ATVIRO KAUNO“ VIZIJĄ UŽTIKRINANT, SKAIDRŲ VISUOMENĖS ĮTRAUKIMĄ Į SPRENDIMŲ PRIĖMIMO PROCESĄ**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.1.3.1.-1	Gyventojų pasitenkinimo seniūnijose aptarnaujančių skyrių ir darbuotojų teikiamomis paslaugomis ir veikla indeksas	balai	Rodiklis parodo gyventojų pasitenkinimo lygį seniūnijų teikiamomis paslaugomis ir veikla (1–10 balai).	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.3.1.-2	Gyventojų, įtrauktų į bendruomeninių ir visuomeninių organizacijų veiklą, dalis nuo visų Kauno miesto gyventojų	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis gyventojų yra įsitraukę į bendruomeninių ir visuomeninių organizacijų veiklą.	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.3.2.	**SKATINTI ORGANIZACIJAS TEIKTI PASLAUGAS MIESTO GYVENTOJAMS**				
3.1.3.2.-1	Sudarytų sutarčių su NVO dėl specialių paslaugų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo sudarytų sutarčių su NVO dėl specialių paslaugų skaičių.	KMSA	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.3.3.	**EFEKTYVINTI MIESTO KOMUNIKACIJĄ IR RINKODARĄ**				
3.1.3.3.-1	Savivaldybės išorinės komunikacijos auditorijos dydžių pokytis „Facebook“ kanale	proc.	Rodiklis parodo Savivaldybės išorinės komunikacijos auditorijų dydžių pokytį „Facebook“ kanale. Rodiklio reikšmės skaičiuojamos pagal sausio mėnesio 1 d. duomenis.	VšĮ „Kaunas IN“	Ryšių su visuomene skyrius
3.1.3.3.-2	Savivaldybės išorinės komunikacijos auditorijos dydžių pokytis „YouTube“ kanale	proc.	Rodiklis parodo Savivaldybės išorinės komunikacijos auditorijų dydžių pokytį „YouTube“ kanale. Rodiklio reikšmės skaičiuojamos pagal sausio mėnesio 1 d. duomenis.	VšĮ „Kaunas IN“	Ryšių su visuomene skyrius
3.1.3.3.-3	Savivaldybės išorinės komunikacijos auditorijos dydžių pokytis „LinkedIn“ kanale	proc.	Rodiklis parodo Savivaldybės išorinės komunikacijos auditorijų dydžių pokytį „LinkedIn“ kanale. Rodiklio reikšmės skaičiuojamos pagal sausio mėnesio 1 d. duomenis.	VšĮ „Kaunas IN“	Ryšių su visuomene skyrius
3.1.3.3.-4	Savivaldybės išorinės komunikacijos auditorijos dydžių pokytis „kaunas.lt“ interneto svetainėje ir jos subdomenuose	proc.	Rodiklis parodo Savivaldybės išorinės komunikacijos auditorijų dydžių pokytį „kaunas.lt“ interneto svetainėje ir jos subdomenuose. Rodiklio reikšmės skaičiuojamos pagal sausio mėnesio 1 d. duomenis.	VšĮ „Kaunas IN“	Ryšių su visuomene skyrius
3.1.3.4.	**SIEKTI KAUNO LYDERYSTĖS REGIONE**				
3.1.3.4.-1	Vykdytų pažangos projektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo einamaisiais metais vykdytų pažangos projektų skaičių per regioninį plėtros planą. Skaičiuojami projektai, vadovaujantis į Kauno regioninį plėtros planą įtrauktų projektų skaičiumi.	KMSA	Investicijų ir projektų skyrius
3.1.3.5.	**UŽTIKRINTI SĄLYGAS SAUGIAI GYVENTI IR DIRBTI MIESTE**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.1.3.5.-1	Gyventojų, kurie jaučiasi saugūs Savivaldybės teritorijoje, dalis	proc.	Rodiklis parodo kokia dalis gyventojų jaučiasi saugūs Savivaldybės teritorijoje.	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.1.3.5.-2	Nusikalstamos veikos, tenkančios 100 000 gyventojų, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo užregistruotų nusikaltimų, baudžiamųjų nusižengimų skaičių, tenkantį 100 tūkst. gyventojų	LSD	Viešosios tvarkos skyrius

3.4.2. SUSISIEKIMAS IR DARNUS JUDUMAS

2019 m. patvirtintas Kauno miesto darnaus judumo planas (toliau – Kauno DJMP) nustatė pagrindines gaires ir priemones, skirtas spręsti Kauno mieste kylančius susisiekimo iššūkius, siekti pritaikyti užsienio gerąsias judumo praktikas ir padaryti miestą patogesniu vietos gyventojams ir miesto svečiams. Kauno miesto strateginis plėtros planas iki 2030 m. užtikrins ilgalaikį Kauno DJMP numatytų principų įgyvendinimą ir sudarys paskatas kurti naujus kompleksinius sprendimus, kurie leis puoselėti į žmogų, aplinkos tausojimą ir maksimalų technologijų panaudojimą orientuotą miesto judumo ekosistemą. Kauno miesto darnaus judumo ir susisiekimo sistema bus vystoma trimis kryptims: užtikrinant aukštą fizinės susisiekimo (t. y. visų keliavimo būdų) infrastruktūros kokybės ir patogumo lygį, ir siekiant, kad Kaune būtų taikomi aukščiausio lygio saugumo standartai ir priemonės; taikant įvairias viešojo transporto sistemos gerinimo ir kitas minkštąsias priemones su tikslu paskatinti gyventojas persėsti iš automobilio į kito tipo transporto priemones ar keliavimo būdus; optimizuojant ir efektyvinant visą judumo sistemą taikant naujus ir inovatyvius skaitmenizacijos sprendimus.

3.4.2.1. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Susisiekimo ir darnaus judumo srities tikslas ir uždaviniai pateikiami paveiksle:

228 pav. Susisiekimo ir darnaus judumo paslaugų srities tikslas ir uždaviniai

Įgyvendinant tikslą bus prisidedama prie 6-ių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo:

Siekiant aukštos judumo infrastruktūros kokybės, svarbiausia yra tinkamas gatvių tinklo planavimas. Norėdama įgyvendinti šį siekį, Savivaldybė, remiantis pažangiausia užsienio praktika, parengs gatvių tinklo kategorizavimo ir prioretizavimo sistemą. Ši sistema leis lengviau organizuoti transporto srautus, įdiegti efektyvų ir modernų visos judumo infrastruktūros būklės planavimą, adaptavimą pagal vartotojų poreikius ir įgalins jų stebėseną. Dabartinis gatvių kategorizavimas ir prioretizavimas nėra pritaikytas realioms gatvių funkcijoms (pvz., sudaro galimybės kirsti gyvenamąsias zonas (ramaus eismo gatves) tranzitu ir pan.). Savivaldybė taikys pagal gatvės kategoriją pritaikytą infrastruktūrą, pavyzdžiui, gatvių humanizavimo principus, siekdama mažinti eismo intensyvumą ir transporto keliamą taršą gyvenamosiose teritorijose. Siekiant didinti darnesnių kelionių mieste dalį, Savivaldybė turės užtikrinti, kad keliavimas dviračiu, pėsčiomis ar kita mikromobilumo priemone būtų patogesnis ir saugesnis. Susisiekimo ir darnaus judumo srityje taip pat bus taikomi horizontalūs universalaus dizaino principai, t. y. bus siekiama, kad visa susisiekimo infrastruktūra, nuo viešojo transporto stotelių iki šaligatvių bei požeminių perėjų, būtų pritaikoma SPTŽ mobilumo poreikiams. Galiausiai Savivaldybei bendradarbiaujant ir įgyvendinant bendrus projektus su aplinkinėmis savivaldybėmis, bus gerinamos esamos ir vystomos naujos multimodalinės susisiekimo jungtys.

39 lentelė. Susisiekimo ir darnaus judumo srities pirmo uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.2.1.	**UŽDAVINYS**	**Vystyti ir palaikyti saugią judumo infrastruktūrą Kauno mieste**
3.2.1.1.	PRIEMONĖ	Palaikyti aukštą judumo infrastruktūros būklę
3.2.1.2.	PRIEMONĖ	Vystyti judumo infrastruktūrą atsižvelgiant į eismo dalyvių poreikius
3.2.1.3.	PRIEMONĖ	Sudaryti visapusiškai saugias judėjimo sąlygas visiems eismo dalyviams
3.2.1.4.	PRIEMONĖ	Pritaikyti visą susisiekimo infrastruktūrą SPTŽ
3.2.1.5.	PRIEMONĖ	Prižiūrėti ir plėsti dviračių, pėsčiųjų ir kitų mikromobilumo priemonių infrastruktūrą
3.2.1.6.	PRIEMONĖ	Užtikrinti kokybišką regioninį pasiekiamumą visais keliavimo būdais

Įgyvendinant žaliojo kurso principus, Savivaldybė taikys įvairias priemones, skatinančias Kauno m. ir Kauno r. gyventojus dažniau keliauti viešuoju transportu, dviračiu ar pėsčiomis. Atsižvelgiant į tai, kad ateityje nuosavų automobilių išlaikymo kaštai didės, Savivaldybė įgyvendins priemones, kurios leis didinti alternatyvių transporto priemonių ir keliavimo būdų patrauklumą. Tarp šių priemonių svarbų vaidmenį atlieka įtrauki komunikacija ir visuomenės švietimas, kuriuo bus siekiama skatinti gyventojus keisti savo kasdienius judumo įpročius. Didelis dėmesys bus skiriamas viešojo transporto sistemai, t. y. siekiant, kad kuo daugiau gyventojų naudotųsi viešuoju transportu, Savivaldybė kartu su UAB „Kauno autobusai“ toliau sieks efektyviau valdyti ir vykdyti daugiau viešojo transporto maršrutų. Tai padės atliepti kasdienių kelionių poreikius ir kartu toliau elektrifikuoti viešojo transporto parką. Papildomai Savivaldybė nusimato siekti glaudesnės sinergijos su aplinkinėmis savivaldybėmis, vystant visiems Kauno regiono gyventojams patogią viešojo transporto sistemą. Galiausiai

Savivaldybė ieškos naujų sprendimų, kuriais bus siekiama didinti paskatas vykti į miestą alternatyviais keliavimo būdais, taip sumažinant individualių automobilių srauto kuriamus kamščius rytinio ir vakarinio piko metu.

40 lentelė. Susisiekimo ir darnaus judumo srities antro uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.2.2.	**UŽDAVINYS**	**Didinti darnių kelionių dalį Kauno mieste**
3.2.2.1.	PRIEMONĖ	Skatinti rinktis mažiau taršius keliavimo būdus
3.2.2.2.	PRIEMONĖ	Gerinti viešojo transporto pasiekiamumą ir kokybę
3.2.2.3.	PRIEMONĖ	Didinti Kauno regiono viešojo transporto sistemų suderinamumą
3.2.2.4.	PRIEMONĖ	Riboti į Kauno miestą atvykstančio motorinio transporto srautus

Trečiasis srities uždavinys užtikrins, kad Kauno miesto susisiekimo sistema būtų pažangi ir savalaikė, diegiami modernūs ir inovatyvūs technologiniai-skaitmeniniai judumo sprendimai. Būtina pabrėžti, kad Lietuvoje vis dar aktyviai įgyvendinami transporto projektai, sietini tik infrastruktūriniai, kai kitos ES šalys aktyviai investuoja į inovacijas ir skaitmenines transporto technologijas. Siekiant atliepti ES vyraujančias tendencijas, bus siekiama sudaryti sąlygas, kad Kauno mieste būtų imtasi iniciatyvos judumo inovacijų diegimo srityje. Savivaldybė taip pat sieks atliepti ES ir nacionalinio lygmens klimato politikos iškeltus tikslus, kuriais siekiama mažinti transporto keliamas ŠESD emisijas Kauno mieste. Šie tikslai pirmiausia bus įgyvendinti ribojant taršių automobilių judėjimą Kauno centre ir vystant elektromobilių viešųjų įkrovos stotelių tinklą. Nauji intelektinių transporto sistemų sprendiniai ateityje atneš naujų galimybių efektyviau planuoti ir valdyti transporto srautus, todėl bus skiriamas didelis dėmesys stiprinant technologines kompetencijas ir pajėgumus. Savivaldybė toliau dirbs su BĮ „Parkavimas Kaune“, siekdama optimizuoti parkavimo politiką ir taip sumažinti automobilių apkrovą mieste.

41 lentelė. Susisiekimo ir darnaus judumo srities trečio uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.2.3.	**UŽDAVINYS**	**Taikyti inovacijomis paremtus transporto sprendimus**
3.2.3.1.	PRIEMONĖ	Vystyti mažų emisijų zonas ir elektromobilių infrastruktūrą
3.2.3.2.	PRIEMONĖ	Diegti technologinius sprendimus efektyviam judumui valdyti
3.2.3.3.	PRIEMONĖ	Įgyvendinti efektyvius transporto priemonių parkavimo sprendimus

3.4.2.2. RODIKLIAI

Susisiekimo ir darnaus judumo srityje progresui stebėti bus naudojami 3 tikslo, 9 uždavinių ir 20 priemonių rodikliai. Tikslo ir uždavinio rodikliai, jų aprašymai bei siektinos vertės pateikiamos lentelėje žemiau.

42 lentelė. Susisiekimo ir darnaus judumo srities tikslo ir uždavinio rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.2	**TIKSLAS. SAUGUS VISŲ EISMO DALYVIŲ SUSISIEKIMAS, DIDINANT TVARIŲ KELIONIŲ DALĮ IR MAŽINANT TRANSPORTO KELIAMĄ TARŠĄ**						
3.2.-1	Vidutinės kelionės trukmės viešuoju transportu ir automobiliu santykis	koef.	Rodiklis parodo vidutinės kelionės viešuoju transportu Kaune trukmės piko metu santykį su vidutine kelionės automobiliu trukme piko metu. Rodiklio skaičiavimui imamos šios atkarpos[109]: • Vytauto Didžiojo tiltas – Veiverių g. 139 ties VC „SITIS“ • Tilto g. – Piliuonos g. Rodiklio skaičiavimui naudojami eismo srautų valdymo sistemos „Srautis“ duomenys.	KMSA	0,81 (2021 m.)	0,85 (2030 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.-2	Transporto ir susisiekimo paslaugų kokybės indeksas	balai	Rodiklis parodo, kaip Kauno miesto gyventojai vertina Kaune teikiamas transporto ir susisiekimo paslaugas. Rodiklio vertės imamos iš Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo rezultatų. Apklausa rengiama kas dvejus metus. Įvertinimas išreiškiamas penkiabalėje sistemoje.	Gyventojų nuomonės tyrimas	7,4 (2021 m.)	8,1 (2029 m.)	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.2.-3	Azoto dioksido (NO_2) koncentracijos ribinės vertės viršijimas	stotelių skaičius	Rodiklis parodo Kauno m. sav. teritorijoje esančių aplinkos oro taršos NO_2 tyrimo stotelių skaičių, kuriose per einamuosius buvo bent kartą viršyta ribinė azoto dioksido koncentracijos vertė (40 $\mu g/m^3$).	KMSA	4 (2021 m.)	0 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius
3.2.1.	**UŽDAVINYS. VYSTYTI IR PALAIKYTI SAUGIĄ JUDUMO INFRASTRUKTŪRĄ KAUNO MIESTE**						
3.2.1.-1	Žuvusių asmenų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. keliuose žuvusiųjų asmenų skaičių. Į rodiklį nėra įtraukiami valstybinės reikšmės keliuose žuvę asmenys.	Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos	5 (2021 m.)	0 (2030 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius

[109] Numatoma, kad ateityje, esant geresnėms duomenų rinkimo galimybėms kitose Kauno m. sav. teritorijoje esančiose atkarpose, kuriose įrengtos eismo stebėjimo kameros, rodiklio skaičiavime įtrauktų atkarpų skaičius turėtų didėti.

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.2.1.-2	Žemės naudojimas ne automobilių transporto judėjimui	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. gatvių važiuojamosios dalies ir bevariklio transporto infrastruktūros (šaligatviai, takai, želdynai) užimamo ploto santykį. Rodiklio verčių skaičiavimui naudojami nekilnojamojo turto kadastro duomenys.	KMSA	Rodiklis bus pradėtas skaičiuoti 2022 m.		Miesto tvarkymo skyrius
3.2.2.	**UŽVADINYS. PADIDINTI DARNIŲ KELIONIŲ DALĮ KAUNO MIESTE**						
3.2.2.-1	Kelionių, atliekamų automobiliu, dalis nuo visų Kauno mieste atliekamų kelionių	proc.	Rodiklis parodo kelionių automobiliu dalį bendroje visų transporto rūšių kelionių struktūroje.	Modalinio kelionių pasiskirstymo Kauno mieste tyrimas	57 (2019 m.) [110]	56 (2030 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.2.-2	Kelionių viešuoju transportu dalis nuo visų Kauno mieste atliekamų kelionių	proc.	Rodiklis parodo kelionių viešuoju transportu dalį bendroje visų transporto rūšių kelionių struktūroje.	Modalinio kelionių pasiskirstymo Kauno mieste tyrimas	29 (2019 m.)	25 (2030 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.2.-3	Kelionių dviračiu dalis nuo visų Kauno mieste atliekamų kelionių	proc.	Rodiklis parodo kelionių dviračiu dalį bendroje visų transporto rūšių kelionių struktūroje.	Modalinio kelionių pasiskirstymo Kauno mieste tyrimas	4 (2019 m.)	8 (2030 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.2.-4	Kelionių pėsčiomis dalis nuo visų Kauno mieste atliekamų kelionių	proc.	Rodiklis parodo kelionių pėsčiomis dalį bendroje visų transporto rūšių kelionių struktūroje.	Modalinio kelionių pasiskirstymo Kauno mieste tyrimas	10 (2019 m.)	11 (2030 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.2.-5	Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų	vnt.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. fizinių asmenų registruotų automobilių skaičių tenkantį tūkstančiui Kauno m. sav. gyventojų. Rodiklio vertei nustatyti imami einamųjų metų duomenys.	LSD	447 (2020 m.)	372 (2029 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.3.	**UŽDAVINYS. TAIKYTI INOVACIJOMIS PAREMTUS TRANSPORTO SPRENDIMUS**						
3.2.3.-1	Vidutinis kelionės važiavimo greitis	km/val.	Rodiklis parodo vidutinį Kauno m. sav. teritorijoje atliekamų kelionių, nepriklausomai nuo naudojamos transporto priemonės, važiavimo greitį (spalio mėnesio paros vidurkį).	KMSA	34,7 (2021 m.)	28 (2030 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius

[110] Atskaitos tašku pasirinkti 2019 m. metų duomenys, kadangi 2020 m. ir 2021 m. modalinio kelionių pasiskirstymo tyrimo vyko pandeminėmis sąlygomis, t. y. paskutinių dvejų tyrimų rezultatai neatspinti tipinių Kauno m. judumo tendencijų. Siektinos 2030 m. vertės yra paremtos 2019 m. atlikto tyrimo duomenimis ir patvirtintos Kauno m. darnaus judumo plane.

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			Į rodiklio skaičiavimą įtraukti visi eismo stebėjimo kameromis stebimi matavimo taškai Kauno m. sav. teritorijoje.				
3.2.3.-2	Eismo valdymo įrenginių eksploatavimo efektyvumas	proc.	Rodiklis parodo Savivaldybės valdomų veikiančių eismo valdymo įrenginių (t. y. šviesoforų, kamerų, kitų intelektinių transporto sistemų įrenginių) santykį nuo visų Savivaldybės valdomų eismo valdymų įrenginių. Rodiklio vertė skaičiuojama vertinant įrenginių veikimo ir neveikimo trukmes (pagal valandas).	KMSA	99,9 (2021 m.)	≥ 96 (2030 m.)	Transporto ir eismo organizavimo skyrius

Lentelėje pateikiami priemonių lygmens vertinimo rodikliai ir jų aprašymai, kurių stebėsena bus atliekama Kauno m. SVP.

43 lentelė. Susisiekimo ir darnaus judumo srities priemonių vertinimo rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.2	**SAUGUS VISŲ EISMO DALYVIŲ SUSISIEKIMAS, DIDINANT TVARIŲ KELIONIŲ DALĮ IR MAŽINANT TRANSPORTO KELIAMĄ TARŠĄ**				
3.2.1.	**VYSTYTI IR PALAIKYTI SAUGIĄ JUDUMO INFRASTRUKTŪRĄ KAUNO MIESTE**				
3.2.1.1.	**PALAIKYTI AUKŠTĄ JUDUMO INFRASTRUKTŪROS BŪKLĘ**				
3.2.1.1.-1	Susisiekimo infrastruktūros kokybės indeksas	balai	Rodiklis parodo Kauno m. sav. gatvių infrastruktūros kokybės lygį. Kokybės lygio nustatyme vertinama kelio dangos kokybė (lygumas, provėžų gylis), kelio juostų atspindimumas ir kiti elementai. Rodiklio skaičiavimo metodika ir siektinos reikšmės bus nustatytos iki 2024 m.	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.2.1.1.-2	Gatvės priežiūros darbų kontraktų su kokybiškų darbų atlikimo sąlyga dalis nuo visų gatvių priežiūros darbų kontraktų	proc.	Rodiklis parodo sutarčių, grįstų kokybišku darbų atlikimu (angl. *performance-based*), gatvių priežiūros darbams dalį nuo visų Savivaldybės gatvių priežiūros darbų sutarčių. Gatvės priežiūros darbams priskiriami gatvių ir šaligatvių valymo ir plovimo darbai, gatvių ir šaligatvių valymo ir barstymo žiemą darbai, gatvių ir šaligatvių taisymo darbai, kelio statinių priežiūros darbai ir kelio juostoje augančių medžių ir kitų želdinių priežiūros darbai.	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.2.1.1.-3	Gatvių su asfalto danga ilgio santykis nuo viso Kauno miesto gatvių tinklo ilgis	proc.	Rodiklis parodo, Kauno m. sav. teritorijoje esančių vietinės reikšmės asfaltuotų kelių ilgio santykį su bendru Kauno m. sav. teritorijoje esančių vietinės reikšmės kelių ilgiu.	LSD	Miesto tvarkymo skyrius
3.2.1.2.	**VYSTYTI JUDUMO INFRASTRUKTŪRĄ ATSIŽVELGIANT Į EISMO DALYVIŲ POREIKIUS**				
3.2.1.2. -1	Bemotorio transporto ir pėsčiųjų judėjimui pritaikytų	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis viso Kauno miesto gatvių yra pritaikyta bemotorio transporto ir pėsčiųjų judėjimui, t. y. gatvės, kuriose lygiagrečiai yra įrengti pėsčiųjų šaligatviai ir dviračių takai.	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
	gatvių dalis nuo viso Kauno miesto gatvių tinklo				
3.2.1.3.	**SUDARYTI VISAPUSIŠKAI SAUGIAS JUDĖJIMO SĄLYGAS VISIEMS EISMO DALYVIAMS**				
3.2.1.3.-1	Įskaitinių eismo įvykių skaičius tenkantis 100 000 gyventojų	vnt.	Išvestinis rodiklis parodantis įskaitinių eismo įvykių, įvykusių Kauno m. sav. keliuose, skaičių tenkantį 1000 gyventojui. Į rodiklį nėra įtraukiami valstybinės reikšmės keliuose įvykę eismo įvykiai. Rodiklio skaičiavimui imami sekančių metų Lietuvos statistikos departamento „Nuolatinių gyventojų skaičiaus metų pradžioje“ rodiklio duomenys, pavyzdžiui, 2021 m. rodiklio vertės skaičiavimui imama 2022 m. nuolatinių gyventojų skaičiaus Kauno m. sav. metų pradžioje reikšmė.	KMSA	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.1.4.	**PRITAIKYTI VISĄ SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRĄ SPECIALIUOSIUS POREIKIUS TURINTIEMS ŽMONĖMS**				
3.2.1.4. -1	Susisiekimo infrastruktūros pritaikytos specialiuosius poreikius turintiems žmonėms dalis nuo visos Kauno miesto susisiekimo infrastruktūros	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. viešosios susisiekimo infrastruktūros pritaikymą specialiuosius poreikius turintiems žmonėms. Šio rodiklio kontekste „susisiekimo infrastruktūra“ laikomi šaligatviai, pėsčiųjų perėjos, požeminės pėsčiųjų perėjos ir viešojo transporto stotelės. *Rodiklio skaičiavimo metodika ir siektinos reikšmės bus nustatytos iki 2024 m.*	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.2.1.5.	**PRIŽIŪRĖTI IR PLĖSTI DVIRAČIŲ, PĖSČIŲJŲ IR KITŲ MIKROMOBILUMO PRIEMONIŲ INFRASTRUKTŪRĄ**				
3.2.1.5. -1	Dviratininkams skirtos infrastruktūros kokybės indeksas	balai	Rodiklis parodo dviračių takų infrastruktūros kokybės lygį. *Rodiklio skaičiavimo metodika ir siektinos reikšmės bus nustatytos iki 2024 m.*	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.2.1.5. -2	Pėstiesiems skirtos infrastruktūros kokybės indeksas	balai	Rodiklis parodo pėsčiųjų takų ir šaligatvių infrastruktūros kokybės lygį. *Rodiklio skaičiavimo metodika ir siektinos reikšmės bus nustatytos iki 2024 m.*	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.2.1.6.	**UŽTIKRINTI KOKYBIŠKĄ REGIONINĮ PASIEKIAMUMĄ VISAIS KELIAVIMO BŪDAIS**				
3.2.1.6. -1	Įgyvendintų projektų skaičius	vnt.	Rodiklis nurodo Savivaldybės įvykdytų projektų, kuriais siekiama pagerinti susisiekimą tarp Kauno miesto, Kauno rajono ir kitų aplinkinių savivaldybių, skaičių. Į projekto sąvoka įtraukiami: automobilių ir vandens kelių, dviračių ir pėsčiųjų takų jungčių kūrimas, viešojo transporto suderinamumo didinimas, bendradarbiavimo sutartys.	KMSA	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.2.	**PADIDINTI DARNIŲ KELIONIŲ DALĮ KAUNO MIESTE**				
3.2.2.1.	**SKATINTI RINKTIS MAŽIAU TARŠIUS KELIAVIMO BŪDUS**				
3.2.2.1.-1	Mažiau teršiančių, elektra ir (ar) gamtinėmis dujomis varomų transporto priemonių dalis nuo visų Kauno m. sav. registruotų transporto priemonių	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. registruotų transporto priemonių dalį, kurią sudaro elektra, etanoliu, gamtinėmis dujomis, vandeniliu varomos transporto priemonės ir hibridiniai elektromobiliai. Į rodiklio skaičiavimą neįtraukiamos O kategorijos (priekabos ir puspriekabės) transporto priemonės.	VĮ „Regitra“	Transporto ir eismo organizavimo skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			Rodiklio skaičiavimui imami sekančių metų sausio 1 d. duomenys, pvz., 2021 m. vertė nustatyta imant 2022 m. sausio 1 d. duomenis.		
3.2.2.2.	**GERINTI VIEŠOJO TRANSPORTO PASIEKIAMUMĄ IR KOKYBĘ**				
3.2.2.2.-1	Metinis viešojo transporto keleivių skaičius	mln. keleivių	Rodiklis parodo per metus UAB „Kauno autobusų“ pervežamą keleivių skaičių (pagal parduotų bilietų skaičių).	UAB „Kauno autobusai“	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.2.2.-2	Viešojo transporto paslaugų kokybės vertinimas	balai	Rodiklis parodo apklausos būdu vertinamą vartotojų nuomonę apie UAB „Kauno autobusai“ teikiamų paslaugų kokybę.	UAB „Kauno autobusai“	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.2.3.	**DIDINTI KAUNO REGIONO VIEŠOJO TRANSPORTO SISTEMŲ SUDERINAMUMĄ**				
3.2.2.3.-1	Viešojo transporto keleivių, keliaujančių iš Kauno r. sav. į Kauno m. sav., skaičiaus ir nuvažiuotų kilometrų Kauno r. sav. teritorijoje santykis	koef.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. veikiančių viešojo transporto vežėjų metinio keleivių, važiuojančių iš Kauno r. sav. į Kauno m. sav., skaičiaus (pagal parduotų bilietų skaičių) santykį su bendru Kauno m. sav. teritorijoje veikiančių viešojo transporto vežėjų per metus nuvažiuotais kilometrais Kauno r. sav. teritorijoje. *Rodiklio metodika ir siektinos vertės bus nustatytos 2022 metais.*	UAB „Kauno autobusai“	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.2.4.	**RIBOTI Į KAUNO MIESTĄ ATVYKSTANČIO MOTORINIO TRANSPORTO SRAUTUS**				
3.2.2.4.-1	Į Kauno miestą atvykstančių automobilių skaičius	tūkst. automobilių	Rodiklis parodo į Kauno m. sav. atvykstančio automobilių srauto kiekį (spalio mėnesio paros vidurkį). Rodiklio skaičiavimui naudojamos šių eismo valdymo kamerų duomenys: • Jonavos g. (prie Kaunas camping aikštelės); • Savanorių pr. / Pramonės pr. / Šiaurės pr. sankryža; • Ateities pl. ties Verslo g.; • Raudondvario pl. / Vakarinio aplinkkelio sankryža; Veiverių g. 139 ties VC „SITIS“.	KMSA	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.3.	**TAIKYTI INOVACIJOMIS PAREMTUS TRANSPORTO SPRENDIMUS**				
3.2.3.1.	**VYSTYTI MAŽŲ EMISIJŲ ZONAS IR ELEKTROMOBILIŲ INFRASTRUKTŪRĄ**				
3.2.3.1.-1	Elektromobilių įkrovimo prieigų skaičius tenkantis 100 000 gyventojų	vnt.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. teritorijoje esančių ir Savivaldybės valdomų viešos prieigos elektromobilių įkrovimo stotelių prieigų skaičių tenkantį šimtui tūkstančiui Kauno m. sav. gyventojų. Rodiklio skaičiavimui imami sekančių metų Lietuvos statistikos departamento „Nuolatinių gyventojų skaičiaus metų pradžioje“ rodiklio duomenys, pavyzdžiui, 2021 m. rodiklio vertės skaičiavimui imama 2022 m. nuolatinių gyventojų skaičiaus Kauno m. sav. metų pradžioje reikšmė.	KMSA / LSD	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.3.1.-2	Miesto erdvių, paskelbtų mažų emisijų zonomis, ploto santykis nuo viso miesto teritorijos	proc.	Rodiklis parodo mažų emisijos zonos užimamo ploto dalį lyginant su visu Kauno m. sav. teritorijos plotu.	KMSA	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.3.2.	**DIEGTI TECHNOLOGINIUS SPRENDIMUS EFEKTYVIAM JUDUMO VALDYMUI**				
3.2.3.2.-1	Sankryžų su įdiegta išmania eismo srautų valdymo sistema	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. teritorijoje esančių sankryžų dalį, kurios yra prijungtos prie bendros (išmanios) eismo valdymo sistemos.	KMSA	Transporto ir eismo organizavimo skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
	dalis nuo visų sankryžų skaičiaus				
3.2.3.2.-2	Gatvių dalis valdoma ITS įrenginių nuo viso gatvių tinklo ilgio, proc.	vnt.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. A, B ir C kategorijų gatvių ilgį, kuris yra valdomas ir (ar) stebimas intelektinių transporto sistemų įrenginiais (prijungtų prie „Sraučio“ sistemos), palyginti su visu Kauno m. sav. gatvių ilgiu. Į rodiklio skaičiavimą nėra įtraukiami valstybiniai keliai.	KMSA	Transporto ir eismo organizavimo skyrius
3.2.3.3.	**ĮGYVENDINTI EFEKTYVIUS TRANSPORTO PRIEMONIŲ PARKAVIMO SPRENDIMUS**				
3.2.3.3.-1	Vidutinis metinis parkavimo vietų užimtumas	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. esančių, BĮ „Parkavimas Kaune“ valdomų mokamų parkavimo vietų metinį užimtumą.	BĮ „Parkavimas Kaune“	Transporto ir eismo organizavimo skyrius

3.4.3. DARNI TERITORIJŲ IR GYVENAMOSIOS APLINKOS PLĖTRA

Miesto strateginis planavimas neatsiejamas nuo miesto teritorinio planavimo. Kokybiškas ir įtraukus miesto planavimas užtikrina, kad gyvenamoji aplinka būtų kokybiška, patraukli, patogi ir atliepianti kiekvieno asmens kasdienius poreikius. Siekiama, kad 2030 metais Kaunas būtų asocijuojamas kaip patogiausiais, tvariausiais, unikalus ir savitas miestas gyventi. Savivaldybė sieks gerinti bendrą miesto aplinką įgyvendindama keturis pagrindinius uždavinius: vystyti ir valdyti esamas ir numatomas gyvenamosios paskirties teritorijas užtikrinant jų kokybę ir vystant tvariais ir įtraukiais principais; bendradarbiauti su inžinerinių tinklų valdytojais ir nekilnojamojo turto vystytojais, kad visos Kauno miesto teritorijos būtų visiškai aprūpintos reikiama, kokybiškas gyvenimo sąlygas atliepiančia socialine ir inžinerine infrastruktūra; dėti pastangas darnaus Kauno miesto policentriškumo vystymui ir numatytų teritorijų regeneracijos skatinimui, ir saugoti ir išnaudoti išskirtinių Kauno miesto elementų paveldą ir potencialą puoselėjant išskirtinio miesto įvaizdį.

3.4.3.1. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities tikslas ir uždaviniai pateikiami paveiksle:

229 pav. Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities tikslas ir uždaviniai

Įgyvendinant tikslą bus prisidedama prie 6-ių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo:

Žaliojo kurso banga Europoje skatina ne tik tvarios ekonomikos vystymą, bet siekia sudaryti palankias sąlygas tvariai teritorijų plėtrai didžiuosiuose miestuose. Pirmuoju uždaviniu Savivaldybė sieks nuosekliai įgyvendinti Europos Komisijos sudarytus naujojo europinio bauhauzo principus – tai tvarumu, prieinamumu ir estetika grįsta iniciatyva, siekianti apjungti meną, kultūrą, socialinę įtrauktį, mokslą ir technologijas urbanistinės aplinkos vystymui. Tvarumo dedamoji dalis bus įgyvendinama kuriant naujus miesto driekos procesus švelninančius projektus ir skiriant daugiau dėmesio kompaktiškumui ir kokybei Kauno m. bendrajame plane numatytose prioritetinėse miesto teritorijose. Apie 100 tūkst. rajono gyventojų kasdien naudojasi Kauno miesto infrastruktūra ir paslaugomis, todėl bendrų projektų iniciatyvų ir projektų rengimas yra nepaprastai svarbus tolimesniam miesto vystymuisi. Nustačius konkrečių teritorijų vystymosi potencialą, strateginis miesto planavimas bus pritrauktas prie kokybiško teritorijų planavimo. Kartu Savivaldybė nusimato parengti urbanistikos ir architektūros taisykles, kurios užtikrins, kad miesto pastatai ir erdvės yra vystomos kokybiškai, tvariai bei nuosekliai, ypač jautriausiose, tankiose, žmonių dažnai lankomose miesto vietose. Norint pasiekti šiuos tikslus, Savivaldybė ieškos inovatyvių kompleksiškų sprendimų bei rengs daugiau smulkesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų, kurie prisidės prie kiekvieno kauniečio gyvenimo kokybės gerinimo.

44 lentelė. Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities pirmo uždavinio ir su juo susietų priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.3.1.	**UŽDAVINYS**	**Vystyti aukštos kokybės, naujojo Europinio bauhauzo principus atitinkančias miesto teritorijas**
3.3.1.1.	PRIEMONĖ	Suvaldyti miesto drieką ir šalinti jos padarinius, kuriant bendras programas su aplinkinėmis savivaldybėmis
3.3.1.2.	PRIEMONĖ	Sudaryti sąlygas augti gyventojų skaičiui paslaugomis ir infrastruktūra aprūpintose miesto teritorijose, atsižvelgiant į jų vietos identitetą ir nustatant bendras prioritetines miesto plėtros teritorijas
3.3.1.3.	PRIEMONĖ	Užtikrinti tvarią, architektūros kokybės kriterijus ir pasaulines tendencijas atitinkančią architektūrą
3.3.1.4.	PRIEMONĖ	Pasiekti kompleksišką ir inovatyvią daugiabučių miegamųjų rajonų regeneraciją, skatinant jų daugiafunkciškumą
3.3.1.5.	PRIEMONĖ	Užtikrinti įtraukų ir bendradarbiavimu grįstą gyvenamosios aplinkos teritorijų planavimo procesą
3.3.1.6.	PRIEMONĖ	Sukurti kokybiškų ir įkvepiančių viešųjų erdvių tinklą, kurios skatintų bendruomeniškumą ir puoselėtų vietos identitetą

Gyvenamosios aplinkos kokybė tiesiogiai priklauso ir nuo kasdieniams gyvenimo poreikiams aktualios infrastruktūros prieinamumo: švietimo įstaigų, gydymo įstaigų, viešojo transporto, šilumos tinklų ir t. t. Antru darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities uždaviniu Savivaldybė sieks taikyti kietąsias ir minkštąsias priemones, kad, nepriklausomai nuo kauniečio gyvenamosios vietos, gyventojams būtų užtikrinama lengvai pasiekiama socialinė infrastruktūra ir aukštos kokybės inžinerinė infrastruktūra. Siekiama sukurti tvarias teritorijas skatinant darnios infrastruktūros puoselėjimą, ir skatinant gyventojus keltis į teritorijas, kuriose yra jau išvystyta pakankama socialinė ir tvari inžinerinė infrastruktūra, atsakingai ir tvariai prisitaikoma ir mažinamas neigiami klimato kaitos sukelti padariniai.

45 lentelė. Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities antro uždavinio ir su juo susietų priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.3.2.	**UŽDAVINYS**	**Sudaryti sąlygas miesto teritorijų, socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtros planavimo sinergijai**
3.3.2.1.	PRIEMONĖ	Siekti integruoto inžinerinių tinklų plėtros valdymo (įtraukiant išorinius partnerius), prioretizuojant teritorijas, kur infrastruktūros vystymas atsilieka
3.3.2.2.	PRIEMONĖ	Užtikrinti aukštos kokybės geriamojo vandens tiekimo ir tvarią nuotekų valymo infrastruktūrą
3.3.2.3.	PRIEMONĖ	Užtikrinti gyventojų poreikius atliepiančią socialinę infrastruktūrą
3.3.2.4.	PRIEMONĖ	Sudaryti sąlygas miesto socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtros planavimo sinergijai

Vystantis Kauno miesto ekonomikai ir formuojantis įvairiems komerciniams rajonų centrais, būtina užtikrinti, kad miesto teritorinis planavimas lygiagrečiai atlieptų pastebimus miesto ekosistemos pokyčius. Trečiuoju uždaviniu siekiama sukurti gamybinės, komercinės ir gyvenamosios aplinkos dermę, skatinant mišrios paskirties teritorijų vystymą. Savaiminė teritorijų regeneracija nėra efektyvi, dėl to Savivaldybė išsikelia sau tikslą taikyti įvairias minkštąsias priemones, siekiant šių teritorijų daugiafunkciškumo skatinimui. Šiuo metu Kauno mieste esama apleistų pramoninių teritorijų, ypač Stoties teritorija, kurios turi aiškų regeneracinio virsmo potencialą ir kurios gali prisidėti prie atskirtų mikrorajonų atgimimo ir naujų lokalių centrų kūrimosi, kuriuose persipins gyvenamoji, komercinė ir paslaugų funkcijos, bus siekiama šių teritorijų integracija į aplinkines teritorijas. Lokalių centrų vystymas, jų integravimas į aplinkines teritorijas bei sudarymas galimybių mieste judėti pėsčiomis užtikrins miestiečiams kokybiškas galimybes pasiekti kasdienes funkcijas ir paslaugas. Taip pat, Savivaldybė sieks toliau įgyvendinti Kauno m. darnaus judumo planą planuojant integruotą pėsčiųjų, dviračių ir kitų mikromobilumo priemonių susisiekimą tarp skirtingų Kauno miesto mikrorajonų. Tinkamai įgyvendinus šio uždavinio priemones bus užtikrinta, kad policentriškas Kaunas būtų vystomas nuosekliai ir integraliai.

46 lentelė. Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities trečio uždavinio ir su juo susietų priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.3.3.	**UŽDAVINYS**	**Užtikrinti gamybinės, komercinės ir gyvenamosios aplinkos dermę, skatinant mišrios paskirties teritorijų vystymą**

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.3.3.1.	PRIEMONĖ	Regeneruoti didžiausią konversijos potencialą turinčias besitraukiančias industrines (pramonines ir infrastruktūrines) teritorijas Centro gretimybėse
3.3.3.2.	PRIEMONĖ	Užtikrinti darnų veikiančių pramoninių teritorijų ir komercinių kvartalų vystymąsi ir jų integraciją su aplinkinėmis teritorijomis
3.3.3.3.	PRIEMONĖ	Puoselėti nedidelių atstumų miestą vystant esamus ir kuriant naujus lokalius centrus

Ketvirtuoju uždaviniu siekiama išsaugoti ir puoselėti unikalų Kauno miesto identitetą, išryškinti ir išsaugoti atskirų miesto dalių savitumą. Kauno savitumo potencialas didžiąja dalimi yra siejamas su Europos kultūros sostinės statusu ir visais tarpukario modernizmo pastatais, tačiau Kaunas pilnas ir kitų, unikalių miesto savitumo naratyvų. Savivaldybė sieks užtikrinti, kad toliau bus kuriamos finansinės ir kitos minkštosios paskatos modernizmo kultūrinio paveldo išsaugojimui ir puoselėjimui. Išskirtinis dėmesys bus skiriamas ir Kauno tvirtovės objektams bei teritorijoms, kurios turi neišnaudotą rekreacinio ir visuomeninio pobūdžio įveiklinimo potencialą. Gamtinės ir žaliosios erdvės taip pat prisideda prie gyvenimo kokybės gerinimo, todėl Savivaldybė sieks puoselėti miesto upių pakrantes, kad jos taptų patrauklesnės kauniečių laisvalaikius ir darniam judėjimui, tačiau kartu bus užtikrinama sinergija su žaliojo kurso srities uždaviniais, kad bioįvairovė būtų saugoma šiose teritorijose. Galiausiai, siekiant puoselėti Kauno unikalumą pritaikant Naujojo europinio bauhauzo principus, Savivaldybė sieks bendradarbiauti su urbanistikos ekspertais ir vietos bendruomenėmis rengiant atskirų teritorijų (mikrorajonų) architektūrines gaires.

47 lentelė. Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities ketvirto uždavinio ir su juo susietų priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.3.4.	**UŽDAVINYS**	**Puoselėti ir saugoti miesto savitumo sluoksnius**
3.3.4.1.	PRIEMONĖ	Puoselėti, saugoti ir atskleisti Kauno tarpukario architektūros identitetą
3.3.4.2.	PRIEMONĖ	Užtikrinti tinkamą Kauno tvirtovės objektų ir teritorijų įveiklinimą, pritaikymą šiuolaikiniams poreikiams
3.3.4.3.	PRIEMONĖ	Įveiklinti ir pritaikyti miesto upes (Nemuną, Nerį ir kitus intakus), teikiant prioritetą bioįvairovei, rekreacijai ir darniam judėjimui
3.3.4.4.	PRIEMONĖ	Puoselėti atskirų Kauno miesto teritorijų erdvinį, kultūrinį ir socialinį identitetą

3.4.3.2. RODIKLIAI

Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srityje progresui stebėti bus naudojami 1 tikslo, 5 uždavinių ir 25 priemonių rodikliai.

48 lentelė. Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities tikslo ir uždavinio rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.3.	**TIKSLAS. TVARUS IR ĮTRAUKUS TERITORIJŲ VYSTYMAS, ORIENTUOTAS Į KASDIENIUS KIEKVIENO ŽMOGAUS POREIKIUS IR KOKYBIŠKĄ MIESTO APLINKĄ**						
3.3.-1	Gyventojų pasitenkinimas gyvenamąja aplinka	balai	Rodiklis parodo Kauno miesto gyventojų pasitenkinimą gyvenamąja aplinka ir mieste teikiamomis komunalinėmis paslaugomis. Rodiklio vertės gaunamos iš Kauno gyventojų nuomonės tyrimo rezultatų. Rodiklis vertės skaičiuojamos kas du metus. Įvertinimas išreiškiamas dešimtbalėje sistemoje.	Gyventojų nuomonės tyrimas	6,9 (2021 m.)	7,6 (2029 m.)	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.3.1.	**UŽDAVINYS. VYSTYTI AUKŠTOS KOKYBĖS, NAUJOJO EUROPINIO BAUHAUZO PRINCIPUS ATITINKANČIAS MIESTO TERITORIJAS**						
3.3.1.-1	Kauno miesto dalis padengta vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentais	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. teritorijų, kurios yra dengiamos vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentais, santykį su visu Kauno m. sav. teritorijos plotu. Rodiklis skaičiuojamas naudojant GIS įrankius. Rodiklio skaičiavimo metodika ir siektinos vertės bus nustatytos iki 2024 m.	KMSA / SĮ „Kauno planas“	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2024 m.		Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.1.-2	Naujų arba pakoreguotų vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo bendrą naujų arba pakoreguotų Kauno miesto Tarybos patvirtintų specialiųjų planų ir Kauno miesto Savivaldybės patvirtintų detaliųjų planų skaičių. Į rodiklio skaičiavimą įtraukiami ne anksčiau nei 2023 m. sausio 1 d. patvirtinti vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentai. Rodiklio siektinos vertės bus nustatytos iki 2023 m.	KMSA	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2023 m.		Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.2.	**UŽVADINYS. SUDARYTI SĄLYGAS MIESTO TERITORIJŲ, SOCIALINĖS IR INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PLANAVIMO SINERGIJAI**						
3.3.2.-1	Gyventojų skaičius pilnai aprūpintose teritorijose nuo viso gyventojų skaičius	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. registruotų gyventojų, gyvenančių pilnai aprūpintuose	KMSA / SĮ „Kauno planas“	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2024 m.		Miesto planavimo ir architektūros skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			teritorijose, santykį su visu Kauno m. sav. gyventojų skaičiumi. Šio rodiklio kontekste „pilnai aprūpinta teritorija“ apibrėžiama, kaip teritorija, kurioje visi gyvenamosios paskirties pastatai yra prijungti prie miesto vandens, nuotekų tinklų, yra ne toliau nei 500 metru atstumu nuo darželių ir 1000 m nuo mokyklų bei pirminės sveikatos priežiūros įstaigų. Rodiklio skaičiavimui suformuojamos 500 m buferinės zonos, nuo kiekvieno aukščiau paminėto objekto. Persidengiančios teritorijos bus laikomos pilnai aprūpintomis teritorijomis. Tada, pagal Registrų centro duomenis vertinamas teritorijoje gyvenančių asmenų skaičius. Rodiklio skaičiavimo metodika patvirtinta iki 2024 m. Rodiklis bus skaičiuojamas naudojant GIS įrankius.				
3.3.3.	**UŽDAVINYS. UŽTIKRINTI GAMYBINĖS, KOMERCINĖS IR GYVENAMOSIOS APLINKOS DERMĘ, SKATINANT MIŠRIOS PASKIRTIES TERITORIJŲ VYSTYMĄ**						
3.3.3.-1	Gyvenamosios paskirties pastatų statybos leidimų santykis nuo kitos paskirties pastatų statybos leidimų mišrios paskirties teritorijose.	koef.	Rodiklis parodo suminį Kauno m. sav. esančiose mišrios paskirties teritorijose naujai išduotų (nuo 2024 m.) gyvenamosios paskirties pastatų leidimų santykį lyginant su naujai išduotais kitos paskirties pastatų statybos leidimais. Šio rodiklio kontekste „mišrios paskirties teritorijomis“ laikomos pagrindinė Centro zona ir miesto dalių centro zona, taip kaip tai yra apibrėžta Kauno m. bendrajame plane. Rodiklio siektinos vertės bus patvirtintos iki 2024 m.	Teritorijų planavimo ir statybos vartai / KMSA	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2024 m.		Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.4.	**UŽDAVINYS. PUOSELĖTI IR SAUGOTI MIESTO SAVITUMO SLUOKSNIUS**						
3.3.4.-1	Kauno miesto mikrorajonų pasitenkinimo indeksas	balai	Rodiklis parodo, Kauno miesto gyventojų vertina gyvenimą savo mikrorajone. Rodiklio vertės gaunamos iš Kauno gyventojų apklausos rezultatų (2021 m. anketos Q4.3.	Gyventojų nuomonės tyrimas	3,6 (2021 m.)	3,8 (2029 m.)	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			dalies klausimas „Man patinka rajonas, kuriame gyvenu“). Rodiklis vertės skaičiuojamos kas du metus. Įvertinimas išreiškiamas keturbalėje sistemoje.				

Lentelėje pateikiami priemones lygmens vertinimo rodikliai ir jų aprašymai, kurių stebėsena bus atliekama Kauno m. SVP.

49 lentelė. Darnios teritorijų ir gyvenamosios aplinkos plėtros srities priemonių vertinimo rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.3.	**TVARUS IR ĮTRAUKUS TERITORIJŲ VYSTYMAS, ORIENTUOTAS Į KASDIENIUS KIEKVIENO ŽMOGAUS POREIKIUS IR KOKYBIŠKĄ MIESTO APLINKĄ**				
3.3.1.	**VYSTYTI AUKŠTOS KOKYBĖS, NAUJOJO EUROPINIO BAUHAUZO PRINCIPUS ATITINKANČIAS MIESTO TERITORIJAS**				
3.3.1.1.	**SUVALDYTI MIESTO DRIEKĄ IR ŠALINTI JOS PADARINIUS, KURIANT BENDRAS PROGRAMAS SU APLINKINĖMIS SAVIVALDYBĖMIS**				
3.3.1.1.-1	Gyventojų tankumo pokytis	proc.	Rodiklis rodo efektyviai tankiai apgyvendintų, pagal gyventojų skaičių, Kauno m. sav. teritorijų plotą lyginant su visu Kauno m. sav. teritorijos ploto. Šio rodiklio kontekste „efektyviai tankiai apgyvendinta“ teritorija vadiname tą teritoriją, kurioje gyventojų tankumas yra daugiau nei 60 gyventojų viename hektare. Rodiklio siektinos vertės bus patvirtintos iki 2024 m. Rodiklis bus skaičiuojamas vykdant Bendrojo plano stebėseną.	Teritorijų planavimo ir statybos vartai / KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.1.1.-2	Būstų tankumo pokytis	proc.	Rodiklis rodo efektyviai tankiai apgyvendintų, pagal būstų skaičių, Kauno m. sav. teritorijų plotą lyginant su visu Kauno m. sav. teritorijos ploto. Šio rodiklio kontekste „efektyviai tankiai apgyvendinta“ teritorija vadiname tą teritoriją, kurioje gyventojų tankumas yra daugiau nei 30 būstų viename hektare. Rodiklio siektinos vertės bus patvirtintos iki 2024 m. Rodiklis bus skaičiuojamas vykdant Bendrojo plano stebėseną.	Teritorijų planavimo ir statybos vartai / KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.1.1.-3	Miesto driekos mažinimo projektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo bendrą Kauno m. sav. įvykdytų projektų skaičių, kurių tikslas būtų miesto driekos mažinimas. Į projektų sąvoka, šio rodiklio kontekste, patenka investiciniai projektai, urbanistinės tyrimai ar studijos, ir kiti projektai, kurie sprendžia su Kauno r. sav. teritorija besiribojančių seniūnijų inžinerinės ir socialinės infrastruktūros klausimus.	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.1.2.	**SUDARYTI SĄLYGAS GYVENTOJŲ SKAIČIAUS AUGIMUI PASLAUGOMIS IR INFRASTRUKTŪRA APRŪPINTOSE MIESTO TERITORIJOSE, ATSIŽVELGIANT Į JŲ VIETOS IDENTITETĄ, IR NUSTATANT BENDRAS PRIORITETINES MIESTO PLĖTROS TERITORIJAS**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.3.1.2. -1	Kūrybinių dirbtuvių, architektūrinių ir urbanistinių konkursų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo Savivaldybės, per einamuosius metus, inicijuotų kūrybinių dirbtuvių, architektūrinių, urbanistinių, kraštovaizdžio konkursų skaičių.	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.1.2. -2	Tankiai apgyvendintų teritorijų plotas nuo viso Savivaldybės ploto	proc.	Rodiklis parodo ypač tankiai apgyvendintų teritorijų (daugiau nei 60 būstų viename hektare) ploto santykį nuo viso Kauno m. sav. teritorijos ploto. Detali rodiklio skaičiavimo metodika ir siektinos reikšmės bus nustatytos iki 2024 m.	TPS „vartai“ / KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.1.3.	**UŽTIKRINTI TVARIĄ, ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS KRITERIJUS IR PASAULINES TENDENCIJAS ATITINKANČIĄ ARCHITEKTŪRĄ**				
3.3.1.3.-1	Pateiktų projektinių pasiūlymų ir pritartų projektinių pasiūlymų santykis	proc.	Rodiklis parodo einamaisiais metais pateiktų projektinių pasiūlymų santykį nuo visų pritartų projektinių pasiūlymų, kurie atitinka Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme numatytus kokybės kriterijus (ir, kai bus parengti, Savivaldybės nustatytus architektūros kokybės kriterijus). Rodiklio siektinos vertės bus nustatytos iki 2023 m.	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.1.4.	**PASIEKTI KOMPLEKSIŠKĄ IR INOVATYVIĄ DAUGIABUČIŲ MIEGAMŲJŲ RAJONŲ REGENERACIJĄ, SKATINANT JŲ DAUGIAFUNKCIŠKUMĄ**				
3.3.1.4. -1	Daugiabučių teritorijų gyventojų pasitenkinimo indeksas	balai	Rodiklis parodo Kauno miegamųjų rajonų gyventojų pasitenkinimą savo gyvenama teritorija, t. y. kiek gyventojai yra linkę rekomenduoti gyventi savo rajone kitiems Kauno ar kitų miestų gyventojams. Rodiklio vertė apskaičiuojama naudojant NPS (angl. *Net Promoter Score*) tyrimo metodologiją. Kauno miesto NPS rodiklis bus skaičiuojamas įtraukiant klausimą į Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimą. Klausimyno klausimas: „Ar rekomenduotumėte gyventi savo mikrorajone?“ NPS balo skaičiavimas = Rekomenduojančiųjų skaičius [dalis respondentų, kurie įvertinto 9-10 balais] – Nusivylusiųjų skaičius [dalis respondentų, kurie įvertino 1-6 balais]	KMSA	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.3.1.5.	**UŽTIKRINTI ĮTRAUKŲ IR BENDRADARBIAVIMU GRĮSTĄ GYVENAMOSIOS APLINKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO PROCESĄ**				
3.3.1.5. -1	Neprivalomų viešinimo renginių skaičius	vnt.	Rodiklis parodo einamaisiais metais Savivaldybės suorganizuotų neprivalomų Savivaldybės lėšomis finansuojamų numatomų projektinių statinių viešinimo renginių (susitikimų su visuomene) skaičių. Rodiklis bus pradėtas skaičiuoti nuo 2023 m.	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius, Statybos valdymo skyrius
3.3.1.6.	**SUKURTI KOKYBIŠKŲ IR ĮKVEPIANČIŲ VIEŠŲJŲ ERDVIŲ TINKLĄ, KURIOS SKATINTŲ BENDRUOMENIŠKUMĄ IR PUOSELĖTŲ VIETOS IDENTITETĄ**				
3.3.1.6. -1	Viešųjų erdvių tvarkymu ir priežiūra patenkintų gyventojų dalis	proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis gyventojų yra patenkinta viešųjų erdvių tvarkymu ir priežiūra (vertinimo skalėje nuo 1-10 pasirinkta 7-10 balų).	KMSA	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.3.2.	**SUDARYTI SĄLYGAS MIESTO TERITORIJŲ, SOCIALINĖS IR INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PLANAVIMO SINERGIJAI**				
3.3.2.1.	**SIEKTI INTEGRUOTO IR DARNAUS INŽINERINIŲ TINKLŲ PLĖTROS VALDYMO (ĮTRAUKIANT IŠORINIUS PARTNERIUS), PRIORETIZUOJANT TERITORIJAS KUR INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS ATSILIEKA**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.3.2.1.-1	Darnia inžinerine infrastruktūra pilnai aprūpintų teritorijų plotas lyginant su miesto plotu	proc.	Rodiklis parodo darnia inžinerine infrastruktūra aprūpintą Kauno m. sav. teritorijos plotą, lyginant su visu Kauno m. sav. teritorijos plotu. Į „darnios inžinerinės infrastruktūros“ apibrėžimą įtraukiami miesto šildymo tinklai, viešasis transportas, dviračių takai. Rodiklio skaičiavimui suformuojamos 500 m buferinės zonos, nuo kiekvieno aukščiau paminėto objekto. Persidengiančios teritorijos bus laikomos pilnai aprūpintomis teritorijomis. Rodiklio skaičiavimo bus patvirtinta iki 2024 m. Rodiklis bus skaičiuojamas naudojant GIS įrankius.	KMSA / SĮ „Kauno planas“	Miesto tvarkymo skyrius
3.3.2.2.	**UŽTIKRINTI AUKŠTOS KOKYBĖS GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR TVARIĄ NUOTEKŲ VALYMO INFRASTRUKTŪRĄ**				
3.3.2.2.-1	Prisijungusių prie nuotekų tinklų gyventojų santykis su visais turinčiais galimybę prisijungti prie tinklų	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. registruotų gyventojų, prisijungusių prie nuotekų tinklų, santykį su visų gyventojų turinčių galimybę prisijungti prie tinklų skaičiumi.	UAB „Kauno vandenys“	Miesto tvarkymo skyrius
3.3.2.2.-2	Tvariai valomų ir tvarkomų paviršinio vandens teritorijų dydis	ha	Rodiklis parodo tvariai valomų paviršinio vandens teritorijų Kauno m. sav. užimamą plotą einamųjų metų pabaigoje. Tvariai tvarkoma teritorija laikoma ta teritorijoje, kurioje paviršinis lietaus vanduo yra užlaikomas ir vietoje infiltruojamas. Rodiklio skaičiavimo metodika bus patvirtinta iki 2024 m.	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.3.2.3.	**UŽTIKRINTI GYVENTOJŲ POREIKIUS ATLIEPIANČIĄ SOCIALINĘ INFRASTRUKTŪRĄ**				
3.3.2.3.-1	Socialine infrastruktūra pilnai aprūpintų teritorijų plotas lyginant su miesto plotu	proc.	Rodiklis parodo socialine infrastruktūra pilnai aprūpintą Kauno m. sav. teritorijos plotą, lyginant su visu Kauno m. sav. teritorijos plotu. Šio rodiklio kontekste 'pilnai aprūpinta teritorija' apibrėžiama, kaip teritorija, kuri yra ne toliau nei 10 min keliavimo pėsčiomis atstumu nuo darželių, lauko sporto aikštelių, vaikų žaidimų aikštelių ir 15 min keliavimo pėsčiomis nuo mokyklų bei pirminės sveikatos priežiūros įstaigų, atvirų sporto aikštynų, bibliotekų bei laisvalaikio užimtumo centrų. Rodiklio skaičiavimui suformuojamos buferinės zonos, nuo kiekvieno aukščiau paminėto objekto. Persidengiančios teritorijos bus laikomos pilnai aprūpintomis teritorijomis. Rodiklio skaičiavimo metodika bus patvirtinta iki 2024 m.	KMSA / SĮ „Kauno planas“	Miesto tvarkymo skyrius
3.3.2.4.	**SKAITMENIZUOTI IR ATVERTI TERITORIJŲ PLANAVIMO PROCESŲ IR MIESTO VYSTYMO DUOMENIS**				
3.3.2.4.-1	Viešai prieinamų atvirų GIS duomenų paketų skaičius maps.kaunas.lt svetainėje	vnt.	Rodiklis parodo viešai gyventojams atvaizduojamų ir atsisiunčiamų geografinės informacinės sistemų tipo duomenų paketų skaičių maps.kaunas.lt internetiniame puslapyje, einamųjų metų pabaigoje. Rodiklio siektinos vertės bus nustatytos iki 2023 m.	KMSA / SĮ „Kauno planas“	E. paslaugų ir informacinių technologijų skyrius
3.3.3.	**UŽTIKRINTI GAMYBINĖS, KOMERCINĖS IR GYVENAMOSIOS APLINKOS DERMĘ, SKATINANT MIŠRIOS PASKIRTIES TERITORIJŲ VYSTYMĄ**				
3.3.3.1.	**REGENERUOTI DIDŽIAUSIĄ KONVERSIJOS POTENCIALĄ TURINČIAS BESITRAUKIANČIAS INDUSTRINES (PRAMONINES IR INFRASTRUKTŪRINES) TERITORIJAS CENTRO GRETIMYBĖSE**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.3.3.1.-1	Centre ir Centro gretimybėse esančių buvusių pramoninių teritorijų konversija skatinančių programų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo naujų (nuo 2023 m.) Savivaldybės inicijuojamų ir finansuojamų programų, siekiančių skatinti pramoninių teritorijų konversija Kauno m. Centre ir Centro gretimybėse, skaičių. Šio rodiklio kontekste į „Centro ir Centro gretimybių“ apibrėžimą patenka Centro seniūnijos teritorija ir kitų besiribojančių seniūnijų funkciškai ir strategiškai susijusios pramoninės teritorijos (Stoties prieigos, „Pergalės“ fabrikas teritorija, „Lituanica“ fabriko teritorija, „Vilko“ fabriko teritorija, Žemosios Fredos teritorija, ir kt.)	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.3.1.-2	Pramoninėse teritorijose esančių gyvenamosios paskirties objektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo konversijos potencialą turinčiose pramonės ir sandėliavimo teritorijose, kaip tai apibrėžta Kauno m. bendrajame plane, esantį registruotų gyvenamosios paskirties pastatų skaičių einamųjų metų pabaigoje. Rodiklio skaičiavimo metodika bus patvirtinta iki 2024 m. Rodiklis skaičiuojamas naudojant Registrų centro duomenis.	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.3.1.-3	Pramoninėse teritorijose esančių komercinės paskirties objektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo konversijos potencialą turinčiose pramonės ir sandėliavimo teritorijose, kaip tai apibrėžta Kauno m. bendrajame plane, esantį registruotų komercinės paskirties pastatų skaičių einamųjų metų pabaigoje. Rodiklio skaičiavimo metodika bus patvirtinta iki 2024 m. Rodiklis skaičiuojamas naudojant Registrų centro duomenis.	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.3.3.2.	**UŽTIKRINTI DARNŲ VEIKIANČIŲ PRAMONINIŲ TERITORIJŲ IR KOMERCINIŲ KVARTALŲ VYSTYMĄSI, IR JŲ INTEGRACIJĄ SU APLINKINĖMIS TERITORIJOMIS**				
3.3.3.2.-1	Pėsčiųjų ir dviračių takų tankis pramoninėse teritorijose	km/km^2	Rodiklis parodo pėsčiųjų ir dviračių takų tankį pramonės ir sandėliavimo bei komercinėse teritorijose, kaip tai apibrėžta Kauno m. bendrajame plane. Rodiklio skaičiavimo bus nustatyta patvirtinus naują Kauno miesto bendrąjį planą (iki 2024 m.).	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.3.3.3.	**PUOSELĖTI NEDIDELIŲ ATSTUMŲ MIESTĄ VYSTANT ESAMUS IR KURIANT NAUJUS LOKALIUS CENTRUS**				
3.3.3.3.-1	Gyventojų, kuriems pagrindinės paslaugos pasiekiamos pėsčiomis per 15 min., dalis nuo visų Kauno miesto gyventojų skaičiaus	proc.	Rodiklis įvertina vaikštomo miesto potencialą, t. y. kiek pagrindinių paslaugų yra pasiekiama 15 min pėsčiomis atstumu nuo asmens gyvenamosios vietos. 15 min atstumu turėtų būti pasiekiamos šios paslaugos: - švietimo įstaiga (mokykla, darželis); - laisvalaikio įstaiga (teatras, koncertų salė, kino teatras ir pan.); - finansų įstaiga (banko filialas); - maitinimo įstaiga; - sveikatos įstaiga; - rekreacinės erdvės (parkas, sporto klubas); - maisto prekių parduotuvė; - viešojo transporto stotelė. Rodiklio skaičiavimo bus patvirtinta iki 2024 m. Rodiklis bus skaičiuojamas naudojantis GIS įrankius (pagal statybų leidimus, Registro centro išrašus ir „Google Maps“ duomenis).	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.3.4.	**PUOSELĖTI IR SAUGOTI MIESTO SAVITUMO SLUOKSNIUS**				
3.3.4.1.	**PUOSELĖTI, SAUGOTI IR ATSKLEISTI KAUNO TARPUKARIO ARCHITEKTŪROS IDENTITETĄ**				
3.3.4.1.-1	Paveldosaugos programa finansuotų ir sutvarkytų tarpukario objektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo bendrą Kauno m. sav. paveldosaugos programos lėšos finansuojamų ir sutvarkytų tarpukario objektų skaičių. Rodiklio skaičiavimui naudojamas GIS įrankis.	KMSA	Kultūros paveldo skyrius
3.3.4.2.	**UŽTIKRINTI TINKAMĄ KAUNO TVIRTOVĖS OBJEKTŲ IR TERITORIJŲ ĮVEIKLINIMĄ BEI PRITAIKYMĄ ŠIUOLAIKINIAMS POREIKIAMS**				
3.3.4.2.-1	Sutvarkytų ir įveiklintų patalpų ploto santykis nuo bendro pritaikymo potencialą turinčių patalpų ploto	proc.	Rodiklis parodo VšĮ „Kauno tvirtovės parkas“ sutvarkytų ir (arba) įveiklintų patalpų įstaigos valdomuose Kauno tvirtovės parko teritorijose objektuose ir kompleksiniuose vienetuose (fortuose) ploto santykį lyginant su bendru VšĮ „Kauno tvirtovės parkas“ valdomų patalpų, turinčių pritaikymo potencialą, plotu. Šio rodiklio kontekste sutvarkyta ir įveiklinta patalpa laikoma, ta patalpa, kurioje yra atlikti rekonstrukcijos ir išsaugojimai darbai siekiant pritaikyti patalpa lankytojų ar kitiems kultūriniams poreikiams. Pritaikymo potencialą turinti patalpa laikoma ta patalpa, kuri jau yra sutvarkyta arba ta, kurioje yra numatoma atlikti išsaugojimo ir įveiklinimo darbus.	VšĮ „Kauno tvirtovės parkas“	Kultūros paveldo skyrius
3.3.4.3.	**ĮVEIKLINTI IR PRITAIKYTI MIESTO UPES (NEMUNĄ, NERĮ IR KITUS INTAKUS), TEIKIANT PRIORITETĄ BIOĮVAIROVEI, REKREACIJAI IR DARNIAM JUDĖJIMUI**				
3.3.4.3.-1	Pėsčiųjų ir dviračių takų ilgio santykis su bendru upių krantų ilgiu	proc.	Rodiklis parodo Kauno m. sav. įrengtų pėsčiųjų ir (ar) dviračių takų, einančių palei miesto upes, ilgį, lyginant su bendru Kauno miesto upių ilgiu. Rodiklio skaičiavimui imamos abi upių pusės.	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.3.4.3.-2	Prieplaukų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo bendrą Kauno m. sav. teritorijoje įrengtų upių prieplaukų skaičių einamųjų metų pabaigoje.	KMSA	Miesto tvarkymo skyrius
3.3.4.3.-3	Įveiklintų ir apsaugotų pakrančių ilgio santykis nuo viso upių ilgio	proc.	Rodiklis parodo įveiklintų ir/ar apsaugotų Kauno miestų pakrančių teritorijų ilgio santykį, lyginant su bendro Kauno miesto upių ilgiu. Įveiklinta pakrantės teritorija laikoma teritorija, kurioje, 50 m. atstumu iki upės krašto, yra įrengta laisvalaikio ar kita žalioji zona. Apsaugota pakrantės teritorija laikoma teritorija, kurioje, 50 m. atstumu iki upės krašto, yra įrengta biologinės įvairovės apsaugos zona. Rodiklio skaičiavimo metodika bus patvirtinta iki 2024 m. Rodiklis bus skaičiuojamas naudojantis GIS įrankius.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.3.4.4.	**PUOSELĖTI ATSKIRŲ KAUNO MIESTO TERITORIJŲ ERDVINĮ, KULTŪRINĮ IR SOCIALINĮ IDENTITETĄ**				
3.3.4.4.-1	Naujų urbanistinių vystymo vizijų, atskleidžiančių Kauno m. teritorijų erdvinį, kultūrinį ir socialinį identitetą skaičius	vnt.	Rodiklis parodo naujų (nuo 2023 m.) Savivaldybės patvirtintų urbanistinių vystymo vizijų, kurių tikslas yra atskleisti vietovės lygmens specialiuosius urbanistikos ir architektūros aspektus, skaičių.	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius

3.4.4. ŽALIASIS KURSAS

Kauno miestas unikalumas – išskirtinės gamtos sąlygos, todėl vienas iš prioritetinių tikslų – žaliuoju kursu paremti sprendimai, siekiant tvaraus miesto augimo, tausaus ir žiediško išteklių naudojimo, bei švaresnės ir sveikesnes aplinkos. Efektyvus išteklių valdymas užtikrina tausų, žiedišką miesto resursų valdymą ir taip prisideda prie atliekų prevencijos skatinimo. Miesto ilgalaikė plėtra neatsiejama nuo kokybiškos žaliosios infrastruktūros plėtros, kuri didina miesto atsparumą klimato kaitos padariniams, padeda mažinti oro taršą bei skatina pėsčiųjų ir bemotorių transporto priemonių judėjimą mieste. Žiedinės ekonomikos iniciatyvos transformuoja aplinkosaugos tikslus ir didina ekonomines galimybes – optimizuoja resursų panaudojimą, skatina tvarius sprendimus ir verslumą mieste. Miestui sparčiai augant ir vystantis, svarbu išsaugoti ir sukurti tinkamas sąlygas biologinės įvairovės išsaugojimui, nes aplinkos kokybė svarbi tiek gyventojų psichinei ir fizinei gerovei, tiek klimato kaitos atsparumo didinimui.

3.4.4.1. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Žaliojo kurso srities tikslas ir uždaviniai pateikiami paveiksle:

230 pav. Žaliojo kurso srities tikslas ir uždaviniai

Įgyvendinant tikslą bus prisidedama prie 8-ių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo:

Siekiant lyderystės žiedinės ekonomikos ir tausaus resursų naudojimo srityje, pirmuoju uždaviniu siekiama sukurti Kauno miesto perėjimo prie žiedinės ekonomikos strategiją, kuri leis išgryninti miesto potencialą ir prioritetus, siekiant žiediškumo tikslų. Miesto išteklių valdymo sistemos sukūrimas, sudarys sąlygas resursų ir jų poreikio identifikavimui, leis nustatyti ir valdyti jo žinioje esančius išteklius. Verslo įtraukimas, siekiant optimizuoti išteklių paskirstymą mieste, padės mažinti atliekų susidarymą ir didins pakartotinį žaliavų panaudojimą. Surinkimo ir perdirbimo infrastruktūros vystymas leis dar labiau padidinti perdirbtų ar kitaip panaudotų komunalinių atliekų apimtis Kauno mieste bei pasiekti Lietuvos ir ES iškeltus tikslus atliekų tvarkymo srityje. Skatinant kompleksinę renovaciją, bus prisidedama prie efektyvesnio energijos vartojimo ir išteklių panaudojimo, taip siekiant neutralizuoti poveikį klimatui. Prie šio siekio taip pat prisidės ir Kauno miesto įstaigų ir organizacijų perkamos elektros energijos tik iš atsinaujinančių išteklių didinimas, kuris tiesiogiai daro įtaką Kauno miesto energetinės priklausomybės mažinimui.

50 lentelė. Žaliojo kurso srities pirmo uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.4.1.	**UŽDAVINYS**	**Skatinti efektyvų išteklių valdymą ir atliekų prevenciją**
3.4.1.1.	PRIEMONĖ	Sukurti Kauno miesto perėjimo prie žiedinės ekonomikos strategiją ir miesto išteklių valdymo, apimančią duomenų kaupimo ir valdymo sistemą (skirtą analizuoti medžiagų srautus, ekonominius ir socialinius rodiklius)
3.4.1.2.	PRIEMONĖ	Gerinti antrinių žaliavų kokybę, vystant surinkimo ir perdirbimo infrastruktūrą, siekiant mažinti atliekų patekimą į deginimą ar sąvartynus
3.4.1.3.	PRIEMONĖ	Skatinti kompleksinę renovaciją daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose ir savivaldybės viešuosiuose pastatuose
3.4.1.4.	PRIEMONĖ	Didinti Kauno miesto įstaigų ir organizacijų perkamą elektros energiją tik iš atsinaujinančių išteklių

Antruoju uždaviniu siekiama ženklaus Kauno miesto taršos mažinimo, plečiant paviršinių nuotekų surinkimo sistemą ir prisidedant prie potvynių pavojų mažinimo urbanizuotose teritorijose. Taip pat norima paviršinių nuotekų surinkimo sistemą atskirti nuo buitinių nuotekų esant šių atskirų srautų skirtingo tvarkymo sistemos poreikiui. Kadangi namų ūkių katilinės ir krosnys yra vienas pagrindinių šaltinių, išmetančių į aplinką CO2, todėl vienas iš siekių – centralizuotos šilumos ir vėsumos plėtra. Žaliosios miesto erdvės – tai miesto plaučiai, gyventojų ir miesto svečių traukos objektai, kasdienio gyvenimo, poilsio ir laisvalaikio zonos, todėl siekiama jų plėtros ir kokybės gerinimo, kas sudarys sąlygas sveikesniam ir aktyvesniam gyvenimui mieste. Prie šios siekiamybės taip pat ženkliai prisidės ir oro taršos

matavimo sistema, jos plėtra ir integravimas su kitomis savivaldybės aplinkos kokybės sistemomis, kuri padės priimti optimaliausius sprendimus, mažinant oro taršą mieste.

51 lentelė. Žaliojo kurso srities antro uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.4.2.	**UŽDAVINYS**	**Mažinti aplinkos taršą ir kurti miesto ekosistemą, siekiant didinti atsparumą klimato kaitos padariniams**
3.4.2.1.	PRIEMONĖ	Didinti paviršinių nuotekų surinkimo sistemos plėtrą ir atskirti ją nuo buitinių nuotekų
3.4.2.2.	PRIEMONĖ	Vystyti miestų žaliuosius plotus
3.4.2.3.	PRIEMONĖ	Didinti centralizuotos šilumos ir vėsumos plėtrą, prijungiant individualius vartotojus
3.4.2.4.	PRIEMONĖ	Didinti oro taršos matavimo sistemos (realiu laiku) plėtrą ir integruoti su Savivaldybės aplinkos kokybės vertinimo sistemomis

Trečiuoju uždaviniu siekiama skatinti žaliuosius pirkimus ir ekologines inovacijas, kurti žaliąją ekonomiką, vykdyti klimato politikos įsipareigojimus. Mieste bus kuriamos paramos priemonės, padėsiančios skatinti ir įtraukti vietos verslą, gyventojus kurti iniciatyvas ir įmones, pagrįstas žiedinės ekonomikos prioritetais. Visa tai leis prisidėti prie atliekų prevencijos skatinimo ir žmonių sąmoningumo didinimo. Tik sąmoninga visuomenė yra tvaresnio, atsakingesnio bei sveikesnio miesto pamatas. Kaunas, būdamas UNESCO besimokančių miestų tinklo nariu, savo potencialą sėkmingai išnaudos verslo bendruomenės ir miesto gyventojų švietimui apie žiedinės ekonomikos naudą, poveikį aplinkai ir ekonomikai. Siekiant didinti mokslo ir savivaldos sinergiją, bus inicijuojama tyrimų ir plėtros programa su akademinėmis miesto institucijomis, skirta žiedinės ekonomikos principų diegimui Kaune. Taip pat, siekiant skatinti naujų ir inovatyvių produktų bei paslaugų plėtrą Kauno mieste, bus skatinama miestui priklausančias nenaudojamas erdves ar statinius panaudoti žiedinės ekonomikos verslo modeliu grįsto verslo inkubavimui.

52 lentelė. Žaliojo kurso srities trečio uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.4.3.	**UŽDAVINYS**	**Skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos ir tausaus išteklių naudojimo**
3.4.3.1.	PRIEMONĖ	Pritaikyti žaliųjų pirkimų aprašą ir patvirtinti produktų sąrašą
3.4.3.2.	PRIEMONĖ	Inicijuoti skatinimo ir paramos priemones, įtraukiant vietos suinteresuotuosius (verslą ir gyventojus) kurti žiedines įmones ir iniciatyvas, pagrįstas žiedinės ekonomikos prioritetais
3.4.3.3.	PRIEMONĖ	Panaudojant Kauno – UNESCO Besimokančių miestų tinklui priklausančio miesto potencialą, inicijuoti miestiečių (verslo bendruomenės ir miesto gyventojų) ugdymą apie žiedinės ekonomikos naudą, poveikį aplinkai ir ekonomikai
3.4.3.4.	PRIEMONĖ	Inicijuoti su akademinėmis miesto institucijomis tyrimų ir plėtros programą, skirtą žiedinės ekonomikos principų diegimui Kaune

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.4.3.5.	PRIEMONĖ	Panaudoti miestui priklausančias nenaudojamas erdves ar statinius žiedinės ekonomikos verslo modeliu grįsto verslo inkubavimui ir tokiu būdu skatinti naujų ir inovatyvių produktų bei paslaugų atsiradimą Kauno mieste

Biologine įvairove turtingos teritorijos gali padėti miestams tapti darnesniais ir adaptuotis prie vykstančios klimato kaitos, todėl mieste siekiama išsaugoti, palaikyti ir plėsti „Natura“ tinklą. Prie šio siekio taip pat prisideda kokybiškos žaliosios jungtys ir koridoriai, kurie atlieka svarbų vaidmenį miesto kraštovaizdžiui. Šių jungčių ir koridorių sujungimas į vientisą tinklą, jų tinkamas tvarkymas, atnaujinimas, bei natūralesnės augmenijos turėjimas, sudarys prielaidas didesnės ekologinės vertės sukūrimui. Natūraliai saugomos buveinės - reikšminga ekologinė aplinka miesto struktūroje, kuri turi būti saugoma, gerinama ir plėtojama.

53 lentelė. Žaliojo kurso srities ketvirto uždavinio ir priemonių sistema

EIL. NR.	ELEMENTAS	ELEMENTO PAVADINIMAS
3.4.4.	**UŽDAVINYS**	**Išsaugoti biologinę įvairovę mieste**
3.4.4.1.	PRIEMONĖ	Palaikyti ir plėsti „Natura“ tinklą
3.4.4.2.	PRIEMONĖ	Kurti žaliųjų jungčių ir koridorių sistemą
3.4.4.3	PRIEMONĖ	Sudaryti tinkamas sąlygas natūraliai saugomų buveinių gerinimui, plėtojimui ir išsaugojimui

3.4.4.2. RODIKLIAI

Žaliojo kurso srityje progresui stebėti bus naudojami 2 tikslo strateginiai, 10 uždavinių ir 29 priemonių rodikliai. Tikslo ir uždavinio rodikliai, jų aprašymai bei siektinos vertės pateikiamos lentelėje žemiau.

54 lentelė. Žaliojo kurso srities tikslo ir uždavinio rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.4.	**TIKSLAS. ŽALIOJO KURSO PRINCIPAIS PAREMTAS MODERNUS, EFEKTYVIAI IŠTEKLIUS NAUDOJANTIS, KLIMATO KAITĄ ŠVELNINANTIS IR KONKURENCINGAS MIESTAS**						
3.4.-1	Žiediškumo indeksas	proc.	Rodiklis parodo žiedinių medžiagų naudojimo ir bendro medžiagų naudojimo santykį.	KMSA	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2023 m.		Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.-2	CO_2 ekvivalentu emisijos vienam gyventojui	t/gyv.	Rodiklis parodo bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (CO2 ekvivalentu) vienam Kauno miesto gyventojui. Skaičiavimuose įvertinamos šešios pagrindinės miesto emisijas	KMSA	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2023 m.		Aplinkos apsaugos skyrius

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	PRADINĖ REIKŠMĖ	SIEKTINA REIKŠMĖ	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
			lemiančios faktorių grupės - sektoriai (transporto, atliekų ir kt.).				
3.4.1.	**UŽDAVINYS. SKATINTI EFEKTYVŲ IŠTEKLIŲ VALDYMĄ IR ATLIEKŲ PREVENCIJĄ**						
3.4.1.-1	Identifikuoti miesto valdomų įstaigų naudojamų išteklių srautai, nuo visų įstaigų	proc.	Rodiklis parodo identifikuotų miesto valdomų įstaigų naudojamų išteklių srautų, nuo visų įstaigų.	KMSA	0 (2021 m.)	100 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.-2	Atliekų tenkančių vienam gyventojui kiekis	kg/1 gyv.	Rodiklis parodo atliekų tenkančių vienam gyventojui kiekį.	Kauno RATC	379 (2021 m.)	363 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.-3	Viešųjų pastatų metinis sutaupytas energijos kiekio pokytis	proc.	Rodiklis parodo viešųjų pastatų metinį sutaupytos energijos kieko pokytį. Siekiama, jog sutaupytas viešųjų pastatų energijos pokytis palyginti su praėjusiais metais būtų ne mažesnis kaip 1,7 %.	KMSA	0 (2021 m.)	11,3 (2023-2030 m.)	Būsto modernizavimo, administravimo ir energetikos skyrius
3.4.1.-4	Sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų dalis	proc.	Rodiklis parodo sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų dalį.	Kauno RATC	14 (2021 m.)	<5 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.2.	**UŽDAVINYS. MAŽINTI APLINKOS TARŠĄ IR KURTI MIESTO EKOSISTEMĄ, SIEKIANT DIDINTI ATSPARUMĄ KLIMATO KAITOS PADARINIAMS**						
3.4.2.-1	KD_{10} paros ribinės vertės viršijimas per metus	dienos	Rodiklis parodo parų skaičių per metus, kuomet viršijama kietųjų dalelių KD10 paros ribinė vertė.	LSD	39,6 (2020 m.)	<35 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.2.-2	KD_{10}	µg/m³ (metinis)	Rodiklis parodo vidutinę metinę kietųjų dalelių KD_{10} koncentraciją.	Aplinkos apsaugos agentūra	22,7 (2021 m.)	<20 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.2.-3	$KD_{2,5}$	µg/m³ (metinis)	Rodiklis parodo vidutinę metinę kietųjų dalelių $KD_{2,5}$ koncentraciją.	Aplinkos apsaugos agentūra	10,5 (2021 m.)	<10 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.2.-4	Kauno miesto teritorijų vidutinis apželdinimo intensyvumas	proc.	Rodiklis parodo Kauno miesto teritorijų vidutinio apželdinimo intensyvumą.	KMSA	30 (2021 m.)	30 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.3.	**UŽDAVINYS. SKATINTI PERĖJIMĄ PRIE ŽIEDINĖS EKONOMIKOS IR TAUSAUS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO**						
3.4.3.-1	Žiedinės ekonomikos principus atitinkančių įmonių dalis Kauno mieste	proc.	Rodiklis parodo žiedinės ekonomikos principus atitinkančių įmonių dalį Kauno mieste nuo visų Kaune registruotų įmonių.	KMSA	Naujas rodiklis, bus pradėtas skaičiuoti 2024 m.		Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.4.	**UŽDAVINYS. IŠSAUGOTI BIOLOGINĘ ĮVAIROVĘ MIESTE**						
3.4.4.-1	Biologinei įvairovei tinkamos teritorijos plotas, nuo visos miesto teritorijos	ha	Rodiklis parodo biologinei įvairovei tinkamo teritorijos plotą, nuo visos Kauno miesto teritorijos.	KMSA	3 556 (2021 m.)	3 565 (2030 m.)	Aplinkos apsaugos skyrius

Lentelėje pateikiami priemonių lygmens vertinimo rodikliai ir jų aprašymai, kurių stebėsena bus atliekama Kauno m. SVP.

55 lentelė. Žaliojo kurso srities priemonių vertinimo rodikliai

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.4.	**ŽALIOJO KURSO PRINCIPAIS PAREMTAS MODERNUS, EFEKTYVIAI IŠTEKLIUS NAUDOJANTIS, KLIMATO KAITĄ ŠVELNINANTIS IR KONKURENCINGAS MIESTAS**				
3.4.1.	**SKATINTI EFEKTYVŲ IŠTEKLIŲ VALDYMĄ IR ATLIEKŲ PREVENCIJĄ**				
3.4.1.1.	**SUKURTI KAUNO MIESTO PERĖJIMO PRIE ŽIEDINĖS EKONOMIKOS STRATEGIJĄ IR MIESTO IŠTEKLIŲ VALDYMO, APIMANČIĄ DUOMENŲ KAUPIMO IR VALDYMO SISTEMĄ (SKIRTĄ ANALIZUOTI MEDŽIAGŲ SRAUTUS, EKONOMINIUS IR SOCIALINIUS RODIKLIUS)**				
3.4.1.1.-1	Žiedinių medžiagų naudojimo mastas (Perdirbtų medžiagų kiekis į žaliavas gamyboje)	proc.	Rodiklis parodo miesto išteklių sistemoje identifikuotų ir vėliau perdirbtų/panaudotų medžiagų santykį.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.1.-2	Miesto gyventojų, bent kartą pasinaudojusių duomenų kaupimo ir valdymo sistema	proc. nuo visų miesto gyventojų	Rodiklis parodo miesto gyventojų, bent kartą pasinaudojusių duomenų kaupimo ir valdymo sistema, nuo visų Kauno miesto gyventojų.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.1.-3	Prisijungusių prie sistemos vartotojų pokytis	proc.	Rodiklis parodo prisijungusių prie sistemos vartotojų pokytį palyginus su praėjusiais metais.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.2.	**GERINTI ANTRINIŲ ŽALIAVŲ KOKYBĘ, VYSTANT SURINKIMO IR PERDIRBIMO INFRASTRUKTŪRĄ, SIEKIANT MAŽINTI ATLIEKŲ PATEKIMĄ Į DEGINIMĄ AR SĄVARTYNUS**				
3.4.1.2.-1	Atskirais srautais surenkamų atliekų, skirtų panaudojimui ir perdirbimui, kiekis	kg/gyv.	Rodiklis parodo atskirais srautais surenkamų atliekų kiekį, skirtų panaudojimui ir perdirbimui.	Kauno RATC	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.2.-2	Atskirai surenkamų maisto atliekų kiekis iš gyventojų tonomis vienam gyventojui per metus	kg/gyv.	Rodiklis parodo atskirai surenkamų maisto atliekų kiekį iš gyventojų tonomis tenkantį vienam gyventojui per metus.	Kauno RATC	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.2.-3	Didžiagabaritėse aikštelėse surenkamų medžiagų kiekis	t	Rodiklis parodo didžiagabaritėse aikštelėse surenkamų medžiagų kiekį.	Kauno RATC	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.2.-4	Gyventojų dalis, kuriems užtikrinta atliekų rūšiavimo sistema ir jų surinkimas	proc.	Rodiklis parodo gyventojų dalį nuo visų gyventojų Kauno mieste, kuriems užtikrinta atliekų rūšiavimo sistema ir jų surinkimas apimanti ir maisto atliekų atskirą surinkimą.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.1.3.	**SKATINTI KOMPLEKSINĘ RENOVACIJĄ DAUGIABUČIUOSE GYVENAMUOSIUOSE NAMUOSE IR SAVIVALDYBĖS VIEŠUOSIUOSE PASTATUOSE**				
3.4.1.3. -1	Renovuotų daugiabučių namų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo renovuotų daugiabučių namų skaičių Kauno mieste.	KMSA	Būsto modernizavimo, administravimo ir energetikos skyrius
3.4.1.3. -2	Pastatų, dalyvaujančių kvartalinėje renovacijoje, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo pastatų, dalyvaujančių kvartalinėje renovacijoje, skaičių Kauno mieste.	KMSA	Būsto modernizavimo,

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
					administravimo ir energetikos skyrius
3.4.1.3. -3	Atnaujintų viešosios paskirties pastatų dalis nuo visų viešosios paskirties pastatų ploto	proc.	Rodiklis parodo atnaujintų viešosios paskirties pastatų ploto santykį su visų viešosios paskirties pastatų plotu Kauno mieste.	KMSA	Būsto modernizavimo, administravimo ir energetikos skyrius
3.4.1.4.	**DIDINTI KAUNO MIESTO ĮSTAIGŲ IR ORGANIZACIJŲ PERKAMĄ ELEKTROS ENERGIJĄ TIK IŠ ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ**				
3.4.1.4. -1	Kauno miesto įstaigų ir organizacijų perkamos atsinaujinančios elektros energijos dalis lyginant su visu suvartojamu elektros energijos kiekiu	proc.	Rodiklis parodo santykį tarp Kauno miesto įstaigų ir organizacijų perkamos atsinaujinančios elektros energijos ir viso suvartojamo elektros energijos kiekio.	KMSA	Būsto modernizavimo, administravimo ir energetikos skyrius
3.4.1.4. -2	Kauno miesto įstaigų ir organizacijų naudojamos atsinaujinančios elektros energijos dalis lyginant su visu suvartojamu elektros energijos kiekiu	proc.	Rodiklis parodo santykį tarp Kauno miesto įstaigų ir organizacijų naudojamos atsinaujinančios elektros energijos ir viso suvartojamo elektros energijos kiekio.	KMSA	Būsto modernizavimo, administravimo ir energetikos skyrius
3.4.1.4. -3	Savivaldybės įstaigų ir įmonių, įdiegusių atsinaujinančių energijos išteklių priemones savo pastatuose, dalis	proc.	Rodiklis parodo savivaldybės įstaigų ir įmonių, įdiegusių atsinaujinančių energijos išteklių priemones savo pastatuose, dalis nuo visų savivaldybės įstaigų ir įmonių.	KMSA	Būsto modernizavimo, administravimo ir energetikos skyrius
3.4.2.	**MAŽINTI APLINKOS TARŠĄ IR KURTI MIESTO EKOSISTEMĄ, SIEKIANT DIDINTI ATSPARUMĄ KLIMATO KAITOS PADARINIAMS**				
3.4.2.1.	**DIDINTI PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ SURINKIMO SISTEMOS PLĖTRĄ IR ATSKIRTI JĄ NUO BUITINIŲ NUOTEKŲ**				
3.4.2.1.-1	Paviršinių nuotekų atskyrimo nuo buitinių nuotekų įgyvendinimas (nuo viso reikalingo atskyrimo)	proc.	Rodiklis parodo įgyvendinto paviršinių nuotekų atskyrimo nuo buitinių nuotekų sistemos dalį, nuo viso jų reikalingo atskyrimo.	UAB „Kauno vandenys“	Miesto tvarkymo skyrius
3.4.2.2.	**VYSTYTI MIESTŲ ŽALIUOSIUS PLOTUS**				
3.4.2.2.-1	Naujai įrengtų žaliųjų alėjų ilgis	m.	Rodiklis parodo naujai įrengtų žaliųjų alėjų ilgį.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.2.2.-1	Atnaujintų žaliųjų alėjų ilgis	m.	Rodiklis parodo atnaujintų žaliųjų alėjų ilgį.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.2.2.-1	Želdynų ir rekreacinių miškų dalis nuo Kauno miesto savivaldybės teritorijos	proc.	Rodiklis parodo želdynų ir rekreacinių miškų dalį nuo visos Kauno miesto savivaldybės teritorijos.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.2.3.	**DIDINTI CENTRALIZUOTOS ŠILUMOS IR VĖSUMOS PLĖTRĄ, PRIJUNGIANT INDIVIDUALIUS VARTOTOJUS**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.4.2.3.-1	Prisijungusių prie centralizuotos šilumos tinklų (CŠT) vartotojų (fizinių ir juridinių asmenų) santykis su visais turinčiais galimybę prisijungti prie tinklų	proc.	Rodiklis parodo prisijungusių prie centralizuotos šilumos tinklų (CŠT) vartotojų (fizinių ir juridinių asmenų) santykį su visais turinčiais galimybę prisijungti prie tinklų.	AB „Kauno energija“	Būsto modernizavimo, administravimo ir energetikos skyrius
3.4.2.4.	**DIDINTI ORO TARŠOS MATAVIMO SISTEMOS (REALIU LAIKU) PLĖTRĄ IR INTEGRUOTI SU SAVIVALDYBĖS APLINKOS KOKYBĖS VERTINIMO SISTEMOMIS**				
3.4.2.4.-1	Miesto dalis, apie kurią gaunama informacija apie oro kokybę	proc.	Rodiklis parodo dalį Kauno miesto teritorijos apie kurią gaunama informacija iš oro kokybę matuojančių įrenginių.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.3.	**SKATINTI PERĖJIMĄ PRIE ŽIEDINĖS EKONOMIKOS IR TAUSAUS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO**				
3.4.3.1.	**PRITAIKYTI ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ APRAŠĄ IR PATVIRTINTI PRODUKTŲ SĄRAŠĄ**				
3.4.3.1.-1	Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų žaliųjų pirkimų dalis, nuo visų viešųjų pirkimų vertės	proc.	Rodiklis parodo santykį tarp visų savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų pirkimų vertės ir žaliųjų pirkimų vertės.	KMSA	Centrinis viešųjų pirkimų ir koncesijų skyrius
3.4.3.2.	**INICIJUOTI SKATINIMO IR PARAMOS PRIEMONES, ĮTRAUKIANT VIETOS SUINTERESUOTUOSIUS (VERSLĄ IR GYVENTOJUS) KURTI ŽIEDINES ĮMONES IR INICIATYVAS, PAGRĮSTAS ŽIEDINĖS EKONOMIKOS PRIORITETAIS**				
3.4.3.2.-1	Paramos priemonių dalis, atitinkanti žiedinės ekonomikos iniciatyvas, nuo visų Kauno miesto verslo skatinimo priemonių	proc.	Rodiklis parodo paramos priemonių dalų, tenkančią žiedinės ekonomikos iniciatyvoms, nuo visų Kauno miesto verslo skatinimo priemonių.	KMSA	Investicijų ir projektų skyrius
3.4.3.2.-2	Projektų dalis, atitinkanti žiedinės ekonomikos iniciatyvas, nuo visų Kauno miesto projektų	proc.	Rodiklis parodo projektų dalį, žiedinės ekonomikos iniciatyvoms, nuo visų Kauno miesto projektų.	KMSA	Investicijų ir projektų skyrius
3.4.3.3.	**PANAUDOJANT KAUNO – UNESCO BESIMOKANČIŲ MIESTŲ TINKLUI PRIKLAUSANČIO MIESTO POTENCIALĄ, INICIJUOTI MIESTIEČIŲ (VERSLO BENDRUOMENĖS IR MIESTO GYVENTOJŲ) UGDYMĄ APIE ŽIEDINĖS EKONOMIKOS NAUDĄ, POVEIKĮ APLINKAI IR EKONOMIKAI**				
3.4.3.3.-1	Gyventojų dalis, priskiriančių save prie žinančių apie žiedinės ekonomikos naudą, poveikį aplinkai ir ekonomikai	proc.	Rodiklis parodo gyventojų dalį, kurie priskiria save prie žinančių apie žiedinės ekonomikos naudą, poveikį aplinkai ir ekonomikai.	Gyventojų nuomonės tyrimas	Strateginio planavimo, analizės ir programų valdymo skyrius
3.4.3.4.	**INICIJUOTI SU AKADEMINĖMIS MIESTO INSTITUCIJOMIS TYRIMŲ IR PLĖTROS PROGRAMĄ, SKIRTĄ ŽIEDINĖS EKONOMIKOS PRINCIPŲ DIEGIMUI KAUNE**				

NR.	RODIKLIO PAVADINIMAS	MATAVIMO VIENETAS	APRAŠYMAS	ŠALTINIS	ATSAKINGAS STRUKTŪRINIS PADALINYS
3.4.3.4.-1	Tarptautinių projektų, vykdomų kartu su universitetais, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo tarptautinių projektų skaičių, vykdomų kartu su universitetais.	KMSA	Investicijų ir projektų skyrius
3.4.3.5.	**PANAUDOTI MIESTUI PRIKLAUSANČIAS NENAUDOJAMAS ERDVES AR STATINIUS ŽIEDINĖS EKONOMIKOS VERSLO MODELIU GRĮSTO VERSLO INKUBAVIMUI IR TOKIU BŪDU SKATINTI NAUJŲ IR INOVATYVIŲ PRODUKTŲ BEI PASLAUGŲ ATSIRADIMĄ KAUNO MIESTE**				
3.4.3.5.-1	Panaudotų Savivaldybės valdomų ir nenaudojamų negyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto objektų, kuriose įsikūrusios žiedinės ekonomikos įmonės, skaičius	vnt.	Rodiklis parodo kiek nekilnojamojo turto objektų yra išnuomojama žiedinės ekonomikos principus atitinkančių įmonių įsikūrimui.	KMSA	Miesto planavimo ir architektūros skyrius
3.4.4	**IŠSAUGOTI BIOLOGINĘ ĮVAIROVĘ MIESTE**				
3.4.4.1.	**PALAIKYTI IR PLĖSTI „NATURA“ TINKLĄ**				
3.4.4.1. -1	Niūriaspalvio auksavabalio (Osmoderma barnabita) populiacija	kv. m.	Rodiklis parodo Kauno miesto teritoriją, kurioje yra niūriaspalvio auksavabalio (Osmoderma barnabita) populiacija.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.4.2.	**KURTI ŽALIŲJŲ JUNGČIŲ IR KORIDORIŲ SISTEMĄ**				
3.4.4.2.-1	Žaliųjų jungčių trūkių panaikinimas, proc. nuo inventorizuotų	proc.	Rodiklis parodo santykį tarp panaikintų Kauno miesto savivaldybės teritorijoje inventorizuotų žaliųjų jungčių trūkių ir visų inventorizuotų.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.4.3.	**SUDARYTI TINKAMAS SĄLYGAS NATŪRALIAI SAUGOMŲ BUVEINIŲ GERINIMUI, PLĖTOJIMUI IR IŠSAUGOJIMUI**				
3.4.4.3.-1	Buveinių apsaugai svarbių teritorijų kiekis miesto teritorijoje	ha	Rodiklis parodo Kauno miesto savivaldybėje buveinių apsaugai svarbių teritorijų kiekį miesto teritorijoje.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius
3.4.4.3.-2	Gamtotvarkos projektų skaičius	vnt.	Rodiklis parodo Kauno miesto savivaldybės gamtotvarkos projektų skaičių.	KMSA	Aplinkos apsaugos skyrius

IV. LĖŠŲ POREIKIS IR FINANSAVIMO ŠALTINIAI

Siekiant įgyvendinti Kauno strateginiame plėtros plane iki 2030 m. numatytą viziją, prioritetus, tikslus, uždavinius bei priemones, sudaryta ilgalaikė 2023–2030 m. finansavimo poreikio prognozė miesto pažangos projektams. Šių aukšto prioriteto projektų įgyvendinimas yra viena svarbiausių miesto strateginiame plane numatytos vizijos, prioritetų ir tikslų iki 2030 m. įgyvendinimo prielaidų. Pažangos projektų planavimas atliekamas pagal strateginio planavimo principus, apibrėžtus Strateginio valdymo įstatyme ir detalizuotus Vyriausybės patvirtintoje Strateginio planavimo metodikoje (2021 m. balandžio 28 d. nutarimas Nr. 292). Pažangos projekto sąvoka sietina su šiuose dokumentuose numatyta pažangos priemonės sąvoka, apibrėžiant kaip įvairių rūšių vienkartinius pokyčius įgyvendinamus veiksmus, prieš pastatomus įprastai, tęstinei veiklai ir jos finansavimui.

Pažangos projektai – strateginės svarbos, miesto ateičiai reikšmingiausi projektai, kuriuos įgyvendinant sukuriami produktai, paslaugos ar infrastruktūra, taip pat tokie, kurie siejami su Regionų pažangos planų pažangos priemonių įgyvendinimu. Taigi savivaldybėje vartojama pažangos projekto sąvoka apima ne visus investicinius projektus, o tik esminius, didžiausios apimties ir poveikio projektus, kurie savo ruožtu yra įgyvendinami numatant priemones Kauno m. strateginiame veiklos plane.

Investicijų poreikio planavimas atliktas remiantis:

- Kauno miesto Savivaldybės pažangos projektų apibrėžimo ir įgyvendinimo praktika bei patirtimi.
- 2022–2024 m. laikotarpiui, atsižvelgiant į detaliau suplanuotas pažangos priemones atskirose srityse;
- Ekonominių rodiklių prognozėmis (realių pajamų, infliacijos), kurių pagrindu numatomas finansavimas, ekstrapoliuotas metams po 2024-ųjų.

Kauno miesto savivaldybė kaip ir ankstesniais laikotarpiais ketina siekti finansavimo iš valstybinio ir konkursinio planavimo priemonių. Taip pat planuojama rengti paraiškas įvairiems tarptautiniams fondams – „Interreg Baltic Sea Region“, „Interreg LT-PL“, „Interreg LV-LT“, „Horizon Europe“ ir kt.). Planuojami pažangos projektų finansavimo šaltiniai:

- Savivaldybės biudžetas;
- Valstybės biudžeto dotacijos;
- ES fondų ir programų lėšos;
- kitos lėšos.

Lentelėje pateikiama 2023–2030 m. finansavimo poreikio prognozė. Numatoma, kad didžiausias poreikis išliks plėtros projektams įgyvendinant švietimo ir sporto tikslus (siekiant įtraukaus, sumanaus, besimokančio ir sportuojančio miesto vizijos), didelis dėmesys ir poreikis išliks įgyvendinti Teritorijų vystymo (Tvarus ir įtraukus teritorijų vystymas, orientuotas į kasdienius kiekvieno žmogaus poreikius ir kokybišką miesto aplinką) ir susisiekimo (Saugus visų eismo dalyvių susisiekimas, didinant tvarių kelionių dalį ir mažinant transporto keliamą taršą) tikslus.

56 lentelė. Finansavimo poreikis 2023–2030 m. laikotarpiui pažangos projektams pagal finansavimo sritis

PRIORITETAI	TIKSLAI *(PAŽANGOS PROJEKTŲ PAVYZDŽIAI)*	2023–2030 M.	PROC.
1. ATVIRUMAS IR BENDRADARBIAVIMAS PLĖTOJANT MIESTO EKONOMIKĄ, KULTŪRĄ IR TURIZMĄ	Modernus ir aukštą pridėtinę vertę kuriantis technologijų miestas *pvz., Aleksoto inovacijų pramonės parkas*	26 783	4 %
	Kaunas – Baltijos jūros regiono įtraukios ir inovatyvios kultūros, konkurencingas keliautojų miestas, atviras idėjų mainams ir bendradarbiavimui *pvz., M. K. Čiurlionio koncertų centro sukūrimas*	56 399	7 %
2. GYVENTOJO POREIKIUS ATLIEPIANTI GYVENIMO KOKYBĖ SUMANIAM, AKTYVIAM IR SVEIKAM GYVENTOJUI	Įtraukus, sumanus, besimokantis ir sportuojantis miestas *pvz., Lengvosios atletikos maniežas, Panemunės ir Šilainių baseinas, Tūkstantmečio mokyklų programa*	386 015	51 %
	Sveikai, socialiai aktyviai ir kokybiškai gyvenantis kaunietis *pvz., Socialinio būsto plėtra*	40 937	5 %
3. TVARUMO BEI ŽALIOJO KURSO PRINCIPAIS SUMANIAI VALDOMAS MIESTAS	Tvari, nuolat tobulėjanti organizacija patogiam miestiečių gyvenimui *pvz., Skaitmenizacijos projektai*	9 293	1 %
	Saugus visų eismo dalyvių susisiekimas, didinant tvarių kelionių dalį ir mažinant transporto keliamą taršą *pvz., Kėdainių tiltas, Pietrytinis aplinkkelis, pėsčiųjų tiltas iš Nemuno salos į Aleksotą*	92 214	12 %
	Tvarus ir įtraukus teritorijų vystymas, orientuotas į kasdienius kiekvieno žmogaus poreikius ir kokybišką miesto aplinką *pvz., Daugiabučių namų aplinkos gerinimas ir renovacijos skatinimas*	104 425	14 %
	Žaliojo kurso principais paremtas modernus, efektyviai išteklius naudojantis, klimato kaitą švelninantis ir konkurencingas miestas *pvz., Darnaus judumo plano sprendinių įgyvendinimas*	41 549	5 %
	Iš viso	**757 614**	**100 %**

Planuojama, kad regioninio planavimo būdu Kauno miesto savivaldybei galėtų būti skirta apie 80 mln. eurų. Didžioji dalis šių pinigų (apie 60 mln. eurų) būtų skirta Viešųjų paslaugų prieinamumui ir tvarios aplinkos užtikrinimui miestuose, pritaikant miestų teritorijas žaliųjų miestų erdvių plėtrai, būsto, kultūros, švietimo, sveikatos paslaugų pasiūlai didinti ir kitai socialinei ir/ar bendruomenių veiklai:

• urbanizuotų teritorijų pritaikymas daugiatiksliam naudojimui, jų atgaivinimas ir konversija (įskaitant tvarkomoms teritorijoms pasiekti reikalingos susisiekimo infrastruktūros įrengimą ir/ar modernizavimą, viešosios infrastruktūros pritaikymą universalaus dizaino principu), viešųjų paslaugų infrastruktūros racionalų panaudojimas, taip pat trūkstamos ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo, PSP (išskyrus skubiosios pagalbos), infrastruktūros plėtra ar modernizavimas;

• išmaniųjų technologijų diegimas efektyviai valdyti viešąsias paslaugas ir infrastruktūrą.

Kitos regioninio planavimo lėšos būtų skiriamos Socialinės apsaugos priemonėms, tokioms kaip soc. būsto plėtra, paslaugų, reikalingų įgyvendinti institucinės globos pertvarką, infrastruktūrą

asmenims su intelekto ir/ar psichikos negalia plėtra, investicijos į nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūrą, siekiant didinti gyventojų socialinę gerovę, investicijos į socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūrą bendruomenėje.

Taip pat reikšminga lėšų dalis būtų skiriama Darnaus judumo plano mieste sprendiniams įgyvendinti.

V. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA

5.1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Strateginio plėtros plano įgyvendinimo priežiūros tvarka (toliau – SPP įgyvendinimo priežiūra) sudaro sąlygas kontroliuoti SPP vykdymą, vertinti įgyvendinimo poveikį miesto plėtrai ir prireikus jį tikslinti. Tai sisteminis aplinkos kokybinių ir kiekybinių pokyčių fiksavimo, vertinimo ir pasiūlymų dėl patvirtinto SPP įgyvendinimo procesas, kurio tikslas – rinkti ir analizuoti informaciją apie strateginio plėtros plano įgyvendinimo rezultatus ir laiku priimti sprendimus dėl SPP tikslinimo.

SPP įgyvendinimo priežiūros terminai ir tvarka, kurie detaliau apibrėžti Tarybos sprendimu nurodyta tvarka, nustato Kauno miesto savivaldybės SPP įgyvendinimo priežiūros procesą ir tikslinimą. Žemiau pateikiamos šio skyriaus sudedamosios dalys:

- SPP įgyvendinimo priežiūros institucinė struktūra;
- SPP įgyvendinimo priežiūros procesas;
- SPP tikslinimas.

SPP įgyvendinimo priežiūros tvarka parengta pagal Strateginio valdymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. Nr. 292; Strateginio valdymo įstatymą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 25 d. Nr. XIII-3096; Vietos savivaldos įstatymą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533.

5.2. SPP ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪROS INSTITUCINĖ STRUKTŪRA

SPP įgyvendinimo priežiūros institucinę struktūrą sudaro trys lygmenys: politinis, administracinis ir visuomenės. Siekiant užtikrinti sąlygas valdžios, visuomenės ir verslo bendradarbiavimui, politinis ir administracinis lygmenys, planavimo procese gali būti papildomi socialiniais – ekonominiais partneriais, ekspertų grupe ir visuomenės nariais. Visuomenės lygmuo įtrauktas, siekiant užtikrinti vietos gyventojų dalyvavimą tvarkant viešuosius Savivaldybės reikalus[111] bei įgyvendinti strateginio valdymo atvirumo ir įtraukimo principus, įtraukiant visas suinteresuotas šalis ir konsultuojantis su visuomene, socialiniais ir ekonominiais partneriais[112] ne tik rengiant planavimo dokumentus, bet ir juos įgyvendinant, priimant sprendimus, vykdant įgyvendinimo priežiūrą[113].

[111] Vietos savivaldos įstatymą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533, 41 p.
[112] Strateginio valdymo įstatymą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 25 d. Nr. XIII-3096, 4 str.;
[113] Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. Nr. 292, 133p.

Toliau, paveiksle Nr. 231 pateikiama trijų lygmenų institucijų sudėtis, įgyvendinant SPP:

231 pav. Politinis, administracinis ir visuomenės lygmuo, įgyvendinant SPP

5.3. SPP ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪROS PROCESAS

SPP įgyvendinimo priežiūros procesas – tarpusavyje susijusių veiksmų seka, atliekama atsakingų vykdytojų, pagal Tarybos sprendimu nurodytą tvarką. Žemiau pateikiami pagrindiniai SPP įgyvendinimo priežiūros proceso vykdytojai ir jų atliekami veiksmai:

- SPP įgyvendina Savivaldybės administracija, jo priemones ir jų įgyvendinimo rodiklius įtraukdama į SVP, taip pat pažangos projektus detalizuodama kiekviename SVP (detalesnė tvarka ir terminai apibrėžiami Savivaldybės Strateginio planavimo dokumentų rengimo ir įgyvendinimo stebėsenos tvarkos apraše);
- Savivaldybės administracijos direktorius organizuoja SPP įgyvendinimo procesus, atsako už jų įgyvendinimo priežiūrą ir įgyvendinimo ataskaitos viešinimą. SPP rengimą koordinuoja Strateginio planavimo koordinatorius;
- už strateginį planavimą Savivaldybės administracijos padaliniuose atsakingas padalinio vadovas, Savivaldybės valdomose įmonėse ir pavaldžiose įstaigose – įmonės / įstaigos vadovas. Kiekviename administracijos struktūriniame padalinyje paskiriami darbuotojai, atsakingi už SPP rengimui reikalingos informacijos teikimą.

SPP įgyvendinimo priežiūros procesą sudaro pasiektų rodiklių reikšmių teikimas Biudžeto ir strateginio planavimo informacinėje sistemoje ir jų vertinimas Savivaldybės administracijos direktoriaus nurodytais terminais ir tvarka bei metinių rezultatų suvestinės pristatymas SPK.

SPP rodiklių stebėsena vykdoma kasmet, o SPP įgyvendinimo ataskaita rengiama:

- pagal Tarybos sprendimu nurodytą tvarką;
- atsižvelgiant į metinių rezultatų suvestinę, parengtą pagal metinius atsiskaitymus už SPP rodiklius ir SVP įgyvendinimo ataskaitas (SVP ataskaitos priemonių rodiklių įgyvendinimas kaip priedas pateikiamas SPP įgyvendinimo ataskaitoje);
- ataskaita teikiama SPK, jai pritarus, teikiama Savivaldybės tarybai ir, jai pritarus, skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

Svarbu paminėti, kad Savivaldybės strateginio planavimo dokumentai tarpusavyje susiję, rengiamų ataskaitų schema pateikiama paveiksle Nr. 232.:

232 pav. Kauno miesto savivaldybės rengiamų ataskaitų schema

5.4. SPP TIKSLINIMAS

SPP tikslinimas – procedūra, kurios metu SPP elementai ir / ar rodikliai yra papildomi naujais, pakeičiami ar pripažįstami netekę galios. Svarbu paminėti, kad SPP tikslinimas gali būti vykdomas tik būtinaisiais atvejais, patikslinus SPP, tikslinimai atliekami ir SVP kiek tai reikalinga išlaikyti šių dokumentų sąsajumui. Žemiau pateikiami SPP tikslinime dalyvaujantys atsakingi asmenys ir jų atliekami veiksmai:

- pasiūlymus dėl SPP tikslinimo gali teikti Savivaldybės tarybos nariai, SPK nariai, Savivaldybės administracijos padaliniai, Savivaldybės įmonės ir įstaigos, kiti suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, socialiniai ir ekonominiai partneriai, ekspertų grupės, visuomenės nariai Tarybos sprendimu nurodyta tvarka;
- Savivaldybė, kuri dalyvauja rengiant Kauno RPP, įvertina, kiek SPP nustatyti strateginiai plėtros tikslai ir plėtros prioritetai atitinka Kauno RPP, ir prireikus patikslina SPP.

Atsižvelgus į SPP prioritetų, tikslų, uždavinių ar priemonių tikslinimus ir besikeičiančią miesto situaciją, gali būti tikslinamas SPP rodiklių sąrašas ir / ar nustatytos reikšmės. Žemiau pateikiami SPP rodiklių tikslinimo atvejai:

- keičiant SPP (pvz., tikslinant ar įtraukiant naujus elementus) atitinkamai įtraukiami nauji, tikslinami / naikinami rodikliai;
- jeigu atitinkamiems rodikliams informacija neberenkama ir nebeteikiama, arba atsiranda nauji rodikliai, kurie turi būti įtraukti į stebėseną;
- kitais atvejais, kai nustatyta tvarka iš tokią teisę turinčios šalies (Savivaldybės tarybos nariai, SPK nariai, Savivaldybės administracijos padaliniai, Savivaldybės įmonės ir įstaigos, kiti suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, socialiniai ir ekonominiai partneriai, ekspertų grupės, visuomenės nariai) gaunamas siūlymas tikslinti SPP rodiklius ir / ar siektinas reikšmes, kuriam yra pritarta Tarybos sprendimu nurodyta tvarka.

Nauji rodikliai formuojami vadovaujantis rodiklių stebėsenos formavimo principais, pateiktais Strateginio valdymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. Nr. 292.